PERTOMERX, d.o.o.
POSLOVALNICA AGROSHOP
Brezovci 34
tel.: (069) 45 530
UGODNA PRODAJA TERVOLA
UGODNA PRODAJA
- TEGOLA CANADESE
- verige za motorne žage
- ves gradbeni material
- umetna, gnojila, krmila
- akumulatorji, motorna olja in armaturne mreže

Nissan sunny vas čaka

VESTNIK

Murska Sobota, 8. aprila 1993 • Leto XLV • Št. 14 • Cena 75 SIT

E, stari moj, midva pa še kar naprej stopava po teh zemeljskih brazdah ljubezni. Počasi in zagotovo. Če tako pomislim, sva pravzaprav neugnana. Noben čas naju ne izrine iz brazde. In vsak je nekoliko za nama. Najprej naju pozabijo, potem pa sva jim spet naenkrat tako zanimiva. Ne vem, zakaj potem tako hitijo. Čudno! Pa kaj mi mar. Midva se svojega velikonočnega tedna, ko je skoraj tako nanesło, da bi morali krompir saditi na sam veliki petek. No, pa nismo, ne, nismo, ker ne gre, da bi na sam veliki petek delal na zemlji. Uh, pa kakšen krompir smo imeli tisto leto! To pa že morava reči, tole pa drži: po veliki noči se že vedno najde kaj zelenega za popasti...

foto: N.R. JUHNOV
tekst: Š.V. Smej

Slovenski klasik Ivan Cankar je v svojem Grešniku Lenartu zapisal: »Tudi tebi, Francka, tudi tebi je sojeno; mi vsi bomo pocepali! Mi vsi od lakote! Ker, Francka, to je bolezen, ki grize počasi, ampak zato zgrize do kraja. Pripravi se, ubožica!« Če povzamem gornjo misel, v našem primeru seveda ne gre dobesedno za lakoto, duhovno ali razvojno gledano, če hočete, pa nedvomno gre za lakoto, ki to okolje že nekaj časa grize in ga bo zgrizla do kraja. Gledano skozi to optiko, ta lakota še ni dosegla ravni, ko bi zaleglo svarilo »Pripravi se ubožica!« (občina).

Ta literarni uvod je bil potreben, če hočemo pojasniti položaj okolja, v katerem se nahajamo, najprej soboške občine in tudi širšega regionalnega okolja, kajti podobnim zgodbam smo bili priče tudi v ostalih treh občinskih okoljih. Tokrat ostanimo na ravni soboške občine, kjer sta za nas aktualni dve zgodbi z zadnjega zasedanja soboškega parlamenta, najprej predstavitev programskih izhodišč možnih mandatarjev za sestavo vlade in druga odziv poslancev oziroma delegatov na predstavljene programe preko volilnih rezultatov.

V prvi zgodbi so nastopili trije akterji (možni mandatarji), s tremi povsem različnimi pristopi do razvojne vizije občine. Prvi, gledano skozi strankarsko optiko »autsajderski« kandidat (Slavko Švenda), je nastopil z najbolj konsistentnim in vsebinsko dodelanim programom in je bil edini, ki je postavil lokalno oblast v frontalno pozicijo nasproti centralistično naravnani državni oblasti in iz tega zornega kota gradil razvojni koncept občine, ki je tudi glede na svojo specifiko a priori naravnan proti državni specifiki. V drugem primeru (Ervin Pitz) smo bili soočeni s statističnim presekom poslovanja soboškega gospodarstva in moledovanjem nad problemi, brez strateško razpoznavne vizije in vmestitve lokalne oblasti v uresničevanje te vizije. In v tretjem (Janko Halb) smo bili soočeni s tipično birokratskim modelom razvojne vizije ali programom, ki vidi vlogo lokalne oblasti zgolj v transmisiji državne oblasti na lokalno raven. Da je temu res tako, je bilo nekajkrat poudarjeno ob predstavitvi programa s citiranjem aktov, ki definirajo položaj lokalne oblasti. Edina »svetla« točka je bilo sklicevanje na kontinuiteto vladanja, ki jo je zakoličil bivši predsednik vlade. Vse

Za službe gospode gre!

lepo in prav, saj so njihovi različni pristopi do razvojnega vidika in vloge lokalne oblasti povsem legitimni, kot so bile legitimne njihove kandidature. Toda ob vsem tem skrbi to, da slednja dva programa izhajata iz neke druge »razvojne zgodbe«, in ne iz svoje biti ter razvojnega potenciala okolja, v katerem naj bi delovala. Nenazadnje bi se ravno ta dva kot najbolj resna ‚pretendenta' za oblast morala zavesti, da se je potrebno zoperstaviti centralističnemu modelu oblasti na državni ravni, sicer bosta dan za dnem izgubljala nekoč vitalne dele lokalnega gospodarstva in s tem razvojni antipod v okolju, v katerem naj bi vladala.

Druga zgodba, ki se sklada s prvo, pa je sam izid glasovanja, čeprav nobeden ni dobil zadostne večine. Te so pokazale, tudi na tej ravni, da ni pomemben program, ampak v prvi vrsti kalkulacije, kaj bo kdo od tega dobil (da ne uporabim nespodobnega izraza). Pri celi zgodbi je zanimivo to, da je levi blok, ki je sicer promoviral g. Pitza, imel možnost glasovanja o prvem kandidatu (g. Švendi), ki se je prav tako opredelil za socialista, čeprav so ga promovirali Zeleni. In ravno na tej točki vidimo, koliko je vreden program in koliko kalkuliranje okrog oblastnih stolčkov. Na tej točki smo prišli ponovno na začetek, ko je vsem navadnim smrtnikom sojeno, da jih zgrize do kraja, zato se je na to treba pripraviti.

J. VOTEK

Odborniki so volili...

Soboška občina je tudi po torkovi skupni seji vseh treh zborov občinske skupščine še vedno brez nove vlade, ki bi lahko ob večinski podpori v parlamentu opravljala odgovorne naloge. Odborniki soboške skupščine namreč niso podprli nobenega od treh kandidatov, ki so kandidirali za mandatarsko funkcijo. Zaradi razpršenih in nasprotujočih si strankarskih interesov bo tako morala prejšnja vlada v odstopu še naprej vladati na čelu s podpredsednikom Jankom Halbom. Postopek kandidiranja bodo namreč morali ponoviti, do 20. aprila pa bo predsedstvo občinske skupščine sprejemalo kandidature za novega mandatarja.

Za mandatarja soboškega izvršnega sveta so kandidirali **Janko Halb** iz Slovenske ljudske stranke, **Ervin Pitz** kot neodvisni kandidat, in **Slavko Švenda**, ki se je opredelil za socialista, čeprav so ga predlagali Zeleni Sobote. Kako si zamišlja delo vlade pod svojim vodstvom, je vsak kandidat povedal tudi za skupščinskim govorniškim odrom. Po žrebanju številk je imel prednost doktor veterinarske medicine Slavko Švenda.

Se nadaljuje na str. 3

Velikonočna priloga

Prijetne in blagoslovljene praznike!
Vestnik

AKCIJSKA PRODAJA izdelkov
TOKO line
od 7. do 17. aprila '93
v BLAGOVNICI Potrošnik
CENE NIŽJE DO 20%
Zdaj je priložnost za UGODEN NAKUP

SALON POHIŠTVA
INTERDOM
VELIKA IZBIRA POHIŠTVA
SALON POHIŠTVA, MARIBOR
Tržaška 65, VEGROS SHOPPING CENTER
SALON KUHINJ, MARIBOR
Ruška 104, tel. (062) 102 618

MENJALNICA LEND
Ugodne nakup in prodaja deviz ter drugih valut.
Mohorjeva 2, Lendava,
telefon: (069) 75 427, 75 518

POLJOOPSKRBA
trgovina MARIBOR
tel.: (062) 303 984
trgovina M. SOBOTA
tel.: (069) 21 048
Vse za spomladanska dela v vinogradih in sadovnjakih!

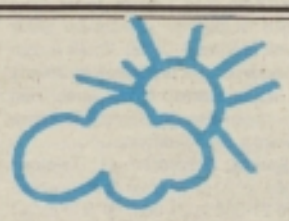

VREME

Ob koncu tedna bo prevladovalo sončno vreme, v nedeljo se bo pooblačilo. Sorazmerno toplo bo.

Vestnikov koledar

8. april, četrtek, Valter
9. april, petek, Tomaž
10. april, sobota, Magdalena
11. april, nedelja, Velika noč
12. april, ponedeljek, Velikonočni ponedeljek
13. april, torek, Herman
14. april, sreda, Valerija

Pregovor

Sončen je april in suh, bo maj za lepo vreme gluh

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA – Predsednik Milan Kučan je sprejel nobelovca in profesorja dr. Roberta Huberja, ki se je pri nas udeležil Stefanovih dnevov. Dr. Huber z inštituta Maxa Plancka je dobil leta 1988 skupaj s še dvema sodelavcema Nobelovo nagrado za kemijo, v Ljubljani pa so ga izvolili za častnega člana Instituta Jožef Stefan.

LJUBLJANA – Nezadovoljni z vladno politiko do kmetijstva so slovenski kmetje v organizaciji zadružne in kmečke zveze pripravili protestne akcije. Brezplačno so delili simbolične količine mleka in jabolk.

MARIBOR – S pregledom častne čete TO v mariborski vojašnici Generala Maistra se je začel dvodnevni obisk delegacije ministrstva za obrambo Republike Avstrije v Sloveniji. Obrambna ministra Avstrije dr. Werner Fasslabend in Slovenije Janez Janša sta podpisala sporazum o sodelovanju ministrstev.

LJUBLJANA – Slovenska vlada je obravnavala informacije o gospodarskem položaju kmetijstva in v zvezi s tem sprejela tudi nekatere ukrepe. Tako so povečali uvozne dajatve za uvoz goveje živine in govejega mesa za 8 odstotkov, ravno toliko pa so se povečale tudi dajatve za uvoz prašičev in svinjskega mesa. Povečali so tudi odkupno ceno mleka za 9,8 odstotka.

LJUBLJANA – Osrednji dogodek v parlamentu je bil nastop premiera dr. Janeza Drnovška, ki je poudaril, da namerava vlada vztrajati pri začrtani gospodarski politiki. Za njim so poslancem spregovorili še dr. France Arhar, Janez Prijatelj in Franc Košir, ki so predstavili letošnjo projekcijo javnih financ.

LJUBLJANA – Državni zbor je opravil štiridnevno marčevsko zasedanje. Med drugim je sprejel spremembo intervencijskega zakona o izračunavanju in izplačevanju plač ter sklep o 20-odstotnem znižanju plač poslancem in ministrom, pa tudi sklep o javnosti plač, ki se izplačujejo iz proračuna.

PO SVETU

GAZA – Na zasedenem izraelskem ozemlju, kjer se je po decembrskem izgonu več kot 400 Palestincev začela prava vstaja proti izraelskim okupacijskim oblastem, se iz dneva v dan vrste spopadi, obračunavanja in pobijanje.

BUDIMPEŠTA – Avstrijski predsednik Thomas Klestil in njegov madžarski kolega Arpad Göncz sta se v glavnem mestu Madžarske prvič uradno rokovala. Klestilov dvodnevni uradni obisk v Budimpešti pa po treh neuradnih srečanjih z Gonczem potrjuje dobre odnose med predsednikoma osebno in državama.

BRUSELJ – Predsednik ZRJ Dobrica Ćosić je med govorom pred odborom evropskega parlamenta za zunanjo in varnostno politiko opozoril, da bi zaostrovanje gospodarskih ukrepov proti njegovi državi še poslabšalo politični položaj.

VARŠAVA – V poljskem glavnem mestu je potekala mednarodna znanstvena konferenca, s katero so se začele spominske prireditve ob 50. obletnici vstaje v varšavskem getu.

BAGDAD – Odločitev varnostnega sveta OZN o podaljšanju sankcij zoper Irak je »nepravična«, poudarjajo v tej državi. Gre za sankcije, ki so jih zoper Irak uvedli avgusta 1990, ko so iraške čete vdrle v Kuvajt.

RIM – Predsednik Italije Scalfaro je odločil, da Amatova vlada še ostaja do 18. aprila, ko bo referendum o tem, ali so stranke za vstop v zdajšnjo vlado.

PARIZ – Novi francoski ministrski predsednik Edouard Balladur je sestavil svoj kabinet. Ekipa, za katero se je odločil novi premier, je precej manjša od prejšnje garniture, saj je v njej le 29 ministrov, medtem ko jih je bilo v Beregovoyjevi vladi kar 42.

VANCOUVER – Ameriški predsednik Bill Clinton in ruski predsednik Boris Jelcin sta se sestala v tem kanadskem mestu. Najprej pa sta se pogovarjala s kanadskim premierom Brianom Mulroneyjem. Srečanje med Clintonom in Jelcinom je pripomoglo k vzpostavitvi tesnejšega sodelovanja in medsebojnih odnosov med Washingtonom in Moskvo. ZDA napovedujejo finančno in gospodarsko pomoč Rusiji, vredno milijardo 600 tisoč dolarjev. S tem bi podprli reforme.

NEW YORK – Varnostni svet OZN je sprejel resolucijo, ki dovoljuje sestrelitev vseh letal, ki bodo kršila bosansko-hercegovski zračni prostor. V skladu z rusko zahtevo bodo letala mednarodnih sil napadala letala le v zraku, ne pa tudi na tleh. Za resolucijo je glasovalo 14 članic varnostnega sveta, vzdržala se je le Kitajska.

HAAG – Na mednarodnem razsodišču se je začelo prvo zaslišanje v okviru tožbe BiH proti Srbiji in Črni gori zaradi agresije, genocida in etničnega čiščenja. Štirinajst sodnikov naj bi med drugim odredilo ukinitev embarga na uvoz orožja v BiH, poleg tega pa naj bi Srbija in Črna gora plačali vojno škodo.

BAKU – Armenske čete nadaljujejo ofenzivo na azerbajdžanskem ozemlju. Armenski obrambni minister je povedal, da so njihove čete v zadnjih nekaj dneh zasedle več kot 40 vasi na območju Kelbadjarja in Lačina, ki mejita na armensko enklavo Gorski Karabah.

WELLINGTON – Nemški zunanji minister Klaus Kinkel, ki se je mudil na obisku v Novi Zelandiji, je izjavil, da bo skušala Nemčija od Francije doseči, da bo ta nekoliko ublažila svojo politiko glede subvencij za kmetovalce, tako da bi lahko julija na vrhunskem srečanju sklenili globalni sporazum o trgovanju.

VESTNIK

Izdaja podjetje za informiranje Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Ksenija Šömen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 33-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (trženje) 22-403, telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za I. trimesečje 1993 je 900.00 SIT, celoletna naročnina 3.800 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

Administrativne ovire gospodarskega sodelovanja z Madžarsko

Ne samo čakati, čakati...

Na zadnjem srečanju pomurskih in porabskih poslovnežev v Monoštru je predsednik Območne gospodarske zbornice za Pomurje Koloman Cigüt povedal, da morata pokrajini ob meji, ki spadati v državi Slovenijo in Madžarsko, izkoristiti naravna bogastva, zgodovinsko povezanost, poglabljati poznanstva, se zavzemati za čim boljše prometne povezave in možnost prevoza blaga prek mejnega prehoda Hodoš. Vsekakor je to laže povedati kot uresničiti, dokler jih pri tem ne bodo podpirali najvišji vladni organi. Do sedaj pa je bilo tako, da se je predvsem veliko govorilo in obljubljalo, konkretnih rešitev pa ni in ni hotelo biti. Sicer pa: kdor je pravi podjetnik, si bo že sam poiskal posel, le da ga pri tem ne omejujejo. V Pomurju in Porabju pa je bilo doslej tako, da se še niso srečali »pravi podjetniki«, poleg tega pa jih pri sodelovanju še vedno omejujejo številne administrativne ovire.

Eden redkih, ki mu je v Monoštru v Porabju na Madžarskem uspelo, je **Ladislav (Laci) Domiter**; ta uveljavljeni podjetnik, ki ima dve firmi, je slovenskega rodu, zato smo se z njim pogovarjali v prekmurščini. Prve stike s podjetji v Pomurju in na Hrvaškem je navezal že pred leti; sam je že večkrat razmišljal, da bi se morali podjetniki z obeh strani meje nekako »najti« in sodelovati, saj bi imeli koristi eni in drugi. Neposredno sodeluje s podjetjem Tempo iz Murske Sobote, skupno prodajajo italijanske avtomobile in izvažajo les.

»Tačas imam dve firmi, ena je zasebna, stara že dvajset let, v njej pa je zaposlenih 14 delavcev. Lani pa smo začeli uspešno sodelovati še z Oplom, želimo pa si še več dela, da bi lahko potekalo v dveh izmenah. Aprila bomo začeli graditi novo delavnico, ki bo končana septembra ali oktobra, zato si želimo dvakrat toliko dela, da bi se naša naložba splačala,« je povedal Laci Domiter. O srečanju podjetnikov in gospodarskem sodelovanju na slovensko-madžarski meji pa je povedal:

»Vi v Soboti imate močne firme, mi v Monoštru pa nimamo takih. Dobro bi bilo, če bi kdaj našim malim zasebnikom v Soboti pokazali vaše firme, saj nas zanima kako delujejo in gospodarijo. Predvsem pa moramo navezati stike z močnejšimi državami, kjer potrebujejo naše delo. Ne samo čakati, čakati... Močno nas moti carina. Lepo bi bilo, če bi Hodoš odprli za blagovni promet, ne pa za živila, ker je za to strožje. Zdaj moramo vse voziti v Dolgo vas, kar je 50 kilometrov dlje, tam pa čakati več kot 12 ur. Veliko stvari bi lahko uvažali iz Slovenije na Madžarsko, vendar so tu še močne administrativne meje.«

Vložiti ogromno časa in truda

Eden prvih podjetnikov, ki je začel sodelovati s porabskim podjetjem, je **Franc Fujs** iz Murske Sobote. Danes že prav dobro pozna »teren« na Madžarskem, tamkajšnje tržne in administrativne prijeme in zahteve (mimogrede: prav rad bo svetoval obrtnikom in podjetnikom, če želijo prodreti na sosednji trg z delom ali izdelki), saj je imel pri spoznavanju dobrega učitelje izkušenega podjetnika Lacija Domitra. To obojestransko sodelovanje, v katerega sta vključena tudi Hrvaška in Italija, temelji zaenkrat na **izvozu mineralne vode Radenske, uvozu ter predelavi in prodaji lesa in avtomobilov.**

Franc Fujs se je prvič srečal s Porabjem in Madžarsko že leta 1990, ko je predstavništvo tuje firme iz Zagreba iskalo zastopnika ali posrednika za Madžarsko. Tam so prodajali opremo za barvanje, pakiranje, emajliranje in drugo industrijsko opremo. Konkretnih povezav ni bilo, zato sta s partnerjem že takrat razmišljala, da se bo potrebno bolje dogovoriti in povezati. Po vojni v Sloveniji 1991. leta sta se Franc Fujs in Laci Domiter odločila, da gresta po svoji poti;

Laci Domiter: »Pri zunanjetrgovinskem sodelovanju nam največje ovire povzročajo meje, dokler ne bo mogoče na Hodošu voziti blaga sem in tja, se bomo samo mučili.«

Domiter je ustanovil še eno podjetje, nato pa so skupaj ustanovili še mešano podjetje. Njihov glavni namen je bil sodelovati pri proizvodnji, prav tako pa prodajati slovenske izdelke na Madžarskem in madžarske v Sloveniji. In kako sta vključeni v to sodelovanje še Hrvaška in Italija? Hrvaški izdelki so za madžarski trg zelo zanimivi, saj so tamkajšnjim kupcem dostopnejši kot slovenski, v glavnem pa njihovi posli zajemajo kovinsko in lesno stroko ter prodajo avtomobilov.

»Čez noč ne moreš narediti nič! To so posli, ki tečejo, se

Kako uspeti na madžarskem trgu? Franc Fujs poudarja: »Če bi dala vsa slovenska podjetja dvo- ali trimesečni rok plačila in minimalno maržo, bi se dalo prodajati; pri nas pa hočejo, da jim plačaš mesec dni prej, kot dobiš blago, poleg tega pa hočejo zaslužiti 20, 30 ali 40 odstotkov. Vse to dviguje le ceno, kupec nima denarja, da bi plačal, zato tudi upada proizvodnja. Ob dvo- ali trimesečnem roku plačila ter dvo- ali triodstotnem zaslužku moraš veliko delati, vsak dan, ne pa le enkrat na mesec in pri tem zaslužiti. Dokler mi tega ne bomo razumeli, ne bo šlo. Tudi ena stotina je zaslužek. Če pa hočeš dobiti sto stotin, moraš toliko več in bolje delati.«

razvijajo. Pri prodaji in pre-
lavi lesa je ustvarjena že mo-
povezava med Madžarsko, S-
venijo in Italijo. Domačа
firma na Madžarskem za-
kupuje les in pripravlja pol-
delke. Tempo potem to pripe-
v Soboto in ravno te dni se
govarjamo z italijansko firmo,
da bi tukaj nekatere izdelke
povsem dokončali ali pa
treh četrtin. To bi potem
italijanskim firmam in na
totovno tržišče. Hkrati
jemo z obmejnimi kraji Hr-
ške, Varaždinom in Čakovcem,
saj tudi od tam vozimo
delke in jih dodelujemo,« je
vedal Fujs. Tudi
Tempo motijo predvsem
ski predpisi in čakanje
vasi. Že pred letom so
gali, da bi lahko
mejo na Hodošu vsaj s
tovornjakom ali z
katerega ni potreben
ski ali sanitarni
tem je madžarska stran
toga kot naša; če ne
rine, pač ne moreš v

Franc Fujs
madžarsko tržišče ni
stavno kot si zamišljal.
žiti je treba ogromno
predvsem pa priti na
s primerno ceno.
skupaj z Domitrom
na vsaj dveh
mih na Madžarskem:
aprila na sejmu
stroji v Budimpešti,
zastopali LIV Rogašovci,
pa še na drugem
nem sejmu, kjer bodo
Iskro.

BERNARDA B.

Foto: Nataša J

Do izboljšanja razmer v vzhodnoevropskih gospodarstvih je še dalec

Gospodarska rast v nekaterih deželah nekdanjega c-
tralnoplanskega gospodarstva v obdobju 1989/91 ni
spodbudna. Največji relativni padec bruto domačega
voda v tem obdobju je bil v Bolgariji, kjer je
leta 1989 2,3-odstotno pozitivno rast glede na
leta 1991 pa se je zmanjšal za 25 odstotkov glede na
1990. Kumulativno gledano je bilo zmanjšanje BDP v
treh letih torej skoraj 40- odstotno.

V Romuniji je zmanjšanje znašalo dobrih 26 odstotkov in na
v ČeškoSlovaški federaciji slabih 18 odstotkov in na
skem slabih 21 odstotkov. Najmanjši je bil
padec BDP-a v tem obdobju na Madžarskem (11,5
stotka), katere gospodarstvo je bilo med opazovanimi
vami na pretrese politično burnega leta 1989 očitno
lje »pripravljeno«.

Vendar pa je prva znanilka zmanjševanja negativne
že na poti; Poljska je leta 1991 v primerjavi z letom
zmanjšala negativno rast BDP z –11,6 na –9 odstotkov
negativno rast industrijske proizvodnje v istem obdobju
z 24,2 na 11,9 odstotka, kar ji daje – ob nadaljevanju
takšnega gibanja – največ možnosti za dosego pozitivne
rasti na obeh področjih – bruto domačem proizvodu in
industrijski proizvodnji.

TABELA 1: Rast bruto domačega proizvoda v obdobju 1989/1991 v nekaterih deželah Vzhodne Evrope.*

	ČSFR	POL.	MAD.	ROM.
1989	+ 1.4	+ 0.2	–0.2	– 5.8
1990	– 0.4	–11.6	–3.3	– 7.4
1991	–15.9	– 9.0	–8.0	–13.0

Vir: Der Standard

TABELA 2: Rast industrijske proizvodnje v obdobju 1989/1991 v nekaterih deželah Vzhodne Evrope.*

	ČSFR	POL.	MAD.	ROM.
1989	+ 0.7	– 0.5	– 1.0	– 2.1
1990	– 3.5	–24.2	– 5.0	–19.0
1991	–23.1	–11.9	–19.1	–22.0

Vir: Der Standard

* Sprememba rasti glede na prejšnje leto

Andrej HORV

Reportaža o za vselej minulem času, ki se venomer vrača

1963 let in dva dni je od takrat

Tole je reportaža o potovanju v pretekli čas. Z navajanjem dejstev in dogodkov ves čas sili na obrobje nekega preteklega časa. Današnja potovanja, razen redkih, ki jim pravimo podvigi in ekspedicije, so potovanja, na katerih ne gre več za odkrivanje skrivnosti. Vemo, kam potujemo in vemo, kaj nas tam čaka.

Tukaj potujemo v časovno oddaljeno misterija. Misterij je pripomoček, s katerim gledamo v izvire nerazumljivega. V našem svetu in v našem času je ogromno nerazumljivega. Prav toliko kot vedno – ne, celo več! Kdo pa more razumno razumeti vojno na Balkanu? Kako pa je mogoče z razumom sprejeti dejstvo, da še vedno nimamo odgovorov na temeljna vprašanja obstoja? Potem... ko smo tako dolgo verjeli v napredovanje znanosti do zadnjih meja.

Na potovanje smo morali odti sami, čeprav smo vabili tudi nekaj tukajšnjih duhovnikov. Pa nekateri niso hoteli na pot, drugim se je zdela odločitev prenagla in so menili, da niso dovolj pripravljeni, tretjih pa z vabili nismo dosegli. V skrivnostne kraje je kajpada najbolje potovati v spremstvu vrežnikov. Oni so primerni vodniki po njih, to je tako reko njihova poklicna dolžnost.

»So kraji, ki so tako navzoči v prostoru in času, da so postali mitični«, pravi nek publicist. Potem jih nekaj našteje: odročna votlina nekje daleč na Daljnem vzhodu, v kateri živi starec, ki mu hodijo zastavljat vprašanja kralji; dobri stari Dunaj, kjer stari profesor veva svojim pacinetom, naj se videjo na kavč in jih potem zaprašuje stvari, ki so bistveno določile njihova življenja; mesto Sarajevo, kjer je leta 1914 student Princip spremenil svetu ljudi in kjer se danes po vzhod in Zabod.

Publicist med kraji ni omenil tistih, kamor smo se namenili potovati mi. Jeruzalem, Oljska gora, Golgota, Emavs. Kraji, na katerih so se pred skoraj natančno 1963 leti dogajale stvari, ki so za liturgijo katoliške Cerkve najpomembnejše. V kraje Velikega tedna, tedna, v katerem se najveličastneje razvija sijaj njenih simbolov«, tedna, od katerega ni bogatejšega in pomembnejšega, ker se z njem »spominja zadnjih dni, ko je Jezus preživel na zemlji. Navedki v narekovajih so iz knjige Daniela Ropsa Jezus v svojem času, ki smo jo vzeli s seboj. Za potovalni vodnik, namesto duhovnikov.

Potovanje k dogodkom, ki so se dogajali pred skoraj natančno 1963 leti. Ko je smrt postala največja. V uri, ki ji pravimo ura Golgote, ko se je narava stresla in zadregetala do notranjosti, ko je nekje potemnelo in se je zavesa v templju pretrgala od vrha do tal.

Za najbolj natančnega evangelista velja Janez, ki je zapisal, da je Kristus umrl na dan, ko so Judje jedli velikonočno jagnje. Po judovskem koledarju je to 14. nisana. Če pogledamo, kdaj sta v času Jezusovega življenja sovpadala petek in velika noč, je bilo to, po Ropsovih izračunih, 11. aprila leta 27, 7. aprila leta 30 in 4. aprila v letu 33. Rops se glede na trajanje Jezusovega javnega delovanja odloči za leto 30. Letošnji veliki petek pride na 9. april, leta 30., ko ga je Jezus, če je vrejeti Ropsu, resnično odtrpel, je prišel na 7. april. Od takrat do letošnje velike noči je torej minilo 1963 let in dva ni.

Cvetna nedelja, 2. aprila leta 30

Na cesti proti Betaniji je že zgodaj velik drenj. Ljudje hočejo slišati Jezusa, ki se je to jutro napotil proti Jeruzalemu. Pred vasico Betfage se je ustavil in rekel dvema učencema, naj gresta naprej in tam nekje v vasi z nekega dvorišča odpeljeta oslico, na kateri bo jahal v Jeruzalem. V izbiri skromnega živinčeta je bilo po Ropsu mesijanskom znamenje. Ko je Jezus pozneje jahal po jeruzalemskih ulicah, so mu ljudje z zelenjem in plašči postiljali pot, po kateri ga je nosila oslica.

Zgodila se je cvetna nedelja.

Ponedeljek, 3. aprila leta 30

V zraku je nekaj. Vse je nekam čudno in nemirno. Na robu blaznosti. Celo Jezus naredi nekaj nerazumljivega. Kakor da bi od lakote pozabil na zakonitosti sezone, stopi k smokvi, ki je rasla ob poti, ker pa je bilo šele spomladi, na njej ni našel sadežev, samo listje. Rekel je: »Naj nikoli noben sad ne zraste na tebi!«

Zgodilo se je prekletstvo nad nedolžnim drevesom! Evangelista Matej in Marko poročata, da je bila smokva naslednje jutro suha. Nikjer v svetem pismu ni nobenega takega primera čudeža za kazen. Za tiste, ki puščajo skrivnosti biti skrivnost, je to še vedno nepojasnjeno. Razlagalci pravijo, da je želel Jezus s tem opozoriti na moč vere, s katero lahko človek celo goro vrže v morje, ne samo povzroči, da se posuši smokva. Po drugi verziji razlage gre tukaj za simbolično dejanje, s katerim je veliki navdihnjenec napovedal žalostne dogodke.

4. aprila leta 30

Jezusovi sovražniki hodijo nadenj s vprašanji. On pa jim odgovarja. Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega – ko ga sprašujejo, če naj plačujejo davek. Če je po vrsti umrlo sedem bratov, ki so vsi imeli eno ženo, čigava bo žena po vstajenju? Od mrtvih vstala telesa teh zemeljskih tegob ne bodo poznala, jim pravi. Še ga sprašujejo, ko sedi med njimi, on pa prerokuje. Jeruzalem bo razdejan, prišla bo poslednja sodba. Kdaj? Za to skrivnost ve samo Oče, sprašujoči pa naj pazijo na znamenja. Kakor po spremembah na drevesih uganjajo letne čase, tako naj pazijo. In naj bodo zelo zelo pozorni, kajti dokončni sodnik prihaja kot tihotapec, da bi jih zalotil nepripravljene.

Zgodila se je napoveed apokalipse.

Judež kupčuje in izpolnjuje pismo

Sreda je, 5. aprila leta 30. Jezus je ves dan v Betaniji; obedoval je pri Simonu. Tukaj mu je Marija z nardo mazilila glavo.

Juda Iškarijot se je tega dne pogodil za ceno izdaje. »Kaj mi hočete dati, če vam ga izdam?«, je vprašal velikega duhovnika. Plačali so mu trideset srebrnikov. Toliko naj bi bila v tistem času vredna skromno obleka.

V zvezi s tem je veliko nejasnosti. Ne samo v zvezi s ceno, ki se pozneje pokaže kot dovolj visoka, da se za teh trideset srebrnikov kupi lončarjeva njiva. Je v Juda v resnici grešnik, v katerega je šel satan, ali pa je samo orodje zgodovine? Nekdo je vendar moral izdati Jezusa, da se je spolnilo pismo in da je sin božji trpel in umrl na križu. Bi se to lahko zgodilo tudi brez Judove izdaje? Godijo se skrivnosti, ker se morajo goditi.

•

Zadnja večerja

Podnevi tega dne, v četrtek, je bil Jezus najbrž med domačimi. Evangeliji nič ne pišejo o dnevnih dogodkih. Če je bila zadnja večerja, ki se je zgodila zvečer tega dne, v sobani, kakršne so bile pri premožnejših ljudeh tistega časa običajne, potem je Jezus z dvanajsterimi sedel v prostranem prostoru. S stropa je visela nekakšna štirioglata svetilka, možje so ležali okrog jedi – v dokaz, da je bilo izvoljeno ljudstvo po odhodu iz Egipta svobodno. Opresne kruhe so polagali v omako, nato so popili dve čaši vina, vmes nekaj kapljic slane vode. Sledilo je jagnje z grenkimi zelišči. In spet dve čaši vina.

Zgodilo se je, ko se je večerja že nagibala h koncu, da je Jezus dvignil čašo in rekel: »Glejte, to je kelih moje krvi, pijte iz njega vsi.« Podobno je že prej storil s kruhom, ki ga je razglasil za svoje telo.

Zgodila se je skrivnost transsubstanciacije. Kdo jo more razložiti!?

Na kraju kjer so stiskali olje

Cedron je potok v dolini pod Oljsko goro; »cedron« po hebrejsko pomeni črn. »Getsemani« se pravi kraju na Oljski gori, na katerem je bil Jezus ponoči, potem ko je z učenci večerjal. »Getsemani« pomeni »stiskalnica olja«. »Oče, ako ne more ta kelih mimo iti, ne da ga pijem, zgodi se tvoja volja!« Tako moli Jezus na vrtu Getsemani. Danisel Rops pa se ob tem sprašuje: »Če bi Jezus ne živel, če bi bila vsa njegova zgodba samo učinek hagiografskega dela, ali bi pisci evangelijev iznašli zgodbo, kjer je Jezus tako beden?«

Juda je potem pripeljal vojake, z Judeževim poljubom izdal Jezusa, vojaki so ga zgrabili in ga odpeljali. Odvedli so ga k sodniku Ani in nato še h Kajfi. Peter ga je zatajil, še preden je petelin trikrat zapel. Zasramovali so ga, izročili Pilatu in ta si je opral roke.

Veliki petek

Poti na Golgoto, po hebrejsko Lobanja, po latinsko grič ali Kalvarija, se pravi križev pot. Hrupna množica radovednežev in prizadetih. Nekdo, najbrž rimski vojak, nosi tablico z napisom: Jezus Nazareški, kralj Judov. INRI (Iesus Nasarensis Rex Iudaorum). »Kar sem pisal, sem pisal,« je odvrnil Pilat na očitke, češ, saj ni nikak kralj. Temu se bo pozneje reklo zasmehovanje, češ rimski upravitelj se je norčeval iz Jezusa. Kaj pa če je to skrivni božji namig in če je Pilatovo roko vodila božja roka?

Jezus visi na križu, dajo mu vina z žolčem mešanega, za njegova oblačila vržejo žreb. Vse, da bi se spolnilo pismo! Je bil z žeblji pribit ali nanje obešen? O tem se zdravniki anatomi še danes pogovarjajo. Med koščicami dlani je neko mesto, ki se imenuje po zdravniku Destotu, na tem mestu zabit žebelj bi dopuščal trditev, da je bil pribit, ker se okolno tkivo od teže ne bi potrgalo. Križani je vpil, umrl in bil v grob položen.

Vstal je na tretji dan.

Vstalega so videli, srečali na poti v Emavs, nejeverni Tomaž je položil prst na njegove rane.

Se je zgodba o vstajenju rodila v razgretih možganih sanjave Magdalene? Je šlo za množično halucinacijo? Rops pravi takole: »Osnovna značilnost množične halucinacije je namreč v tem, da so je deležni vsi navzoči, da potegne isto prepričanje za seboj vse. Kaj pa vidimo v poročilu o vstajenju? Priče, ki se obotavljajo verjeti, ki dvomijo. Apostoli niso nikaki zanesenjaki in sanjači. Njihova vera ni mogla obuditi svojega predmeta. V dokaz zadostuje samo Tomažev primer.«

Post scriptum

Na poti domov, ko smo se vračali s potovanja, smo leteli z lastovkami, ki vsako pomlad letijo iz iste smeri. V jutru velikonočnega ponedeljska so se pod nami kadila pogorišča kresov, tam na ravnini je nek kmet otresal nežno jutranjo roso in nesel na njive ostanke cvetnonedeljskega ‚presmeca'. Ženska je iz predpasnika skrbno stresala ostanke velikonočne jedi po setvi. Kako močno mora biti halucinogeno sredstvom, da traja halucinacija tako dolgo?

Š. SMEJ

V prvi krščanski cerkveni skupnosti velika noč ni bila poseben letni praznik. Višek cerkvenega praznovanja je bilo nedeljsko praznovanje svete maše. Sele sčasoma, po zgladiti sporov okrog datuma velike noči, se je praznovanje uveljavilo.
Mnogi običaji, ki so značilni za praznovanje velikonočnega paznika, imajo svoje korenine v predkrščanstvu. V zgodnjem pomladnem času so ljudje še vedno slavili zmago življenja nad smrtjo. To slavljenje je pravzaprav nadaljevanje tistega, ki se začne z zimskim kresom in ga danes praznujemo kot božič.

Po odločitvi nicejskega koncila, s katero je bil prekinjen dolgotrajni prepir o datumu velike noči, se naj dan praznovanje tega praznika izbere vedno prva nedelja po prvi pomladni polni luni. Pri določanju tega datuma nastopajo tedaj, ker je potrebno združiti sončni in lunin koledar, zato se čas praznovanja velike noči danes določa po imenovanih velikonočnih tabelah ali po Gaussovi velikonočni formuli. Oba sistema temljita na nicejski določitvi. Obstaja pravilo, ki nastopi, če bi izračun postavil veliko noč na 26. april. V tem primeru ga je potrebno postaviti vedno na 19. april. Najzgodnejša možna velika noč je po teh izračunih lahko 22. marec, najkasnejša 25. marec. Skupaj torej mogočih 35 datumov velike noči.

Komu ustreza pat pozicija v soboškem IS?

Odborniki so volili, pa nikogar izvolili

Po njegovem mora soboška občina postati temelj nove lokalne samouprave, kjer bo do polnega izraza prišlo dosledno izvajanje strategije razvoja kmetijstva, in sicer v neposredni povezavi z ekologijo. Ervin Pitz, dipl. ing. agronomije, ki je bil v letih 1986–1990 občinski sekretar za kmetijstvo, zdaj pa je v. d. direktorja Zveze zadrug Panonka, pa se je zavzel za večjo učinkovitost IS pri odpravljanju najbolj žgočih gospodarskih problemov, zlasti pa za pospešeno izvajanje denacionalizacije in hitrejši razvoj demografsko ogroženih območij. Kljub kritičnim razmeram, ko postaja problem brezposelnosti vse izrazitejši, prihajajo po njegovem boljši časi za oživljanje proizvodnih zmogljivosti. Kot je med drugim navedel Janko Halb, se od vseh kandidatov za mandatarja le on spozna na to delo, ki na, bi ga opravljal. Lastno hvalo, češ da so z dosedanjim delom izvršniki že dokazali svoje sposobnosti, so mu v razpravi oporekali številni razpravljalci, zlasti pa to, naj bi se kontinuiteta izvršne oblasti preprosto nadaljevala. Nekateri so se ‚zapičili' v strankarstvo, nestrankarstvo in nadstrankarstvo kandidatov, drugi so sedanji vladi očitali, da niso zadovoljni z njenim odnosom do gospodarstva itd. Skratka, v razpravi smo slišali vrsto podtikanj, ki gotovo niso nikomur v prid.

V prvem krogu tajnega glasovanja za mandatarja je iz igre izpadel Švenda, ki je za svojo kandidaturo zbral le 11 glasov, Pitz je dobil 49, Halb pa 37 glasov. V drugem krogu volitev pa je dobil Pitz 57 glasov, Halb pa le 35, kar je pomenilo, da nobeden od kandidatov ni dobil večine glasov vseh odbornikov parlamenta (129), torej potrebnih 65 glasov. In potem so še ugotovili, da zbor združenega dela ni več sklepčen, s čimer so sejo prekinili. MILAN JERŠE

Občina umika kapitalski delež iz Inpa

Po skoraj polurnem čakanju na sklepčnost se je v Ljutomeru vendarle začela skupna seja vseh treh zborov občinske skupščine. Udeležil se je je tudi član državnega sveta Andrej Hrastelj, ki bo poslej dvakrat mesečno na voljo občanom v pisarni podpredsednika občinskega izvršnega sveta. Začelo pa se je s številnimi delegatskimi odgovori, vprašanji, pobudami in opozorili, ki so precej razburkala ljutomerske poslance. Najprej se je opogumil Alojz Ganza (DPZ) z vprašanjem, če je kdo pozabil na uvedbo občinskega samoprispevka ali pa odpovedal, ker je v občini potrebno asfaltirati 29 kilometrov cest, brez katerih si ni mogoče zamišljati hitrejšega razvoja. Prav tako ga je zanimalo, kako je z odpravo škode v lanski sadjarski sezoni, ni pa se mogel sprijazniti, da je pošta v Bučečovcih še vedno edina v občini, ki nima dnevne dostave.

Zatem se je usul pravcati plaz sumničenj na račun poslovanja podjetja Turri-In, ki ga je sprožil **Drago Škrlec** (ZZD). V imenu SKD-ja je celo zahteval ugotavljanje konkretne odgovornosti, saj po njegovem in mnenju drugih razpravljalcev še vedno ni dovolj pojasnjeno, kako da ima v tem podjetju večinski delež tujec, čeprav ob njegovi ustanovitvi ni vložil svojega kapitala. Dodal je še, da smo »očitno na sledi zgrešeni naložbi«. Zato je predlagal, da se vsa zadeva preda javnemu tožilcu. Pri tem ga je podprl tudi mag. **Pavel Šerc** iz DPZ-ja, ki je zahteval temeljito kontrolo v podjetju Turri-In, ki po besedah predsednika občinske vlade **Ludvika Bratuše** znova obratuje, in sicer s kapitalom večinskega lastnika. Dodal je, da je do ustanovitve podjetja Turri-In prišlo zaradi interesa občine, ki je želela preprečiti stečaj podjetja Mizarstvo in ublažiti velik problem nezaposlenosti. Precej pikrih pa je bilo slišati tudi na račun podjetja INPO, katerega ustanoviteljica je občina, ki bi si morala, kot je povedal poslanec DPZ-ja **Blaž Zajnkovič**, najti boljšega partnerja pri snovanju raznih podjetniških programov. Na veliko odobravanje pa je naletel predlog **Romana Cafa**, da naj bi občina umaknila svoj skoraj 40-odstotni kapitalski delež iz omenjenega podjetja, denar pa bi namenili za gradnjo osnovnošolskega objekta v Mali Nedelji.

Precej hude krvi je bilo tudi glede članka v Večeru z naslovom Večinski deleži brez lastnika. Prizadetega se je počutil zlasti poslanec **Pavel Šerc**, češ da so z besedami tovarišija in politikanti diskvalificirani vsi poslanci ljutomerskega parlamenta, in da jih avtor članka nima pravice javno blatiti. Pridružila se mu je tudi **Jelka Rostaher** (DPZ), ki je pričakovala takojšen odziv predsedstva občinske skupščine. Tudi **Darji Odar** se je zdelo nedopustno, da se v sredstvih javnega obveščanja na ta način napada parlamentarce. Ker je s člankom padla temna senca na delo občinskih upravnih organov, zlasti geodetske službe, je **Rajko Mlinarič** iz zbora KS zahteval, da celotno zadevo razišče posebna komisija.

V razpravi so ljutomerski poslanci načeli še vrsto drugih problemov, med drugim previsoke takse za traktorje in prikolice, nujnost prekvalifikacije okrog 500 nezaposlenih v občini, previsoke obdavčitve njihovih počitniških hišic na Hrvaškem, še vedno nepravična delitev nepovratnih sredstev in podobno. Kljub takemu ozračju so sprejeli predlog odloka o letošnjem občinskem proračunu, ki bo »težak« 433 milijonov 649 tisoč tolarjev. V tem obsegu načrtujejo tudi proračunsko porabo, zoženo do točke, ko je resno ogroženo izvajanje večine nalog. Zato je potrebno storiti vse, da bo letošnja proračunska poraba strogo namenska in racionalna. Navzoče pa je vsaj nekoliko potolažil občinski finančnik **Darko Kurbos**, ki po sprejetju državnega predvideva rebalans občinskega proračuna.

MILAN JERŠE

Pomurci zahtevajo več proračunskega denarja za ceste

Pomurske ceste spet ob rob!

Območna gospodarska zbornica za Pomurje je v minulih dneh poslala pomurskim poslancem natančen pregled o delih na pomurskih cestah – obljubljeno ali že opravljeno v kilometrih, številkah in papirjih. Če dokončanje magistralne ceste Gornja Radgona – Lendava več ni sporno (vsaj tisti del, ki je načrtovan, medtem pa so uničeni stari odseki), saj je za to namenjenih 543 milijonov tolarjev, prav tako še 920 milijonov za nadaljevanje del na odsekih magistralne ceste M-10-1 Počehova – Črni Les in Hotiza – Lendava (nejasno je, kaj bo s spornim odsekom od Jula marofa do Hotize), so Pomurci bolj kot s programom obnove magistralne ceste nezadovoljni s predlogom proračunskega financiranja regionalnih cest.

Pomurski poslanci bodo predlagali dopolnilo (amandma) k predlaganemu republiškemu proračunu, s katerim bodo le zahtevali že dogovorjeno in sprejeto. Če se vlade menjavajo, se to ne bi smelo poznati prav na pomurskih cestah. Iz lanskega leta je ostalo neobnovljenih 10,1 kilometra regionalnih cest – čeprav je lani skupščina že dala soglasje, pa je letos odobren le kilometer obnove ceste Segovci–Podgrad in mostovi, nedokončani pa ostanejo odseki Hodoš – M. Sobota, Stročja vas, Kranjčeva ulica v Lendavi in Dobrovnik – Renkovci. Republiška vlada pa je popolnoma ignorirala predlog obnove pomurskih regionalnih cest za leto 1993 (izvršniki so ga uskladili s predstavniki RUC-a), po katerem je potrebnih obnove čez 46 kilometrov cest, na katerih je tudi veliko črnih točk in prometnih nesreč. S sredstvi vzdrževanja bodo obnavljali le mostove med Dokležovjem in Veržejem (zamenjali bodo le lesene deske).

Čeprav bo prometni minister Igor Umek prišel na delovni obisk v Pomurje sredi aprila, je imel »inkognito« spoznavni ogled Prekmurja že v ponedeljek, 5.aprila. Po prekmurskih magistralnih in regionalnih cestah ga je vozil Vitomir Györek (Cestno podjetje M.Sobota). Presenetilo ga je, da toliko ‚tujih' gradbenih podjetij dela na pomurskih cestah (npr. Primorje) in da v Dolgi vasi še niso začeli z deli. Njegov komentar po končanem ogledu: »Saj niti nimate tako slabih cest!«

V veliki meri je izpadel **tudi predlog načrta obnove M-10-1 za leto 1993** (prav tako usklajen), po katerem bi v občini Lendava obnovili 8 kilometrov od Jula marofa do Lendave (v programu le 6 kilometrov od Hotize do Lendave), 2 kilometra Petanjci – most Mura v soboški občini, 5 kilometrov od Spodnje Ščavnice do Gornje Radgone (močno uničena) in v mestu Gornja Radgona odsek do državne meje – ker jim je bilo to lani obljubljeno, so v občini Gornja Radgona pripravili vse potrebno za razširitev in ureditev mejnega prehoda, odkupili in podrli moteče hiše ipd. Pomurci so tudi močno razočarani zaradi nesodelovanja občin Lenart in Maribor. BERNARDA B.PEČEK

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

IZPLAČEVANJE »STARIH« DEVIZNIH VLOG

Predstavljamo različne načine izplačevanja – na vas je, da se odločite.

Odločili smo se, da vse varčevalce LB – Pomurske banke d.d., tudi po tej poti obvestimo o nadaljevanju sanacije starega deviznega varčevanja.

Način poravnavanja obveznosti iz neizplačanih deviznih vlog občanov ureja Zakon o poravnavanju obveznosti iz neizplačanih deviznih vlog (UL RS št. 7/93).

Varčevalci lahko izbirate med različnimi variantami izplačevanja deviznih vlog starega varčevanja po zakonu:

– razpolaganje z devizno vlogo polletno z najmanj 1/10 devizne vloge, vendar najmanj 1.000,00 DEM.

– vezava celotne devizne vloge za obdobje 2,5 let, glavnice in obresti se izplačajo ob zapadlosti depozita.

– zamenjavo devizne vloge z vrednostnimi papirji LB – Pomurske banke d.d., Murska Sobota

– zamenjava devizne vloge z obveznicami Republike Slovenije.

Posebej bi Vas opozorili na možnost izročitve obveznic RS. Obveznice se glasijo na DEM in so izplačljive v konvertibilni valuti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan dospelosti. Republika Slovenija bo izdala obveznice do 30. junija 1993, lastniki deviznih vlog pa morajo posredovati banki zahtevo za izročitev obveznic do 30. aprila 1993. Do izdaje obveznic Republike Slovenije banka izda lastniku devizne vloge potrdilo o stanju devizne vloge. Obveznice se lahko uporabi za plačilo različnih obveznosti.

Pomurska banka d.d. vsem svojim varčevalcem poleg vezav po Zakonu o poravnavanju obveznosti iz naslova starih deviznih vlog občanov omogoča ugodnejše kratkoročne in dolgoročne vezave, kot jih veleva zakon.

Pri dolgoročnih vezavah se glavnice in obresti izplačujejo v polletnih deležih. Doba vezave je odvisna od višine devizne vloge. Najkrajša doba vezave je 6 mesecev, najdaljša doba vezave pa 4 leta.

S pogodbo dogovorjena obrestna mera se v času vezave za kratkoročne vezave ne spreminja, medtem ko se vse dolgoročne vezave sklepajo po spremenljivi obrestni meri.

Vse varčevalce vabimo, da se o tej ponudbi še pogovorijo s svetovalcem za devizno varčevanje v bančni enoti, pri kateri imajo odprt devizni račun.

Upravni odbor Mesne industrije potrdil program

Možnosti za sanacijo

V ponedeljek (petega aprila) se je sestal upravni odbor Mesne industrije Pomurke, ki je obravnaval program sanacije novoimenovanega direktorja Milana Bratkoviča. V ospredje je postavljena finačna ureditev (konsolidacija) podjetja in zagotovitev normalne proizvodnje. V načelu je UO ta program podprl, s tem da je predlagal program dezinvestiranja (odprodajo) enega dela Pomurkinega premoženja. To sicer predvideva program Milana Bratkoviča, ki pa se je omejil na odprodajo tistega dela premoženja, ki ni neposredno povezan s proizvodnim ciklusom podjetja, in sicer obrata družbene prehrane, klavnice v Lendavi ter transporta in hladilnice v Puconcih. Po predlogu UO sta v ta program vključena še prodajna centra v Izoli in Novi Gorici.

Milan Bratkovič pravi, da sam osebno nasprotuje odprodaji omenjenih centrov, kajti po njegovi oceni si je nesmiselno žagati najpomembnejšo vejo poslovanja, na kateri sediš, to je trženja. Kot je izjavil, naj bi po oceni UO odbora bila razpisana licitacija za omenjena centre bolj kot poizkus za realno ocenitev tega dela premoženja. Po drugi strani pa mu je tudi razumljivo delno vztrajanje UO na odprodaji, kajti na ta način naj bi se čimprej dokopal do svežega kapitala za poplačilo upnikov. Milan Bratkovič je tudi prepričan, da se s franšizing pogodbami ne bo dalo učikovito rešiti prodaje izelkov MI, kajti tudi v razvitem svetu ni učikovitega modela franšize za živilsko predelovalno industrijo.

Konec samoglavosti tržnih družb

Poslovni rezultati v prvih treh mesecih so bili od meseca do meseca različni, v januarju je bilo za 1,5 milijona, v februaju pa za 65 milijonov tolarjev izgub. Kot že rečeno, trženje postaja eden od pomembnih elementov za sanacijo, zato Milan Bratkovič napoveduje ostrejšo kontrolo poslovanja in podreditev družb trženja MI, kajti po njegovi oceni je bila nevzdržna popolna poslovna avtonomija omenjenih družb, ki so bile in so v lasti MI. Poleg tega je prišlo do radikalnih sprememb znotraj same proizvodnje, uveden je nov delovni čas in prisotnost tistih delavcev, ki so polno zaposleni, medtem ko vsi drugi ostajajo doma. Proizvodnjo planirajo tedensko, tako na vhodu kot izhodu. Osrednja pozornost je namenjena kakovsti, ki je v zadnjem obdobju padla na nižjo raven. Sicer pa mora MI za pozitivno poslovanje ustvariti najmanj za 190 milijonov tolarjev realizacije na domačem trgu ali imeti zasedenih 40 odstotkov proizvodnih zmogljivosti. S to zasedenostjo proizvodnih zmogljivosti in realizacijo bi lahko poplačevali tudi upnike.

Urejena razmerja z upniki in dotok svežega kapitala

V tem času so dosegli tudi sporazum o reprogramiranju 1,5 milijarde tolarjev dolgov. Odprta je le še državna direkcija za blagovne rezerve, ki načelno pristaja na reprogramiranje, vendar čaka na soglasje vlade. Pri upnikih se je zalomilo le pri Hranilno kreditni službi, ki je začela vnovčevati akceptne naloge soboške občine, za katere je bila garant. Pri tem se zastavlja vprašanje, ali ne gre za politično ozadje te poteze, ki se je nemalokrat pojavljalo v dogajanjih okrog MI. Milan Bratkovič pravi, da so zaključeni pogovori s Skladom, ki bo v naslednjem tednu angažiral za 3,5 milijona DEM svežega kapitala v MI.

Tehnološki presežki in vodstvo

Poslovna filozofija Milana Bratkoviča pri sanaciji MI je usmerjena v proizvodnjo. Kot pravi, ni moč pričakovati čudežev s pisarniškimi direktivami, ampak predvsem s kakovostnim delom v proizvodnji, zato se tudi ne strinja s filozofijo definiranja tehnoloških presežkov, ko naj bi podjetje zapustili delavci z dvanajstimi leti delovne dobe in manj, ampak se zavzema, da so to d[illegible] z manjšimi delovnimi [illegible]nostmi. Zato je, kot pra[illegible] vzpostavil neposreden [illegible] z Ministrstvom za delo, [illegible] tehnološki presežki rešj[illegible] način. K temu dod[illegible] sklep UO, da si bodo d[illegible] v kolikor bo rezultat po[illegible]nja pozitiven, po zaklj[illegible]računi razdelili 20 od[illegible] dobička.

Po prihodu v podjetje je [illegible] povedal imenovanje vo[illegible] podjetja, na ponedeljek[illegible] UO je bil imenovan le p[illegible]nik za finačno komerci[illegible]dročje Milan Vrečič. M[illegible] Bratkovič v tem trenutku [illegible] podrobnejšo kadrovsko a[illegible]lizo v podjetju in bo na [illegible]nji seji imenoval p[illegible] ekipo, toda, kot sam pra[illegible] MI v trenutku kadrovsko [illegible]cej osiromašena. V tem [illegible]nutku prav tako še ni do p[illegible]kosti razdelal ogranizac[illegible] modela podjetja, toč[illegible] pravi, je že sedaj jasno, [illegible] odgovornost za kakovost[illegible] jasno in je že definirana do [illegible]nižje ravni vodenja v pod[illegible]

Kar se poslovnih rez[illegible]tiče, Milan Bratkovič pra[illegible] jih bodo mesečno sprem[illegible] analizirali; prepričan je, [illegible] možnosti za uspeh so, čeprav [illegible] že sedaj veliko ovir pro[illegible] na makroekonomski ravn[illegible]

B. PE[illegible]

J. V[illegible]

Domačini na minulem sejmu gradbeništva v Gornji Radgoni

Domača konkurenčnost

Na minulem sejmu gradbeništva in gradbenih materialov v Gornji Radgoni je bilo še kako očitno, da »manjkajo« nekdanji stari razstavljalci iz nekdanjih jugoslovanskih republik. Pravzaprav niso manjkanjkali, kajti prav uspešno so jih nadomestili domači razstavljalci. Dejstvo je, da je bil 7. gradbeni sejem poslovno nadvse uspešen za vse razstavljalce; tudi predstavitev in urejenost razstavnih prostorov sta bila najboljši, kar smo doslej videli na gornjeradgonskem sejmišču; razstavljalci so bili razvrščeni po razstavnem programu, npr. v enem delu hale so se predstavljali vsi izdelovalci zaščitnih premazov in barv, v drugem izdelovalci izolacijskih materialov, v drugi hali lesarji itd.

Med najuspešnejšimi razstavljalci so bili tudi domači podjetniki in izdelovalci gradbenega materiala. KEMA Puconci je vzbudila veliko zanimanje s svojimi hidroizolacijskimi premazi, hitrovezними maltami, industrijskimi podi, dodatki za beton, gradbenimi lepili, izravnalnimi in fugiranimi masami, kremenčevimi granulati in drugim. LONČARIČ, d.o.o., iz Lokavec pri Negovi je s svojimi izdelki in storitvami uveljavljen po vsej Sloveniji, pa tudi v sosednji Avstriji – tudi na sejmu so imeli na razstavnem prostoru nenehno gnečo. Podobno bi lahko rekli tudi za REFLEX, d.o.o., iz Podgrada pri Gornji Radgoni, ki je razstavni prostor v obliki steklene hiše tokrat preselil v halo – predstavljali so se z izdelki na najvišji ravni: izolacijskim steklom LOW-E, avtomatsko računalniško vodenimi vrati, steklenimi fasadami in drugim. Med najbolj vidnimi razstavljalci so bili še ELSA iz Gornje Radgone, TIPING iz Murske Sobote, GIDOS Lendava, LEMKO IZ Gornje Radgone s povsem novimi lesenimi izdelki in seveda Radgonske gorice, saj je bila na njihovem razstavnem prostoru neprestano gneča (predvsem zaradi penečega se vina).

Bernarda B. Peček

Brezar z ljutomerskimi podjetniki o pridobivanju sredstev

Mednarodna sredstva za razvoj podjetništva

Ni sicer povsem jasno, ali je bil glavni namen petkovega sestanka, da bi se Brezar seznanil z vlogami in podjetniki iz ljutomerske občine in jih tako pri dodeljevanju subvencij in garancij ne spregledal, ali da bi podjetniki »v živo« videli direktorja in pomočnika Sklada za razvoj malega gospodarstva (ki sta imela skoraj enourno zamudo) ter ju izprašali. Vsekakor je podjetju INPO kot nekakšnemu mecenu (prosilcem je pripravljal vloge) podjetnikov, ki potrebujejo sredstva za širitev proizvodnje, srečanje uspelo organizirati, vodstvo pa predati podpredsedniku Izvršnega sveta SO ljutomer.

Srečanja so se udeležili tudi prestavniki Pomurske banke, ki so morali poslušati očitke o previsokih obrestih; banke namreč še vedno vztrajajo pri netveganih korakih (za odobreno posojilo zahtevajo zagotovila vlade, v nasprotnem primeru so obresti nenormalno visoke), to pa onemogoča večje najemanje posojil, širitev proizvodnje in nasploh oživitev denarnega trga. Programe posameznih podjetnikov, ki so se udeležili srečanja (Kos, Makoter, Makovec, Slavič, Jelen), je predstavil direktor podjetja INPO Silvo Potočnik, ki pa je o TURRI-IN-u povedal: *»Pri tem podjetju gre za garancijo; to je podjetje, ki je dalo skozi hudo krizo, ustavitev proizvodnje...o vzrokih sedaj ne bi govorili, predlagam pa, da se gospod Bizjak in bančniki kasneje, ko bi šli na obiske, na kraju samem usedete in proučite in tam bi vam bila zadeva podrobneje predstavljena. Dokumentacijo smo za vse, razen za TURRI-IN, pripravljali mi.«*

Direktor Sklada za razvoj drobnega gospodarstva Viktor Brezar je predstavil dejavnost sklada v letu 1992, ko so objavili dva razpisa za pridobitev sredstev. Na prvi razpis se je prijavilo 457 podjetnikov, od tega jih je 221 dobilo posojila, 174 vlog je bilo odobrenih za subvencioniranje in 86 za izdajo garancij. Po menjavi vlade in pri drugem razpisu so dajali zgolj še subvencije in garancije. Zato tudi vprašanje enega od ljutomerskih obrtnikov, kako da so lani dobili vsi posojila, čeprav opravljajo dejavnost, ki ni na prednostni listi.

Brezar je povedal: *»Po spremembi smo dajali samo še jamstva in subvencije; od 174 prejetih vlog jih je bilo 86 pozitivno rešenih. Preostanek teh vlog je prišel tik pred koncem leta in se še obravnavajo, rešene bodo enkrat konec aprila ali maja oziroma ko bodo znani natančnejši podatki o višini sredstev iz proračuna. Na zadnji seji upravnega odbora smo sklenili, da sklad novih obveznosti ne bo sprejemal, dokler ne bodo vsi izdatki pokriti.«* To pomeni tudi, da tako dolgo sedanji prosilci (ki sicer izpolnjujejo vse pogoje za pridobitev subvencije in bančnega posojila) ne bodo dobili denarja in ne bodo mogli začeti z naložbami. Namesto v aprilu bodo začeli z gradnjo junija ali še kasneje. In zakaj?

Lani je sklad izdal subvencije in garancije za naložbe v višini 61 milijonov 700 tisoč mark. Skupno je bilo za razvoj drobnega gospodarstva na voljo 300 milijonov tolarjev, vendar je bilo 120 milijonov s sklepom [illegible] usmerjenih v razvoj svetov[illegible] mreže – po mnenju gostov p[illegible] lani sklad svetoval podjetni[illegible] pogosteje kot svetovalc[illegible] sveti pa je pomagal tudi S[illegible] za demografsko ogrožena [illegible]močja. Goran Bizjak, pomo[illegible] direktorja, je predstavil [illegible]logijo pridobivanja sred[illegible] bo ostala v glavnem nesp[illegible]njena. Tačas je mogoče [illegible] subvencije in garancije [illegible]tično le slednje), od 150 p[illegible] vlog pa jih 50 še čaka na sre[illegible] Po njegovem mnenju bi se [illegible] spremeniti mejni zneski [illegible] trebno bi bilo natančnej[illegible]čiti, katere dejavnosti bodo [illegible]pirali. 15-odstotne banč[illegible]sti so za predstavnike [illegible] uspeh, podjetniki in zaved[illegible]čani pa kljub temu mislijo [illegible] z nižjimi obrestmi spodbu[illegible] naložb.

Zanimiva pa je vest, da [illegible] **razvoj drobnega gosp[illegible] kmalu na voljo tudi 25 [illegible]ekujev Evropske banke [illegible] novo in razvoj.** Kdo bo [illegible] nadzor nad razdeljevanj[illegible] denarja, bo znano sredi [illegible] vsekakor pa so za takšno [illegible] močno zainteresirani tudi [illegible] kot druge podobne in[illegible] (zaradi tega številne [illegible] v zadnjem času na raču[illegible]

Osnovni pogoj je, da se [illegible] pojavi kot neposredna [illegible] inštituacija, ampak kre[illegible]nik, osnovni nosilci kredi[illegible] pa bodo banke. Pogoje [illegible]bitev posojila bodo [illegible] **mora sodelovati z lastni[illegible]kom** (upoštevajo se d[illegible] vložki), **vložek banke** [illegible] bodo najbolj konkurenčni [illegible] **delež evropske banke** [illegible] sklad za opravljanje te d[illegible] potreboval še dodatna d[illegible] oblastila.

Bernarda B. [illegible]

IMP Blisk pred stečajem

V podjetju ostala tretjina delovnih invalidov

Da se je IMP Blisk znašel na »suhem«, so v veliki meri botrovale objektivne okoliščine, na eni strani gospodarska recesija in s tem investicijska suša, na katero je bila vezana montažna dejavnost, na drugi pa propad jugo, zlasti srbskega trga, na katerega je bila v pretežni meri vezana proizvodnja oziroma trama barvnih kovin s svojim konjunkturnim izdelkom – oljnimi kompleti za centralno ogrevanje. Toda če smo iskreni, ni samo to, v veliki meri ga je na rob preživetja v predlanskem letu potisnila tudi kadrovska »podkapitaliziranost« na vodilni in vodstveni ravni.

To trditev bom poskušal podkrepiti z nekaterimi dejstvi. IMP Blisku se namreč kljub nekaterim pridobljenim poslom na tujih trgih ni uspelo obdržati na teh trgih, vzemimo samo Madžarsko, kjer so bliskovi montažerji delali na nekaterih referenčnih objektih, ki bi jim lahko zagotovili dolgoročnejšo perspektivo na tem trgu, vendar jim to ni uspelo, in to v prvi vrsti zaradi nesoglasne kakovosti izvedbe. To je sicer nekoliko presenetljivo, če ob tem navedem podatek, da so ti isti monterji bili najkakovostnejši na gradbiščih, kjer so delali pod tujo taktirko. Tega risem zapisal na pamet, kajti to bravo mi je bilo dano intenzivno spremljati dobrih šest let. Po drugi strani je tudi to podjetje rezalo, resda majhen kos, pred dobrimi desetimi leti zlate iraške pogače, ki pa je žal niso vlagali v znanje, ampak je takrat podjetje doživelo svoj prvi krah s prisilno upravo, ki je bila prej kadrovska erozija kot uspešna sanacija, čeprav gledano skozi številke to nedvomno je bila.

Stalno iskanje direktorjev

Teza o kadrovski eroziji prav tako drži, kajti IMP Blisk je kar nekaj časa iskal vodilne može podjetja in jih po nekajkrat ponovljenih razpisih tudi dobil. Očitno je, da pri izboru ni imel ravno srečne roke, kajti sicer se sorazmerno hitro ne bi znašel v ponovnih težavah. In tu se je začela zgodba IMP Bliska ponovno zapletati in razpletati hkrati. Pod krinko objektivnih okoliščin za nastali položaj in še takrat veljavni Markovičevi podjetniški zakonodaji so se reorganizirali. Tovrstne reorganizacije po neuspeli kapitalski povezavi sistema IMP so bile sploh moda podjetij v krizi v takratnem IMP-ju. Mimogrede naj zapišem, da je bil duhovni oče propadle kapitalske povezave na eni in razbijanje podjetij na prafaktorje (profitne centre) sedanji direktor sklada za razvoj mag. Uroš Korže.

Montaža in LBK

Bliskovci so bili eni od zadnjih, ki so se poslužili tega recepta. Tako je po besedah sedanjega direktorja IMP Bliska ta ustanovil dve novi podjetji hčeri (saj sta res hčeri, kajti obe sta ženskega spola) Blisk Montažo in Blisk Livarno barvnih kovin in proizvodnjo. V ti dve podjetji je bil prenešen tudi del premoženja. V IMP Blisku je ostalo le toliko premoženja, ki naj bi zadostovalo za poplačilo upnikov in zaloge izdelkov, iz katerih je zagotavljal plače za 33 preostalih delavcev. Z ustanovitvijo dveh družb so se razdelili tudi delavci. Pred reorganizacijo oktobra 1991 so odpustili 23 delavcev kot tehnološki presežek. Očitno je ta izkušnja z omenjenimi presežki pripomogla k omenjenemu ‚saltu' reorganizacije v IMP Blisku, kajti od preostanka 33-tih delavcev jih je dobra tretjina invalidov druge ali tretje kategorije, ki so na čakanju že več kot poldrugo leto. Po besedah Ernesta Horvata so nekako životarili do konca lanskega leta, ko so si s pomočjo prodaje zalog nekako uspevali zagotavljati plače, od decembra naprej pa imajo blokiran žiro račun. Kot pravi, so sedaj v predstečajnem postopku in bodo verjetno šli v stečaj, takšno rešitev nakazuje tudi izvedensko mnenje podjetja Feniks, ki ga je pripravilo za sodišče. Največji upnik IMP Bliska je banka z 22 milijoni tolarjev, občina s tremi in podjetje Zemeljski plin z milijonom tolarjev, pol milijona pa naj bi bilo obveznosti do delavcev.

Tako smo pri koncu enega dela zgodbe, ki se je ponovno končala neuspešno za nekaj več kot šestdeset delavcev. Tega ne pišem zaradi patetičnega odnosa do teh ljudi, ampak predvsem zaradi tega, ker gre ponovno za očiten prekmurski ali pomurski sindrom, kjer se je pokazalo, da riba ne smrdi pri repu, ampak pri glavi in da so pri celi zgodbi imele t. i. objektivne okoliščine obrobni dejavnik za travmo IMP Bliska, kajti če bi glava bila zdrava in zobje močni, se to ne bi pripetilo. Ob rob tej zgodbi pa postavimo vzporedno zgodbo npr. videmskega EEK, ki je s podobno dejavnostjo v konjunkturi.

J. VOTEK

Agromerkur v težavah

Najmanj 37 presežnih delavcev

Agromerkur iz Murske Sobote je dolgo veljal kot dokaj uspešno podjetje, zato je te dni nepričakovano in neprijetno odjutranja vest, da imajo izgubo in da bodo morali odpuščati delavce.

Do leta 1990 so dosegali okrog 7 tisoč ton letne ‚proizvodnje' piščančjega mesa in v podjetju je bilo tedaj zaposlenih 356 delavcev. Naslednje leto, ko je začel razpadati enoten jugoslovanski trg, so se začele prve težave, saj so samo v Srbijo prodali čez 15 odstotkov piščančjega mesa. Naslednje leto so zato zmanjšali število zaposlenih na 323, lani pa na 284. To jim je uspelo rešiti po ugodnejši poti (upokojitve, odhodi delavcev). Medtem se je trg, na katerem so dosegali zadovoljive poslovne rezultate, še občutneje zmanjšal (za 11-krat) in vse kaže, da bodo morali nehati s prodajo tudi na Hrvaškem in v Makedoniji. Tam dosegajo le okrog 30 odstotkov cene v primerjavi z domačim trgom. Tudi izvoz v vzhodno drugih držav je neobetaven. Z izgubo pa nima smisla delati in izgubo pokazati. Že sedaj znaša negativni saldo poslovanja okrog 150 milijonov tolarjev. Če bi lahko obdržali normalen obseg proizvodnje, pa to sicer ne bi bil poseben problem. Vendar na to ne morejo vplivati, saj piščančereja v Sloveniji presega porabo za 200 do 300 odstotkov.

Medtem so se že povezali z republiškim skladom za razvoj in podpisali ustrezno pogodbo. Za predsednika upravnega odbora so imenovali dosedanjega direktorja Agromerkurja **Ivana Bürgerstra**. Odbor je že sprejel prvi sanacijski program, **ki ne predvideva stečaja, temveč znižanje proizvodnje in s tem tudi zmanjšanje števila zaposlenih, in to od 37 do 50 od junija dalje. Gre za manjše presežke. Morda bodo lahko ‚rešili' 7 delavcev, ki imajo do upokojitve manj kot 5 let delovne dobe, če jim bodo le-to omogočili za upokojitev. Sicer pa bodo skušali ta problem reševati z aktivnimi oblikami zaposlovanja v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje.**

J. G.

1. Poročilo direktorja o ugotovitvi obstoja trajnega prenehanja potrebe po delu delavcev

Zmanjšane možnosti prodaje perut. mesa so narekovale zmanjšanje obsega proizvodnje. Kot posledico tega pa zmanjšanje števila zaposlenih. Podjetje je v zadnjih dveh letih zmanjšalo število zaposlenih za več kot 30%. Ker je zmanjšanje proizvodnje za 45%, to narekuje trajno prenehanje potreb po delu za nadaljnjih 37 delavcev. Gre za trajne presežne delavce, saj ni nobenih znakov, da bi se razmere na trgu kmalu izboljšale.

2. UO je potrdil predlog direktorja ter tako imenoval najožje vodstvo v naslednji sestavi:

1. sektor žive proizvodnje bo vodil Geza Maček, dipl. ing. agr.,
2. proizvodno-komercialni sektor mag. Bojan Škrilec, dr. vet. med.
3. finančno-računovodski sektor Milan Seme in
4. splošno-kadrovski sektor Jože Horvat.

3. UO je potrdil predlog o dezinvestiranju nekaterih OS, ki spričo zmanjšane proizvodnje niso več neobhodno potrebna. Gre za sledeča sredstva:

a) kovinski silosi s kapaciteto cca 10.000 t. V Tovarni močnih krmil v Lendavi,
b) dva proizvodna objekta za rejo bojlerjev,
c) štiri proizvodni objekti za rejo matičnega jata v G. Petrovcih.

4. UO se je seznanil z rezultati poslovanja družbe v prvih treh mesecih 1993 leta.

Proizvodni rezultati reje so dobri in količinsko v okviru predvidenega plana. Rezultati prodaje so v februarju in zlasti marcu bistveno boljši kot v tradicionalno slabem januarju. Vendar bistveno večja prodaja perutnine na slov. trgu od povpraševanja slabša prodajna politika pa proizvajalca in tako ogroža pozitivne učinke v smislu kakovostne prodaje.

IS Murska Sobota

Inšpektorji so od vseh

Kadar je kje kaj narobe, pa tudi zato, da bi vnaprej preprečili negativna dejanja in njihove posledice, običajno terjamo posredovanje oziroma kontrolo inšpekcijske službe. To je seveda prav. Vendar pa na Upravi za inšpekcijske službe občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota (sedež je v M. Soboti) ugotavljajo, da se od njih pričakuje več, kot zmorejo glede na kadrovsko in gmotno stanje. Zaradi nerednega in nezadostnega financiranja imajo namreč premalo inšpektorjev, poleg tega pa jih ovira pri njihovem delu tudi neustrezna zakonodaja.

To je bila ena od osnovnih ugotovitev njihovega poročila za lansko leto, ki ga je na zadnji seji občinske vlade v Murski Soboti posredoval vodja Uprave **Vinko Mlinarič**. Med drugim je tudi omenil, da je njihova služba opravila lani 3.367 kontrolnih inšpekcijskih pregledov v pomurskih občinah, kar je za 8 odstotkov manj kot leto poprej. Prejeli so tudi 819 pritožb (prijav), med katerimi se jih je največ nanašalo na komunalno problematiko (odvajanje odpadnih voda idr.). Večina prijav je bila utemeljenih, za nekatere pa so ugotovili, da so bile zlonamerne. Obseg ugotovljenih kršitev raznih predpisov se je v primerjavi z letom poprej povečal kar za 104 odstotke, ker ljudje mislijo, da si sedaj, ko imamo samostojno državo Slovenijo, lahko privoščijo več svobode. Zaradi neustrezne kazenske politike pa se je nekaterim celo splačalo kršiti predpise, saj je bila kazen manjša, kot bi jih stalo, če bi si urejali stvari tako, kot je treba. Dogajalo se je tudi to, da so izdali kakšno odločbo o prepovedi, vendar so se kršitelji nanjo požvižgali, inšpektorji pa nimajo pooblastila in moči, da bi tudi fizično dosegli uresničitev odločbe. Še dobro, da v nekaterih primerih lahko uspešno sodelujejo s policijo.

Vinko Mlinarič je posebej opozoril tudi na onasneževanje pitne vode zaradi vse večje uporabe pesticidov v kmetijstvu in zastrupljanja podtalnice z odpadnimi vodami iz ponikovalnic ali zaradi izlivanja le-teh v gramoznice in na druga neustrezna mesta. Stanje najbrž še ni kritično, vendar ko se bo to zgodilo, bo že prepozno. Zato je predlagal, da bi opravili analizo pitne vode glede na vsebnost pesticidov. Izvršni svet je pobudo sprejel in jo bodo skušali uresničiti v okviru raziskovalnega tabora. Bilo je tudi rečeno, naj ljudje v nekaterih krajih dobro premislijo, ali bodo še naprej pili oporečno vodo ali pa se bodo priključili na občinski vodovod z zajetjem v Črnskih mejah, iz katerega priteka še kar dobra pitna voda.

Glede financiranja inšpekcijskih služb pa je občinska vlada sklenila, da bo odslej zagotavljala svoj delež (dogovorjen ključ med pomurskimi občinami) po dvanajstinah, saj morajo tudi ostale tri občine redno skrbeti za financiranje te službe. Temu sedaj običajno ni tako, pri čemer je še najbolj kritična občina Ljutomer.

JOŽE GRAJ

Opozorilo pomurskega svobodnega sindikata

Interventna zakonodaja jih je močno prizadela

Svet Območne organizacije svobodnih sindikatov Pomurja je ugodno ocenil minulo enoletno delo te najmnožičnejše delavske organizacije, to pa velja tudi za območne odbore dejavnosti in krajevne pisarne v vseh štirih pomurskih občinah. Razpravljalci so na seji, ki sta se je udeležila tudi predsednik republiškega sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič in član predsedstva ZSSS Milan Utroša, potrdili pravilnost usmeritve pri zagotavljanju socialne, pravne in ekonomske varnosti sindikalnega članstva.

Pri tem so izhajali iz sklepov organov upravljanja in aktualnih vsakodnevnih nalog. Po oceni predsednika pomurskih svobodnih sindikatov **Janeza Kovača** so za članstvo precej storili, saj so bili ves čas v neposredni povezavi z zaposlenimi delavci, v skladu z močjo sindikata pa so poskušali bedeti nad uresničevanjem kolektivne pogodbe in morebitnim kršenjem zakona o delovnih razmerjih. Vsem kršiteljem so dali vedeti, da bodo prišli v konflikt s svobodnimi sindikati. Podatki namreč kažejo, da le polovica njihovega članstva prejema stoodstotni izhodiščni osebni dohodek, kot je zapisano v kolektivni pogodbi, približno 1500 delavcev pa dobiva le zajamčeni osebni dohodek. Tako je bilo v drugi polovici lanskega leta vloženih pri sodišču združenega dela 42 predlogov za sodno varstvo okrog 900 delavcev.

Precej pozornosti so namenjali tudi izobraževanju članstva, mednarodnemu sodelovanju in vrsti drugih področjih, s čimer nameravajo nadaljevati tudi letos. Močno pa jih je prizadela interventna zakonodaja, saj je ob pripravljenosti za produktivnejše delo tudi v podaljšanem delovnem času med delavci veliko negodovanj, ker menijo, da za to ni zagotovljeno tudi primerno plačilo. Veliko kritik pa je bilo slišati na račun tistih podjetij, kjer izplačujejo osebne dohodke in regrese za letni dopust ne glede na finančni in poslovni uspeh, to namreč povzroča nezadovoljstvo med uspešnejšimi delavci v drugih kolektivih. V razpravi so se zlasti zavzeli za močan in strokovno podkovan območni sindikat in večjo samostojnost sindikatov dejavnosti, ki bodo lahko bolj pomagali sindikalnim zaupnikom v podjetjih in zavodih. Pomembna naloga pa jih čaka tudi pri lastninjenju.

MILAN JERŠE

Prvi spomladanski sejem v Ljubljani

Deževna Svoboda gibanja

Prvi spomladanski sejem na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani v organizaciji Ljubljanskega sejma naj bi bil pravzaprav nekakšna meritev temperature, kako so slovenski turistični delavci pripravljeni na novo turistično sezono in kakšne turistične »destinacije« zanimajo Slovence. Čeprav je letos leto turizma, pa se to na sejmu Alpe-Jadran – Svoboda gibanja ni preveč opazilo. Morebiti je k temu prispevalo tudi slabo vreme, ki je presenetilo marsikaterega razstavljalca in obiskovalca. Slovenci bodo tudi letos počitnikovali predvsem v domačih zdraviliščih ali v bližnjih hrvaških obmorskih krajih (če do junija ne bodo pretirali s cenami), na sejmu pa so se tudi letos najbolje predstavile ljubljanske občine (mesto Ljubljana in bližnji kraji); Ljubljana očitno hoče poleg mesta vina, kongresnega mesta, največjega mesta v Sloveniji in prestolnice dobiti še naziv turistično središče.

Pomurci so se tudi tokrat uspešno predstavili v hali A2 na skupnem razstavnem prostoru in pod skupnim sloganom POMURJE – DEŽELA ZDRAVJA. Čeprav so dobili enega lepših razstavnih prostorov v okrogli hali in zanj tudi drago plačali, pa je njihovo sejemsko predstavitev motilo preglasno ozvočenje sosedov. Zdravilišče Radenci, Zdravilišče Moravske Toplice in Terme Lendava so predstavitev zdraviliško-turstične ponudbe popestrile z nagradnimi igrami za obiskovalce in nastopi kulturno-zabavnih skupin. Poleg zdravilišč se je predstavila tudi živilskopredelovalna industrija iz Pomurja; Pomurske mlekarne so predstavile izdelke s sloganom Beli zakladi neokrnjene narave, Mlekopromet Ljutomer je predstavil svoje znane sire, Mesna industrija Pomurka Murska Sobota je zadovoljila številne kupce predvelikonočnih dimljenih dobrot, MIR Radgona se je predstavila s svojimi kakovostnimi izdelki, Agromerkur z novimi izdelki iz perutninskega, Zunanja trgovina ABC Pomurka z izdelki iz mednarodne kooperacije na področju semenarstva in cvetličarstva, Vigros Murska Sobota pa z bogato ponudbo uvoženih živil.

Bernarda B. Peček

Zdravilišče Radenci je svojo predstavitev popestrilo s čarovnikom, ki je pritegnil veliko sejemskih obiskovalcev.

Dogajanja na Ljubljanski borzi

Tokratno tedensko poročanje zajema čas od 30. 3. do 5. 4. 1993. V začetku tega tedna, natančneje 30. 3. je na Ljubljanski borzi pričela kotirati nova delnica, in sicer redna prinosniška delnica mariborske Probanke. Njena nominalna vrednost je 100 DEM, njena tržna vrednost pa se je že na prvem borznem sestanku oblikovala pri cca 228 DEM, saj je njen enotni tečaj 30. 3. pristal na 14616. Pred uvrstitvijo na borzo se je ta delnica prodajala po njeni knjigovodski vrednosti, ki znaša 160 odstotkov nominale. Celotna vrednost emisije prinosniških delnic znaša 10 milijonov mark. Le-te kotirajo na borzi. Probanka pa je izdala tudi za 7 milijonov imenskih delnic, katere so nominirane na 500 DEM. Imenske delnice na borzi ne bodo kotirale, temveč bo o njihovi prodaji odločal upravni odbor te banke. En glas prinaša ena imenska delnica ali petdeset prinosniških.

Uvrščena kotacija I – obveznice

Enotni tečaj obveznice RSL 1 je 30. 3. porasel s 115,1 na 115,2, ko je bilo za 7363 lotov prometa s to obveznico, naslednjega dne se je tečaj vrnil na 115,1 pri prometu 8334 lotov. V četrtek se je njen enotni tečaj dvignil za 0,3 odstotne točke (115,4), prometa pa je bilo za 8646 lotov, v petek pa je ostal na istem nivoju pri prometu 9181 lotov. V ponedeljek je enotni tečaj rahlo porasel na 115,5, ko je bilo za 9703 lote prometa.

Po nihanjih v preteklih dveh tednih, je enotni tečaj obveznice RSL 1 z davčno olajšavo ponovno stabiliziran pri 110,0, kjer je že od sredine februarja, prevladujejo pa aplikacijski posli. Tako je bilo v sredo za 4 lote teh poslov, v četrtek pa za 8 lotov.

30. 3. je enotni tečaj RSL 2 padel še za nadaljnjih 1,2 odstotni točki (z 90,0 na 88,8), kar je še vedno odraz vnovčenja kupona, prometa pa je bilo za 949 lotov. Tudi naslednjega dne je tečaj te obveznice neznatno padel na 88,7 pri 803 lotih prometa. V četrtek pa je njen tečaj porasel na 89,5, ko je bilo za 2174 lotov prometa in ostal na tem nivoju tudi v petek (1308 lotov prometa) in v ponedeljek, ko je bilo za 698 lotov prometa z njo. Tako lahko ugotovimo, da enotni tečaj RSL 2 ni padel za celotno vrednost kupona, saj bi v tem primeru moral biti 88,4, torej so pravilno postopali tisti investitorji, ki te obveznice niso prodali pred zapadlostjo kupona.

Uvrščena kotacija II – obveznice

Tudi obveznici mesto Ljubljana je zapadel kupon 1. 4., zato je tudi ta obveznica zabeležila padec tečaja. 30. 3. je njen enotni tečaj padel za 2,4 odstotne točke (87,4) pri prometu 61 lotov. Naslednjega dne je bil prijavljen aplikacijski posel z 52 loti te obveznice po tečaju 88,7. V četrtek se je njen enotni tečaj izoblikoval za 87,5, ko je bilo za 372 lotov prometa, naslednjega dne pa ostal na istem nivoju pri prometu 727 lotov. V ponedeljek je enotni tečaj te obveznice rahlo porasel na 87,7, prometa pa je bilo za 95 lotov. Tudi za to obveznico velja, da je padla manj, kot je prinesel njen kupon, zato so investitorji, ki je niso prodali pred zapadlostjo, pridobili več kot dve odstotni točki.

5. 4. je bil prijavljen aplikacijski posel z 2 lotoma obveznice MLJ z izkoriščeno davčno olajšavo po tečaju 86,0, kar predstavlja padec enotnega tečaja te obveznice za 7 odstotnih točk, kar pa nikakor ni presenetljivo, saj sem ta padec napovedala že v prejšnjem poročanju in je prav tako posledica vnovčenja kupona.

Uvrščena kotacija II – delnice

Tečaj delnice LEk še kar naprej pada. 31. 3. je bil s to delnico prijavljen aplikacijski posel z 20 loti po tečaju 12000 (-825), v četrtek pa je njen enotni tečaj padel za kar 10 odstotkov in tako pristal na 10800, ko je bilo za 20 lotov prometa z njo.

Prosti trg – obveznice

30. 3. je za kar 2,1 odstotne točke porasel enotni tečaj obveznice Gorenja in se izoblikoval na 07,0, ko je bilo za 44 lotov prometa z njo. Naslednjega dne so bili prijavljeni aplikacijski posli z 265 loti te obveznice, enotni tečaj se je izoblikoval na 06,8, posamezni posli pa so bili sklenjeni po tečajih od 94,0 do 97,0. V četrtek je bilo za 1664 lotov prometa s to obveznico, enotni tečaj pa je pristal na 96,6. Po enakem tečaju je bilo v petek za 285 lotov aplikacijskih poslov, v ponedeljek pa je enotni tečaj te obveznice padel na 96,4, ko je bilo za 2196 lotov prometa.

Enotni tečaj obveznice LEK 2 se je ponovno stabiliziral pri 98,0, skupni promet tega tedna pa je le 11 lotov, od tega 10 lotov aplikacijskih poslov, z obveznico LEK 1 pa se tudi v tem tednu ni trgovalo.

31. 3. je kar za 8 odstotnih točk padel tečaj obveznice Metalna, ko je bil prijavljen aplikacijski posel s 14 loti te obveznice po tečaju 72,0. V petek je bilo za 20 lotov prometa s to obveznico, njen tečaj pa se je izoblikoval na 76,5.

Porast tečaja beleži v tem tednu obveznica Občina Laško. Njen enotni tečaj je tako 30. 3. porasel za 1,2 odstotni točki (81,2), ko je bilo za 20 lotov prometa z njo. V četrtek je njen tečaj ponovno porasel, tokrat na 82,0 pri prometu 20 lotov, v petek pa je ostal njen tečaj nespremenjen, prometa s to obveznico pa je bilo za 420 lotov. V ponedeljek je bilo za 111 lotov prometa s to obveznico, njen enotni tečaj pa je rahlo porasel na 82,1.

Nasproten trend pa je imela v tem tednu obveznica Občina Zagorje. Tako je njen enotni tečaj 30. 3. padel za kar 2 odstotni točki na 76,0, prometa pa je bilo za 109 lotov. Naslednjega dne je bil s to obveznico prijavljen aplikacijski posel s 30 loti po enakem tečaju, v četrtek je njen tečaj padel za nadaljnjih 0,3 odstotne točke (75,7) pri prometu 424 lotov, v petek pa na 75,5, ko je bilo za 252 lotov prometa.

V tem tednu je nihal enotni tečaj obveznice PTT Nova Gorica. 30. 3. je sicer njen tečaj ostal nespremenjen (85,0), ko je bilo za 280 lotov prometa z njo. Naslednjega dne je neznatno padel na 84,9 (320 lotov prometa), v četrtek porasel na 86,1 pri 151 lotih prometa, da bi se v petek vrnil na 85,0, ko je bil prijavljen aplikacijski posel z 41 loti te obveznice. V ponedeljek je tečaj porasel na 85,3, prometa pa je bilo za 40 lotov.

Manjše nihanje (za največ 0,2 odstotne točke) je v tem tednu zabeležila obveznica PTT Ljubljana. Njen tečaj je neznatno porasel 30. 3. s 101,2 na 101,3 pri 25 lotih prometa, naslednjega dne padel na 101,1, ko je bilo za 241 lotov prometa, v četrtek ostal nespremenjen (60 lotov prometa), da bi se v petek vrnil na 101,3 (264 lotov). V ponedeljek so bili s to obveznico prijavljeni aplikacijski posli s 30 loti po tečaju 101,2.

30. 3. je enotni tečaj obveznice Rogaška 1 padel s 86,9 na 86,0, prometa s to obveznico pa je bilo za 46 lotov. V ponedeljek je bil po enakem tečaju prijavljen aplikacijski posel s 4 loti te obveznice. Občutneje pa je padel tečaj obveznice Rogaška 2 (4 odstotne točke), ko je bilo za 2 lota prometa z njo po tečaju 41,0. Naslednjega dne je bil prijavljen aplikacijski posel z 2 lotoma te obveznice po tečaju 45,0, v petek, ko je bilo za 42 lotov prometa, pa je tečaj ponovno tokrat rahlo padel na 44,8.

Prosti trg – delnice

Tečaj delnice Dadas je tudi v tem tednu rahlo porasel. 30. 3. je bilo za 16 lotov prometa s to delnico, njen enotni tečaj pa je porasel s 23.566 na 23.637, v četrtek pa na 23.900, ko je bilo za 12 lotov prometa z njo. V ponedeljek je bilo za 7 lotov prometa s to delnico, tečaj pa je tudi tokrat rahlo porasel na 23.968.

Po več kot polletnem premoru se je 30. 3. trgovalo z delnico Grad, njen tečaj pa je porasel za dovoljenih 10 odstotkov s 1450 na 1595, ko je bilo za 20 lotov prometa z njo. Naslednjega dne je njen tečaj porasel na 1613 (40 lotov prometa), v četrtek na 1774, ko je bilo za 140 lotov prometa, v petek pa je bil prijavljen aplikacijski posel s 140 loti te delnice po tečaju 1885. V tem tednu pa ni bilo prometa z delnico MK Založba.

V tem tednu je rekorden promet zabeležila delnica NIKA, s katero je bilo vsak dan preko 1000 lotov prometa. Močno pa je nihal njen enotni tečaj. Tako je 30. 3. padel s 37965 na 34200 (1009 lotov), naslednjega dne porasel na 37.494 (1015 lotov), v četrtek padel na 33971 (1105 lotov), da bi v petek porasel na 37220 (1040 lotov). V ponedeljek so bili s to delnico prijavljeni aplikacijski posli s 1609 loti, enotni tečaj pa se je izoblikoval na 39125.

Kot ste lahko zasledili v uvodu, je 30. 3. začela kotirati redna delnica Probanke, njen enotni tečaj pa se je izoblikoval na 14616, prometa z njo pa je bilo za 600 lotov. Naslednjega dne je njen tečaj nekoliko porasel na 14644pri prometu 1586 lotov. Tudi v četrtek je njen enotni tečaj porasel, in sicer na 15088 (800 lotov), naslednjega dne pa tako rekoč ostal nespremenjen (15087), ko je bilo za kar 5165 lotov prometa z njo. V ponedeljek je bilo za 2311 lotov prometa s to delnico, tečaj pa je rahlo padel na 15084.

S prednostno delnico Rogaške se je v tem tednu trgovalo šele 2. 4., njen enotni tečaj pa je padel na 2200 (-130), ko je bilo za 2000 lotov prometa z njo.

Redna delnica SKB-banke je 30. 3. sicer porasla s 11000 na 11220, ko je bilo za 100 lotov prometa z njo, vendar se je na prejšnji tečaj vrnila že naslednjega dne, ko je bilo ponovno 100 lotov prometa z njo. V četrtek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 11040, prometa pa je bilo za kar 1033 lotov, kar je največji promet s to delnico, odkar je pričela ponovno kotirati na borzi. V ponedeljek je tečaj te delnice ponovno padel na 11000, prometa pa je bilo za 200 lotov. Prednostna delnica SKB-banke je tudi v tem tednu nihala. Tako je 30. 3. porasla z 12348 na 12456 (320 lotov prometa), naslednjega dne padla na 11694, ko je bilo za 425 lotov prometa, se v četrtek ponovno povzpela, tokrat na 12127 pri 505 lotih prometa, da bi v petek ponovno zdrsnila navzdol na 11800, ko je bilo za 60 lotov prometa z njo. V ponedeljek je bilo le za 10 lotov aplikacijskih poslov po tečaju 12200.

Tončka Božinović
N I K A d.d.
Poslovalnica Maribor

NIKA
BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA d.d.
Cesta prvih borcev II. Brežice 68250
☎ 0608 62-236, Telefaks: 0608 62-852
POSLOVALNICA LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000
☎ 061 131-155, Telefaks: 061 131-347
POSLOVALNICA MARIBOR
Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor
☎ 062 29-460, Telefaks: 062 29-460

Creditanstalt - Nova banka d.d.
Z nami do uspeha

VARČUJTE V TOLARJIH, VPIŠITE TOLARSKE DEPOZITE

Občani lahko prosta sredstva vežejo v CREDITANSTALT-NOVI BANKI in vpišejo tolarske depozite.

Pogoji:
- višina vezave najmanj v vrednosti 60.000 tolarjev,
- rok od 31 do 365 dni,
- spremenljiva obrestna mera,
- višina obresti je odvisna od roka vezave in višine vezanih sredstev,
- izplačilo obresti ob zapadlosti depozita,
- v aprilu je obrestna mera od 1,89 do 2,12 % na mesec.

Pridite v našo poslovno enoto na Lendavski 11 v M. Soboti in se prepričajte o naši ponudbi.

IZOBRAŽEVALNA FUNDACIJA POMURJA INICIATIVNI ODBOR MURSKA SOBOTA

Spoštovani!

V gospodarski krizi je postala prva skrb vseh nas preživetje. Toda cena za to zna biti katastrofalno visoka, če ne bomo takoj obrzdali nekaterih trendov na razvojnostrateških področjih. Med najbolj izpostavljenimi je znanje, in to še posebno na gospodarsko manj razvitih območjih. In tu je naša pokrajina v slovenskem vrhu.

Pri vlaganjih v znanje postaja prevladujoč socialni vidik, to je v krizi normalno in prav, toda premalo, če razmišljamo razvojno. Ob podatku, da je v Pomurju le še nekaj čez 50 kadrovskih štipendij in da ne vlagamo v pridobivanje dodatnih znanj v tujini, je že potrebno biti plat zvona.

Od tod pobuda za ustanovitev IZOBRAŽEVALNE FUNDACIJE POMURJA, s katero prihaja iniciativni odbor pred pomursko javnost. Želimo, da ob podpori čim več ustanoviteljev nastane sklad za štipendiranje najboljših ter za spodbujanje šolanja in izpopolnjevanja mladih v tujini. Pri slednjem so generacije s tako imenovanega obrobja doslej kvečjemu dobivale za center nezanimive ostanke, zato bi fundacija prevzela tudi skrb in odgovornost, da bi bili enakopravni.

Podjetja, podjetnike, obrtnike, druge pravne in civilnopravne osebe ter posameznike vabimo in prosimo, da podprete našo pobudo in postanete ustanovitelj IZOBRAŽEVALNE FUNDACIJE POMURJA. Obveznosti ustanoviteljev so:

- mesečni prispevek pravnih oseb 10.000 SIT
- mesečni prispevek obrtnikov 5.000 SIT
- mesečni prispevek društev 3.000 SIT
- mesečni prispevek posameznikov 1.000 SIT

S pristopom v fundacijo se ustanovitelji zavežejo najmanj za enoletno plačevanje prispevka in si pridobijo vse pravice ustanovitelja, opredeljene v statutu.

Tisti, ki ne želite postati ustanovitelj, lahko fundacijo podprete z enkratnim prispevkom.

Vaša članarina oziroma prispevek se po zakonu o davku od dohodnini šteje za davčno olajšavo.

PROSIMO VAS, DA NAM PRISTOPNO IZJAVO POŠLJETE DO 1. maja 1993 NA NASLOV SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA SLOVENSKA 2 Murska Sobota (s pripisom: ZA IZOBRAŽEVALNO FUNDACIJO POMURJA)

Za iniciativni odbor fundacije
dr. Etelka Horvat Kopa

IZJAVA

Podpisani(a) _____

EMŠO _____

s prebivališčem _____

izjavljam, da pristopam k ustanovitvi Izobraževalne fundacije Pomurja ter se zavezujem, da bom v skladu s 4. in 5. členom statuta fundacije plačeval(a) mesečni prispevek za njeno delovanje.

(podpis)

IZJAVA

(točen naziv podjetja, obrti oziroma društva)

s sedežem v _____

s podpisom pooblaščene osebe pristopa k ustanovitvi Izobraževalne fundacije Pomurja ter se zavezuje, da bo v skladu s 4. in 5. členom statuta fundacije plačevala mesečni prispevek za njeno delovanje.

(podpis pooblaščene osebe)

KEOR
KEOR
specializirana trgovina z orodjem in stroji za polagalce ploščic
vam v sodelovanju s priznanimi italijanskimi proizvajalci v svojih razstavno-prodajnih salonih ponuja
- stenske in talne keramične plošče
- zaščitno-okrasne letve za keramiko
- armature
- tuš kabine

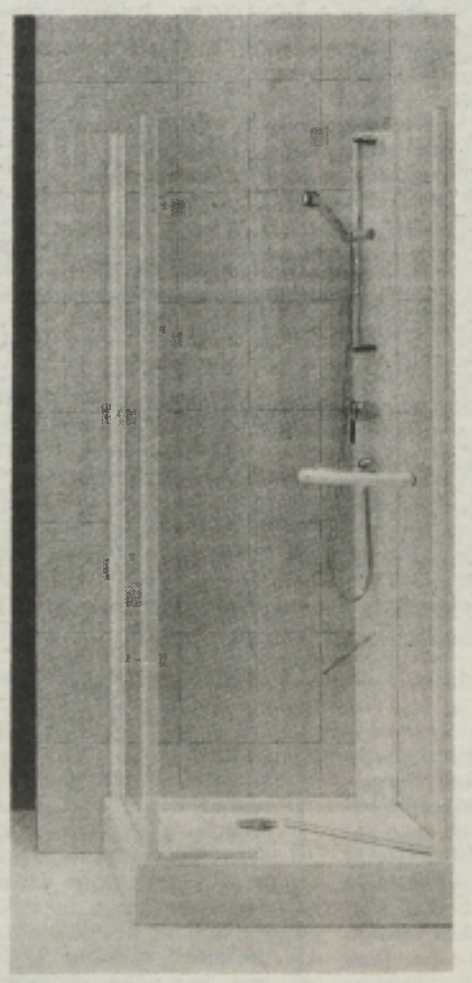

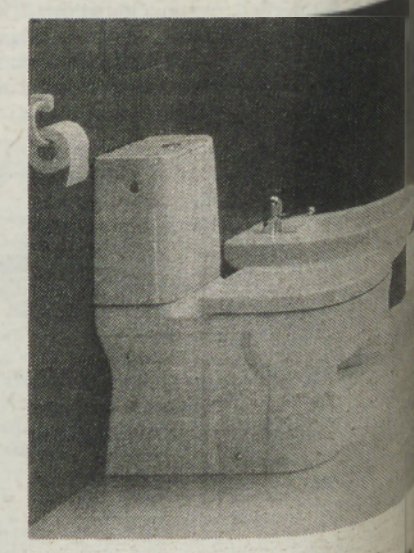

- sanitarno keramiko
- orodja in stroje za polaganje ploščic

VAŠEGA OBISKA BOMO VESELI V RAZSTAVNO-PRODAJNEM SALONU

PE BELTINCI
Štefana Kovača 21,
tel./faks: 069 42 475

MARIBOR, Židovska ul. 1
tel.: 062 224 312

KEOR
MARIBOR, Zrkovska c. 52,
062/514-485

Svetovni dan zdravja

Ravnaj pazljivo z življenjem, preprečuj nasilje in brezbrižnost

Ravnaj pazljivo z življenjem, preprečuj nasilje in brezbrižnost, da, to je moto ob letošnjem svetovnem dnevu zdravja. Lepa želja, pa se je zavedamo?

Ne vem, statistični podatki govorijo drugače, da je nasilja vedno več in da vse manj pazljivo ravnamo z življenjem, tako s svojim kot tujim.

Zdravstveni delavci, posebno delavci kirurške stroke se vsak dan srečujemo z ljudmi, ki so postali žrtev nepazljivega bodisi lastnega ali tujega ravnanja. Žrtve takih dejanj so vse starostne skupine in oba spola. Res je, da ima vsako starostno obdobje svoje posebnosti, vendar se dajo vse spraviti na skupni imenovalec, ki mu pravimo nepazljivost, brezbrižnost. Velikokrat se niti ne zavedamo, da povzročimo nasilje nad svojo okolico, saj če bi se, verjetno ne bi dovolili svojemu najstniku, da se v mirnih stanovanjskih delih naselja vozi z motorjem, ki ima snet dušilec na izpušni cevi, ali pa na igrišču med majhnimi otroki, ki so že tako hudo ogroženi z izpušnimi plini na cesti, zdaj pa jim objestneži, katerim pa nekdo to omogoča, jemljejo še zadnji košček mirne oaze, kjer bi naj bili varni, to je igrišče. Starši, zavedajmo se, da smo odgovorni za početje svojih otrok in da z denarjem ne moremo rešiti in poplačati gorja, ki ga s svojim brezbrižnim odnosom do ravnanja svojih otrok povzročamo. Hitrost je za človeka mamljiva, tveganje in drznost pa naj bi v okolju dajala videz junaštva. Od takih dejanj do nesreče pa je en sam korak, in to zelo majhen. Res je, da so današnji stroji skoraj nemogoči. Prehiteli so naše sposobnosti. Mi, ljudje, smo zaradi njih postali počasnejši. Imamo 100 in več »konjev«, pa imamo tudi sposobnosti, da jih obvladamo? Nam njihovo upravljanje dovoljujejo tudi okoliščine, vozišče, prometni predpisi, oznake ob cesti in na cestišču in ne nazadnje tudi naše sposobnosti? Ob prometni nesreči policija napravi skico, napiše zapisnik, zdravstveni delavci skušajo obuditi hudo poškodovanega k življenju, naravnati polomljene kosti, zašiti raztrganine po telesu, sodišče ugotovi krivdo, obsodi povzročitelja, družbi in svojcem ostanejo invalidi, materialna škoda in nemalokrat prerani grobovi. **Ali ni zastrašujoč podatek, da je bilo lansko leto na naših cestah 320 prometnih nesreč, od tega kar 32 s smrtnim izidom, 154 ljudi pa je bilo hudo in 276 laže poškodovanih.** Če komu te številke ne pomenijo nič in se ob njih ne zamisli, bo morda v njem vzbudil razmišljanje podatek, da je pri tem nastalo za 180 milijonov SIT materialne škode. Toliko pač znaša ocenitev življenj in toliko milijonov materialne škode in toliko desetin invalidov. Je morda v nas le še kaj vesti? Izbrskajmo jo na dan, pa ne samo ob tem dnevu, ampak zato, ker sta zdravje in življenje enkratna in neprecenljiva danost. Pa ni samo promet tisti, ki tako kruto posega v naš vsakdan. Delovne nezgode prav tako povečujejo odstotek invalidnosti in izgubo na tisoče delovnih dni. In kje so vzroki?

Tako kot pri vseh nezgodah: neupoštevanje navodil, alkoholizem, utrujenost in nezbranost pri delu. Koliko prstov je bilo odrezanih samo zaradi nepravilnega ravnanja z ličkarji, s krožnimi in motornimi žagami. Ko je šport postal poklic, so vse pogostejša nasilja tudi na tem področju. Spomnimo se samo dogodkov na nogometnih igriščih v Amsterdamu in Zagrebu. Brezbrižnost in nasilje sta na vsakem koraku. Povsod po svetu divjajo brezsmiselne vojne, ki ničesar ne rešujejo, pač pa nasilja izzivajo nova nasilja, žrtve pa so žal največkrat nedolžni ljudje. Pa kaj bi iskali zglede v tako zapletenem dogajanju, kot je vojna. Ali mar ni nasilje in brezbrižno ravnanje tudi to, da mora nekadilec, često otrok, ki ni še niti rojen, vdihavati zdravju škodljiv cigaretni dim nasilnih in brezbrižnih kadilcev. Mar lahko kdo na svetu utemeljuje, da je pravica do cigaretnega dima večja od pravice tistega, ki želi živeti zdravo življenje, v zdravem okolju?

Kadilci, ne posiljujte nas s svojimi užitki, imejte jih zase. Koliko nasilja, krivic, uničene družinske sreče in motenega otroštva povzroči alkoholizem in žal okolica nemalokrat najde opravičilo tudi za taka dejanja v zagovoru, kaj hočete, to se mu je zgodilo v pijanosti. Mar je pijanost res olajševalna okoliščina? Pa da ne bo to izzvenelo kot kramljanje, naj navedem samo nekaj podatkov, ki dovolj zgovorno pričajo o našem odnosu do samega sebe, do sočloveka, pa navsezadnje tudi do tega, da smo za svoje zdravje dolžni skrbeti tudi sami.

Na kirurškem oddelku smo v letu 1992 operirali 693 poškodovancev, ki so se poškodovali bodisi v prometni nesreči ali na domu, ali pa so bili poškodovani v pretepu in pri športu. Poškodbe so nastale zaradi nepazljivosti, brezbrižnosti ali nasilja. Povprečna ležalna doba takih poškodovancev znaša 8,13 dneva, kar znese 5634 bolniških oskrbnih dni, in če bi upoštevali, da ti poškodovanci ne delajo po nekaj mesecev, ter izračunali stroške zdravljenja in nadomestila za osebne dohodke in temu prišteli še nekaj čez 3000 manjših poškodb, bi dobili zastrašujočo številko bolniških dni in finančne obremenitve. K vsemu temu pa je treba prišteti še intervencije varnostnih organov, ki so zaradi kršitve zakona o javnem redu in miru v letu 1992 v Pomurju obravnavali 1311 prekrškov, od tega v zasebnih stanovanjih 418, pod vplivom alkohola je bilo 775 kršiteljev, 98 kršiteljev pa so morali zadržati v priporu do iztreznitve.

In ko imamo sedaj vse te podatke pred očmi in še številne invalide, ki so to postali zaradi našega ravnanja, moramo biti prepričani, da je želja ob svetovnem dnevu zdravja več kot upravičena. Zato jo upoštevamo povsod, na cesti, pri delu, športu, na zabavi in v družinskem krogu.

Predstojnik
kirurškega oddelka
dr. ŠTEFAN KOUS, spec. kirurg

Preverjanje znanja z nalogami objektivnega tipa

Ocene so pri ustnem preverjanju v povprečju višje od pisnih, ker učitelji – ocenjevalci velikokrat pripišejo svoj delež pomoči učencu (njegovi oceni), ki je pogosto sposoben le bolj ali manj prepričljivo pritrditi učiteljevim trditvam ali dodatnim vprašanjem, ki jih le-ta ob izpraševanju dodaja.

O takem (subjektivnem) ocenjevanju se je torej težko pogovarjati. Na boljšem smo pri pisnem preverjanju znanja, ker ima le-to do neke mere izdelana in enopomenska pravila.

Preverjanje znanja z nalogami objektivnega tipa

Znanje lahko preverjamo s spraševanjem, testi in s projekti. Vsa ta preverjanja so odvisna od učitelja. Realni kazalec znanja pa naj bi bili standardizirani testi.

Test pri pouku

Test je lahko del pouka, s katerim ugotavljamo pomanjkljivosti v učenčevem znanju ali pa rabi za motivacijo učenca. Brez sprotnega preverjanja učitelj ne more ugotoviti vzrokov učenčevega neznanja. Pri ugotavljanju znanja (preverjanju uspešnosti učiteljevega lastnega dela) napačno izbran odgovor učencu ne sme biti v breme. Učitelju bi moral dati pobudo, da ugotovi, zakaj je učenec odgovoril tako, kot je.

Test pogosteje uporabljamo kot inštrument ocenjevanja, preverjanja znanja in nadarjenosti učencev. Na sprejemnih izpitih pa najpogosteje uporabljamo teste za selekcijo kandidatov. Testi se od predmeta do predmeta razlikujejo, toda vsi bi se morali odlikovati po objektivnosti in po tem, da preverjajo znanje in sposobnost logičnega sklepanja. Obliko testa in načine preverjanja narekuje vsebina testa.

Test znanja mora – do neke mere – vsebovati vsa znanja, ki jih je predvidel pouk. Preverjamo lahko znanje in spretnosti ali pa sposobnost reševanja nalog. To da je učenec uspešno rešil določene oblike, še ne pomeni, da bo uspešno rešil tudi test druge oblike. Najteže preverimo spretnosti, ki si jih je učenec pridobil ob eksperimentalnem delu. Zdi se, da je najbolje preverjati to vrsto znanja tako, da učenec opravi konkreten eksperiment.

S testi preverjamo znanje, razumevanje, uporabo in sposobnosti analiziranja ter vrednotenja problemov. K znanju prištevamo tudi poznavanje dejstev in naravnih zakonov. Razumevanje se kaže kot sposobnost različnega interpretiranja dejstev, principov in teorije, uporabnost znanja pa kot sposobnost uporabe dejstev, principov in zakonov v različnih razmerah. V tej lestvici sta najvišje analiziranje, to je razstavljanje problema na več delov, in vrednotenje. Ta sposobnost naj bi učencem omogočila razsojanje o veljavnosti trditev znanstvenega poročila.

Vrste nalog objektivnega tipa

Vsak test mora biti sestavljen iz več nalog objektivnega tipa, ki jih lahko zapišemo v različnih oblikah.

Učitelji še vedno najpogosteje uporabljamo tradicionalna vprašanja, ker jih sestavimo brez večjih težav. Toda z njimi preverimo le spominsko znanje, sposobnost podajanja snovi in pismenost učencev. Ocena znanja v tem primeru ni objektivna, saj je ocenjevanje odvisno od stališč ocenjevalca, ki sestavi ocenjevalno lestvico (rangiranje) šele potem, ko so testi opravljeni.

Miselne sposobnosti uspešneje preverjamo z vprašanji, ki zahtevajo kratek odgovor. Ta je sestavljen le iz enega do treh stavkov. Z njimi precej zmanjšamo vpliv učiteljeve interpretacije na ocenjevanje.

Še natančnejša so vprašanja, pri katerih vsebuje odgovor le eno dejstvo, posameznost ali podrobnost. Taka vprašanja lahko zapišemo tudi v obliki dopolnjevanja, izbire tipa DA-NE ali z možnostjo izbire med več odgovori.

Največjo objektivnost pri ocenjevanju dosežemo z nalogami, ki omogočajo več že formuliranih odgovorov. Če je odgovorov vsaj štiri ali pet, se tudi izognemo ugibanju učencev. Toda naloge izbirnega tipa sestavimo zelo težko, ker morajo biti vsi na prvi pogled sprejemljivi, pravilen odgovor pa mora biti pravilen na vseh ravneh pouka. Če sestavimo test tako, da sprašuje vsaka naloga vsaj po enem od smotrov, lahko najbolje in najhitreje preverimo, ali je učenec dosegel zastavljene cilje ali ne. Žal se naloge tega tipa dolgo pripravljajo, od učenca pa ne zahtevajo logičnega formuliranja informacije in ne spodbujajo novih idej. Slabo sestavljen test izbirnega tipa lahko naredi med vsemi oblikami preverjanja znanja največ škode.

Poleg omenjenih lahko sestavimo še nalogo, v kateri zahtevamo, da učenec vsakemu od naštetih pojmov v prvi koloni poišče ustrezen pojem v drugi koloni – preverjamo torej učenčevo sposobnost urejanja pojmov. Naloge tega tipa onemogočajo ugibanje, preverjajo pa sposobnost iskanja povezav. Zahtevnost povečamo tako, da zapišemo v eno od kolon več pojmov kot v drugo.

Zanimiva oblika preverjanja znanja so tudi naloge, v katerih mora učenec okarakterizirati vzročno zvezo med dvema trditvama in še pravilnost vsake od trditev posebej. Taka naloga je kombinacija dveh vprašanj DA-NE. Slabost nalog tega tipa je prevelika odvisnost od besede KER (ZARADI), ki povezuje obe trditvi.

Vsak tip naloge ima nekaj dobrih in nekaj slabih lastnosti. Torej lahko opravičeno upamo, da je test boljši, če vsebuje več vrst nalog.

Se nadaljuje
ANDREJ KUHAR

Zdravljenje sladkorne bolezni

Zdravljenje in vso strokovno delo z bolnikom mora sloneti tudi na spoznavanju življenjskih problemov bolnika, še posebno pa tistih, ki so povezani z boleznijo. Odmaknjenost zdravstvene ustanove od bolnikovega doma in napor ter problemi, ki jih bolnik ima, ko mora priti do zdravnika, so gotovo pomembno vprašanje tudi za bolnike s sladkorno boleznijo, ki morajo prihajati v diabetološki dispanzer pri bolnišnici.

»Tega problema se zavedamo. Zato smo omejili preiskave na ustni odvzem krvnega sladkorja, morali bi ga namreč tudi po domačo, to pa bi še bolj podaljšalo čakanje, bolniki, ki pridejo na kontrolo iz oddaljenih občin pri nas imajo ustanovitev posvetovalnic za »svoje«,« je povedal vodja diabetološkega dispanzerja dr. Rudi Mikolič.

Poseben poziv za ustanovitev posvetovalnic je, da je v kraju najmanj štirideset bolnikov ter da ima na voljo prostore, laboratorij ter primerno usposobljenega zdravnika in medicinsko sestro.

»Problem pa je v tem, da se morata medicinska sestra in zdravnik zaposliti na Univerzitetnem kliničnem centru in zdravstveni domu, ki ga ne morejo zagotoviti. Zato smo torej predlagali tri možnosti, prva je ta, da ustanovijo posvetovalnice s svojim prostorom, če imajo za to prostorske pogoje. Druga, po našem mnenju najprimernejša, je, da pri nas zaposlimo nove ljudi, ki bi bili tudi ustrezno usposobljeni ter bi ob delu s drevih odhajali v posvetovalnice. S tako organiziranostjo bi bolnike v Pomurju, saj bi bila samo ena kartoteka. Tretja možnost pa je, da zdravstveni dom sklene z zdravnikom podpis pogodbe o pogodbenem delu. Slednja je po našem mnenju najboljša,« je povedal vodja dispanzerja.

Prav tako je upravičena želja bolnikov z madžarskega območja, ki govorijo starejši, ki ne obvladajo jezikov, da bi imeli svojega zdravnika. V dispanzerju pri bolnišnici so tudi zanje pripravili ustrezno literaturo, vendar le-ta ne more nadomestiti pogovora ali komunikacije.

O vprašanjih organiziranosti pa se zdravniki pogovarjajo tudi na svojih letnih srečanjih, naslednje bo 16. aprila v Moravskih Toplicah. Pri Univerzitetnem kliničnem centru je bil namreč osemdesetega leta ustanovljen odbor za diabetes z nalogo združevanja vseh zdravnikov, ki se ukvarjajo s sladkorno boleznijo. V okviru tega odbora je tudi endokrinološka sekcija.

»Zbralo se bo okoli osemdeset zdravnikov, ki se ukvarjajo z endokrinologijo, ne samo s področij internističnih obolenj, ampak tudi ginekologi, pediatri in tirologi ali zdravniki, ki se ukvarjajo s ščitnico, teme pogovora pa so strokovna in organizacijska vprašanja. Zanimivo je, da novi zdravstveni zakon diabetoloških dispanzerjev sploh ne omenja. Dispanzerji pa tudi naj ne bi bili pri bolnišnicah, vendar menimo, da je to prednost, saj zdravnik, ki istočasno dela v dispanzerju, lahko kontinuirano nadaljuje z zdravljenjem bolnika tudi v bolnišnici.« (dr. Rudi Mikolič)

Srečanje pa bo imelo svojo težo, ker bodo spoznali ali predstavili domače ali svetovne strokovne dosežke in spoznanja. Na lanskem jesenskem srečanju so na primer predstavili tako imenovano penkalo, ki je pomemba novost pri dajanju insulina.

»Naša želja je, da bi si čim več bolnikov s sladkorno boleznijo doma ugotavljalo količino krvnega sladkorja. Za to je več možnosti, na primer merjenje z listki ali aparatom. Pomembno pa je, da zna bolnik, ne le da si sam izmeri krvi sladkor, potem tudi pravilno večati ali zmanjševati dozo tablet ali insulina. Osnova zdravljenja sladkorne bolezni pa sta seveda dieta in hujšanje, saj se na ta način stanje bolezni lahko zelo izboljša.« Toda sprejemanje novega načina prehranjevanja in življenje bolnikov ni tako preprosto, in to zaradi navajenosti in zakoreninjenosti prehrambenih navad pri ljudeh, pa tudi zaradi socialnih razmer. Dietetična hrana za bolnike s sladkorno boleznijo je namreč zelo draga.

Za bolnike s sladkorno boleznijo pa je pomembno, da je naredil z novimi vrstami preiskav po strokovni plati korak naprej tudi pomurski dispanzer za sladkorne bolezni.

»S tem ko smo uvedli tri nove preiskave, po strokovnosti, diagnostiki in spremljanju bolnikov ne zaostajamo več za Univerzitetnim kliničnim centrom. Merimo namreč glikoziran hemoglobin in glikozirane beljakovine v krvi, ukvarjamo pa se tudi z zgodnjim odkrivanjem okvare ledvic.« (dr. Rudi Mikolič)

MAJDA HORVAT

Reševalno vozilo za službo nujne medicinske pomoči

V soboškem proračunu so zdravstvu odmerili 7 milijonov 318 tisoč tolarjev. Ta denar je seveda namenjen osnovnemu zdravstvu, katerega ustanovitelj je po novi zdravstveni zakonodaji občina, porabili pa ga bodo seveda za naložbe v osnovnem zdravstvu.

Po tem ko bodo poravnali račune za nekatera dela, ki že tečejo, kot je popravilo in obnova strehe zdravstvenega doma v Murski Soboti, jim bo ostalo na voljo še nekaj več kot pet milijonov. In po predlogu ali dogovoru vodstvenih ter strokovnih delavcev soboškega zdravstvenega doma in podpredsednice izvršnega sveta Brigite Bavčar bodo s tem denarjem kupili reševalno vozilo. Reševalnemu vozilu so torej dali prednost pred nakupom ravno tako potrebnega novega rentgenskega aparata in vlaganjih v dograditev zdravstvene postaje v Rogašovcih. Prav za gradnjo slednje postaje so menili, da so dali že dosti, morda celo preveč denarja. Če kje, potem je vprašanje prostorov, po besedah direktorja dr. Janoša Palancsaia, umestno v zdravstvenem domu v Murski Soboti in ne v zunanjih zdravstvenih postajah.

Podpredsednica občinske vlade bo torej pred občinskimi poslanci morala upravičiti ali pojasniti, zakaj nakup reševalnega vozila. To seveda ne bo navadno reševalno vozilo, ampak povišano vozilo za nujno medicinsko pomoč na terenu. Vozilo je torej osnova za začetek delovanja nove dejavnosti pri zdravstvenem domu – službe nujne medicinske pomoči. Vozilo bo, če ne takoj, pa sčasoma, z dodatnim nakupom opreme primerno opremljeno za zahtevnejšo medicinsko pomoč na terenu. Denar za novo reševalno vozilo bo torej iz proračuna, ker pa ga vendar želijo tudi opremiti vsaj z osnovno opremo, se bodo morali ozreti še po donatorjih ter jih zaprositi za pomoč.

MH

SATELITSKI SISTEMI
TRAJBAR CANKOVA
– kakovost s poreklom
– sodobni stereosprejemniki
– možnost širitve
– sprejema 18 do 45 programov
– tudi hrvaškega, madžarskega in srbskega
– hitro in kakovostno
SATELITSKI SISTEMI TRAJBAR CANKOVA 40 099

Nogomet je socialno zrcalo

Nekdanji trener mnogih prekmurskih in drugih slovenskih nogometnih klubov Stanko Maučec, ki tačas trenira graničarsko oficirsko moštvo v sosednji Avstriji, zgrožen pripoveduje, koliko balkanizma je še v slovenskem nogometu. Govori o velikem denarju, ki ga megalomanski podeželski funkcionarji premetavajo za razne transakcije in sanjajo o velikem svetovnem metu svojega moštva, ne ukrenejo pa nič, da bi se ekipa disciplinirala, da bi se trdo treniralo, da bi se kot vrednota med igralci uveljavila požrtvovalnost.

Predsednik Nogometne zveze Slovenije gospod Rudi Zavrl pravi, da za vse to ve. »Nekaj časa bo še tako, ker se te navade ne odpravijo tako hitro.« Soglaša, da gre za nesrečno kombinacijo mentalitete in metode. Slovenci smo po mentaliteti vendarle bliže tistemu nogometu, ki ga igrajo severnjaki, recimo Nemci. Pri kreiranju igre nismo tako inspirativni kot južnjaki, od katerih smo prevzeli metodo igre. To pomeni, da bi morali biti za uspešen nogomet bolj kolektivni, igrati bi morali znati tudi brez žoge, predvsem pa bi pomanjkanje virtuoznosti v obvladovanju žoge morali nadomestiti s požrtvovalnostjo, z disciplino.

V jugoslovanskem nogometu, ki ga pri nas še vedno igramo, nekaj po inerciji, nekaj zaradi trenerskega in igralskega kadra, se značilna igra posameznikov in metoda igre dopolnjujeta. Taka igra sicer ni vedno učinkovita, vzbuja pa ugodje ob gledanju. Če pa se jugometoda cepi na slovesnko mentaliteto, dobimo igro, kakršno so pred krat-

kim pokazali nogometaši Potrošnka, ki so doma izgubili s Koprom. Moštvo, ki je v osnovi, glede na skromen navdih, severnjaške mentalitete, ne more individualizirano čakati na zvezdni trenutek posameznika, ko bi po preblisku odigrali neponovljivo kombinacijo. V teh mentalnih razmerah se mora igrati od začetka do konca z enako intenzivnostjo, po vsem igrišču in na odločnih nogah, bolj računajoč na silo mišic.

Gospod Zavrl je bil na tekmi v Beltincih.

Vprašanje: »Gospod predsednik, se vam zdi, da so si nogometaši Potrošnika na tej tekmi dovolj prizadevali?«

Zavrl: »Res sem pričakoval, da bodo igrali agresivneje, seveda agresivneje v mejah dovoljenega. Sploh pa potem, ko rezultat zanje ni bil ugoden. Zdelo se je, da ne znajo z žogo, nekako so se bali, kot da so razbiti, in niso hoteli prevzeti odgovornosti za organizirano igro. Miloševič se mi je zdel nekako odrezan. Šerkezija sem že videl bolje igrati.«

Vprašanje: »Je Miloševičeva igra vredna denarja, ki je bil zanj plačan?«

Zavrl: »Nimam nobenih podatkov, koliko so dali zanj, toda naložba je opravičljiva, če je na tekmi toliko gledalcev, kot jih je bilo danes. To se mora splačati. Vprašanje je, kako dolgo se s takšno igro še bo.«

Vprašanje: »Boste poslali kakšno okrožnico beltinskim nogometnim funkcionarjem, v kateri jih boste opozorili na neurejeno okolje okrog igrišča?«

Zavrl: »Res je neurejeno. Sicer pa je tako povsod, kjer se podeželski klubi začenjajo ukvarjati z velikim nogometom. Dolgo časa potrebujejo, da se osvestijo, da je potrebno skrbeti tudi za to. Seveda bi morali to počistiti.«

ŠSM

Philip B. Cosby: Kakovost je zastonj

Kakovost je temelj uspešnosti

Nedavno je zagledal luč sveta Nacionalni program kakovosti Republike Slovenije, ki je bil predstavljen v Ljubljani, svojo prvo regionalno predstavitev pa je doživel v organizciji odbora za kakovost pri Območni gospodarki zbornici v Murski Soboti. Programa kakovosti ne kaže zaobiti, kajti zagotavljanje kakovosti na vseh ravneh je v sodobnem svetu eden od najvažnejših, če ne celo najvažnejši dejavnik gospodarskega razvoja in rasti. Kakovost izdelkov in storitev namreč v prvi vrsti prispeva k zvišanju njihove konkurenčnosti. Dejstvo, ki ga ni mogoče spregledati, je spoznanje, da v konkurenčnem boju za trg sploh ni več najodločilnejša cena, temveč vrsta drugih dejavnikov, med katerimi sta na prvih mestih kakovost izdelka in ugled ponudnika. Kakovst je tako bistveni element učinkovitosti in osnovno načelo uspešnosti vseh podjetij. Gledano s tega vidika, so se razprave o kakovosti začele v pravem trenutku. Res je sicer, da pri kakovosti precej zaostajamo za razvitim svetom, toda v nekaterih delih gospodarstva je postala kakovost temelj poslovne filozofije podjetij. Navsezadnje potrjujejo zgoraj zapisano nekatere izkušnje podjetij, ki že celostno obvladujejo kakovst, na tujih trgih. Pred kratkim smo lahko prebrali v enem od slovenskih dnevnikov, kaj pomeni certifikat o obvladovanju kakovosti za Iskro števce, ki si je prav z njim uspela odpreti tržišče ne samo na Zahodu, ampak tudi v deželah daljnega vzhoda.

Izvajanje politike kakovosti

Vodja projekta nacionalnega programa kakovosti mag. Mitja Borko priznava, da se na deklarativni ravni ne da rešiti problema kakovosti na podjetniški ravni. Toda program kakovosti pomeni kljub vsemu enega od temeljev za uspešnost slovenskega gospodarstva. »Vsak subjekt mora najprej definirati svoj odnos do kakovosti in ga vdelati v temelje svoje dejavnosti. Mednarodni standardi, ki obravnavajo kakovost, imajo v uvodnih poglavjih zapisano politiko kakovosti, ki postavlja zahteve do subjektov, ki kakovost uvajajo, da jasno definirajo svoje cilje. Podjetje si mora postaviti zahtevo po konkurenčnem proizvodu na svetovnem trgu. Pri tem pa si lahko postavi cilje na treh ravneh, ali želi primerljive kakovosti, najboljši proizvod ali vodilni proizvod.«

Če subjekti, torej podjetja, definirajo svoj odnos do kakovosti, v čem je potem smisel nacionalnega programa kakovosti?

»Nedvomno je pomembno, kako subjekti definirajo in izvajajo politiko kakovosti, toda ne samo na podjetniški, ampak tudi na državni ravni. Na državni ravni moramo opredeliti jasne cilje, ki jih želimo doseči pri kakovosti. Eden od izzivov je, da si Slovenija postavi cilj, da bo dosegla razvite evropske države s pomočjo kakovosti izdelkov in storitev. V programu smo opredelili dvanajst področij za dosego cilja kakovosti.«

Kako potem doseči strategijo nacionalnega programa kakovosti?

»Temeljni pogoj za izvedbo takšnega programa so nor-

malne tržne razmere gospodarjenja. Ti pogoji predvidevajo tekmovanje udeležencev, ki se srečujejo s konkurenčnimi izdelki. Pri tem postaja prevladujoči kriterij uspešnosti kakovost izdelkov. Nacionalni program se ukvarja s slovenkimi izdelki in je namenjen našim proizvajalcem. Mi torej ponujamo pomoč našim proizvajalcem, ki se želijo doma in na svetovnem trgu spopadati s konkurenco. Tu ne smemo prezreti, da je to tista kategorija, ki definira konkurenčno sposobnost posameznega podjetja in nacionalnega gospodarstva, in v tem je smisel nacionalnega programa.«

ISO 9000

Na kakšen način bomo vzpostavili sistem kakovosti?

»Danes poznamo standard ISO 9000, ki opredeljuje sisteme kakovosti proizvodnje in storitev. Ta standard zelo jasno opredeljuje kriterije in postopke za vzpostavitev sistema kakovosti. Je model, v okviru katerega se prepozna vsako podjetje in definira vse etape svojega proizvodnega ali storitvenega procesa od vhoda do izhoda. Skratka, gre za obvladovanje vseh etap v podjetju in vseh življenjskih ciklov izdelka ali storitve.«

Kako daleč je naš sistem kakovosti in standardov, ki je sestavni element kakovosti, primerljiv z evropskim modelom?

»Slovenija je, vsaj kar se normativnega dela tiče, torej standardov, že primerljiva z Evropo. Mi smo prevzeli evropske standarde,ki so tudi slovenski. Sistemi preskušanja, certificiranja, akreditiranja in metrologije so del koherentnega evropskega sistema. V normativnem smislu so torej postavljeni temelji za primerljivost, saj naši proizvajalci že vzpostavljajo sisteme kakovosti v skladu z mednarodnimi standardi ISO 9000 in evropskimi IM 29000. Ti standardi so že slovenski in zanje velja oznaka SLS ISO. Prizadevamo si doseči še skladnost z direktivami EGS-a, in če nam bo to uspelo, potem bodo imeli naši izdelovalci celosten sistem in ustrezno informacijsko podporo za odločanje. To že pomeni uresničevanje enega od ciljev nacionalnega programa kakovosti.

Akreditivi, certifikati, preskusi

Za gospodarstvo ima izreden pomen mednarodno priznavanje certifikatov, akreditivov in preskusov naših pooblaščenih inštitucij. Do sedaj so namreč morala podjetja za vse svoje izdelke, ki so jih plasirala na tuje trge, pridobiti ustrezno tehnično dokumentacijo v vsaki državi, kjer so želela prodajati svoj izdelek.

»Vzporedno s harmoniziranim sistemom standardov vzpostavljamo sistem preskušanja, certificiranja in akredi- cije, ki jih bodo opravljali v naših laboratorijih. Tu uporavamo evropske standarde 45000, ki definirajo te zahte- To pomeni, da vzpostavljamo sistem laboratorijev, ki bodo pooblaščeni in akreditirani in bodo vključeni v mednarodne sheme. Z vzpostavitvijo tega sistem in vključitvijo v mednarodni sistem bomo lahko uveljavili načela medsebojnega priznavanja. Sistem IECQ za certificiranje električne opreme si je vzpostavljen in nas laboratorij že izdaja ustrezne certifikate.«

Uresničevanje programa postavljeno v časovno obdobje tridesetih let. Kakšne rezultate kakovsti bomo dosegli v naslednjih letih?

»Do leta 2000 naj bi dosegli evropsko primerljivost kakovosti in izpolnili pogoje za članstvo v EGS, do leta 2010 bi bili konkurenčno kakovost in do 2020 odlično kakovost. V tem času bi lahko po naši oceni Slovenija ujela Evropo. Za uresničevanje program so predvidene tri opcije. Prej omenjeni B- je optimalen. Po drugi strani pa je tudi res, da so naše zmožnosti omejene finačno (zlasti z računski viri), kadrovsko in organizacijsko, zato bo verjetno težko povsem uresničili zastavljeni program. Zato imamo pravljeno t.i. B– opcijo, pri kateri so aktivnosti počasnejše, pa se finacirajo tiste, ki so pomembnejše. Skratka, gre za strategijo sposobnosti.

In kaj pomeni ni- opcija, ki jo prav tako omenjate. Ali to pomeni, da podjetja prepuščena lastni- budi brez ustrezne infrastrukture, o kateri sva govorila sedaj?

»Povedal sem že, da program temelji na svobodnih čelih tržnega gospodarstva nikogar ne zavezuje, usmerja. Drži, da naš program zagotavlja ustrezno okolje in predpise za posamezne standardov, zato je pomembna vloga vlade nujno potrebna. Ob ničelni opciji pa drži, da trditev.«

Vztrajate pri tezi Philipa Crosbya, da je kakovost zastonj, ali gre tudi za novo- vila proizvodnje.

»Definitivno drži, da je zastonj in je najcenejša vodna linija. Ne gre za novo pravila proizvodnje, ampak kakovost vključimo v vodne procese. Potrebno je kovstno delo in razmišljanje.

J. V.

Poudarjena je neizogibna nujnost po interdisciplinarnem holističnem pristopu obravnavanja problemov kakovosti. Začrtano je najširše področje objektov kakovosti, proizvodov, storitev in procesov. V ospredju je človek kot subjekt, ustvarjalec in porabnik kakovosti. Kakovost nikakor ni zgolj tehniški problem, čeprav se ta vidik najpogosteje obravnava kot osrednji in najpomembnejši. Ni mogoče dovolj poudariti, da je pri obravnavanju problemov kakovosti potrebno upoštevati tudi ekonomske, organizacijske, pravne, zdravstvene, ekološke, sociološke, etične in druge vidike kakovosti.

Inž. Peter Kralj o možnostih izkoriščanja geotermalne energije v Pomurju

Darilo narave ali breme

Geotermalna sistema (vodonosnika) Termal 1 in Termal 2, ki sta pod površino pomurske pokrajine, še vedno nista izkoriščena toliko, kot bi lahko bila. Vroče vode je dovolj, tako da bi jo lahko uporabljali za polnjenje bazenov v zdraviliščih ter za ogrevanje stanovanj in rastlinjakov. Nato bi jo seveda morali vrniti tja, kjer smo jo vzeli – v vodonosnike. Le tako je upravičeno nastajanje novih vrtin in še večje izkoriščanje geotermalne energije. O možnostih uporabe geotermalne energije je spregovoril tudi prof. dr. Kiril Popovski iz Bitole (vodja mednarodne poletne šole o uporabi geotermalne energije v agroživilstvu pod pokroviteljstvom Faa) v četrtek, 25.marca, na zelo dobro obiskanem pogovoru, ki ga je organizirala Območna gospodarska zbornica za Pomurje.

Inž. Peter Kralj, na posvetu smo slišali, da vsi niso tako navdušeni nad uporabo geotermalne vode za ogrevanje rastlinjakov, menijo, da moramo imeti najprej izračun, če se splača?

»Jaz mislim, da mora biti gospodarnost vsekakor prva, časi so taki, da mora biti vodilo vsega ekonomski izračun in ekološki vidik. Brez ekonomskega motiva ni niti drugih. Ni čem. Voda je tukaj in jo je potrebno le izkoriščati – se pravi, več energije se vzame iz te vode, cenejša je naložba. Vsak rastlinjak potrebuje neko energijo; razlika je le ta, da je na voljo geotermalna energija, ki je ekološko čista, mora pa biti tudi cenejša. Če bodo rastlinjaki ali ne, pa naj ljudje iz agronomije ugotovijo, če so gospodarsko upravičeni ali ne.«

Kaj bo zadalje več tudi v Pomurju, z geotermalno energijo ali brez nje; mnogi kmetje se odločajo za gojenje zelenjave, saj takšno usmeritev podpira tudi vlada. Za Pomurje so značilne ekstremne temperature, ko odpove tudi ogrevanje rastlinjakov.

»Jaz bi takole rekel: v Murski Soboti imamo odpadno vodo, ki ima od 35 do 39 stopinj; ali se bo ta energija izkoristila ali ne, je le vprašanje, ne več problem. Že sedaj jo koristijo za ogrevanje stanovanj. Ta energija je tukaj in vprašanje je le, če se bo izkoristila; se bo vrnila v vodonosnik ali spustila v Ledavo s 35 in več stopinjami ali pa prej ohladila na 20 stopinj. Samo ta problem je!«

V Pomurju sta dva velika geotermalna sistema – Termal 1 in Termal 2. Poznamo vrelce v Moravskih Toplicah, Murski Soboti, Radencih, Banovcih in Lendavi iz prvega sistema. Kaj pa Termal 2?

»Drugega nobeden ne izkorišča. *V Ljutomeru je naftna vrtina, vodonosnik je navrtan do globine 4 tisoč metrov, kjer ima temperaturo 173 stopinj.* Te vrtine nihče ne izkorišča. Zdaj je v izdelavi projekt, kajti ne vemo, koliko je pare in koliko tekočine; verjetno bo večina pare, zato ji bo potrebno prej odvzeti energijo in jo utekočiniti. Druga stvar je, kam z odpadno vodo, se bo vračala v vodonosnik ali pa zlivala. Skratka, dela se projektna študija, kako začeti z izkoriščanjem in testiranjem. To pa naj bi se začelo prihodnje leto, če bo denar.«

Sedanje vrtine zadostujejo za potrebe Pomurja ali pa jih bo potrebnih še več?

»Problema se je potrebno lotiti drugače: vrtina je zgolj en vir iz tega vodonosnika, več je vrtin, več energije lahko pridobivamo. Če so potrebe večje, je potrebno izvrtati več vrtin. Odvisno od zahtev.«

Tudi sosednje pokrajine v Avstriji, na Madžarskem in v Hrvaški so znane po zdraviliščih; je mogoče, da črpajo geotermalno energijo iz istega vodonosnika kot Pomurje?

»Ugotovili smo, da je sistem hidravlično povezan na območju Murske Sobote. To je dokazano. Jaz pa predvidevam, domnevam – torej ni dokazano –, da je povezan v vsaki točki. Pri Termalu 2 sta dva problema, kemizem te vode in hidravlična povezanost sistema. Jaz zagovarjam tezo, da je potrebno odvzeti le energijo, voda pa se mora vrniti v sistem. Šele po teh izračunih je možnih več vrtin in pridobivanje večje količine energije.«

Če bi v Pomurju uporabili to naravno energijo za ogrevanje vseh mest in večjih naselij, bi jo dovolj izkoristili?

»Mislim, da bi bilo zanimivo nadaljevati s projektom M.Sobote; neodvisno od tega lahko katero koli večje strjeno naselje, ki ima daljinsko ogrevanje, izkorišča geotermalno energijo, če je to zanj gospodarno. Energetska odpadna voda ni več primerna za ogrevanje, mora imeti še vedno 41 stopinj. To pa je potem mogoče izkoristiti v drugo mene. Tako se poveča bilnost.«

Ta voda pa ni primerna za namakanje?

»Ne, ta voda ni primerna za namakanje, ker je mineralna in je verjetno vsebuje mogli dovolj ohlaja- stvar pa je, da te vode v tako obilnih kolicinah jo lahko uporabili za namakanje.«

Ali bo geotermalna energija za Pomurce breme ali darilo narave?

»To bodo morali odločati Pomurci sami in se odločiti, menim, da je ta energija prednost, kajti poleg tega se majhen del te vode porabi za balneologijo. Pomurje še ni dežela zdravilišč. Vsa zmogljivost Pomurja 15 odstotkov energije za zdravilišča.«

BERNARDA ŽALIK
FOTOGRAFIJA: ANŽE

Kako se lotevati dodatnih dejavnosti na kmetiji

Mnoge pomurske kmetije ugotavljajo da z obstoječo proizvodnjo ne dosegajo zadovoljivega dohodka. Za tako stanje je krivih mnogo dejavnikov (premalo obdelovalne zemlje, premajhni obsegi, slaba strojna opremljenost, slaba organiziranost kmetov, neznanje...). Zato si moramo organizirati proizvodnjo tako, da bomo dosegli višji dohodek. Tako spreminjanje proizvodnje ni enostavno, vendar moramo nekaj narediti, če hočemo popraviti svoj ekonomski položaj. Za ta sestavek sem razdelil kmetije v dve skupini. V prvi so tiste, ki imajo prihodnost v obstoječi proizvodnji. To pomeni, da imajo zadosti obdelovalne zemlje, zadovoljive objekte itd. ali pa da imajo možnost pridobiti to v naslednjih nekaj letih. Na takih kmetijah je potrebna taka organiziranost, da bomo racionalizali stroške proizvodnje. Tukaj niso potrebne zelo velike spremembe, potrebni so majhni sistematični koraki. V drugi skupini so kmetije, ki z obstoječo proizvodnjo nimajo prihodnosti. Na takih kmetijah običajno primanjkuje zemlje, objektov in drugega za proizvodnjo. Da bomo dosegli zadovoljiv dohodek, moramo poiskati dodatne dejavnosti, ki bodo lahko sčasoma postale osnovna dejavnost, če bo seveda proizvodnja uspela.

Ker je iskanje in uvajanje dodatnih dejavnosti na kmetiji povezano z velikim angažiranjem članov družine in z velikimi finančnimi vlaganji, se je potrebno tega lotevati postopoma. V nadaljevanju tega besedila vas želim opozoriti na vrsto dejavnikov, o katerih je potrebno razmišljati, preden se lotite kake nove proizvodnje. Možnosti, da nova proizvodnja res uspe, so velike, vendar z dobro predhodno razčlenitvijo (analizo) zmanjšamo tveganje.

Ideja

Na začetku se moramo odločiti, kaj bi naj delali. Običajno imamo polno idej, vendar nas stanejo problemi, ko začnemo te ideje uresničevati. Za pomoč, kako naj razmišljamo, ko iščemo prave ideje, bomo navedli nekaj zgledov.

– Gospodinja ugotavlja, da ne more boljši kruh (naredi boljši kis, šunko, majonezo...) kot sosede. Ko pridejo gostje na obisk, ta kruh zelo hvalijo. To sproži že prvo idejo. Če znamo narediti kak zelo dober izdelek, zakaj ga ne bi ponudili tudi na trgu.

– Ugotavljamo, da imamo ugodne možnosti za določeno proizvodnjo. Na primer: okrog nas je lepa pokrajina, ki je primerna za turizem na kmetih; imamo primeren objekt za gostje, imamo znanje za dobljeno proizvodnjo...

– Dodelava proizvodov: želimo naredimo tak izdelek, ki bo v proizvodni verigi čim bolj dodelan ali čim bliže obliki, ki jo kupec kupi. Na primer: Ko pasteurizamo mleko, le-tega ne prodamo, ampak iz njega naredimo sir. Tako kupcem ponujamo sir in ne mleko. V proizvodnji sira smo vključili še dodatno delo, to pa omogoča tudi dodatni zaslužek. Takih zgledov je še dosti: stekleničenje vina, konserviranje zelenjave, izdelava testenin, izdelava mesnih izdelkov...

– Prodaja pod licenco: Če želimo narediti izdelek, vendar pa nam ne gre od rok prodaja, bomo ta naš izdelek tistemu, ki ga bo znal prodati.

– Priprava novega proizvoda in nadomeščanje uvoza: na trgu je vedno pomanjkanje takega izdelka. Pomanjkanje navadno zapolnijo uvozniki. Zakaj bi morali dati zaslužek kateremukoli, če pa lahko marsikateri tak izdelek naredimo sami.

Kakšne so možnosti za uspeh

Tako, idejo imamo, sedaj pa moramo ugotoviti, če jo lahko uresničimo. To pomeni, da moramo ugotoviti, kakšne možnosti imamo, da bo naša naravana proizvodnja uspela. Do sedaj smo razmišljali, kako bomo izdelek naredili, to je zelo pomembno, vendar je za uvajanje novega proizvoda najpomembnejše, če ga bomo lahko prodali. Zato si najprej poglejmo trženje.

Trženje

Trženje je v zadnjem času zelo moderen pojem, vendar v kmetijstvu kot poslovna dejavnost praktično nepoznan. Pomeni način razmišljanja, ki ne gradi več na proizvodnji, ampak na tržni usmeritvi. Vsa pozornost je torej na trgu. Za uspešno prodajo svojega izdelka moramo najprej dobro spoznati trg. Ugotoviti moramo, kdo je naš kupec, kakšne so značilnosti trga, kako velik je, kakšni odnosi vladajo na njem in kdo je naša konkurenca. Podrobneje bomo obdelali kupca. Do sedaj smo večji del izdelkov prodajali posrednikom (trgovini, predelovalni industriji, zadrugam), kaj se je potem zgodilo z našim proizvodom, nas ni zanimalo. Za nas je bil ta posrednik kupec. Vendar, če se hočemo lotiti uspešnega trženja, moramo spoznati, kdo je dejansko naš kupec. To so vsi tisti, ki na koncu naš proizvod kupijo in ga porabijo. Tudi če proizvod prodamo posredniku, je le-ta odvisen od kupcev. Tako bodo zahteve kupcev prek posrednikov prišle tudi do nas. Odnos kupcev do hrane je nekoliko drugačen kot do drugega. Človek vsak dan potrebuje določeno količino hrane, in čeprav jo ima na voljo v velikih količinah, je več, kot je potrebuje, ne bo porabil. Kupec se odloča za nakup hrane po različnih kriterijih: kakovosti, ceni, prehrani, zdravju, priložnosti in videzu. Ključ za uspešno prodajo na kmetiji pa je v tem, da ugotovimo, kaj kupec hoče in potrebuje.

Ko smo ugotovili, kakšno je stanje na trgu, pa se moramo lotiti zamišljenega proizvoda. Definirati moramo, kaj bomo potrošniku ponudili (izdelek), po čem (CENA), kje (PRODAJNE POTI) in kako ga bomo k nakupu pritegnili (REKLAMA).

Izdelek

Pri oblikovanju izdelka moramo zadovoljiti zahteve glede osnovne koristnosti, torej stanja izdelka (glede sestave in kakovosti), embalaže in označenosti (ime, blagovna znamka). Ker za oceno in nakup izdelka ne zadoščajo le našteti elementi, ampak so pri kupcu poleg teh objektivnih lastnosti tudi psihološki nagibi, ko izbira izdelek, je zelo pomembno izoblikovati tudi simbolni pomen, torej imidž izdelka. Le-ta mora biti celostna slika oz. predstava o proizvodu, ki si jo ustvarijo potrošniki na podlagi pričakovanj, občutkov, mnenj in izkušenj. Pri ustvarjanju predstave je velika razlika, če prodajamo prek posrednikov ali pa se sami ukvarjamo s prodajo. V prvem primeru imamo na voljo, da predstavimo izdelek s pomočjo blagovne znamke, opreme ter embalaže proizvoda. Večje možnosti pa imamo, če se sami lotimo prodaje. Uporabimo lahko vse prej naštete načine predstavitve, dodamo pa lahko ugodnosti neposredne prodaje, kot so svežost živil, njihova odlična kakovost, z nakupom izdelkov povezana doživetja na kmetiji, ugodne cene, količine po želji, geografsko poreklo...

Cena

Za izdelek, ki ga želimo prodajati, moramo vedeti, kolikšna je njegova minimalna in maksimalna cena. Predvsem je pomembno, da vemo, koliko stroškov imamo s proizvodnjo. To predstavlja minimalno ceno, s katero lahko nastopamo na trgu. V ta namen si moramo izdelati kalkulacijo lastne proizvodnje. Maksimalna cena pa je odvisna od tega, koliko je kupec največ pripravljen plačati. Cena, s katero bomo nastopali na trgu, pa bo nekje med minimalno in maksimalno, predvsem pa bo odvisna od naše prodajne politike.

Prodajne poti

Že prej smo omenili, da ločimo posredno in neposredno prodajo. Pri posredni proizvod prodamo prek različnih kanalov. Pri taki prodaji se kmetija znajde kot ena iz množice majhnih ponudnikov nasproti običajno bolj ali manj omejenemu številu odkupnih trgovskih organizacij. Tukaj lahko konkuriramo z večjo ali manjšo količino ponujenega izdelka. Nimamo pa nobene možnosti, voditi lastno politiko trženja. Izjemne možnosti za aktivno nastopanje na trgu pa imamo, če se odločimo za katero od oblik neposredne prodaje. Načinov, kako zbližati izdelke in kupce, je pri neposredni prodaji veliko. Izdelek lahko pripeljemo do kupca (stojnica ob cesti, kmečka tržnica, tržnica, prodaja od vrat do vrat, dostava na dom...) ali pa kupca privabimo do izdelka (prodaja kupcem samoodjemalcem, prodaja na pragu kmetije, vinotoč, občasne prodaje...).

Reklama

Poskrbeti moramo, da bodo kupci zvedeli in pozneje tudi vedeli za naš izdelek. To pomeni, da moramo izdelke, pa tudi kmetijo reklamirati. Načinov, kako lahko to storimo, je veliko. Za kateri način se bomo odločili, je predvsem odvisno od lastnosti izdelka ter tudi od naše iznajdljivosti.

Proizvodnja

Sedaj smo prišli do naslednjega problema, kako narediti izdelek. Vedeti, kako ga bomo izdelali, je tudi zelo pomembno. Vendar nam bo laže, ker smo se že v dosedanjem delu na kmetiji lotevali podobnih problemov. Najprej moramo ugotoviti, po kakšni tehnologiji bomo izdelovali. Informacije lahko dobimo na več mestih. Nekaj izkušenj in znanja imamo, povprašamo lahko druge, ki so se že ukvarjali s podobnimi problemi, določene informacije dobimo v knjigah in revijah. Najbolj celostno znanje in pregled nad viri informacij pa imajo kmetijski svetovalci. Le-ti sami ne bodo rešili problema, vendar vam ga bodo pomagali reševati.

Ko smo preštudirali tehnologijo proizvodnje, pa moramo premisliti, kako jo bomo organizirali. Kje bo potekala proizvodnja, kdo bo delal, bo potrebno graditi ali obnoviti objekte, nakupiti ali najeti zemljo, stroje, orodja, skratka določiti moramo, kako bo potekala proizvodnja.

Finance

Vsaka proizvodnja je povezana z določenimi stroški. Neka proizvodnja zahteva velika finančna vlaganja, druga pa nizka. Mi pa moramo ugotoviti, kakšne stroške bomo imeli z zamišljeno proizvodnjo in kako so ti stroški časovno razporejeni ter kakšen prihodek pričakujemo. Ko primerjamo predvidene stroške in predvideni prihodek pri določeni proizvodnji, ugotovimo, ali se bo vlaganje v zamišljeno proizvodnjo obrestovalo. Pri proizvodnjah, ki zahtevajo visoka finančna vlaganja, se sprašujemo, kje denar dobiti. Nekaj ga vsekakor moramo imeti sami. Manjkajoči del pa si poskušamo na neki način pridobiti (posojila, družabništvo, delnice, obveznice...).

Odločitev

Odločitev, ali se zamišljene proizvodnje lotimo ali ne, pa je zadnja etapa uvajanja dodatnih dejavnosti na kmetiji.

Ta sestavek ni recept, po katerem mora stopati vsak, ki se loteva dodatnih dejavnosti. Želel sem le opozoriti, na koliko in tudi na katere stvari moramo biti pozorni, preden se česa lotimo. Tudi če upoštevamo vse prej naštete nasvete, to še ne pomeni, da bo zamišljena proizvodnja uspela. Vendar je večja verjetnost, da bomo uspeli, kot če se česa lotimo brez priprave.

Kmetijska svetovalna služba za Pomurje
Damjan JERIČ, dipl. inž. kmet.

Priprava sejalnikov

2. metoda: izračunamo razdaljo od zunanjega (obrobnega) sejalnikovega lemeža (redi) do slednega črtala s pomočjo formule

$$T = \frac{R\,(n + 1) - s}{2}$$

Zgled:
R = 70 cm
n = 4
s = 136 cm

1)

$L_2 = n \times R - L_1$

$L_1 = \frac{s}{2}$

$L_2 = 4 \times 70\,cm - 68 = 212\,cm$

merjeno od simetrale (sredine sejalnika)

2)

$$T = \frac{R\,(n + 1) - s}{2}$$

$$T = \frac{70\,(4 + 1) - 136}{2} = \frac{350 - 136}{2} = 107\,cm$$

Vzdrževanje pnevmatskih sejalnikov je zahtevnejše kot mehaničnih. Trud poplača zanesljivejša setev. Jermen za pogon ventilatorja mora biti primerno napet. Pogonske pnevmatike morajo biti pravilno napolnjene, tj. 1,7 do 2 barov. Vsa mazna mesta je potrebno redno mazati. Po končani setvi izpraznimo in očistimo sejalne aparate, popustimo jermen, snamemo verige, jih operemo in naoljimo. Sprostimo vzmeti, sejalnik dvignemo in podložimo, tlak pnevmatike zmanjšamo. Za naslednjo sezono priskrbimo nadomestne dele, da bo sejalnik pravočasno pripravljen za setev.

Milan Štumpf, dipl. inž. agr.
Srednja kmetijska šola Rakičan

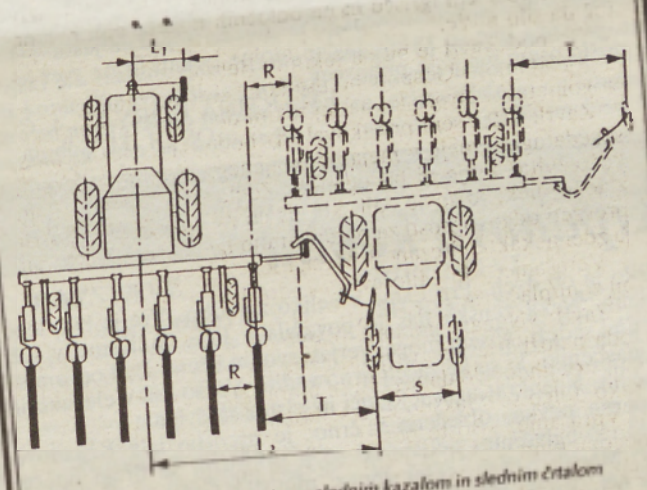

Sejalni agregat, opremljen s slednim kazalom in slednim črtalom

Slovenski krompir v svetu?

V Beltincih je sedež prekmurske proizvodne skupnosti za krompir, ki je vključena v Poslovno skupnost za krompir Slovenije. V Lipovcih ima KZ Beltinci skladišče za 2.000 ton merkantilnega ter 600 ton semenskega krompirja. Pridelovalci na širšem območju Beltinec vsako leto pridelajo okoli 6.000 ton raznovrstnega krompirja. Večinoma ga prodajo doma, del pa ga izvozijo, največ v Italijo. Letos je za saditev semenskega krompirja pripravljenih okoli 200 ha površin, kar je za okoli 20 odstotkov manj kot lani. Država naj bi pridelovalcem omogočila regres predvsem za semenski krompir. Na območju Beltinec je do nedavnega prevladovala sorta igor, vendar so jo zaradi bolezni opustili. Zdaj pridelovalci sadijo krompirjeve sorte rezia, jerla in desire, ki pa so večinoma holandskega izvora. Okoli 120 kmetov kooperantov se je seznanilo tudi z možnostjo predelave krompirja v rezine ali palčice (čips in pomfrit), saj Slovenija te izdelke uvaža. Skupnosti se je že prijavilo šest ponudnikov za predelavo krompirja. Kmetje so zainteresirani za pridelavo krompirja, pa najsi gre za semenskega ali merkantilnega. V Prekmurju je pridelava krompirja že tradicionalna, zemlja pa je primerna tudi za najvišjo kakovost, tako da bo konkurenčen tudi na tujem trgu.

J. Ž.

Turnišče: cene pujskov

Prejšnji četrtek so pripeljali rejci na sejem 50 pujskov, starih od 7 do 10 tednov; tehtali so od 15 do 20 kilogramov. Kupci so morali zanje odšteti od 9.000 do 12.000 tolarjev, prodali pa so jih 26. Sejem pujskov je vsak četrtek ob 7.00.

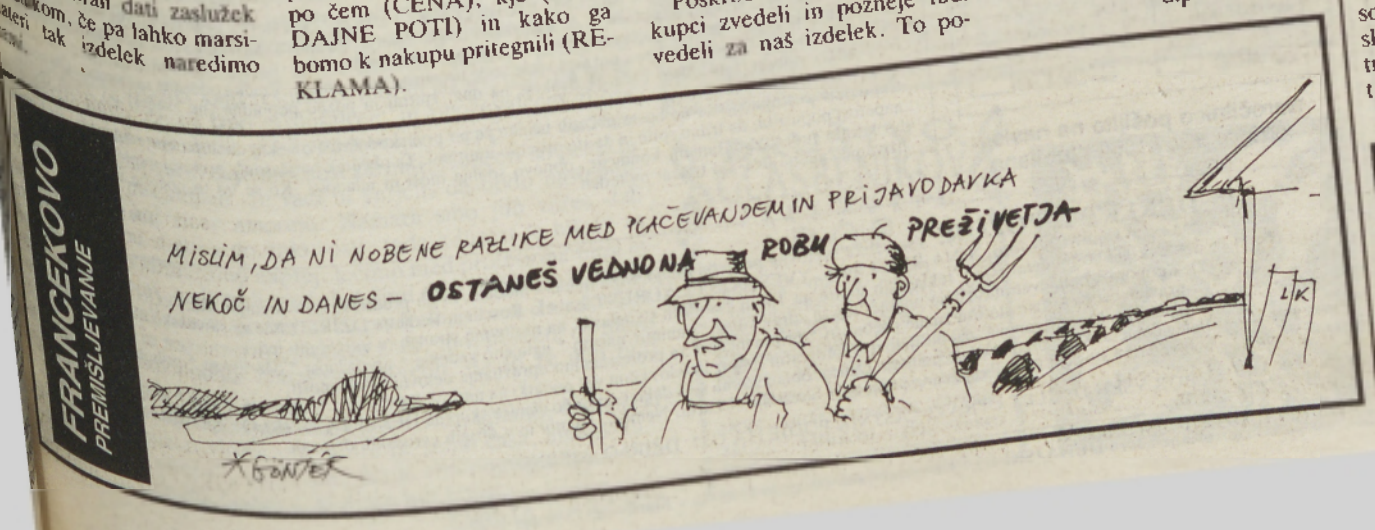

odsevi mladosti

Ali veste?

(Nagrajuje Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Na 30. vprašanje, ki se je glasilo, **kateri sesalci znajo tudi leteti**, smo proti pričakovanju prejeli veliko odgovorov. Dovolj je bilo, če ste odgovorili, da so to **netopirji** (edini sesalci, ki imajo tudi peruti), nekateri pa ste dodali, da znajo leteti tudi drevesni vrečarji, veverice poletuše, ribe golšarice in kuščarji zmaji. Nekdo pa je tudi napisal, da so leteči sesalci komarji, vampirji, obadi in muhe. Pri žrebanju pa je imela največ sreče **Andreja Gjerek iz Črenšovec** (Zadružna ulica 15a). Čestitamo!

KUPON št. 32

Ali veste, kdo je s kamnom in fračo ubil nasprotnika, ki je bil proti njemu pravi velikan? Odgovore (s kuponom) pošljite najkasneje do 14. aprila na naš naslov in pripišite »Ali veste«.

Jaz in moja mama

Mamo imam zelo rada. Če ji kaj pomagam, se igra z menoj. Včasih se skregava, ker je ne ubogam. Ko mi v soboto reče, naj posesam svojo sobo, jaz pa ji ugovarjam, se razjezi in me udari po riti. Takrat začnem jokati. Ko neham, grem k mami in vidim, da ima otožen obraz. Objame me in tudi ona začne jokati. Čez čas pa se pomiriva. Nato se greva igrico človek ne jezi se. Vmes se smejiva. Čes hitro mine.

Drugi dan posesam sobo in jo pospravim, čeprav mi mama tega ni naročila. Nato grem ven in naberem šopek zvončkov. Dam jih mami. Zelo je vesela.

Želim si, da bi se z mamo čim manj prepirali in da bi se dobro razumeli.

PETRA PEKLAR, 3. d
OŠ Gornja Radgona

Naša koklja je dobila mladiče

Ko je kokoš znesla osem jajčk, ji je babica naredila gnezdo in jo ‚nasadila'. Čez dan je koklja sedela na jajcih in jih grela s svojo toploto. Zvečer, ko so druge kokoši odšle spat, je babica spustila kokljo iz gnezda in ji dala jesti.

Nekega dne so začele jajčne lupine pokati in na svet je prišlo osem majhnih puhovcev.

FMARTINA HORVAT, 4. C
OŠ III. M. Sobota

Krpanova kobila

Bilo je ob dveh. Prišli smo v veliko zgradbo. Vse je bilo lepo urejeno. Neka ženska nas je povabila v lože. Bili smo v loži s petimi sedeži. Nisem mogel verjeti svojim očem. Pod odrom so bili glasbeniki, ki so že začeli urno vaditi. Vsi so bili v elegantnih oblačilih. Naenkrat ugasnejo luči in zastor se dvigne.

Operna pevka, oblečena v črno, je predstavljala Krpanovo kobilo. Z uglašenim petjem so se ji pridružili še drugi operni pevci: Martin Krpan, cesar Janez, minister Gregor, cesarica in njena hči. Vsi so urno peli in s tem izzvali jezo Brdavsa. Ko je minilo prvo dejanje, je bil desetminutni odmor, da so si pevci oddahnili in da so pomočniki pripravili sceno za drugo dejanje. V premoru smo stopili iz lož in se sprehodili po hodniku. Ko smo po 3. dejanju zapustili opero, se mi je zdelo, kot da bi prišel na drugi planet.

Po ogledu opere sem razmišljal, da moram še kdaj na kako kulturno prireditev.

TOMAŽ LAPOŠA, 6. a
OŠ ČANKOVA

Prijetno druženje starosti z mladostjo

Vsak dan srečujemo starejše ljudi. Vemo, kakšni so odnosi med njimi in mladimi. Mladi velikokrat delajo krivico starejšim, ki se trudijo, da bi nam polepšali življenje. Najbrž bi bilo veliko lepše, če bi se mladi in starejši med seboj bolje razumeli, si pomagali. Starejši se trudijo in nam pomagajo. Babice in dedki varujejo svoje vnuke, delajo na vrtu, na polju, kuhajo kosila sinovom in hčeram, vnukom in vnučkam, skrbijo za okolje.

Res smo jim veliko dolžni, zato jim poklonimo lep pozdrav in nasmeh, saj nas to nič ne stane, obogati pa tistega, komur je namenjen.

Tako smo razmišljali tudi učenci dopisniškega in recitacijskega krožka, ko smo v nedeljo dopoldne pripravili kratek kulturni program za člane društva upokojencev v naši krajevni skupnosti. Razveselili smo jih z recitacijami in kratkimi mislimi. Ker vemo, da imajo starejši radi glasbo, jim je tudi pevski zbor zapel nekaj živahnih pesmic.

Vsi nastopajoči smo bili srečni, saj smo polepšali dan našim babicam in dedkom.

Starejši ljudje naj niso nikomur v napoto, mladi naj so jim hvaležni za ves trud in dobroto.

SANDRA VOGRINČIČ
OŠ TIŠINA

Kri rešuje življenje

Če bi vprašali otroke iz prvih razredov, kaj je kri, bi [illegible] odgovorili, da je kri rdeče barve, da jo imamo v telesu, kdo [illegible] kdo pa bi se pohvalil, da je njegova mamica ali očka že d[illegible] kri.

Pred tremi leti sem tudi jaz prisostvovala dogodku, ko je [illegible] rešila življenje. Lepega sončnega dne smo se dobre volje v[illegible] z morja. Po nekaj kilometrih poti pa smo se morali ustaviti, [illegible] je zgodila prometna nesreča. Očka je ustavil in pohitel pog[illegible] kaj se je zgodilo. Odšla sem z njim. Zagledala sem prizor, [illegible] verjetno ne bom pozabila nikoli v življenju. Na tleh je [illegible] mladenič.

Povedali so nama, da nujno potrebuje kri, če ga hočejo obdr[illegible] pri življenju. Pripeljal je tudi rešilni avto in hoteli so mu d[illegible] Toda mladenič je imel krvno skupino, ki je bila zelo redka in [illegible] v rešilnem avtu niso imeli. Zdravnik je začel spraševati [illegible] kakšno krvno skupino imajo oni. Nihče ni imel tiste skupine. [illegible] smo skoraj izgubili upanje, so le našli človeka s pravo krvno skupino. Le nekaj kapljic krvi je zadostovalo in obraz mladeniča ni bil več tako bled, začel se je premikati in kmalu je prišel k zavesti. Nato so ga odpeljali v bolnišnico.

Čeprav pravijo, da smo ljudje že bolj zveri kot ljudje, pa sami vedno tako pošteni, da včasih tudi pomagamo drugim.

SUZANA ŠRAKA, [illegible]
OŠ Beli[illegible]

Vijoličina zgodba

Zrasla sem na travniku. Poleg mene so prijateljice: [illegible] bentice, žafrani in zvončki. Vedno so vesele. Nekoč je prišel na travnik deček s psičkom, da bi se polulal. Škropila je ravno po meni. Bila sem zelo jezna. Prijateljice pa so se mi smejale, še najbolj pa debela trobentica. Tako se je krohotala, da je odmevalo po celem travniku. Jaz pa sem [illegible] mislila: »Le počakaj, tudi ti prideš na vrsto!«

MAŠA BALAŽIČ, 2. r.
Podruž. OŠ Cre[illegible]

DŽIRLO d.o.o.
p.p. 45 61000 Ljubljana
(061) 301-573
(061) 271-135
(068) 46-568

ČANG-ŠLANG
shujševalni čaj

GINGER
čaj za moško vitalnost

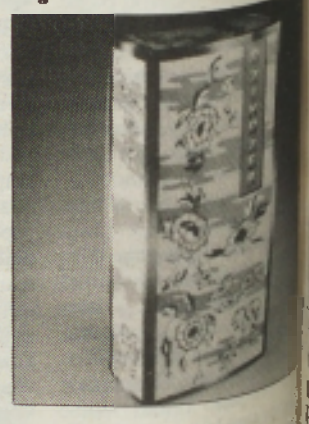

TAR-GARD JE USTNIK ZA TRAJNO UPORABO. ZDRAVJE JE VAŠE NAJVEČJE BOGASTVO – se strinjate? Torej nehajte kaditi! Če pa se vam to zdi nemogoče, se zaščitite: TAR-GARD.
TAR-GARD je japonski izdelek, ki je osvojil svet. Majhno varovalo za TRAJNO uporabo, ki odstrani iz cigaretnega dima do 97% škodljivih snovi. Deluje po fizikalnih zakonih aerodinamike in nima filtra – zato cigareti ne odvzame arome in je trajno uporaben.
TAR-GARD omili ali celo odpravi značilni »kadilski kašelj«, preprečuje nastajanje nikotinskih oblog na zobeh in najpomembnejše: raziskave so pokazale, da v veliki meri preprečuje bolezenske spremembe na pljučih. Pri naročilu dobite poleg eleganinega črnega ustnika TAR-GARD še prozornega, pri katerem boste lahko opazovali njegovo delovanje.
KADILCU JE TAR-GARD POTREBNEJŠI OD VŽIGALNIKA!

699 SIT + PTT stroški

TAR-GARD
antinikotinski cigaretni ustnik

KING-KONG

KADILCI POZOR! **Še nekaj za vas. NIKO-STOP, čaj za kadilce. Kdo ne pozna dražečega, suhega kašlja kadilcev? Ta kašelj je posledica stalnega draženja sluznice dihalnih poti s cigaretnim dimom. Poleg TAR-GARD-a, ki zmanjšuje količino škodljivih snovi v cigaretnem dimu, smo vam pripravili še čaj.**

NIKO-STOP
čaj za kadilce

KING-KONG, LJUBITE SE BREZ SKRBI! Vse [illegible] raziskave so pokazale, da kljub nevarnosti aidsa ti prav[illegible] kondomov, čeprav so ti še vedno najboljši varuh pred to hudo [illegible] ŽAKAJ? Zato ker kupca prisilijo k obotavljanju.
Te skrbi izginejo, če kupite KING-KONG, ker: zadrega izgine [illegible] klasičnem kupovanju v kioskih ali trgovinah) * zagotavlja vam [illegible] anonimnost * kondom je vedno pri roki * pri nakupu KING-K[illegible] lahko veliko prihranite. Ne verjamete? Poskusite!
KING KONG je komplet 50 kondomov v raztopini medu, [illegible] medenjaki!!!
Komplet vam pošljemo po pošti na naslov, če pa zaradi sramu [illegible] ne želite, imamo rešitev: napišite svoje ime in priimek, [illegible] pa post restante, poštno številko in mesto. S tem bo vse [illegible] KING-KONG vas bo čakal sedem dni na pošti. Plačate po [illegible]
Embalaža je nevtralna.

999 SIT + PTT

ČANG–ŠLANG, čaj za zmanjševanje telesne teže [illegible] vaše geslo: ZDRAVJE, VITKOST, USPEH

699 SIT + PTT

NAROČILNICA

Ime in priimek:

Ulica in št.

Poštna št. in kraj

kosov KING-KONG ☐ kosov GINGER ☐
kosov TAR-GARD ☐ kosov ČANG-ŠLANG ☐

Naročilnico pošljite na naslov: Džirlo, p.p. 61000 Ljubljana

DŽIRLO d.o.o.

GINGER, ZA DOLGO IN SREČNO LJUBEZEN KUPUJEJO ŽENSKE – PIJEJO MOŠKI! Čaj GINGER [illegible] sestavljen po stari kitajski recepturi, ki se je ohranila dolga stoletja. Že stari Kitajci so ga pili, da so ohranili [illegible] poznih let. Pitje čaja je na Kitajskem obred – kmalu boste razumeli zakaj.
Navodilo: vrečko s čajem prelijte s pol litra vrele vode in pustite da se ohladi. Vrečko odcedite in zavrzite. Čaj [illegible] sladkajte, najbolje z medom. Pijte ga dvakrat na dan: zjutraj in pozno popoldne (ne zvečer) po 2,5 dl [illegible] pripravljene količine).
Čaj deluje postopno, zato ne boste občutili učinka že po prvi skodelici. Po nekaj dneh pa boste opazili, da [illegible] napetost popustila, da trdno spite in da ste prijetno umirjeni. Ta občutek bo sčasoma prerasel v splošno [illegible] bo kazalo tudi z zboljšanjem kondicije, obnovo spolne moči in mladosti. Ko se bo to počutje ustalilo, [illegible] uživanje čaja na dva- do trikrat na teden.

699 SIT + PTT

DEKLETA, POZOR! Vsa velika svetovna podjetja imajo svoja dekleta-modele, ki jih predstavljajo v medijih. REVLON npr. ima malo Cindy Crawford, NINA RICCI Iman, YVES SAINT LAURENT Isabelo Rosellini. Podjetje DŽIRLO išče za slovensko tržišče dekle, ki ga bo predstavljajo v reklamnih spotih na TV in časopisih (v oglasih, na naslovnih straneh, v intervjujih ipd.).
Dekle mora izpolnjevati naslednje pogoje: lep in zdrav videz * zanimiv nastop * uglajeno vedenje * privlačnost * očarljivost * psihološka pripravljenost za breme statusa znane osebnosti * pripravljenost za profesionalno opravljanje delovnih obveznosti.
Vsa dekleta, ki jih to zanima, naj pošljejo dve fotografiji (obraz in telo) s čim več podatki na naslov: Džirlo, d.o.o., p.p. 45, 61000 Ljubljana. Poleg dekleta, ki bo predstavljalo podjetje Džirlo, bomo izbrali še 5 deklet, ki bodo članice skupine DEKLETA DŽIRLO. Opravljale [illegible] manekenske storitve za najbolj znana podjetja v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji, Španiji in v drugih evropskih državah.

IZBOR VSEH DEKLET OPRAVI LASTNIK PODJETJA G. I. DŽIRLO OSEBNO.

Gostovanje zbora **DUNAJSKI DEČKI** v Ljubljani, 27. maja 1993, in v Mariboru, 28. maja 1993.

Umetnost med ekonomijo in estetiko

Menedžer slikarjev

Slikarja iz Prekmurja Sandi Červek in Marjan Gumilar sta pred kratkim dobila Rembrandtov cekin. Tretji dobitnik je Mariborčan Zmago Jerej. Kako to, da se Rembrandtovi cekini kotrljajo na vzhod Slovenije?

»Ustanovitelji podjetja Rembrandt, d.o.o., smo Kompas Design, d.d., in jaz, njihovih je 70 odstotkov, mojih je 30.« Enaintridesetletni **Boris Horvat** je po rodu Prekmurec, po izobrazbi informatik, po srcu aspirant umetnosti. Živi v Ljubljani, kjer je direktor firme Rembrandt, d.o.o. »Registrirani smo kot »agencija za likovno umetnost«, združujemo več projektov, eden od njih je Fundacija Rembrandt, znotraj nje pa sta dva sklopa dejavnosti, ena je neprofitna Rembrandtov cekin, drug pa osnega kapitalske naložbe in zbirka umetniških del, ki so last Fundacije.« Vidi se, da je Boris Horvat v zadnjih dneh to zgodbo že večkrat pripovedoval. Svojo d. o. o. uspešno plasira, razlaganje mu gre zlahka od rok, skoraj z nekako neodvajajoco nonšalanco, in kar čudi je, da se zaveda, s kako novo stvarjo na Slovenskem se ukvarja. Z novo in samoumevno obenem, z nečim, kar slovenski trg umetnin zelo potrebuje, kot pravi.

Med Rembrandtovim cekinom in zbirko Fundacije je dopolnilno odnos. V zbirki bodo dela slikarjev, ki so dobitniki Rembrandtovega cekina. Vanjo bodo prišle slike, ki jih bo izbral strokovni svet in jih bo Fundacija potem prodajala.

Kaj to pomeni, da morajo slikarji, ki so dobili Rembrandtovi cekin, izročiti Fundaciji zastonj eno ali več svojih slik? Horvat: »Ne, mi smo samo posredniki pri prodaji. Prodajalo se bo na podlagi certifikatov. Fundacija bo tako rekoč na osnovi sodne cenitve zagotavljala ceno slike, če pa slike po tej ceni ne bi bilo mogoče prodati, jo bo po ceni, ki si jo je dovolila, odkupila Fundacija.«

Horvat pravi, da je cilj njegove Fundacije vzdrževati tržno živost slike. »Tudi če slika visi doma, mora bit informacija o njej ves čas v obtoku. Prodaja pa se po različnih tržnih poteh, ena od njih so avkcije, ki bodo organizirane samo za določen krog ljudi. Hočemo, da se na slovenskem trgu umetniških del vzpostavi ravnovesje.« Po njegovem mnenju so cene grafikam »navite«. Ker deluje čista tržna logika brez korektiva, ki bi temeljil na umetniški in obrtni vrednosti izdelka. Grafike so cenejše od slik, zato se jih več kupuje, to jim dviga povpraševanje, temu dvigu po tržni normi sledi dvig cene. »Vse to zato, ker vsak raje kupi grafiko za 400 DM kot manjše olje za, recimo, 1000 DM«.

Menedžer in njegov slikar: Boris Horvat in Sandi Červek

Pravzaprav je to tržno odzivanje v vsej zadevi še najbolj jasno. Manj jasno je, kako bodo istočasno vzdrževali in celo diktirali vrednostne kriterije, obenem pa si na tržni način zagotavljali denar. Ali trg vedno prepozna najboljše? Boris Horvat se strinja, da »sistem ni dodelan. Povsem jasen bo šele konec leta. Imamo pa strokovni svet, v njem sta Jure Mikuž in Andrej Medved, ki bosta izbirala avtorje«. Horvat z omenjanjem teh dveh strokovnjakov očitno misli na posledice njunega arbitriranja.

Kar bosta ona spoznala za vredno, naj bi za vredno tudi veljalo. Po eni strani torej to, po drugi pa je po Horvatovih besedah pomembno sodelovanje z zavarovalnicami in bankami, ki bodo dajale denar za odkupe slik. Preprosto po načelu: vaša slava, naš denar. Hočejo torej biti istočasno razsojevalci o umetniški vrednosti slike ter njeni prodajalci.

V svetu tovrstno separiranje opravljajo zasebne galerije. »Tam se že iz tradicije ve, kaj in koliko nekaj velja. Pri nas se mora trg šele urediti, organizirati. V Soboti se da isto delo kupiti toliko in toliko cencje kot v Ljubljani, kar dolgoročno ni niti prav niti dobro.«

Kako pa, da so letošnje nagrade podelili ljudem, ki so bolj ali manj s podeželja? Je to načrtno premeščanje težišča slikarske poomembnosti na regije? Boris Horvat zanika, da bi šlo za kaj takega. **Sandi Červek**, dobitnik Rembrandtovega cekina, pa reče: »Ker je letos ljubljanski prostor brez nagrajenca, so se tam jezili in zmrdovali.« Sicer pa je Červek zadovoljen, ker, kot pravi, »doslej gospodarstvo ni vlagalo v umetnost, temveč samo v šport. Sedaj pa ugotavljajo, da se splača vlagati tudi v kulturo«. Mura, Marker, Radenska in Plastisk so prekmurska podjetja, ki so podprla Fundacijo.

Slikar, ki je nagrajen z Rembrandtovim cekinom, je deležen blagoslova 40.000 nemških mark. Denarja ne dobi na roko, pač pa mu Fundacija plača postavitev razstave, tiskanje katalogov in drugega. Horvat namerava trgovanje s kulturo še razširti. S slovensko umetniško potjo. »V turizmu še ne prodajamo kulture, drugod jo. Zato se bomo povezali s turističnimi agencijami. Zakaj turist ne bi obiskal tudi galerij in muzejev.«

Turiste bi kultura vsekakor zanimala, toda turistični obiskovalci niso zanimivi za kulturnike, za kustose muzejev in galerij. Ali se ne boji, da so toliko denarja, da bodo poklicni kulturniki zadovoljno živeli naprej, od ministrstva za kulturo dobili? Horvat je optimist in pravi, da bodo kljub temu sodelovali pri slovenski umetniški poti. Sandi Červek: »Prej ali slej jim bo zaškripalo in bodo morali iti v ta projekt.«

Vsi, ki bi bili vključeni v slovensko umetniško pot, bi dobili tako imenovano art kartico, neke vrste kreditno kartico za plačevanje kulturnih storitev. Horvat razmišlja tudi o ekskluzivnem art klubu, vanj bi bili vključeni gospodarstveniki, umetniki, diplomati, vsi bi imeli art kartice, bili bi nekak kulturniški lobi.

V maju bo Fundacija organizirala »mladi ex-tempore« za otroke od 3. do 6. leta. Razpis zanj ne bo določal ne teme in ne tehnike. Strokovni svet bo izbral najboljše slike in jih poslal na podobne natečaje v tujini. Potem bodo dela otrok razstavili, razstavo bodo spremljale razne prireditve, na primer lončarske delavnice, slikanje po navdihu glasbe. Da, vsemogoče. Razmišlja celo, da bi po navdihu Jerajevih slik pisali povesti in zgodbe. Umetnost brez meja – med estetiko in gospodarstvom.

Š. SMEJ

Apel za kulturni in kulturniški turizem

Prekmurke in Prekmurci smo znani po svoji delavnosti, gostoljubnosti in povezanosti z domačimi kraji in ljudmi, ki živimo med Rabo in Muro. Lansko poletje se je s svojo družino na popotovanju okoli sveta tudi v Prekmurju ustavil prijazni popotnik iz daljne Škotske. Med pogovorom ob brodu in Murinih mrtvicah pri Hotizi mi je hudomušno dejal: »Sprašujem se, kako ste vi Prekmurci sploh lahko preživeli, ko pa ste tako radodarni!«

Naši predniki so svojo srčno kulturo izražali ravno v odnosu do gosta. Gotovo že veste za tisto staro prekmursko ljudsko modrost, ki pravi: »Gost v hiši, Bog v hiši!« Prav takšno razumevanje gostoljubnosti pa nas danes pripelje do razlage besede sreča, ki ima svoj izvor tudi v pomenu srečati se z nekom.«

Leto 1993 je v Sloveniji leto turizma. Kot pomembno nalogo pri tem smo si zadali ohranjanje in varovanje naše dediščine in njeno večjo vključevanje v turistično ponudbo. Ohranjanje in varovanje naše dediščine pa nam ni v izziv le zaradi naših gostov. Ta izziv z veseljem sprejemamo predvsem zaradi nas samih, Prekmurk in Prekmurcev.

Kakor nas namreč naši domači, sosedje, prijatelji prepoznavajo po naših imenih Marija, Barbara, Ana, Štefan, Jožef, France, tako se tudi mi prepoznavamo skozi dediščino, ki nam v naše življenje vnaša sestavino kakovosti. Vsakdanje življenje z dediščino nas kulturno bogati. Skozi njo odkrivamo nove vrednote in iz nje črpamo sodobne rešitve in izkušnje.

Dediščina dobiva vedno večjo vlogo tudi v šoli. Tokrat ne več kot krožek, temveč skozi stalne oblike pri rednem delu. In prav je tako.

ŠTEFAN SKLEDAR, etnolog

Dijaki 3.a razreda ljutomerske gimnazije so pred kratkim uprizorili komedijo švicarskega avtorja Friedricha Dürrenmatta Fiziki. Igro so pripravili po načelu vsi za vse, pripravljalo jo od lanskega novembra vseh 28, kolikor jih je v razredu, v njej jih nastopa 14.

Prihodnji ... ki mora biti boljši

Ura je že mimo, a včasih je dobro, da človek stvari prežveči, premisli, ohladi, omehča, preskoči in ne takoj pohodi ali razkosa. Ne eno in ne drugo ni priporočljivo, če se zavedaš povprečnosti dejanja. A ker bi bilo vseeno dobro kaj reči, moram zagotovo to, pa ne samih stvareh, poslu, stvareh, ki so za nas skupnega pomena, ne morem biti zadovoljna s povprečnostjo.

Sem ne trdim, da sama zmorem veliko več, le obstati nočem pri tej besedi. Kaj bočem povedati? Kot glasbenici te deželice ob morju ni seveda ni vseeno, kakšen osredni pevski zbor bomo imeli, ki naj bi, med drugim, vsaj na najboljši, najizvirnejši način nam znano in doživljeno izvirno interpretacijo predstavljal prekmursko narodno pesem, želim celo, da bi se upal kosati z drugimi, ker ljubezen in želje po petju tudi na našem koncu še dišava.

To pričajo mnogi, tudi vaški zbori. A zagotovo nam ne more biti vseeno, kaj slišimo na koncertih. Od zbora Štefana Kovača v Murski Soboti je bilo vselej pričakovati, da je pripravljen in sposoben uresničiti naše želje. S solidno interpretacijo, zadovoljivo zaseboeno napetostjo, s primerno dikcijo, lepo zastavljeno melodično linijo je bil zvok zbora tak, da so bili zadovoljni glasbeniki, poslušalci, zagotovo pa tudi pevci. Če je tako tudi ta hip je težko reči. Zagotovo pa glasbeniki čutimo, da je letošnji od koncert sicer obsežnega repertoarja – zlobneži trdijo starega, sama tega ne bi jemala za tragično ob védenju, da je zbor v letošnji sezoni zamenjal zborovodjo – premalo zanimiv. Ne bomo se zdaj spraševali, zakaj in na kakšen način je prišlo do zamenjave zborovodje, kajti resnico bi morali iskati, tega pa se ta hip zelo lotili. Želeli smo poslušalcem in oboževalcem zbora povedati, da naše ušo letos ni bilo zadovoljno, ker pač ni zaznalo vseh lepot, ki jih pesem daje možnost zaznati. Koncert so pevci in zborovodkinja pač odpeli. In radi bi verjeli, da bodo naslednje leto lokazali, kaj sicer zmorejo. Nemara smo jim zares dali premalo časa od zagona do kakovosti, toda koncert je bil, in to je bilo. In če razmišljamo naprej: ločimo med profesionalnimi in amaterskimi zbori, toda tudi med slednjimi smo že čutili razlike in ena: so že dokazali, da znajo biti blizu profesionalcem. In tako kot tudi, ki želimo in moramo imeti dober zbor, tudi pevcem ne more biti vseeno, kako pojejo. Navsezadnje vedo, da so že peli tudi veliko bolje.

Pokositi ali razkosati nismo želeli ničesar. In upamo, da tisti, ki so v delo za koncert vložili ure in ure ne samo časa, ampak tudi duha, ne bodo obupali, hoteli smo jim le vliti poguma in moči za prihodnji koncert, ki mora biti boljši.

SMILJA BARANJA

Gimnazijada

Nismo zanimivi zaradi denarja, zlata, kapitala, ki bi ga imeli. Zanimivi pa smo zaradi mladosti, ki jo imamo.

Tako so zapisali velenjski dijaki v začetku vabila na tridnevno kulturniško srečanje gimnazijcev v njihovem mestu ali na gimnazijado; letos že drugo.

Začela se je prejšnji četrtek. Na njej se je z recitali, igrami in koncerti predstavilo več kot 400 dijakov in mentorjev iz vse Slovenije, poleg njih pa še gimnazijci iz Vienne v Franciji, ki so zaigrali igro Le village ensorcele (Začarana vas).

Gimnazijade so se udeležili tudi soboški gimnazijci z uspešnim recitalom Larina pesem v režiji profesorice Sonje Žilavec-Nemec ter dijaki ljutomerske gimnazije s komedijo Fiziki v režiji profesorice Cilke Jakelj.

Organizatorji so pripravili še več razstav likovnih del, plakatov, keramike. V okviru gimnazijade je delovala tudi novinarska delavnica, tako da je bilo precej zanimanja še za razstavo šolskih časopisov z naslovom Prepisali bojo ves svet.

Da pa ne bi kdo mislil, da so gimnazijci počeli le resne stvari. Ob vsem so se tudi zelo zabavali. V soboto zvečer je bila namreč predstava z naslovom Odšteki še se ti. V njej so nastopali vsi udeleženci gimnazijade in kantavtor Adi Smolar.

Sicer pa so prvo srečanje gimnazijcev načrtovali pred leti že v Kopru, vendar jim ga ni uspelo pripraviti. Zamisel so tako izpeljali lani Velenjčani, ki jim je ta čast pripadla tudi letos. Tretja gimnazijada pa naj bi bila prihodnje leto v Mariboru.

DF

DRUŠTVO GLASBENIKOV PREKMURJA
DGP

Petek, 9. marec, 21.30, hotel Zvezda, nastop zagrebške skupine ETNO NEW AGE. Vesna Gorše, altsaksofon, Dražen Franolič, arabska lutnja, Jurica Ugrinovič, indijska tabla, turški tarabuk. Organizator: Društvo glasbenikov Prekmurja.

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna zbirka in stalna likovna razstava. Razstava je odprta vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure.

MURSKA SOBOTA: V galeriji je 3. medregionalna likovna razstava, na kateri sodelujejo likovni umetniki iz celjske, dolenjske, gorenjske in koroške regije, Prekmurja in Slovenske obale ter Zasavja. Razstava bo odprta do 11. aprila.

MURSKA SOBOTA: V prostorih območne enote zavarovalnice Triglav je na ogled razstava del Likosa. Razstava je na ogled do 20. aprila vsak delavnik do 15. ure.

LJUTOMER: V galeriji Anteja Trstenjaka razstavlja akademska slikarka Marta Jakopič-Kunaver. Razstava bo na ogled do 24. aprila.

RADENCI: V galeriji Medikoss je razstava del akademskega slikarja Lojzeta Logarja.

LENDAVA: V lendavskem gradu je na ogled stalna likovna razstava del udeležencev dosedanjih mednarodnih kolonij, na ogled so tudi freske Zoltana Gaborja in razstava OLORIS.

LENDAVA: V prostorih lendavskega gradu je na ogled spominska soba slikarja in kiparja Györgya Zale.

Kino:

Radgona: V četrtek, 15. aprila, ob 19.30 bo v kulturnem domu slavnostna premiera novega slovenskega filma Ko zaprem oči režiserja Francija Slaka.

Sobota: 8., 9. in 10. aprila ob 18. in 20. uri ameriški film Napihnjenci, režija Jim Abrahms; film, ob katerem se poka od smeha!

UNFORGIVEN PRIDE V SOBOTO! 20. in 21. aprila ob 20. uri, 22. in 23. aprila ob 18., 24. in 25. aprila ob 20. uri.

PRIREDITVE:

MURSKA SOBOTA: Feri Lainšček je napisal novo lutkovno igrico BARA BARA. Uprizoritev pripravljajo režiser Saša Jovanovič, izdelovalka glinenih lutk Ditka Petkovič ter igralci Suzana Diez, Ester Šulič, Miki Roš in Borut Siherle. Premiera lutkovne igre bo 17. aprila v soboškem gradu.

Kabaret v soboški grajski dvorani, 9. aprila ob 20. uri: Večer z Brechtom, pojeta in igrata Barbara Levstik in Ivan Rupnik, na harmoniko in v živo igrata Erno Sebastian in Jure Zadnikar, režija Eduard Miler.

Gledališka predstava v soboški grajski dvorani! Kdaj? 15. aprila ob 20. uri. Katera? Iz Slovenskega mladinskega gledališča prihaja Susn (o šestnajstletni punci, ki se upre inštituciji cerkve in dogmam).

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Pokrajinska in študijska knjižnica je odprta vsak dan razen nedelje od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, v torek in petek pa od 8. do 15. ure. V ponedeljek ob 16. uri so pravljične ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Vsak dan razen nedelje je odprta tudi čitalnica.

USPEŠNICE

V knjigarni Dobra knjiga vam za ta teden priporočajo:
Dušica Kunaver: PISANICA RDEČA, Didakta
Bogdan Novak: HUDOBNA GRAŠČAKINJA, Mladinska knjiga
Manca Košir: MOŠKI – ŽENSKE, Založba Mihelač

ne zgodi se vsak dan

Hitler se je res ustrelil

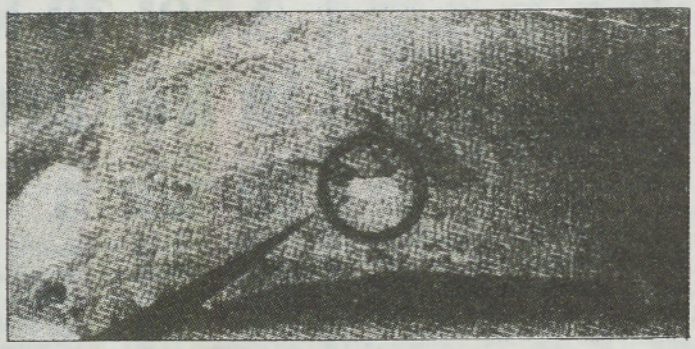

Zadnji dokaz so našli v nekem moskovskem državnem arhivu: kos diktatorjeve lobanje z dobro vidno luknjo, ki jo je naredila krogla iz pištole. Nihče ne zna pojasniti, zakaj so dokaz tako dolgo skrbno skrivali.

Končno si lahko ogledamo fotografijo, na katero je svet čakal 48 let – posnetek, ki dokazuje, da je Hitler resnično napravil samomor s strelom v glavo. Hitler se je pokončal v berlinskem podzemnem bunkerju ob koncu II. svetovne vojne, vendar so njegovi posmrtni ostanki izginili, to pa je povzročilo veliko ugibanja in domnev, da v resnici morda sploh ni umrl. Pred kratkim so v nekem moskovskem državnem arhivu našli dele njegove lobanje, skrite v zaprašeni kartonski škatli. Na fotografiji je posnetek dela lobanje z dobro vidno luknjo, ki jo je naredila krogla iz pištole.

Carjevo vino na dražbi

Na dražbi v Tokiu je neznanec kupil sto let stari steklenici vina, ki imata pečat zadnjega ruskega carja. Za vsako od njih je odštel 16.800 dolarjev. Steklenici portskega vina, livadija iz leta 1891 in tokajca livadija (imenovana po mestu Livadija v bližini Jalte) iz leta 1894 sta se v jaltski vinski kleti ohranili med rusko revolucijo in dvema svetovnima vojnama vse do danes.

Skrivnosti amazonskega pragozda

Najnovejši primerek živalske vrste, ki so ga našli v največjem pragozdu na svetu, je opica žepne velikosti, ki ima obraz podoben medvedku koali, na hrbtu nakazane proge kot zebra, na glavi pa čopasta ušesa. Poimenovali so jo po bližnji brazilski reki Maues. To je že tretja neznana vrsta opic, ki so jih v zadnjih dveh letih našli v pragozdu. Takšne najdbe pričajo o biološkem bogastvu in še vedno neodkritih skrivnostih amazonskega območja. Tu domuje več kot četrtina vseh znanih vrst primatov.

Arhitektonska pošast

Najbolj trdna zapuščina romunskega diktatorja Ceausesca je njegova rezidenca, ki je sedemkrat večja od versajske palače in ni na nobenem zemljevidu Bukarešte. Ta neverjetna arhitektonska pošast je bila zidana v letu 1984, ko so položili temeljni kamen. Palača je dobila ime Casa Populii (hiša naroda). Poslopje je velikansko. Poleg ogromnega števila manjših prostorov je v njej 65 velikih dvoran. Visoka je 84 metrov, tri nadstropja pa so pod zemljo. V vseh prostorih je 14 tisoč lestencev. Posebej za njo so izdelali največjo preprogo na svetu, veliko 14 tisoč kvadratnih metrov in težko 42 ton. V kleti je parkirni prostor za 2000 avtomobilov. Dvorana Salla Romania, za katero je bila izdelana že omenjena preproga, je zastrašujoče velika, večja od največjih katedral. Tri skupine delavcev so delale po 8 ur, tako da je delo potekalo neprenehoma. Med letoma 1984 in 1989 je izginilo več kot 4000 delavcev.

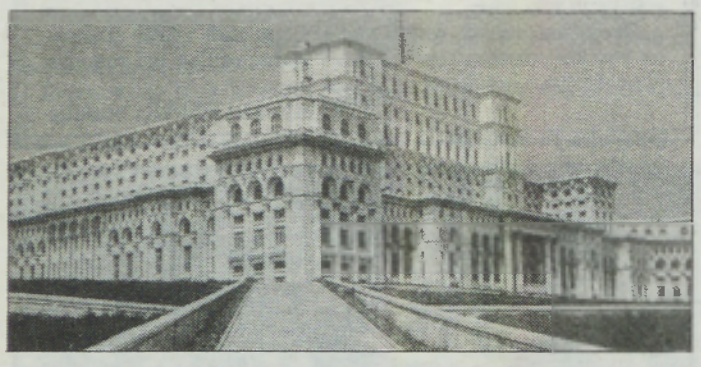

Tou pijšen 1. aprila, pa naskrvmá pogledüjen prouti soboškoj kafileriji, s štere bi naj ob deseti vo püjščali deževne oblake prouti sujši. Preci radovedni oseb se je motalo tan okouli "kak slučajno", dokič so nej bilij gvušni, ka so té napovejdane probe vö püjščanja oblakof s streje kafilerije prvoaprilske. V Brezovcaj pa po takšon tüdi nej bilou mitinga.
Miting de pa té, je pravila Belekova zdavanjska, gda do moški rodili deco. "Žakoj?" je ponižno pijto Bela. Žatou, ka či bi moški rodili, pa bi mogli oditi rodit v soboško porodnišnico, bi jo že davno modernizirali. Tak je pa njuva sneja par dni mogla tan ostati, pa je gor prišla, ka majo na ton oddelki špitla za šestdeset pacijentk samo štiri šankrejte, pa eden bidé. Te je pa sirouta, gda njoj več nej trbelo ležati, ščela gledati televizijo, pa niti edné na oddelki nega. V sousidnon novejšon oddelki,tou je v drüjgoj zgradbi, pa majo v vsakon štouki štiri. Siroče je bilo pokretno, pa je šlo tá gledat TV, ge ga majo. Od tistec so jo pa nagnali, ka naj odide, ka je una nej tá valon. Tak si je siroče iskalo nekšo enakopravnost v ton špitali, pa jo je nej najšlo. Pa se zaj tak Belekove ženske doma na velko ćemerijo, ka nega nikše pravice, pa zoupston telko guča od ženske emancipacije, pa moški egoizem so naprej nosile, ka samo za svoje riti gledajo, pa za svoje oneje, pa naj vrag zeme po takšon materinske dneve, pa vse fküper. Tak ka se je Bela samo potuljeno odvlejko z nevarnoga področja, pa si je muvo, ka de kleti 1. aprila tou tüdi v red zéto. Brat Džouži

Slama za čiščenje naftnih madežev

Ko začne naftni madež ogrožati obalo, je najbolje pozabiti na vodne ovire, ki bi preprečevale njegovo širjenje, ali na škodljive kemične razpršilce. Najboljša rešitev je slama, zatrjuje britanski kmet Kenneth Frogbrook. Celuloza, glavna sestavina rastlinskih tkiv, vpija nafto in odbija vodo. To njeno lastnost je ugotovil v osemdesetih letih, ko je živel na Šetlandskih otokih. Po enem letu raziskovanja je sestavil stroj za izdelavo dolgih plastičnih mrež, napolnjenih s stisnjeno slamo, ki lahko vpije dvajsetkrat več nafte, kot je njena teža. Ponjave so bile prvič preskušene ob nedavni tankerski nesreči v bližini Šetlandskih otokov. V bližini obale so razprostrli več kot 10 kilometrov slamnatih preprog in tako zavarovali gojišče lososov v zalivih. Izkazale so se za uspešne. Frogbrookov stroj je naprodaj po 80.000 do 120.000 funtov. Napravo je mogoče na prikolici pripeljati do kraja onesnaženja. Tam seseklja slamo in jo stisne v dolge rokave iz plastične mreže. Tudi slama, napojena z nafto, je dragocena. Ker je lahko vnetljiva, jo je mogoče stisniti v brikete in uporabiti za industrijsko kurjavo.

Res požre meč

Lisbeth Hedlund zna resnično požreti meč. Svojo spretnost prikazuje na različnih prireditvah po Evropi, pokazala pa jo je tudi pred nejevernimi zdravniki, zbranimi na konferenci v Stockholmu. Pred njihovimi očmi je spravila vase 75 centimetrov dolgo rezilo, nato pa je stopila pred rentgenski aparat, da bi dokazala, da ne gre za prevaro. Zaskrbljeni zdravniki so po ogledu posnetka posvarili 46-letno Lisbeth, naj vsaj za 20 centimetrov skrajša rezilo meča, ker si bo sicer nekega dne prerezala glavno arterijo. Lisbeth, ki izvaja nevarni trik že 35 let, se za njihovo opozorilo ni zmenila.

Kavica za dobro jutro III.

Kava zanzibar in prekmurska kava

V zadnji fazi, ko smo se spet preselili na direkcijo, se je formirala večja skupina, v katero lahko štejemo Ceneta Čebulo, pravnika Škrica Jožeta ali Žožoja, imenovanega tudi Juzla, in njegovega kolega Janka, tajnico Mico in administratorko Mimico, propagandista Frančiška – svobodnega misleca – in še nekatere druge osebe. V tej zasedbi smo pili kavo, nekateri dvajset in več let, vsi skupaj pa več kot deset let.

Bili so časi, ko sta škrica pila kavo z nami, potem so prišli časi, ko sta jo pila vsak zase, pa skupaj, toda bolj ali manj redno smo jo pili skupaj skoraj petnajst let.

Značilno je, da je bil škric Žožo vedno suh, brez denarja, tako tudi za kavo dostikrat ni imel, v takšnih obdobjih smo ga izločili iz ekipe, ponavadi se ga je usmilil kolega Janko in mu kuhal iz svojega. Žožo je verjetno spil na tisoče Jankovih kav. Seveda pa je Žožo vedno poudarjal: »Kolikor si ti spil moje kave, ne preteče v enem dnevu niti vode v Savi, Dravi in Muri.«

Nekega dne je Janko privlekel v službo italijansko napravo za ekspresno kavo znamke Zanzibar. Nekoč se ju Žožo za krajši čas skregal z njim, imel je namreč veliko svoje kave, pa jo je raje pil sam. Tako si je tudi on prinesel svoj zanzibar. Tedaj sem si bil tudi sam prisiljen priskrbeti lasten zanzibar. To so bili veliki »kofetarski« časi. Tedaj smo mi trije delali v isti pisarni, nekateri so pisarno imenovali Zanzibar.

Ves ta čas pa so nekateri direktorji pili državno kavo. Najbolj prija prava kava, še bolj pa zastonjkarska. Eden direktorjev, Korl, je pil vsak dan petindvajset let zastonj dve do tri velike skodelice zelo močne kave. Seveda jo je pila tudi njegova tajnica in morebitni gostje.

Že preprost račun kaže, da je Korl v petindvajsetih letih popil ogromno družbeno premoženje. Okoli pol tone kave, ob njegovi prijatelji. Takšnih direktorjev pa je bilo na kupu. Iz skromen matematik si lahko izračuna, da je Korl pogutnil grlu za en mercedes kave.

Seveda pa družbena kava ni naš namen. Enako jasno je, da smo tem ljudem privoščili njihovo kavo. Prav tako pa je tudi jasno, da je to čisto nekaj drugega, kot če si moral kupovati lastno kavo. Še bolj jasno pa je, da je ta firma potem propadla, mogoče domnevate zakaj?

Pognali so nas na cesto. V zadnji službi sem nekaj časa delal s Prekmurcem Janczom. Bil je dober kolega in še dober kofetar. Prvega dne mi je rekel: »Piješ kavo?« »Mhmm.« »Pa jo skuhaj!«

Imel je veliko džezvo, ob skodelice, to me je pošteno zmotilo, kava je bila zanič. »Pa jo bom raje sam skuhal,« sem rekel. Tako sem spoznal prekmursko kavo. V svoji dolgi karieri sem pil vse vrste kave, začel sem s kavo z ruma, kavo iz »zoca«, pa poljuba, dal, kako pijejo šefi zastonj, sko, končal pa s prekmursko.

Je pa še ena vrsta kave, ki jo lahko imenovali slovenska kava. Ustavil sem se v bolelu me je glava, pa sem prišel na kavo. Za mizico je sedel moški, na mizi je imel kupe v rokah pa knjižico, v kateri nemo buljil. Sprva sem mislil, da je hranilna, potem sem dal, da je delovna knjižica. Moški je govoril bolj sebi zase: »Po tridesetih letih so me vrgli iz službe, ves čas sem pošteno garal, za majhen denar sedaj pa takole...«

Danes se v Sloveniji že ne največ takšne kave.

BORIVOJ

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Nihče ti ne želi ničesar slabega, zato se nikar ne izogibaj družbi, ki te že kar precej pogreša. Ob koncu tedna se ti obeta prijetna avantura, ki pa ti lahko prinese še kaj več kot le eno prijetno noč...

On: Čeprav se vsi trudijo, da bi te končno uspeli odtrgati od tvoje fiksne ideje, boš še naprej vztrajal pri svoji prvotni odločitvi. Mogoče ti bo celo uspelo, toda gorje, če bo šlo vse skupaj narobe...

BIK

Ona: Igrala se boš s srečo, vendar ti le-ta ne bo obrnila hrbta. Partner bo nad tvojim novim videzom navdušen in se ti bo na lep način poskusil kar najbolje zahvaliti. Izkoristi priložnost – ne bo ti žal.

On: Obnašaš se, kot da ne veš, kaj bi rad, zato si se že marsikomu prav pošteno zameril. V bistvu pa je to le površinska maska, s katero boš poskušal skriti svojo ranljivo naravo. Še preveč ti bo uspelo...

DVOJČKA

Ona: Nenadoma se ti bo zazdelo, da te vse skupaj dolgočasi. Le kje so tisti časi, ko se je okoli tebe dogajalo tisoče zanimivih reči? Mogoče pa je že skrajni čas, da storiš nekaj tudi zase in za svojo srečo.

On: Posli so se začeli obračati na bolje in od tebe bo odvisno, ali jih boš uspel obdržati na trenutni ravni. Prijatelji ti bodo pripravili presenečenje, toda vprašanje je, ali ti bo le-to tudi všeč.

RAK

Ona: Ne smeš biti zadovoljna z majhnim uspehom, ampak moraš poskusiti še s čim večjim. Od odgovornega srečanja lahko sicer dosti pričakuješ, vendar se tvoji načrti ne bodo popolnoma uresničili.

On: S prijateljico si bosta privoščila nekoliko več, kot si predvideval v začetku. Je že res, da boš kasneje dobil občutek krivde, vendar pa se bo spfačalo... Vprašanje je le, kaj bo storila ona...

LEV

Ona: Nikar se ne opravičuj, saj si konec koncev govorila predvsem tisto, kar ti je narekovalo tvoje srce. Je že res, da si včasih muhasta in nepredvidljiva, toda tvoje ravnanje je bilo do sedaj še vedno iskreno.

On: S prijateljico se boš imenitno zabaval, in kaj hitro se lahko zgodi, da prijateljstvo preide v trajnejšo zvezo. Dobro bi bilo, če bi se posvetil tudi svojim obveznostim, saj bo drugače vlak odpeljal brez tebe.

DEVICA

Ona: Ponujena pomoč ti bo prišla še kako prav, saj ti bo izdatno pomagala pri tvojih ljubezenskih načrtih. Vendar pa bo bolje, če boš obdržala bistro glavo – prevroča čustva lahko vse skupaj samo pokvarijo.

On: Poskrbi tudi za svoje prijatelje, saj se ti bodo v nasprotnem primeru kaj hitro odtujili. Na posrečeni zabavi konec tedna se ti bo odprla neslutena priložnost pri osebi, ki jo že dalj časa opazuješ.

TEHTNICA

Ona: Doletela te bo pravcata histerija, ki bo v najbližji zvezi s tvojim nekdanjim prijateljem. Pomiri se in trezno razmisli o vseh morebitnih posledicah ter se šele nato dokončno odloči. Vsekakor ti ne bo lahko.

On: Vse predolgo si se zanašal na svojo srečo, sedaj pa boš okusil tudi malo grenkejšo stran življenja. Nekdo se ti bo prav prizanesljivo smejal, a ti bo na koncu vendarle pomagal. Pazi na neprijetna presenečenja.

ŠKORPIJON

Ona: Trpela boš zaradi neutemeljenega ljubosumja, potem pa se bo vse skupaj pojasnilo in v tvojem življenju bosta ponovno sreča in zaupanje. Toda vseeno se zamisli nad svojo preveliko vročekrvnostjo, ki te lahko še pokoplje.

On: Vsaj še nekaj časa boš moral biti zadovoljen z malim, zato si nikar ne zidaj gradov v oblakih. Le zakaj bi tako hitel, če pa dobro veš, da je trenutna pot popolnoma napačna. Saj vendar obstajajo tudi druge različice.

STRELEC

Ona: Za tvoj načrtovani korak je še nekoliko prezgodaj, vendar pravi trenutek ni več daleč. Prihaja obdobje nestabilno obdobje, iz katerega pa lahko čisto po naključju izvlečeš marsikaj zanimivega.

On: Igra, ki jo igraš, je prenevarna, da bi se vse končalo kolikor toliko dobro. Prijateljica te bo povabila na pijačo, to pa bo le pretveza za nekaj povsem drugega. Od tebe je odvisno, ali ti bo tisto drugo všeč.

KOZOROG

Ona: Nekdo iz tvoje stalne družbe si že dalj časa vztrajno prizadeva, da bi našel področje, kjer bi ti lahko kar najbolj škodoval. Poglej malo okoli sebe ali pa se kar najbolje zaščiti pred neljubimi presenečenji.

On: Zdelo se ti bo, da si nekaj zamudil, v resnici pa pošteno prehitevaš dogodke. Ob koncu tedna si obeta prijetno presenečenje, najverjetneje povezano z obiski. Pogovor z znancem ti bo dal presneto dobro idejo.

VODNAR

Ona: Preveč skrbi si delaš s tem, kako ustreči ljudem. Zakaj ne bi enkrat najprej pomislila tudi nase? Svoja zanimanja boš razširila na povsem nova področja, kjer te čaka še marsikatero neprijetno presenečenje.

On: Imaš odlične možnosti, da uspeš na področju, kjer si to že dalj časa prizadevaš. Vendar pa možnosti same niso dovolj – za uspeh se je potrebno potruditi, prav pa bo prišel tudi kanček sreče.

RIBI

Ona: Pripravi se na neljubo spremembo, ki bo dodobra zmedla tvoje ljubezenske načrte. Na dan bodo privreli občutki ljubosumja, to pa ti lahko samo škodi. Najbolje bo, da poskusiš ohraniti karseda mirno kri.

On: Hazardiranje se ti ne bo ravno najbolje obneslo, pa tudi pretiranih izgub se ti ni treba bati. Prišlo bo obdobje, ki ti bo prineslo veliko več odgovornosti, zato je najbolje, da se na to tudi pošteno pripraviš.

za vsakogar nekaj

Človek v stiski

Bratje in sestre, starši

Večina ljudi ima vsaj enega brata ali sestro, nekateri celo več. So pa tudi takšni, ki so odraščali sami, a so si brata ali sestro še kako želeli. Z odraščanjem so si eni spet premislili in bi bilo bolje, da jih nikoli ne bi imeli.

Zakaj takšna razmišljanja, zakaj sovraštvo, zakaj razhajanja? Od skupnih iger, nagajivosti, mnogih radosti in veselih trenutkov razigranosti ni ostalo skoraj nič ali samo formalna srečanja ob družinskih ali drugih praznikih. Nobene pristne prijaznosti ali odkritosrčnosti več. Je le samo naš brat ali naša sestra in nič več.

Kdaj in zakaj so se začela razhajanja in kdaj smo se jih začeli zavedati? Če se spomnimo otroštva in veselja, da smo imeli bratca ali sestrico, sta razočaranje in bolečina še hujša. Istočasno ne moremo pozabiti in skriti prizadetosti, ki ji je botrovalo kar nekaj okoliščin, na katere so vplivali tudi starši.

Vsak dan slišim od otrok v šoli, da sami občutijo raziko, ki jo delata starša s tem, da si otroke nekako razdelita in vsak od njiju ima nekako na skrbi samo enega od otrok in mu posveča tudi več pozornosti in več ljubezni. Vsak otrok pa po svoje od tega iztrži kar se da največ v denarju, oblačilih in v vsem, kar potrebuje. Vsak je na drugega ljubosumen, istočasno pa prikrajšan za ljubezen in pozornost obeh staršev. Vse se lahko samo še poglobi in sprevrže v prikrito nezadovoljstvo, ki otroka pripelje v mnoga agresivna stanja v šoli, doma, v okolju. Pri tem pa se starša nikoli ne vprašata, kaj povzroča to agresivnost, otroka enostavno obsodita, ne razumeta. Temu sledijo še različne prepovedi in kazni.

Problemu se tako približamo samo površinsko, sledijo še hujši izpadi, še hujše kazni.

Otroku postane ulica drugi dom. Zaupajo svojim vrstnikom, začnejo piti, kaditi, dekleta se izgubijo v iskanju ljubezni v objemu mnogih nepridipravov. O koncu in posledicah lahko samo domnevamo. In vse to samo zaradi tega, ker starša nista uspela pri vzgoji svojih otrok, in nekako tradicionalno je, da oče bolj ljubi hčerko, mati pa sina. Ne zavedata se, kakšno krivico jima delata. Mogoče so tudi sami tako odraščali.

Upreti se, zahtevati pojasnilo, je zastonj. Mnogi filmi in serije ponazarjajo iste življenjske zgodbe, iz katerih se redko kdo kaj nauči, da se ne bi zgodilo in ponovilo isto z njihovimi otroki.

To vam pišemo, ne da bi zanikali vse pristne odnose med otroki in njihovimi starši, ki res so in bodo, ampak želimo spodbuditi naše bralce, da nam o tem pišejo, da nam pišejo o svojih izkušnjah, kje sami vidijo težo problemov v odnosih brat–sestra–starši. Vsem, ki nam bodo pisali, bomo v pomoč, vsekakor pa bomo prisluhnili njihovim težavam. V številnih primerih problemi niti niso tako veliki, vprašanje je le, koliko so starši rešili najprej vsa ta vprašanja pri sebi, da bi potem lahko izboljšali odnose do otrok, da bi spoštovali njihovo lastno integriteto. To pa ni lahko. Na žalost je takih staršev malo.

Pisma pošljite na naslov: VESTNIK, Slovenska 41, 69000 M. Sobota, s pripisom Človek v stiski. Anonimnost zagotovljena.

Iz bolezni v bolezen

Previsok krvni tlak je ena najpogostejših nadlog našega časa. Nič čudnega ni, saj bolnik dolgo ne opazi, da ima težave, morebitna znamenja, kot sta glavobol ali hitra utrujenost, pa pripisuje stresu. Potem nenadoma ugotovi, da je obremenjen srca že pustila posledice na ožilju (ateroskleroza) in da se motnje v prekrvavitvi kažejo na možganih (motnja spomina, vrtoglavica, v najhujšem primeru kap) in srcu (obolenje srca, v najhujšem primeru infarkt).

Visok krvni tlak je največji faktor tveganja za obolenje srca in krvnega obtoka, dveh najpogostejših vzrokov smrti.

Mednarodni strokovnjaki so se pred nekaj leti sporazumeli, da je mejna vrednost za normalen krvni tlak 140/90. Tisti, pri katerem so te vrednosti višje, je potreben zdravljenja. Krvni tlak lahko znižamo že s spremembo prehrane in življenjskih navad. Vsakdo ve, da so čezmerna teža, alkohol in nikotin, premalo gibanja in premalo počitka glavni vzroki kapi in infarkta.

Kako lahko znižamo previsok krvni tlak? Več se gibajmo, telovadimo, namesto živalskih uživajmo rastlinske maščobe in malo soli. Vsak dan uživajmo sadje, zelenjavo, mleko in mineralno vodo.

Glasbene lestvice

Vzorčna TV 94.6 MHz Maribor

LESTVICA TUJIH SKLADB NSTSNMV

1. DIE DA – Die Fantastischen Vier
2. WOULD I LIE TO YOU – Charles & Eddie
3. COLOUR OF YOURS EYES – Charade
4. COULD IT BE MAGIC – Take That
5. GIVE IN TO ME – Michael Jackson
6. RUBY TUESDAY – Rod Stewart
7. HOPE OF DELIVERANCE – Paul McCartney

PREDLOGE:
1. RESTLESS HEART – Peter Cetera
2. ARE YOU GONNA GO MY WAY – Lenny Kravitz
3. JUMP (LIVE) – Van Halen

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE NA MURSKEM VALU 7 VELIČASTNIH

1. GREVA PUNCA V JUŽNE KRAJE – Sokoli
2. SANTA LUCIJA – Helena Blagne
3. NAI VIDIMO LJUDI – Darja Švajger
4. SPOMINČICE – Vlado Kreslin in banda
5. KRKA – Čuki
6. NAJLJUBEZEN ZDRUŽI VSE LJUDI – Regina
7. LJUBIM TE, MARIJA – Zasavci

PREDLOGE:
1. NEKDO IGRA KLAVIR – Čudežna polja
2. VZEMI ME ŠE ENKRAT NOCOJ – Damjana Golavšek
3. TEREZA – Mareča International

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE S KRČAKOM, CEKRON PA Z MARELOF

1. PRI TEBI DOMA – Zasavci
2. NAI ZVONE ZVONOVI – Ans. Lojzeta Slaka
3. MARJETKA – Ans. Objem
4. LJUDJE V BELEM – Fantje treh dolin
5. VINSKA RESNICA – Ans. Mira Klinca
6. VALČEK JE PLES LJUBEZNI – Ans. Mak
7. NAŠE PRAZNOVANJE – Ans. Nika Zajca

PREDLOGE:
1. BELA LABODA – Ans. bratov Avsenik
2. VEM ZA DEŽELO – Ans. Gorenjci
3. ŠTAJERC NAŠ JE VERY GOOD – Ans. Vlada Sredenška

Izpolnjene kupone pošljite do četrtka, 15. aprila 1993, na naslov Murski val, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 14

Glasujem za skladbo:
- tuja _____
- domača _____
- narodnozabavna _____

Ime in priimek ter naslov _____

RADIO MV – MURSKI VAL – UKV 94.6 MHz (dopoldne tudi SV 648 kHz

Petek – 5.40 – Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Mariborsko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Borzni utrip – 9.30 NSTSNMV – 10.00 Poročila – 10.30 Kabaret – 11.15 Od petka do petka – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Prireditve ob koncu tedna – 17.30 Alternativno – 18.00 MV-dur – 18.430 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sobota – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.40 Tržnica – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Predstavljamo vam – 10.00 Poročila – 10.40 Potepajte se z nami – 11.00 Sobotni gost – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.10 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.10 Angleščina – 17.30 Mali oglasi – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Nedelja – 8.00 Začenjamo nov dan... – 8.10 Panonski odmevi – 8.30 Horoskop – 8.45 To bi morali biti kabaret – 9.10 Misel in čas – 9.30 Srečanje na Murskem valu – 10.30 Nedeljska kuhinja – 12.00 Poročila – 12.15 Nedeljsko postno premišljevanje – 12.30 Minute za kmetovalce – 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Ponedeljek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Porabsko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Evropa v enem tednu – 10.00 Poročila – 10.30 Šport – 11.15 Zgodilo se je – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Bilo je nekoč – 17.30 Šport – 18.00 S krančakon, cekron, pa z marelof – lestvica narodnozabavne glasbe – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Torek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Ljubljansko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Kost/gost dneva – 9.15 Glasbene novosti – 10.00 Poročila BBC – 10.30 Kratki stik – 11.15 Mali oglasi – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Tema popoldneva – 17.30 Srebrne niti – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

SREDA – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Zagrebško zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Iščemo za vas – 10.00 Poročila – 10.15 NSTSNMV – 11.15 Borzni utrip – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Poslušamo vas – 17.30 Mali oglasi – 18.00 Na narodni farmi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

ČETRTEK – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.35 Svetuje kmetijski strokovnjak – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Kost/gost dneva – 9.15 Sedem veličastnih – 10.00 Poročila – 10.30 Pika na i – 11.15 Mali oglasi – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Tema popoldneva – 17.30 To sem jaz – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročilo BBC

Kolobarjenje na gredici

Na vrtu naj ne bi bilo nezasajenih površin, saj je treba racionalno izkoristiti vsak del, za to pa je potrebno veliko znanja in načrtovanja. Pri tem je treba upoštevati:

– poznavanje sestave tal in zahtevnost posameznih kultur (zunanji vplivi);

– na istih tleh ne moremo vzgajati enake zelenjave več let zapored;

– poznavanje medsetvenih postopkov je povezano z vegetacijskim obdobjem posameznih kultur.

Na površini 20 x 6 metrov se lahko ob poznavanju navedenih dejavnikov vzgaja vsa zelenjava, ki jo v enem letu potrebuje štiričlanska družina. Ker med dozorevanjem vse sveže zelenjave ne moremo sproti porabiti, jo dajemo za zimo v zamrzovalnik ali vložimo s toplotno obdelavo.

Vrt razdelite na tri dele: gredice s številkami 1–4, 5–7 in 8–10. Prvi del vrta (gredice 1–4) pognojite s hlevskim gnojem, to velja tudi za površine, namenjene za vzgojo jagod in buč ter novozelandske špinače. Na tem delu vrta boste vzgajali tiste kulture, ki potrebujejo dobro pognojena tla (zelena, paradižnik, kumare, paprika, buče, por in zelje). Drugi del (gredice 5–7), ki je bil pognojen prejšnje leto, zasadimo s kulturami, ki ne uspevajo na sveže pognojenih tleh. To so koreninaste vrste zelenjave (korenček, peteršilj, redkvica, rdeča pesa, redkev, špinača, solata in čebula). V tretjem delu vrta (gredice 8–10) pa boste zasadili stročnice, ker je bil ta del pognojen že pred dvema letoma in boste to površino pognojili šele naslednje leto. Tu lahko vzgajamo zelenjavo, ki smo jo letos zasadili v prvem delu vrta. Da bi kar se da racionalno izkoristili vrt, je priporočljivo vzgajati nekaj vrst zelenjave. Ker prihaja do raznih kombinacij kultur, ki ne uspevajo v enakem časovnem obdobju, ostaja po obiranju prvih kultur dovolj prostora za razvoj vmesnih in poznejših kultur.

Načrtovana površina vrta

Dvovrstne maline. Pri tem znaša razmak posajenih jagod 40 x 30 cm (skupno 124 sadik). Visoke stročnice: 7 palic, visokih 3 metre, v razmaku 120 cm (o načinu vzgoje v eni od prihodnjih številk). Buča brez plazečega se stebla: razmak med šestimi sadikami je 100 cm. Novozelandska špinača, posajena v razmaku 80 cm. Velikost gredice je 170 x 360 cm, širina stezic pa 20 cm.

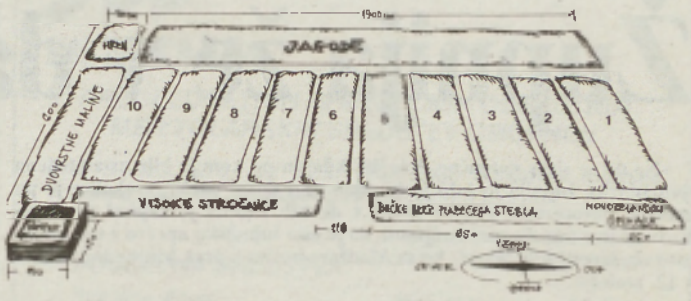

V vrsto za jagodami lahko posadite rane vrste zelja, na njihovo mesto pa poznejše vrste, kot sta ohrovt ali zelje. Skupna površina je 120 kvadratnih metrov, razporeditev pa je po priloženi risbi.

Naziv kulture	Načrtovane površine za kulturo (kv. m)
Jagode	18,8
Maline	4,8
Hren	1,0
Visoke stročnice	8,4
Buče brez plazečega se stebla	6,5
Novozelandska solata	2,5
Različna zelenjava	61,2
Skupno	103,2

O načinih skupnega in poznejšega vzgajanja zelenjave bo govor v naslednjih številkah.

Prevedel MILAN JERŠE

Št. gredice	Glavna kultura	Vmesna kultura	Poznejša kultura
1.	zgodnji paradižnik	jesenska solata	por
2.	kumare	cvetača, solata	pozno zelje
3.	pozni paradižnik	–	spoml. čebula
4.	paprika	zelena	spoml. solata
5.	čebula, česen	–	endivija
6.	korenček	sladki grah	cvetača, koleraba
7.	peteršilj	redkvica	jesenske kumare
8.	rdeča pesa	blitva	redkev
9.	grah	korenček	pozni ohrovt
10.	čebula	redkvica	redič

Kuhajte z nami

Velikonočni rozinov kolač

(sestavine za srednje velik okrogli model)

Testo 500 g moke, 3 g kvasa, 120 g sladkorja, približno 2,5 dcl mleka, 200 g surovega masla, 1/2 žlice soli, naribana lupina ene limone, 150 g rozin, 4 rumenjaki in en beljak.

Preliv: 20 g sladkorja v prahu, žlička limoninega soka, 2 žlički jajčnega beljaka, 6 kandiranih češenj za okras, maslo in moka za model.

Model za kolač namastimo z maslom in poprašimo z moko. Kvas zmešamo z žlico sladkorja in prilijemo žlico toplega mleka. Pokrijemo in počakamo, da vzhaja. Med tem spenimo najprej maslo, dodamo 4 rumenjake in 1 beljak ter preostali sladkor (od 120 g). Iz moke, kvasa, umešanih rumenjakov z maslom, limonine lupine in mleka zamesimo ne premehko kvašeno testo. Ob koncu mesenja vgnetemo v testo v vroči vodi oprane in v prtiču osušene rozine. Nekoliko vzhajano testo zvrnemo na desko, ga rahlo pognetemo in damo v model. Počakamo, da pokrito naraste na dvojno količino (približno 30 minut), in ga položimo v pečico, ki smo jo segreli na 200° C. Kolač pečemo na spodnji mreži 30 do 40 minut. Ohladi naj se v modelu. Nato ga prekucnemo na desko. Iz sladkorja v prahu, limoninega soka in beljaka stepemo gost, a še tekoči preliv. Z njim oblijemo kolač. Okrasimo ga s češnjami. Kolač režemo, ko se preliv nekoliko osuši.

SESTAVIL MARKO NAPAST	SLOVENSKA GLEDALIŠKA IGRALKA	REDKOST, DRAGOCENOST	AZIJSKI VELETOK	ŽIVAL, KI V MLADOSTI SESA	PROSTOR, KJER GOJIJO TRSNE SADIKE	MESTO V ROMUNIJI	NEKOLIKO MOČVIRNAT TRAVNIK OB VODI
FINO BRUŠENI IZDELKI IZ STEKLA							
MESTO V JUŽNI ITALIJI							
SPRETEN RAZPRAVLJALEC							
NIKELJ			PEVKA MOFFO / DRŽAVA V BRAZILIJI				
ORIGINALNA PISAVA NAŠE SOSEDE							MANIČNI BOLNIK
SLOVENSKI SLIKAR IN GRAFIK (ANDREJ)						METER / MLADA HRV. TENIŠKA IGRALKA	
PUSTINJA NA JUGU ČILA							
MAZILO, MAST				VLADIMIR BULATOVIĆ	ANCONA / STIKALIŠČE HIŠNIH STEN		
RIMSKA ENOJKA		PAKETI, ZAVITKI / ŽENSKO IME					
BIVŠI SLOVENSKI POLITIK (DUŠAN)							
SAMORODNA TRTA IN VINO IZ NJE							
SLOVINIČNA KATEGORIJA (TEMPUS)				GEOMETRIJSKA TVORBA			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE – Vodoravno: Plečnik, Ranieri, izopren, bal, oni, Ero, dan, žegen, at, Pitt, L, picek, ilegala, šilo, il, čelnice, era, Vac.

Iz župnijskih kronik: Ljutomer (20)

Župnija že v davnih časih

»Ne da se sicer natančno določiti, kdaj in po kom je bila ustanovljena ljutomerska župnija in kdo je bil njen prvi dušni pastir, vsekakor je pa začetek ljutomerske cerkve iskati v davnih časih,« je zapisal dr. Fran Kovačič in v nadaljevanju pojasnil, da je bilo župnijsko upravo v teh krajih mogoče izvesti šele takrat, ko so Madžare potisnili prek Mure; najbrž šele v 12. stoletju.

Prvi župnik Rugger?

V začetku ljutomerska župnija ni bila samostojna, ampak je kot vikariat spadala k radgonski župniji. K njej so spadale še župnije Apače, Benedikt, Negova, Sv. Ana, Sv. Križ z Veržejem, Sv. Jurij ob Ščavnici in Mala Nedelja. Radgonski župnik je bil v tisti dobi patron vseh cerkva v okrožju. Cerkve v omenjenih krajih, razen v Apačah, so imele že v 14. stoletju svoje stalne duhovnike. V Ljutomeru naj bi bil (prvi?) »pharer ze Lutenberch« (kot govore zgodovinski viri) g. Rugger. Od tistega obdobja do današnjih dni se je zvrstila množica župnikov. V novejšem času, od 1959. do 1982. leta, je bil župnik Ludvik Duh, ki pa je po upokojitvi župnijski upravitelj. 1982. leta je postal župnik Izidor Veleberi, ki je zdaj tudi dekan ljutomerske dekanije. Ljutomerska župnija je ena redkih, ki ima kaplana. Tačas je to Marjan Rola, ki pa do ureditve razmer v Razkrižju duhovno oskrbuje tamkajšnje Slovence. V župnijo pa je z letošnjim novim letom prišel duhovni pomočnik dr. Stanislav Slatinek. K tej dobri kadrovski zasedbi pa moram vsekakor zapisati: župnija sv. Janeza Krstnika v Ljutomeru je zelo velika, saj živi v njej 7.730 katoličanov, in sicer v krajih: Ljutomer, Babinci, Noršinci, Cven, Zgornje Krapje, Spodnje Krapje, Mota, Pristava, Stročja vas, Presika, Rinčetova Graba, Nunska Graba, Podgradje, Slamnjak, Gresovščak, Radomerje, Radomerščak, Spodnji Kamenščak, Cuber in Železne Dveri (del).

Pravljici o grofu

Prvotna cerkev sv. Janeza Krstnika je stala na mestu, kjer je ladja sedanje cerkve. Zidana je bila v romanskem slogu, bila je dolga 19 metrov in široka nekaj več kot 6 metrov. O nastanku prve cerkve sta se med ljudstvom ohranili »pravljici«. Pred več kot tisoč leti je bil na kraju, kjer stoji danes ljutomerski trg, gozd z divjimi živalmi. Dolnjegrajski (Podgradje) grof, ki je na lovu utrujen legel v senco košatega hrasta, ni dolgo počival: napel je lok in s puščico smrtno zadel jastreba, ki se je zapodil proti golobu. Ta je potem priletel do grofa in mu sedel na ramo. Ko ga je grof božal, je na golobjem vratu odkril z zlato nitjo pripeto podobo sv. Janeza Krstnika, ki krščuje Zveličarja v reki Jordan. Grof je dal v spomin na dogodek na tistem mestu sezidati kapelico v čast sv. Janezu.

Po drugi verziji pa naj bi med lovom v goščavi naletel na medveda in ga seveda hotel pokončati. A zadel ga je slabo, zato se je kosmatinec zapodil za grofom, ki se je pred zverjo skril v votlem hrastu. »Ko medved prisopiha do hrasta, voha na vse strani in končno se začenja vzpenjati po drevesu, v katerem je čepel grof. Videč, da zanj ni rešitve, grof obljubi, da bo ondi postavil cerkev, ako ostane pri življenju. Potem se kosmatinec ščasoma umiri ter šepa naprej po hosti, dokler zaradi izgube krvi ne omahne. Grof je kmalu potem izpolnil obljubo in postavil cerkev, posvečeno njegovemu imenjaku sv. Janezu Krstniku. V spomin na dogodek imajo Ljutomerčani v svojem grbu medveda na verigi,« piše 1926. leta Fran Kovačič v zgodovini trga in sreza Ljutomer. Okrog nje so se začeli množično naseljevati ljudje, zato je cerkev kmalu postala pretesna. V prvi polovici 15. stoletja so jo povečali.

»Odstranili so namreč staro apsido ter prizidali v takratnem običajnem gotskem slogu 12 metrov dolg sedanji prezbiterij. V tisti dobi so postavili tržani na severni strani prebiterija precej visok zvonik. V njem je bila v pritličju kapela, ki so jo v poznejših letih spremenili v žagrad. Nad njo je bila obokana, proti ognju varna sobica, v kateri je trg shranjeval denar, dragocenosti, listine o svoboščinah in druga važnejša pisma. Ključ te sobe so izročili županu na dan volitev. V prezbiteriju so imeli lastniki Dolnjega grada majhne grobnice. Ondi so pokopavali tudi župnike, v ladji pa druge odlične osebe. Okoli cerkve je bilo pokopališče z zidom obdano.«

Pisec se v nadaljevanju sklicuje na razne zgodovinske vire in omenja, da je 1410. leta Rudolf Lasberški ustanovil v cerkvi sv. Janeza »večno vsakdanjo mašo«, leta 1414 je Janez Lokavski prodal cerkvi sv. Janeza mlin na Ščavnici, v ponedeljek po svečnici leta 1459 so v cerkvi sv. Janeza pokopali lastnika Dolnjega gradu, sicer pa viteza Jurija Schweinbecka; 6. oktobra 1582. leta so v prezbiteriju cerkve pokopali Saro, soprogo barona Miklavža Alapiča; 1593. leta je prišel v Ljutomer sekovski škof Martin Brenner in v cerkvi blagoslovil dva oltarja...

Čeprav je župnijska cerkev sv. Janeza Krstnika v Ljutomeru stara več kot 300 let, je dobro ohranjena, saj jo nenehno obnavljajo. Posnetek: Š. S.

Turški vdori

»Leta 1605 so cerkev oplenili in zelo poškodovali Turki, a z združenimi močmi so jo župljani kmalu popravili. Ko je leta 1607, dne 12. junija, prišel sekovski (graški, op. Š. S.) škof Martin zopet v Ljutomer ter si natančno ogledal cerkev, je našel v njej pet oltarjev, pa na nobenem razpela. Leta 1616 je dobila cerkev nov tlak. V tem letu sta bila najbrž postavljena tudi dva nova oltarja, kajti sekovski škof Jakob Eberlein, ki je obiskal cerkev 13. oktobra 1616, je našel v njej 7 oltarjev. Presveto Rejšnje Telo je bilo shranjeno na posebnem kraju, zato je škof ukazal, naj se napravi primeren tabernakelj (shramba za monštranco) in postavi na glavni oltar. Ker v cerkvi ni bilo spovednice, ampak se je spovedovalo v žagradu (zakristiji, op.p.), so morali v cerkvi postaviti spovednico. Leta 1626 so se v cerkvi vršile večje poprave, za katere je dežela dovolila precejšnjo podporo... Leta 1644 so Ljutomeržani kupili nov zvon, katerega je sekovski škof 10. maja posvetil. Leta 1670 so cerkev znotraj pobelili ter napravili tri nove klopi. Lipniški tesar pa je pokrpal streho na zvoniku in nanjo postavil petelina. 1671 so napravili pridižnico (prižnico) in zunaj na pokopališču kostenjak. Leta 1674 je urar prosil, bi li smel uro popraviti in postaviti v velik zvonik. Tržani so njegovo ponudbo sprejeli. Istega leta so tržani enoglasno sklenili, naj cerkovnik zaradi hude ure spi poleti v malem zvoniku nad cerkvenimi vrati, da bo mogel pravočasno zvoniti, če se bliža huda ura... Leta 1674 je cerkev dobila nove klopi in pridižnico. V naslednjem letu se je v ljutomerski cerkvi vršila izvanredna slovesnost. Dne 24. novembra t.l. je namreč prior dominikanski v Novem kloštru, p. Dominik pl. Moškon, vpeljal bratovščino sv. rožnega venca... Zaradi preteče kuge so morali tržani 17. februarja 1679 spraviti za Polenšak novo bandero, ker je bila stara že zelo poškodovana.

Kot sem že zapisal v enem od prejšnjih podlistkov, so v letih 1675–1679 dogradili v Cezanjevcih cerkev sv. Sebastijana in sv. Roka. Tudi želja Ljutomerčanov in okoličanov je bila, da bi dobili večji, morda nov bogoslužni prostor, vendar so to preprečevali turški vdori, ropanje Krucov in kužne bolezni. Po prvotnem načrtu naj bi podrli ladjo prvotne romanske cerkve in pozidali tri ladje, mali zvonik na zahodni strani cerkve pa povečali. Župnik Andrej Raputh, ki je prišel v župnijo leta 1686, je nagovoril župljane, da so se urno lotili dela. Že naslednje (1867) leto so napravili veliko opeke in potem v naslednjih dveh letih z deli nadaljevali in jih 1690. dokončali. Zidarska dela je prevzel mojster Jakob Schmerlach iz Gradca, tesarski mojster je bil Adam Dellacher iz Lipnice, »kamenar« pa Matjaž Khuchler, prav tako iz Lipnice v Avstriji. Leta 1688 so ob izkopavanju temeljev izkopali mnogo mrtvaških kosti. Kamenje so lomili v vinogradu pri Mrzlem polju, na Radomerščaku, Slamnjaku, Strmcu in Kumerski Grabi. Baron Mauerburg je dal brezplačno 14 kubičnih sežnjev kamenja. Več kot 200 voz je bilo treba, da so kamenje spravili k cerkvi. Apna pa so kupili 1688. leta 40 »štrtinjakov«, poleg tega pa so ga gasili še doma. Zaradi zgodnje zime so delo prekinili in ga nadaljevali 1689. leta pred veliko nočjo. 4. maja istega leta so začeli podirati staro cerkev; orgle, oltarje in cerkveno opremo, ki je bila v ladji, pa so spravili na prostor ob cerkvi in iz zvonika sneli večji zvon. Ko pa so hoteli sneti še manjša zvonova, je v trgu izbruhnil požar, ki se je naglo širil, in uničil velik del hiš, vnelo pa se je tudi župnišče in plameni so zajeli na pol podrto cerkev. Ogenj je zajel streho na prezbiteriju, oba zvonika in ves les, kar ga je bilo pripravljenega za novo cerkev. Tudi zvonova sta se raztopila. Pozneje so raztopljeno kovino pobrali iz pepela, jo oprali in prodali v Gradec. Ta nesreča je Ljutomerčane zelo potrla, a pričetega dela niso opustili. Ker so zaradi požara nastali večji stroški, so prodali dva cerkvena vinograda. Pozno jeseni 1689. leta so cerkev pokrili, v naslednjem letu pa z zidavo končali, razen zvonika. V tistem letu je žal umrl župnik Andrej Raputh, ki ga je nato nadomestil župnik Miklavž Pergoznik. Leta 1691 so v cerkev postavili dva nova oltarja: sv. Jožefa in sv. Antona Padovanskega. Slednjega je financiral Janez Varašič s 300 goldinarji, pri tem pa je postavil pogoj: njegovo soporogo Magdaleno je treba pokopati v cerkvi pod tem oltarjem. Žal pa je ljutomersko župnijsko cerkev spet doletela nesreča: divji kruci so 1704. leta oropali in oskrunili cerkev, pobrali dragocenosti, oltarje razdejali in sežgali. Ko so te divjake s pomočjo Radgončanov odpodili, so oskrbeli za cerkev najpotrebnejšo opravo in sekovski knezoškov Jožef Dominik je 27. aprila 1717. leta posvetil cerkev sv. Janeza Krstnika in dva oltarja v njej (oltar sv. Jožefa in oltar Rožnega venca). Popoldne pa je birmal 2.704 vernike. Tedanji župnik Matija Ozmec je na škofov predlog že naslednje leto poskrbel, da so povišali cerkveni zvonik in vanj spravili zvonove.

Zid okrog cerkve

Bojim se, da v odmerjenem prostoru ne bom mogel širše opisati vseh dogodkov, ki so se zvrstili, zato prehajam v »telegrafsko« nizanje. Leta 1735 so postavili zid okrog cerkve, naslednje leto pa so postavili kapelo sv. Florijana. 1736. leta je cerkev dobila novo prižnico, dogodek za župnijo pa je bila tudi birma 5.784 vernikov. 1736. leta je dobila cerkev orgle, ki jih je naredil Jurij Mitteregger iz Gradca. 1741. leta so postavili oltar sv. Križa, 1743. leta je cerkev dobila nov tabernakelj, 1744. so naredili v ozadju cerkve veliko grobnico, 1747. leta je dal narediti župnik Jožef Matija Petek tlak in nov marmornat božji grob, 1773. leta je cerkev dobila veliki zvon, 1794. leta so popravili orgle... 1857. leta so temeljito prenovili cerkev od znotraj in zunaj. Za oltar so kupili sliko Janeza Krstnika, 1881. je bil v Ljutomeru prvi misijon, 1885. je mladina nabrala 137 goldinarjev za mrtvaški zvon, pričeli pa so ga zbirati tudi za povišanje zvonika, 1898. so postavili mežnarijo, 1901. je izbruhnil v farni cerkvi požar, ki je uničil poslikavo, delno pa orgle... Velika pridobitev župnije za prosvetno-kulturno dejavnost mladine je bil katoliški dom, katerega odprtje je bilo 8. septembra 1925. leta. 1928. leta so na novo pozidali župnišče. Po vojni 1945. leta je cerkvi od 37 hektarjev njiv, travnikov in gozdov ostalo dobrih 10 hektarjev, ostalo pa je država nacionalizirala... Leta 1960 so znova začeli obnavljati cerkev. Leta 1984 je mariborski škof blagoslovil dva nova ljutomerska zvonova. Večjega farnemu patronu sv. Janezu, manjšega pa je posvetil škofu Slomšku. Leta 1985 so prekrili streho na cerkvi in kaplaniji. 1986. leta je imel zlato mašo dolgoletni ljutomerski župnik Ludvik Duh, prekrili pa so tudi župnišče. 1988. leta so začeli preurejati gospodarsko poslopje v večnamenske prostore, zlasti za verouk. »Moj dom, kakor smo ga poimenovali, ni namenjen izključno verski skupnosti, ampak ga bomo ‚posodili', če ga bo kdo želel uporabiti v dobro človeka in medčloveških odnosov,« je zapisal župnik Izidor Veleberi. Leta 1990 so praznovali 300-letnico cerkve. Dotlej so obnovili oziroma restavrirali cerkvene freske in slike. Prenovili so tudi Miklošičev spomenik in portal. Ob jubileju so izdali župnijski zbornik. 1991. leta so ustanovili župnijsko Karitas, ki ni zgolj socialna ustanova, zato ni naključje, da jih je lani obiskal direktor evropske Karitas in bil vesel njihovega dela.

ŠTEFAN SOBOČAN

biro lenart
ORGANIZIRANJE SVETOVANJE IN PROJEKTIRANJE
BRANKO KRAMBERGER, JURČIČEVA ULICA 13
62230 LENART, TELEFON 062/ 724 652
- IZDELAVA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA STANOVANJSKE OBJEKTE, LOKALE, DELAVNICE, POSLOVNE OBJEKTE, LEGALIZACIJE NOVOGRADNJE, NADOMESTNE OBJEKTE...
- IZGRADNJA OBJEKTOV PO SISTEMU INŽENIRINGA NADZOR, GRADNJE OBJEKTOV, SVETOVANJE NA PODROČJU GRADBENIŠTVA
- NOTRANJA OPREMA STANOVANJSKIH OBJEKTOV TER LOKALOV
- REKLAMNE IN EKONOMSKO PROPAGANDNE STORITVE, KOMPLETNA OPREMA KLUBOV IN KOPIRANJE, FOTOKOPIRANJE ...!

VRSTNE HIŠE V NASELJU PREKMURSKE BRIGADE V LENDAVI
Pri nakupu do 30. aprila zelo ugoden popust in prodajni pogoji.
Izkoristite zelo ugodne cene in posojilo do konca aprila!
Informacije: SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE GRADBENIK, Kranjčeva 6, LENDAVA, telefon (069) 75 898

M-SAT
Stereosatelitski sistem s 136 programi in takojšnjo montažo 575 DEM
Obročno odplačevanje.
Servis zagotovljen!
MEKICAR, M. SOBOTA, tel.: 23 433

Gramozne frakcije od 8 mm po zelo ugodni ceni 250,00 SIT/m³.
Izkoristite popust, ki traja do 30. aprila!
Informacije: SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE GRADBENIK – PROIZVODNJA GRADBENIH MATERIALOV d.o.o. PETIŠOVCI
ali po telefonu (069) 75 605

JANEZ BALAŽIC

Johannes Aquila

29

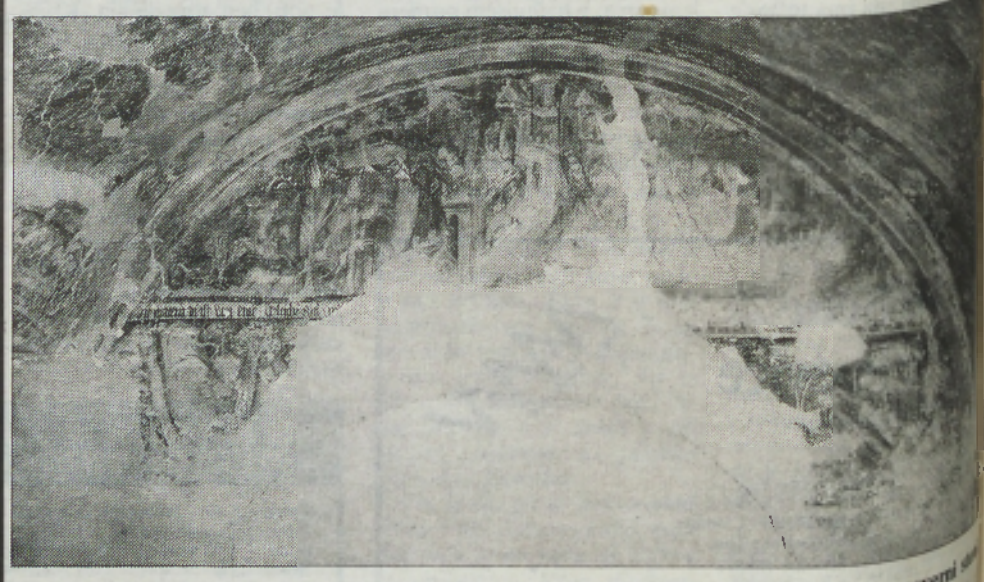

Radgona (Radkersburg). Kletni prostor hiše na Glavnem trgu št. 30, poslikava na severni steni delavnica Janeza Akvile, ok. leta 1390

RADGONA

Poslikava v Pistorjevi hiši

V kleti Pistorjeve hiše (Pistorkaserne) na Glavnem trgu št. 30 v Radgoni (Radkersburgu) so leta 1951 avstrijski konservatorji odkrili sledove poslikave.[1] V svojem prvem poročilu o odkritih slikarijah jih je Walter Frodl postavil v bližino slikarij v Turnišču, posebej Ladislavove legende in jih datiral v pozno 14. stoletje.[2] V stavbi dvorca, ki je poprej bil v lasti rodbine Altottersbach,[3] smo torej z odkritjem poslikave kletnega prostora prišli do razširitve delavničnega opusa Janeza Akvile. Še zlasti pomembne pa so zato, ker gre – v vsebinsko-ikonografskem pogledu – za slikarije profanega značaja – zato pa se samo po sebi zastavlja vprašanje o prvotni namembnosti prostora, kjer se nahajajo. Nekateri so celo mnenja, kajpada pa to lahko razumemo kot posrečeno hipotezo, da je bila tu nekdaj pivnica.[4]

Stavba, v kateri je dandanes ohranjen prostor s slikarijami, izvira še iz 14. stoletja. Skozi kamniti vratni okvir se vstopi po nekaj stopnicah v temačen, banjsto obokan prostor pravokotne talne risbe. Na vzhodni in zahodni strani prihaja svetloba skozi dvoje manjših, segmentno zaključenih oken. Od stavbnih členov, je po okusu časa, v južno steno vzidano gotsko, šilasto zaključeno okno.

Stene kletnega prostora so bile v celoti poslikane. V polkrožno zaključeni ploskvi severne stene so se ohranili prizori lova, scena s parom v ograjenem vrtu, arhitektura nekega gradu, v spodnjem delu pa je upodobljena legenda o Piramu in Tizbe. Na nasprotni, južni steni pa sta prizora obleganja mesta in konjeniške bitke.

Zahodna stena ohranja vrsto perspektivično naslikanih konzol, ki se končujejo ob oknu. Te konzole so primerljive s tistimi iz prezbiterija martjanske farne cerkve. Na vsak način sledovi poslikave pričajo o celostno zasnovanem programu prizorov, ki jih redoma spremljajo tudi napisi. Žal so le-ti delno berljivi in nepopolni.

Banjasti svod kletnega prostora ne ohranja nobenega figuralnega prizora, dasiravno je najverjetneje bil tudi poslikan. O tem govorita dekoratina trakova, na severni polovici v obliki sestavljenega stiliziranega akantovega listovja, na južni pa sestavljeni rombasti ornament. Ornamentalni okras priča, da gre za delavnico Janeza Akvila, saj podobne okrase srečamo že prej v Veleméru na Madžarskem in Turnišču, pozneje pa tudi v Martjancih.

Pomembnejši, figuralni del slikarij se je ohranil na severni in južni steni. K starejši fazi slikarij na severni steni brez dvoma spada naslikana arhitektura v sredini ter levo od nje fragmentarno ohranjena turnirska scena dvoboja. Sočasno je moral nastati tudi motiv lova v pokrajini in mična žanrska slikarija s parom v ograjenem vrtu, slikana desno od arhitekture srednjeveškega gradu. Prizori torej, ki v značilnem pripovednem načinu ponazarjajo utrinke iz viteškega življenja.

Pod temi slikarijami poteka napis, ki razmejuje prvo plast od druge. Tu je, kljub slabi [illegible] nosti, naslikana legenda o [illegible] in Tizbe. Zanimivo je, da je [illegible] kolikor ga je pač še mogoče [illegible] razumeti, izpisan v nemšči[illegible] – kot ob vseh ostalih Ak[illegible] slikarijah – v latinščini. B[illegible] pisa je zaradi slabe ohran[illegible] precej oteženo. Napis je [illegible] iral Kodolitsch in v nekoliko [illegible] rejeni obliki naj bi sporočal [illegible] Jagd, die ist eine herrliche Freud[illegible]. Besedilo se torej nanaša na [illegible] naslikani motiv lova, prip[illegible] početja, ki je bilo srednjeve[illegible] spodi v posebno veselje.

Posebno vrednost slikarij [illegible] goni daje, sicer skromna [illegible] njena upodobitev legende o [illegible] ramu in Tizbe. Prvi prizor s [illegible] kaže na stiliziranem skalnem [illegible] kano levinjo, ki ob murvi [illegible] vesu trga Tizbino tančico. [illegible] mivo je, da je likovna [illegible] presenetljivo podobna [illegible] vom pri vodi na notranji [illegible] voločne stene v Martjan[illegible] tem seveda smemo domn[illegible] je v delavnico Janeza Akvile [illegible] čisto sveža likovna predl[illegible] kroga iluminatorjev, ki so [illegible] češkega kralja Venclja.

[1] **Walter Frodl**, Radkersburg, [illegible] kaserne, Osterreichische Zeitschr[illegible] Kunst und Denkmalpflege, [illegible] 1953, 44.

[2] **Prav tam**. Frodl se je zmot[illegible] sto o Ladislavovi legendi s Tizb[illegible] vori o (!) Venclјevi legendi.

[3] **Georg Kodolitsch**, Radk[illegible] – Kunstgeschichtliche Stadtführer [illegible] dec 1974, 35–36.

[4] **Prav tam**.

[5] **Prav tam**.

Brez carine do 200 dolarjev

Doslej smo lahko prinašali iz tujine blago, ne da bi morali zanj plačati carino, do vrednosti 30 dolarjev. V soboto, 10. aprila, pa bo začela veljati odredba vlade Republike Slovenije, po kateri bo lahko občan prineseł iz tujine brez plačila carine blago v vrednosti do 200 dolarjev oziroma ustrezni protivrednosti v drugih valutah (po uradnem tečaju Banke Slovenije je to 20.840 tolarjev ali 327 mark). Posameznik bo lahko prinesel čez mejo karkoli (obleka, obutev, tranzistorji, manjši televizijski sprejemniki), vendar bodo carinniki zahtevali predložitev originalnega računa ali vsaj kopije. Glede na to ugodnost, ki so nam jo dali pred velikonočnimi prazniki in bo veljala za nedoločen čas, blaga ne kaže skrivati, sicer bi potnik moral plačati carino in še kazen, lahko pa bi mu blago tudi odvzeli, če bi ga prinašal za koga drugega.

Vladna odredba pa je ugodna tudi za podjetja in obrtnike, ki nujno potrebujejo iz tujine kak nadomestni del za stroj ali napravo ali manjšo količino reprodukcijskega materiala. Če blago ne bo presegalo vrednosti 200 dolarjev, bodo lahko poslej opravili carinske in druge farmalnosti takoj na meji. Tudi za to bo potreben račun.

Vlomi in tatvine

Med 26. in 29. marcem je neznanec vlomil v vinsko klet E. P. iz Lendave v Dolgovaških goricah in z vlomom ter krajo različnih predmetov povzročil za 30.000 tolarjev škode. – Med 28. in 30. aprilom je v počitniški hišici S. G. v Lendavskih Goricah prespal neznanec, ki si je tudi postregel s hrano, nazadnje pa še ukradel daljnogled, radio s kasetofonom in nekaj oblačil, nato pa jo popihal. V istem času pa je bilo vlomljeno tudi v skladišče ekonomske enote kmetijskega gospodarstva Rakičan v Mačkovcih. Od tam je nekdo protizakonito odpeljal umetna gnojila v vrednosti 120.000 tolarjev. – V noči z 29. na 30. marec je neznanec obiskal domačijo M. Š. v Dolnjem Lakošu. V bližini vhodnih vrat je našel ključ, odklenil vrata, nato pa stikal po stanovanju. Naletel je na denarnico, katerih protivrednost znaša 30.000 tolarjev, in jih ukradel. – 31. marca ob 14. uri je Z. E. iz Markišavec pustila nezaklenjen avto Honda Civic (s ključi v kontaktni ključavnici) v Prešernovi ulici v Ljutomeru. Ko se je vrnila, da bi se odpeljala domov, avta ni bilo več. Za njim se je izgubila sled, saj ga tudi v torek, 6. marca, ko dajemo vest v objavo, še niso našli. Gmotna škoda znaša 2.210.000 tolarjev.

Pridržani do iztreznitve

Policisti policijske postaje Murska Sobota so 2. aprila pridržali do iztreznitve M. K. s Tisa, ker je doma razgrajal in grozil s pretepom. – V noči s 3. na 4. april so ljutomerski policisti pridržali D. M. iz Ljutomera, ker naj bi pretepal svoje domače in s tem kršil tudi javni red in mir v stanovanjskem bloku. – V Puconcih pa so intervenirali policisti iz Murske Sobote; na hladno so odpeljali sestra K. F. in sina K. D., ker sta se doma pretepala.

Huda nesreča na Petanjcih

Predzadnji torek se je Ludvik M. iz Kuštanovec peljal skozi Petanjce. Nenadoma je zapeljal na levo stran na bankino, kjer je trčil v betonski prepust, nato pa se je avto prevrnil na streho in obstal v jarku. Voznik je dobil hude poškode in so ga z vozilom prve pomoči odpeljali v bolnišnico. Na avtu je nastala večja materialna škoda.

Prehiteval in trčil v peško

V sredo se je zgodila v Dolnji Bistrici nenavadna prometna nesreča. Domačin B. D. je s kolesom prehiteval sovaščanko peško Kristino Š. in trčil vanjo. Le-ta je padla po vozišču in se hudo poškodovala, zato so jo odpeljali v bolnico.

Policisti zasegli samokres

Policisti z oddelka policije v Radencih so prišli 29. marca z odredbo o hišni preiskavi k B. A. v Paričnjak v radgonski občini in zaradi suma storitve kaznivega dejanja opravili hišno preiskavo. Pri tem so našli in zasegli samokres in 36 manevrskih nabojev. Osumljeni ni imel orožnega lista.

Padel po stopnišču in umrl

V soboto, 3. aprila, v jutranjih urah so našli v Bogojini mrtvega 41-letnega Tiborja R. Ležal je pred svojo hišo. Domnevajo, da je nesrečno padel po betonskem stopnišču pred vhodnimi vrati svoje hiše in si usodno poškodoval vratno vretence. To naj bi se zgodilo potem, ko se je vračal domnevno vinjen od soseda.

ČAKALNICA – Čakalnica na avtobusni postaji je v sredi Gibe vasi in v bližini cerkve, kjer se zbira veliko ljudi. Mimo nje tudi pelje magistralna cesta Gornja Radgona-Murska Sobota, po kateri se vozi veliko ljudi. Vsi ti, ki smo jih našteli, lahko opazujejo »vaško sliko« – nove in »postrugane« plakate, ki kazijo podobo vasi in pričajo o malomarnem odnosu. Doklej tako? Posnetek: F. Ku.

Upokojenci gredo na izlet

Društvo upokojencev Murska Sobota omogoča svojim članom poceni izlete, zato se veseli druščini velikokrat pridružijo tudi tisti, ki tedaj, ko so bili v delovnem razmerju, niso šli velikokrat iz Pomurja. Iz obširnega programa povzemamo, da je najpogosteje omenjena Madžarska, kamor upokojenci potujejo vsak drugi torek v mesecu. Pa drugi kraji: v aprilu bodo potovali v Rim in na graški sejem, v maju bodo imeli izlet v Španijo, v Sloveniji pa si bodo ogledali Rogaško Slatino in Atomsko vas; v juniju bodo šli v Avstrijo in Italijo, julija bodo potovali po slovenski Koroški, avgusta bodo počivali, na pot pa se bodo spet podali septembra, ko bodo pripravili izlet v Kranjsko Goro, na jesenski graški sejem, veselo pa bo najbrž tudi na srečanju upokojencev v Gornjih Petrovcih.

Kolesar ni bil vinjen

V prejšnji številki smo na kratko poročali o prometni nesreči Mitje Š. iz Radenec in zapisali, da je med vožnjo z motornim kolesom zapeljal na njivo zaradi prevelike hitrosti in domnevne vinjenosti. Pa ni bilo tako, saj je ta **voznik sploh ne pije alkohola**. Tudi v policijskem poročilu, na podlagi kategega smo zapisali vest, piše le o enem vzroku, torej zgolj o veliki hitrosti. Naredili smo napako, zato se novinar Š. S. prizadetemu opravičuje.

Gozdni požar v Lončarovcih

1. aprila okrog 12. ure je nenadoma izbruhnil požar na 4-hektarski gozdni površini v Lončarovcih. Ognjeni zublji so zajeli grmičevje in podrast in tako ogrozili 100-hektarski gozd. To pa so preprečili občani in gasilci iz okoliških vasi. O vzroku požara še ni poročil.

Prispevki za boj proti raku

POMURSKEMU DRUŠTVU ZA BOJ PROTI RAKU SO PRISPEVALI:

JOŽE SRAKA, M. Sobota (za pok. omo Eli OČEK M. Sobota), 3.000 SIT; Družina DEŠNIK, M. Sobota (za pok. Jožeta SIHERLA) M. Sobota, 1.500 SIT; Stanko FARUAŠ, M. Sobota (za pok. Ernesta KOVAČA, Lesce), 1.500 SIT; OOS AGROMERKUR M. Sobota (za pok. očeta sodelavca KARLA GJERGEKA, Polana), 2.000 SIT; Družina PERKIČ, M. Sobota, (za pok. Nevo LEBAR, M. Sobota), 2.000 SIT; ALOJZ FUJS, M. Sobota (za pok. VERO VREČIČ, Sodišinci) 1.000 SIT; OOS O. Š. D. Šumenjak, M. Sobota (za pok. očeta sodelavke Marije MIHOLIČ, M. Sobota), 1.000 SIT; Hela SREŠ, Radenci (za pok. mamo Erike HORVAT, Maribor) 1.000 SIT; DANIJEVI gimnazijski sošolci (za pok. DANIJA, ROKA in TAJDO iz Radenec) 13.000 SIT; Jolanda ZVER, M. Sobota (za pok. mamo Emilije KUČAN, M. Sobota) 2.000 SIT; Aleksander ŠARKANJ z ženo, M. Sobota (za pok. Gizelo MAROŠA Černelavci) 2.000 SIT; Za pok. Štefana ANTALIČ, M. Sobota (prijatelji iz M. Sobote) 3.000 SIT; Za pok. Franca MARKO iz Negove so prispevali: SEDEVI–KOVAČIČ G. Radgona, 5.000 SIT; Zveza kulturnih organizacij G. Radgona 5.000 SIT; Delavci gozdnega gospodarstva občine G. Radgona 5.000 SIT; in delavci (sedanji in bivši) oddelka za obrambo občine G. Radgona 4.000 SIT; HOLDING SRH G. Radgona (za pok. sestro sodelavca Ferdinanda LEBAR) 4.000 SIT.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Prispevke nakazujte na tek. rč.: 51900-678-48545 Pomursko društvo za boj proti raku.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

V Mačkovcih petstotisoči telefon

Na soboškem poštnem podjetju je bila v ponedeljek krajša slovesnost, na kateri so razglasili Nado Bačič iz Mačkovec za 500.000. naročnico telefona. To pa ni vse, kajti Iskra ji je podelila najnovejši telefon Comet, poštno podjetje iz Murske Sobote pa ji je omogočilo brezplačen priključek, s čimer je srečnica privarčevala 234.570 tolarjev. Na slovesnosti sta prejeli nagradi (telefona Comet) tudi 499.000. naročnica (Vanja Reš iz Velenja) in 501.000. naročnica (Emilija Ružič iz Ljubljane. Poštarji so torej obdarovali same ženske. Sicer pa je znano (ali pa zlobno mislimo), da najrajši in najdlje telefonira nežnejši spol. Nada Bačič je kot nova in srečna naročnica kar s slovesnosti preverila telefonsko linijo. Delovala je. Povedala je, da bo telefon velika pridobitev, saj bo tako s sinovoma, ki študirata zunaj Pomurja, pogosteje v stikih. Z vključitvijo petstotisočega naročnika imamo v Sloveniji 25 priključkov na 100 prebivalcev, kar sicer ni malo, vendar je stanje na območju soboškega poštnega podjetja slabše: 16 naročnikov na 100 prebivalcev. Torej je še potrebno krepko poprijeti, da se bomo približali slovenskemu povprečju. Š. S.

ZLATA POROKA – Čeprav zakoncema iz Vučje Gomile, 77-letnemu Štefanu Šipliču in 68-letni Jolanki, ni bilo dano, da bi imela otroke in bi se zdaj veselila z vnuki, se je na slovesnosti ob njunem 50-letnem jubileju zbralo okrog 35 ljudi, ki so se poveselili daleč v noč. Jubilanta živita umirjeno življenje in skrbno gospodarita na 6-hektarski kmetiji. Tudi z zdravjem nimata težav. Čestitamo! Š. S.

Opravičilo

V prejšnji številki smo na 8. strani objavili sliki zlatoporočencev Černela iz Strehovec in Gabor iz Črenšovec, žal pa so v tiskarni zamenjali podnapisa. Torej: tekst, ki je pod sliko Černelova, bi moral biti pod sliko Gaborjeva in narobe. Se opravičujemo!

SKB BANKA D.D.

PREGLED LETNIH IN MESEČNIH OBRESTNIH MER TOLARSKIH SREDSTEV OBČANOV

SKB BANKA, d.d., od 1. 4. 1993 dalje obrestuje tolarska sredstva občanov z naslednjimi obrestnimi merami:

	letne obr. mere	mesečne obr. mere
VPOGLEDNA SREDSTVA		
– hranilne vloge	80% mes.	1,12%
– žiroračuni	stopnja	
– računi tujih fizičnih oseb	rasti cen	
– tekoči računi	na drobno	
– dovoljena prekoračitev	Rp + 20%	2,93%
– nedovoljena prekoračitev	Rp + 25%	3,28%
VARČEVANJE		
– varčevanje nad 12 do 24 mes.	Rt 10,5%	
– varčevanje nad 24 do 36 mes.	Rt 11%	
– varčevanje nad 36 mes.	Rt 11,5%	
VEZANI DEPOZITI		
– od 31 do 60 dni	Rp + 7,5%	2%
– od 31 do 60 dni devizna klavzula	D 12%	
– od 61 do 90 dni	Rp + 8%	2,04%
– od 91 do 120 dni	Rp + 8,5%	2,08%
– od 121 do 180 dni	Rp + 9%	2,12%
– do 181 do 1 leta	Rp + 10%	2,20%
– nad 1 leto	Rt + 10,5%	
– nad 2 leti	Rt + 11%	
– nad 3 leta	Rt + 11,5	

Banka obračunava obresti na konformni način.

Opombe:
Rp – rast cen na drobno v preteklem mesecu
Rt – rast cen na drobno v tekočem mesecu
Najnižji znesek vezave z devizno klavzulo je 1000 DEM v tolarski protivrednosti.Pri vezavi depozitov nad 100.000,00 SIT se obrestni meri prišteje odstotna točka glede na višino zneska depozita:

	odstotne točke
– nad 100.000,00 SIT	0,50
– nad 500.000,00 SIT do 1.000.000,00 SIT	0,75
– nad 1.000.000,00 SIT	1,00

UGODEN NAKUP

novih in generalno obnovljenih pralnih strojev Gorenje PS 306, 405, A 060, 808

– novi, cenejši od 10 do 30 odstotkov, garancija 2 leti
– generalno obnovljeni pralni stroji od 20.000 do 25.000 SIT.
Garancija 1 leto.
– Možno plačilo s čeki na 3 obroke.

TRGOVINA ELEKTRON, Partizanska 68, Lendava, tel.: 75 882 od 7. do 16. ure.

GMT

PODJETJE ZA GRADBENIŠTVO MARKETING IN TRGOVINO MURSKA SOBOTA

Prodajamo rezervne dele, olja, gume in dodatno opremo za vse vrste motornih vozil.

– blažilniki LADA, original	2.988 SIT
– blažilniki GOLF, MONROE	4.776 SIT
– svečke, CHAMPION, original	210 SIT
– brisalci, angleški, par od 880 SIT naprej	
– čistilec olja Z-101	485 SIT
– čistilec olja GOLF, diezel	630 SIT
– čistilec olja OPEL	398 SIT
– zračni čistilec Z 101	384 SIT
– motorno olje CASTROL GTX 3, 1 lit.	578 SIT
– motorno olje DELTA 5, 1 lit.	220 SIT
– motorno olje DELTA 5, 3 lit.	616 SIT
– motorne olje SUPER 3, 10 lit.	1.408 SIT
– motorno olje SUPER 5, 10 lit.	1.650 SIT
– gume CONTINENTAL, 155 × 13	4.890 SIT
– gume CONTINENTAL, 165/70 × 13	5.310 SIT
– gume CONTINENTAL, 185/70 × 14	7.815 SIT

PRI NAS LAHKO KUPITE NOVE AVTOMOBILE PEUGEOT, RENAULT, OPEL...

Naše cene so najnižje v Sloveniji!

ODREDBA

V delitveni zadevi Ane Bučar, Marije Berec, Ivana Goršeta, Jožeta Goršeta, Martina Goršeta, Amalije Štine in Angele Gorše se odreja prodaja strankam solastne nepremičnine, ki bo **v torek, dne 13. 4. 1993, ob 9. uri** v sobi št. 14 Temeljnega sodišča v Murski Soboti, Enota v M. Soboti.

Predmet prodaje je nepremičnina 1/1 vl. št. 384 k.o. Martjanci, s parc. št. 1065, v izmeri 14,61 a, s hišo v Martjancih.

Izklicna cena je 7,202.955,00 SIT (dvotretjinska vrednost). Varščina znaša 10% in se mora plačati pred dražbo. Neuspelim kupcem se varščina po dražbi vrne, uspelemu kupcu pa se všteje v kupnino s pogojem, da preostalo kupnino plača v 30 dneh.

Kupljena nepremičnina se kupcu domakne s sklepom, poplačilo cele kupnine pa se mu tudi izroči v last in posest s sodnim sklepom.

Temeljno sodišče v Murski Soboti
Enota v Murski Soboti
dne 11. 3. 1993

1. DNTL

Arcont in Radgona slavita

Zadnje kolo v 1. DNTL je prineslo pomurskima ekipama visoki zmagi proti najslabšima ekipama v ligi. Za Arcont je bilo najpomembnejše, da je s to zmago tudi uradno osvojil naslov državnega prvaka, ki se po skoraj petdesetih letih seli iz Ljubljane v Gornjo Radgono. Prijetna slovesnost po končani tekmi, na kateri ni manjkalo radgonskega šampanjca, je samo potrdila, da je Radgona v teh dneh živela z namiznoteniškimi igralci. Zato tudi številne čestitke tako igralcem kot strokovnemu vodstvu in pokroviteljem, ki se jim je pridružil tudi predsednik NTZS dr. Janez Reflak. Igralci Potrošnika pa so v Kočevju dosegli rutinsko zmago, saj njihova najboljša igralca Unger in Benkovič nista dovolila presenečenja. Potrošnik je tako pristal na 4. mestu.

Rezultati: ARCONT – MERKUR 6:1 (Komac – Kuntner 2:0, Rihtarič – Smrekar 2:0, Lasan – Ošlaj 2:0, Rihtarič, Lasan – Smrekar, Ošlaj 2:0, Komac – Smrekar 2:0, Uhan – Ošlaj 1:2, Lasan – Kuntner 2:0).

MELAMIN – POTROŠNIK 1:6 (Murn – Benkovič 0:2, Špelič – Unger 0:2, Lesar – Öri 0:2, Murn, Lesar – Unger, Kus 0:2, Murn – Unger 1:2, Špelič – Kus 2:0, Lesar – Benkovič 0:2).

M. U.

Končna lestvica

ARCONT	14	13	1	72:26	26
Kovina	14	13	1	78:20	26
TAM G. V.	14	10	4	72:26	20
POTROŠNIK	14	8	6	61:37	16
Ilirija	14	5	9	34:64	10
Novotehna	14	4	10	30:68	8
Melamin	14	2	12	23:75	4
Merkur	14	1	13	28:70	2

O prvem mestu sta odločala medsebojna dvoboja, kjer je imel Arcont le za niz prednosti. Tako so se Radgončani uvrstili v pokal klubskih prvakov Evrope. Potrošnik pa bo igral v pokalu evropske namiznoteniške zveze Nancy Evans.

Naslov v pravih rokah

»To je največji pomurski uspeh v kolektivnem športu, pri čemer so nam šle na roko tudi nekatere srečne okoliščine, saj smo dosti partij dobili «na razliko». Seveda pa tega ne bi mogli doseči brez odličnega igralskega kadra. To sta gotovo Staš Lasan, ki je bil v lanski sezoni šele na 21. mestu slovenske jakostne lestvice, in Gregor Komac, ki je bil 9., pri ljubljanski Kovini, kjer je igral, pa je bil po moči komajda 5. ali 6. igralec, torej ni bil v prvem moštvu lanskega državnega prvaka. Za določen znesek odškodnine smo ga kupili od Kovine, medtem ko je bil Lasan sposojen od istega kluba. Je pa najboljši obrambni igralec, kar je dokazal z rezultati, ki so nam prinesli naslov državnega prvaka. Proti Potrošniku je sicer izgubil dve partiji, kar pa ni bili usodno, ker sta druga dva igralca, Komac in Rihtarič, v izredni formi. Poleg tega pa je Lasan prispeval svoj delež k zmagi dvojic. Ta dva igralca sta se nedvomno potrdila, pri čemer sem ju uspel dovolj motivirati in psihološko pripraviti na odločilne dvoboje, saj sta tehnično dobro podkovana in ves čas trenirata z namiznoteniškimi igralci Kovine. Boris Rihtarič pa ima pri Potrošniku dobre partnerje,« nam je razkril nekatere podrobnosti velikega uspeha namiznoteniških igralcev gornjeradgonskega Arconta njihov trener Ivan Drozdek. Hkrati omeni tudi

DRŽAVNI PRVAKI – Namiznoteniško moštvo radgonskega Arconta (od leve proti desni): Ivan Drozdek (trener), Staš Lasan, Boris Rihtarič, Iztok Vršič (rezerva) in Gregor Komac. Foto: Nataša Juhnov

rezerve, kot so Iztok Vršič, Ivan Kuzma, Matjaž Žitek in Aleš Fridrih (zadnji trije so prišli iz Murske Sobote) in Borut Uhan, ki je še pionir in je že odigral eno partijo v 1. državni ligi.

Vseh teh uspehov pa si v Gornji Radgoni ne morejo zamisliti brez ogromne podpore podjetja Arcont in enega glavnih pokroviteljev Radenske, hvaležni pa so tudi vodstvu Osnovne šole Gornja Radgona, ki jim je brezplačno dalo na voljo telovadnico, s čimer imajo zares odlične možnosti za nemoteno vadbo. Ne gre prezreti tudi pomoči zanesenjakov Ivana Rihtariča, Zlata Uhana in Stanka Volfa, ki že dolga leta bedijo nad usodo radgonskega namiznega tenisa. Njegov vzpon se je začel z letom 1970, ko je bil trener **Alojz Hojnik**, sicer nekoč dober igralec, ki vnesel zanimanje za to športno panogo. V Gornji Radgoni pa so namizni tenis igrali že v 50. letih, pri čemer velja omeniti vsaj **Vladimirja Škofa, brata Oskarja in Anteja Šmita, Tončka Stranjšaka, Bojana Brumca** in druge, ki so prispevali svoj delež k popularizaciji te igre z belo žogico. Kot igralec se je izkazal tudi zdajšnji trener Ivan Drozdek, ki je dobrih 10 let stal za namiznoteniško mizo, pred prihodom v Gornjo Radgono leta 1972 pa je nastopal za Zalog v takratni slovenski ligi. Nekateri se verjetno še spomnijo, da so ravno leta 1972 Radgončani, za katere so nastopili Ivan Drozdek, Stanko Poljanec, Stanko Volf, Alojz Hojnik in Branko Zurman, v kvalifikacijskem srečanju prvič premagali močno ekipo Dijaškega doma Murska Sobota in se uvrstili v slovensko ligo, v kateri so že več kot 20 let. Po končani karieri je Ivan Drozdek leta 1976 naredil trenerski izpit, ima pa tudi B-licenco za vodenje namiznoteniške lige.

»Prednost tega moštva Arconta je v tem, da imamo tako levičarja kot desničarja in obrambnega igralca, to pa povzroča nasprotnikom precej težav. Gregor Komac, ki je končal poklicno šolo, je podpisal dveletno pogodbo, to pomeni, da ostaja z nami vsaj še eno sezono, Staš Lasan pa je študent, izposojen od Kovine, ki ga bomo verjetno morali vrniti v matični klub. Zato že razmišljamo o okrepitvah in smo v dogovorih s posameznimi igralci, o njihovih konkretnih imenih pa za zdaj ne bi želel govoriti. Sicer pa se bo evropsko tekmovanje začelo šele septembra, ko bo vse znano. Na domačem igrišču si seveda želimo kakega lažjega nasprotnika, ker bi s tem privabili na srečanje številnejše občinstvo in TV-ekipe, s čimer bi promovirali tako Slovenijo kot Gornjo Radgono,« je zadovoljen povedal prvi mož radgonskega Arconta Ivan Drozdek.

MILAN JERŠE

Strelstvo

Mladinci Pomurke tretji

Na državnem prvenstvu s serijsko zračno puško v Ljubljani se je med pomurskimi predstavniki najbolje odrezala ekipa mladincev MI Pomurka, ki je bila z 986 krogi 3., njen član Igor Makari pa 5. s 344 krogi. Med mladinkami je ekipa Kolomana Flisarja s Tišine zasedla 4. mesto z 940 krogi. 6. so bili med mlajšimi mladinci MI Pomurka s 511 krogi in med mlajšimi mladinkami SD Štefan Kovač iz Turnišča s 490 krogi, njena strelka Blanka Tuksar pa 13. s 170 krogi. Med mlajšimi mladinci pa so Črenšovci zasedli 16. mesto s 501 krogom.

F. K., F. Š.

Turnišče in Maučec

SD Črenšovci je organizirala finale lendavske občinske lige. Med ekipami je zmagala SD Štefan Kovač Turnišče z 32 točkami (11.268 krogov) pred Črenšovci, 21 (10.513), in Dolino, 18 (10.835). V posamični konkurenci so vsa tri prva mesta zasedli strelci iz Turnišča. Vrstni red: 1. Jože Maučec 2.513, 2. Franc Gruškovnjak 2.489 in 3. Dušan Lutar 2.463 krogov.

Semetov memorial

V spomin na nekdanjega strelca Radenske Jožeta Semeta so v Gornji Radgoni organizirali 1. Semetov memorial, ki je bilo obenem finalno tekmovanje občinske strelske lige po sistemu izpadanja. Zmagal je Ladislav Pišek (Avtoradgona) s 86 krogi pred klubskim kolegom Dragom Kosom in članom Elrada Alojzom Sovcem, ki sta zadela po 85 krogov.

D. S.

Taekwondo

Kociprova tretja

Na 1. turnirju v taekwondoju v Slovenskih Konjicah je prijetno presenetila Anita Kociper iz Črenšovec, ki je v kategoriji do 58 kg zasedla odlično 3. mesto. S tem je osvojila prvo medaljo za taekwondo klub Meteor iz Črenšovec v ženski konkurenci. Med moškimi pa je Gorazdu Horvatu uspela uvrstitev v četrtfinale.

Letalstvo

Uspešna sezona

Na volilni skupščini Aerokluba Murska Sobota so za predsednika ponovno izvolili **Draga Žižka.** Sicer pa so v razpravi dokaj ugodno ocenili lansko sezono. Tako so ugotovili, da so izpolnili večino načrtovanih naložb. Med drugim so kupili nadomestno 4-sedežno športno letalo, nekaj radijskih postaj in telefaks, ki je pomemben za sprejemanje in oddajanje raznih sporočil iz domovine in tujine. Prav tako so uredili pročelje gostinskega lokala na letališču in delno preuredili notranjost kontrolnega stolpa. S tem želijo postaviti kupolo na kontrolnem stolpu, s čimer bi omogočili nemoten prelet tujih športnih letal, za kar je velikega pomena letališka infrastruktura. Znano je, da je na letališču v Rakičanu ena najbolj varnih vzletno-pristajalnih stez v Sloveniji.

Ugodna ocena velja tudi za uresničitev strokovnega programa, saj je v okviru letalske šole zaživelo 5 sekcij: jadralna, motorna, sekcija motornih zmajev, padalska in modelarska, v katerih je sodelovalo okrog sto ljudi. Aktivno je letelo 32 jadralnih pilotov z osmimi jadralnimi letali, s katerimi so opravili čez 13 tisoč kilometrov voženj. Poleg tega se je udejstvovalo 25 pilotov motornega letenja, ki imajo za sabo 2116 letov, izšolali pa so še 7 novih pilotov. V padalski sekciji je bilo 12 pilotov s 553 skoki, izkazalo pa se je tudi 17 aktivnih modelarjev, ki so prinesli nagrade in priznanja z vseh slovenskih tekmovanj. V Aeroklubu Murska Sobota pa deluje tudi 16 pilotov z 11 zasebnimi motornimi zmaji. Po strokovni oceni je varnost letališča na zadovoljivi ravni, saj ni bilo nobenih večjih nezgod.

Letos načrtujejo tudi več prireditev. Najpomembnejša bo gotovo mednarodni aero rally, ki bo 11. in 12. junija, na njem pa bodo sodelovali predstavniki večine evropskih držav. S tem želijo predstaviti Slovenijo. Septembra bodo organizirali razstavo letal in letalske opreme, pripravili pa bodo tudi mladinsko državno prvenstvo v jadralnem letenju, pomurski padalski pokal in pokal Ajde Moravske Toplice, spominski Ivekov memorial v motornem letenju, modelarji pa se bodo udeležili številnih tekmovanj.

MILAN JERŠE

Sobočani državni prvaki

V Celju je bilo državno prvenstvo z lahko zvenečo žogo, ki so se ga udeležile 4 ekipe. Državni prvaki so postali člani Medobčinskega društva slepih in slabovidnih iz Murske Sobote, za katerega so nastopili: Drago Potočnik, Dušan Korošec in Boštjan Vogrinčič. Izidi Sobočanov: MS – Kranj 8:3, MS – Celje 9:8 in MS – Ljubljana 7:3.

Karate

Sedem prvih mest Sobočanom

V Rušah je bil finale slovenskega stilskega karateja v katah in borbah za člane in mladince, ki se ga je udeležilo okrog 65 tekmovalcev iz 11 klubov. Mladi Sobočani se lahko pohvalijo kar s 7 prvimi mesti. Zmagali so: **Kristjan Ivanov** v absolutnih borbah, **Nina Gaber** med mlajšimi mladinkami A+B v katah, **Uroš Lednik** med mlajšimi mladinci B, kar je uspelo tudi **Jerneju Štefanecu** med mlajšimi mladinci A, **Sabini Jakovljević** med starejšimi mladinkami A+B in **Tomažu Pivcu** med starejšimi mladinci A, pa tudi mlajšim mladinkam Murske Sobote v ekipni konkurenci. Potrebno je omeniti še 2. mesti Metke Primec v težki kategoriji med ženskami in ekipe starejših mladincev. Sodelovali so tudi karateisti iz Radenec in Gornje Radgone, ki pa so zasedli nekaj 4. in 5. mest.

D. SKANDALI

Šemnova tretja

Žensko državno kategorijsko prvenstvo v športnih borbah je bilo na Ptuju. Udeležilo se ga je 25 klubov iz vse Slovenije. Članica KK Mura-Ken iz Murske Sobote Simona Šemen je zasedla solidno 3. mesto v srednji kategoriji.

R. HORVAT

Atletika

Prvo mesto Viragove

V Gradcu je bil mednarodni duatlon (5 km teka, 25 km kolesarjenja, 3 km teka), ki je štel tudi za avstrijski pokal. V konkurenci 100 tekmovalcev iz Avstrije, Češke, Hrvaške in Slovenije je bil Zdravko Mauko (Radenci) v svoji kategoriji 12.

V Gradcu pa je bil tudi 5. spomladanski mali maraton na 21 km. Med 400 tekmovalci iz vse Evrope je članica TS Radenska Sonja Virag zasedla 1. mesto med mladinkami s časom 1:39,36, Geza Grabar pa je bil med člani 2. s časom 1:10,33. Med veterani je bil Karel Vrbnjak 5.

Kajakaštvo

Presenetil Simon Kuzmič

Na 1. letošnjem spustu na reki Savi v Ljubljani je nastopilo čez 90 kajakašev in kanuistov iz Slovenije in Hrvaške. Člani BD Mura iz Kroga so dosegli tele rezultate: Simon Kuzmič je bil 3. med člani K-1, kar je uspelo tudi Štefanu Vargi med veterani K-1. Borut Horvat je bil 5. med mladinci C-1, Miran Bokan pa 10. med pionirji K-1.

Ljutomer že prvak

V 20. kolu 2. državne odbojkarske lige je moštvo Ljutomera gostovalo v Braslovčah in premagalo gostitelje s 3:0 (9, 12, 4). S to zmago so Ljutomerčani že zagotovili naslov prvaka in uvrstitev v 1. državno odbojkarsko ligo. V predzadnjem kolu igrajo doma z Izolo.

Nepopolno kolo

Zaradi praznika odbojke v Ljutomeru in pionirskih polfinalov, ki so bili ob koncu tedna, so veliko tekem v 2. in 3. odbojkarski ligi preložili. Ženska ekipa Pomurja Pomurskih mlekarn je v zadnjem kolu gostovala v Celju in izgubila z 1:3, izgubil pa je tudi Partizan Cven kot gost pri Braniku Rogozi 3 z 0:3. Kljub porazu so odbojkarice Pomurskih mlekarn ostale na visokem 2. mestu s 30 točkami, imajo 4 točke manj kot Branik Rogoza 3.

Rokomet

Zaščita Zagorje – Krog 26:17

Nepopolna ekipa Krožanov, pri katerih sta manjkala dva standardna igralca, je tokrat visoko izgubila v Zagorju s 17:26. Za Krog so dali po 4 gole Dušan Kolmanko, Šernek in Varga. Odločilna tretja tekma je bila sinoči v Murski Soboti.

Radgona – TKI Hrastnik 21:18

V povratni tekmi končnice 2. SRL, ki se igra na izpadanje, so rokometaši Radgone premagali TKI iz Hrastnika z 21:18 (9:11). Strelci: Meglič 8, Mijačinović 6, Ambruž 5 ter Husar in Horvat po 1. S tem so Radgončani oddolžili za poraz v gosteh, odločilna tekma pa se igra v Hrastniku.

2. SRL – ženske

Novo mesto – Bakovci 24:21

V 1. kolu 2. državne rokometne lige so rokometašice Bakovec izgubile v Novem mestu z rezultatom 21:24 (9:14). Strelke: Vogrinec-Tratnjek 7, Vohar 5, Kolbl in Jakšič po 4. V naslednjem kolu igrajo doma z Izolo Sevnice.

3. SRL – moški

V 1. kolu so bili doseženi naslednji rezultati: **Mladinec – Radgona 27:20, Fužinar – Bakovci 23:21 in Drava – Radgona 29:17.**

Vse boljše Bakovčanke

V prvenstveni tekmi hrvaške zimske lige so igralke Bakovec tesno izgubile s 13:16 proti znanemu hrvaškemu prvoligašu Podravki iz Koprivnice. Za Bakovčanke so dale največ golov: Vogrinec-Tratnjek 4, Jakšičeva 3 in Gjerekova 2. Sodelovale pa so tudi na turnirju v Avstriji, kjer so zasedle odlično 2. mesto. V odločilni tekmi so izgubile z madžarskim klubom Rabagyarmatom s 24:27. Izkazale pa so se tudi kadetinje Bakovec z najbolj obetavno igralko Mojco Buzeti, saj so ekipno zasedle 3. mesto.

Hokej na travi

Zmaga Triglava

V 1. spomladanskem kolu nadaljevanja prvenstva najboljših slovenskih hokejistov na travi so igralci Triglava iz Predanovec v gosteh premagali Maribor z 1:0. Pomurje pa je v Ljubljani klonilo proti Svobodi z 1:3. Lipovci, ki kljub tekmi manj še naprej vodijo, so bili prosti. 18. aprila bosta zanimiva derbija: tekma med Triglavom in Lipovci bo odločala o prvem mestu, med Pomurjem in Mariborom pa o dnu lestvice.

Judo

Med člani manj uspešno

V Slovenski Bistrici je bilo državno člansko prvenstvo v judu, na katerem je nastopilo kar 99 tekmovalcev iz 17 klubov. V kategoriji do 60 kg je bil Imre Cikajlo 5., Brozovič (71 kg) in Kos (78 kg) sta bila 7., v kategoriji do 78 kg pa 9. (vsi iz MS). Omenimo še, da je Lendavčan Bogdan Lendaški, ki nastopa za ptujsko Dravo, postal državni prvak v kategoriji do 71 kg.

Velik uspeh Sobočanov

V Zalaegerszegu na Madžarskem je bil 1. mednarodni pokal v judu, ki se ga je udeležilo okrog 150 tekmovalcev iz 3 držav. Velik uspeh so dosegli mladi Sobočani, saj so zasedli kar 6 prvih mest, in sicer Rauchbauer med mlajšimi pionirji do 38 kg, Cikajlo (do 50 kg), Žilavec med starejšimi pionirji do 42 kg, Hašaj (45 kg), Erniša (50 kg) in Lazar (65 kg), pa tudi uspelo tudi Lendavčanu Igorju Pavšiču med mlajšimi pionirji do 36 kg. Druga mesta pa so zasedli Sobočan Lesjak (50 kg) ter Lendavčani Gjerek (36 kg), Andrej Pavšič (38 kg) in Gorazd Recek (60 kg) med starejšimi pionirji, med njihovimi starejšimi vrstniki pa sta se z 2. mestom uvrstila tudi Balažic in Skalič (oba Lendava).

T. K.

Badminton

Lendavčani četrti

V Ljubljani je bil ekipni finale osnovnošolskega prvenstva Slovenije, na katerem je sodelovalo 8 ekip. Prva ekipa Dvojezične osnovne šole Lendava, za katero so igrali Miha Horvat, Tomaž Miholič, Boštjan Sedlar, Martina Bukovec, Martina Žoldoš in Snežana Babič, je bila 4., druga ekipa pa 5. V odločilnem srečanju za tretje mesto so Lendavčani izgubili s 3:6 proti Mirni.

Squash

Kuhar in Flisarjeva

Na klubskem prvenstvu v Murski Soboti je pri moških zmagal Kuhar, pri ženskah pa Jasna Flisar.

Uspel prvi spomladanski kros

Športno društvo Gerlinci, v katerega je vključena večina mladih vasi na zahodnem Goričkem, je pripravilo prvi spomladanski kros. Starejši mlajši so tekli na 1500 metrov, starejši pa na enkrat daljši progi. Med najmlajših je zmagal Anton Žalman, drugi je bil Tomaž Lapoši, tretji Kristjan Gomboc (vsi iz Gerlinec). Pri ženskah je bila najhitrejša Melita Županek iz Pertoče, druga je bila Melita Lapoši (Rogašovci) in tretja Marija Bonifarti (Murska Sobota). Osrednji tek na 3000 metrov po progi je dobil Jože Kolar, drugi je bil njegov brat Slavko (oba iz Gerlinec), tretji pa domačin Franc Fenus. Gerlinčarji naj bi podobno prireditev pripravili tudi jeseni. Oba teka v naravi bosta odslej tradicionalna.

Odbojka

Dan slovenske odbojke v Ljutomeru

Ob koncu letošnje odbojkarske sezone sta OZS in športni tednik Ekipa pripravila dan slovenske odbojke, praznično srečanje odbojkarskih delavcev, športnih funkcionarjev in strokovnjakov ter seveda najboljših igralk in igralcev ženske in moške državne reprezentance. Pred okoli 500 gledalci je bilo razpoloženje v ljutomerski športni dvorani izjemno. Najprej sta se v ekshibicijskem nastopu pomerili vrsti znanih obrazov Pomurja in preostalega dela Slovenije, pri čemer so bili boljši slednji (Blažič, Trškan, Zadražnik, Merkuš, Stegnar, Razinger...), ki so z 2:0 premagali Pomurce (Jože Kovač, Branko Zidar, Božo Kuharič, Jože Šumak, Tine Horvat, Miro Sterbaj, Jani Kučan, Boris Cipot). V tekmi ženske reprezentance je A-selekcija z 2:1 premagala B-selekcijo.

Zlasti pa je navdušila tekma moške izbrane vrste, saj so bili zbrani domala vsi najboljši slovenski odbojkarji, ki so prikazali vrhunsko igro. Ekipa zelenih, ki sta jo vodila Lobnik in Čopi, je po izenačenem boju z 2:1 premagala ekipo modrih. Za zmagovalce je igral tudi član OK Ljutomer Janko Rajnar, pri modrih pa Jan Škrobar. Na prireditvi je bila tudi slovesna razglasitev državnih prvakov v sezoni 1992/93. Pri ženskah je to Paloma Branik, pri moških pa Vileda. Pokale in priznanja sta ekipama podelila Silvo Obid, predsednik OZS, in Miro Blažič, podpredsednik OZS, k uspehu pa jim je čestital tudi Marko Trškan z ministrstva za kulturo in šport. Dan slovenske odbojke v Ljutomeru so popestrili s prikazom modne revije, predstavitvijo odbojkarske opreme, športnih dresov, copat, žog, mrež itd.

NIKO ŠOŠTARIČ

VRHUNSKA ODBOJKA V LJUTOMERU – Prireditev Dan slovenske odbojke, ki so jo pripravili Ljutomerčani, je upravičila pričakovanja. Foto: Andreja Pirher

ŠPORTNA NAPOVED

Izidi 22. kola 1. SNL:
NAFTA – POTROŠNIK 2:0, Gorica – Studio D 0:1, Maribor Branik – SCT Olimpija 1:0, Koper – Kompas Holidays 0:0, AM Cosmos Ljubljana – Belvedur Izola 1:1, Mavrica – Publikum 0:0, Rudar (V.) – Živila Naklo 4:4, MURA – ETI Elektroelement Zagorje 2:0, Steklar – ISS Železničar 1:1.

In kako so zadeli naši bralci? Žal moramo ponovno ugotoviti, da nobeden od 59 poslanih lističev ni pravilen. Tako se nagrada prenaša v naslednje kolo. V tokratni športni napovedi sodeluje član ljutomerskega izvršnega sveta, odgovoren za krajevne skupnosti, **Anton Hvalec**, ki se sicer bolj navdušuje za avtomobilski šport.

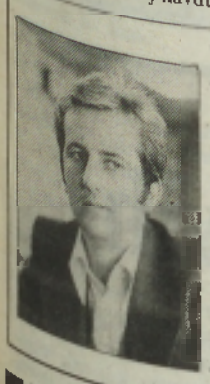

Pari	Tip
1. Steklar : Nafta	0
2. ISS Železničar : Mura	2
3. ETI Elektroel. Zagorje : Rudar (V.)	1
4. Živila Naklo : Mavrica	1
5. Publikum : AM Cosmos Ljubljana	0
6. Belvedur Izola : Koper	1
7. Kompas Holidays : Maribor Branik	1
8. SCT Olimpija : Gorica	1
9. Studio D : Potrošnik	1
10. Domžale : GIDOS TURNIŠČE	0
11. Kob Market : BELTRANS	0
12. IŽAKOVCI : Hmezad	1

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 23	Tip
1. Steklar – NAFTA	
2. ISS Železničar – MURA	
3. ETI Elektroelement Zagorje – Rudar (V.)	
4. Živila Naklo – Mavrica	
5. Publikum – AM Cosmos Ljubljana	
6. Belvedur Izola – Koper	
7. Kompas Holidays – Maribor Branik	
8. SCT Olimpija – Gorica	
9. Studio D – POTROŠNIK	
10. Domžale – GIDOS TURNIŠČE	
11. Kob Market – BELTRANS	
12. IŽAKOVCI – Hmezad	

Izpolnjene lističe pošljite na dopisnici do sobote, 10. aprila, na uredništvo Vestnika, Slovenska 41.

Priimek in ime ter naslov

1. SNL

1.	SCT Olimpija	22	12	6	4	51:13	30
2.	Maribor Branik	22	10	9	3	30:15	29
3.	AM Cosmos Ljubljana	22	11	7	4	31:21	29
4.	MURA	22	10	8	4	30:19	28
5.	Živila Naklo	22	10	7	5	37:31	27
6.	Kompas Holidays	22	9	7	6	27:20	25
7.	Studio D	22	8	9	5	18:14	25
8.	Koper	22	6	11	5	19:22	23
9.	Rudar (V.)	22	9	4	9	33:36	22
10.	ETI Elektroelement	22	7	7	8	23:25	21
11.	Mavrica	22	6	8	8	31:29	20
12.	Belvedur Izola	22	6	7	9	26:28	19
13.	Publikum	22	7	5	10	21:31	19
14.	ISS Železničar	22	5	7	10	21:30	17
15.	Gorica	22	6	5	11	25:35	17
16.	Steklar	22	3	11	8	23:42	17
17.	NAFTA	22	4	6	12	22:37	14
18.	POTROŠNIK	22	5	4	13	26:46	14

Vnovični poraz mladincev Mure

V 19. kolu SMNL je v derbi srečanju v Murski Soboti Maribor Branik premagal Muro z 2:0 in jo prehitel na lestvici. Zanimivo je, da je vodilna SCT Olimpija zmagala z golom šele v zadnji minuti, in sicer v Trbovljah. Še naprej vodi SCT Olimpija, ki ima 31 točk, sledijo pa Maribor Branik 28, Mura 26, Jelen Triglav in Gorica po 24, Mavrica 23 itd.

2. SNL

Gidos Turnišče – Istragas Jadran 0:1

Kakih 500 gledalcev je po deževnem vremenu spremljalo drugoligaški derbi, v katerem je vodilna enajsterica 2. SNL spretno, a tudi s precej športne sreče premagala domači Gidos. Edini zadetek je v 64. minuti dosegel eden najboljših strelcev Breznikar, na katerega je obramba Turniščanov povsem pozabila, zato je iz neposredne bližine ukanil zanesljivega domačega vratarja Stamenkovića. Nogometaši Gidosa so imeli priložnosti za izenačenje, najlepši Dominko v 50. in Rous v 76. minuti, vendar je obakrat sijajno posredoval najboljši igralec tekme vratar gostov Volk. V naslednjem kolu bo Gidos igral v Domžalah.

F. Bobovec

3. SNL

Beltrans – Ižakovci 2:1

V pomurskem derbiju sta moštvi pred približno 400 gledalci v Veržeju prikazali bojevito in tudi ostro igro. V prvem polčasu je bil izid neodločen (1:1), na koncu pa so vendarle slavili gostitelji, ki so na 1. mestu razpredelnice. Gola za Beltrans je dal Kutoš, za Ižakovce pa Šebjan.

N. Šoštarič

Hmezad – Rogašovci 2:0

Nogometaši Rogašovec so na gostovanju še enkrat izgubili. Sicer pa v tej ligi vodi veržejski Beltrans s 24 točakmi pred Impolom 23, Ižakovci imajo 16 točk in so na 7. mestu, Rogašovci pa so 11. V naslednjem kolu bo Beltrans gostoval pri Kobu Marketu, Ižakovci in Rogašovci pa bodo igrali doma, in sicer proti Hmezadu oz. Impolu.

Medobčinske nogometne lige

Še naprej Tišina in Bogojina

V 16. kolu 1. MNL Murska Sobota so igrali: Čarda – Serdica 2:0, Dokležovje – Rakičan 3:0, Gančani – Bratonci 2:3, Tigop Lipa – Šalovci 4:2, Tišina – Puconci 3:0, Ljutomer – Remet 2:2, Bakovci – Cankova 7:0. Vodi Tišina s 26 točkami pred Bakovci, 25, in Ljutomerom, 20. V 2. MNL pa so izidi naslednji: Prosenjakovci – Apače 0:0, Grad – Bogojina 1:2, 11 plavih – Filovci 3:2, Križevci – Tromejnik 0:2, Hodoš – Tešanovci 2:2, prost Romah. Vodi Bogojina z 22 točkami pred Gradom, 19, in Hodošem, 18. Pari 17. kola v 1. MNL: Bakovci – Čarda, Cankova – Ljutomer, Remet – Tišina, Puconci – Tigop Lipa, Šalovci – Gančani, Bratonci – Dokležovje, Rakičan – Serdica. V 2. MNL pa bodo igrali: Hodoš – Apače, Tešanovci – Romah, Tromejnik – 11 plavih, Filovci – Grad, Bogojina – Prosenjakovci, Križevci prosti.

Odranci pred Dobrovnikom

V 2. kolu spomladanskega dela ONL Lendava so bili doseženi naslednji rezultati: Dobrovnik – Mladost 1:1, Odranci – Kapca 11:2, Nedelica – Mostje neodigrano, Hotiza – Bistrica prekinjeno pri izidu 2:1 zaradi napada na glavnega sodnika, Črenšovci – Polana 1:12, Renkovci – Kobilje 0:0. Vodijo Odranci pred Dobrovnikom, obe ekipi sta zbrali po 21 točk, tretja pa je Nedelica, 15. V naslednjem kolu bodo igrali: Mladost – Renkovci, Kobilje – Črenšovci, Polana – Hotiza, Bistrica – Nedelica, Mostje – Odranci in Kapca – Dobrovnik. V 8. kolu druge občinske lige pa so pari: Olimpija – Žitkovci, Graničar – Nafta B.

Nove spremembe v štabu lendavskega prvoligaša

Radoš prvi trener!

V lendavskem nogometnem prvoligašu so »potegnili« še zadnjo karto upanja; dosedanji prvi trener Marjan Dominko je prevzel posle tehničnega vodje, na njegovo mesto pa je prišel Borislav Radoš, nekdanji igralec Novega Sada. Ali bo ta sprememba prinesla kaj novega, bo pokazal čas, toda dejstvo je, da čaka Lendavčane v nadaljevanju izredno težka naloga, saj je bilo preveč zamujenega že v jesenskem delu in prvih kolih nadaljevanja prvenstva.

F. B.

Invalidski šport

4. kolo z zvenečo žogo

V prvi osemletki v Murski Soboti je bilo 4. kolo tekmovanja z zvenečo žogo, ki so se ga udeležile 4 ekipe. Rezultati: Murska Sobota – Kranj 9:3, Murska Sobota – Ljubljana 13:7, Celje – Murska Sobota 9:7. Vrstni red po 4. kolu: 1. Ljubljana 24 točk, 2. Celje 22, 3. Murska Sobota 21, 4. Kranj 10 in 5. Koper 2 točki. Končnica tekmovanja bo 22. maja v Celju. Za ekipo Murske Sobote so igrali: Dušan Korošak, Drago Potočnik, Stefan Maučec in Boštjan Vogrinčič. Zanimivo je, da je Dušan Korošak, 56-letni veteran in steber soboške ekipe, ravno na dan tekmovanja praznoval rojstni dan. Kot posebno priznanje za njegove dosedanje igre ga je vodja republiške komisije za šport in rekreacijo invalidov Tonček Kos uvrstil v slovensko reprezentanco kot rezervo, medtem ko bo Drago Potočnik zaigral v prvi ekipi.

T. K.

Nogometni komentar

Optimizma jim ne manjka

Čeprav so gostje iz Zagorja, ki si krčevito prizadevajo obstati v ligi, nastopili brez štirih standardnih igralcev, nogometaši Mure tega niso znali povsem izkoristiti. Že v 1. polčasu so imeli najmanj 7 izrednih priložnosti za zadetek, v črno pa so zadeli le dvakrat. Znova se je pokazala neučinkovitost napadalcev, in to mora vzbujati določeno skrb pred težjimi tekmami. V vseh 5. kolih spomladanskega dela prvenstva se ponavljajo enake slabosti, ko so napadalci premalo natančni. Če bi namreč uspeli izkoristiti vse priložnosti, ki so se jim ponujale, bi Zagorjanom lahko nasuli vsaj pol ducata golov. Poleg tega pa se je pokazalo, kot nam je v pogovoru takoj po tekmi zatrdil tudi prvi trener Mure Miloš Šoškić, da še vedno niso našli pravega recepta za igro v 2. polčasu. Igralci naj bi imeli dovolj moči in svežine, toda v odločilnih trenutkih jim primanjkuje koncentracije. Čeprav je ekipa fizično dokaj dobro pripravljena za težavne nastope v 1. državni nogometni ligi, saj nasprotne igralce dobro pokrivajo po vsem igrišču, bodo vendarle potrebne nekatere spremembe v sestavi. Z odnosom do igre je trener Šoškić dokaj zadovoljen, pa tudi s tem, da še vedno niso izgubili stika z vrhom prvenstvene lestvice, toda do konca je še dolgih 12 kol, ki bodo pokazala, ali se soboška Mura lahko nadeja morebitne uvrstitve v evropsko tekmovanje. Za to pa je potrebno zasesti najmanj 2. mesto. Vsekakor ta naloga ni lahka, toda optimizma jim ne manjka.

In kaj reči o večnem derbiju Lendavčanov in Beltinčanov? Vsekakor so lahko bolj zadovoljni nogometaši Nafte, ki so nazadnje zmagali v 4. jesenskem kolu, slast nove zmage pa so znova okusili šele v nedeljskem 22. kolu. S tem so se ekipi Potrošnika oddolžili za jesenski poraz v Beltincih. V borbenem in na trenutke tudi nervoznem dvoboju dveh moštev z dna prvenstvene lestvice, saj je moral odlični sodnik podeliti kar štiri rumene kartone, ki so jih pri Lendavčanih dobili Žalik, Šavel in Novak, pri Potrošniku pa Jančič, medtem ko je bil izključen Bubek iz NK Nafta, so tokrat pokazali več gostitelji. In to kljub dejstvu, da so morali večji del drugega polčasa igrati le z desetimi nogometaši. Žal pa se je pri Potrošniku poškodoval najboljši napadalec Milošević, ki je ravno v zadnjim tekmah pokazal svojo pravo formo. Njegova odsotnost se bo gotovo poznala v igri Potrošnika, ki si prizadeva skupaj z Nafto obstati v ligi. Sicer pa je do konca prvenstva še 12 kol, zato je za zdaj težko napovedovati, katera kluba se bosta morala preseliti v 2. ligo, čeprav sta najbolj ogrožena ravno prekmurska. S presenetljivimi rezultati, ki sta jih že dosegla v nekaj tekmah, se da še marsikaj nadomestiti, zato ne kaže prehitro vreči puške v koruzo.

MILAN JERŠE

Mura – ETI Elektroelement Zagorje 2:0 (2:0)

Sobočani nadaljujejo z uspehi na domačem igrišču. Tokrat so premagali Zagorjane z 2:0. Gola sta dala Jančar v 31. minuti s strelom žoge z glavo po kotu Taneskega, ki je bil uspešen v zadnji minuti prvega polčasa s kakih 12 metrov po odlični podaji Belca, ki je prodrl v kazenski prostor. Pred tem pa so imeli nogometaši Mure kopico stoodstotnih priložnosti, ki jih nespretni napadalci niso znali izkoristiti. Že v 8. minuti je Belec premagal gostujočega vratarja Haceta, vendar je žoga poletela tik ob levi vratnici mimo vrat. V naslednji minuti je Gutalj streljal čez gol, v 18. pa se ni najbolje znašel po kotu. Gostje pa so imeli najlepšo priložnost v 33. minuti, ko je Irgolič pravočasno stekel iz vrat in žogo z nogo izbil pred Grčarjem. V 40. minuti pa je Taneski po podaji Belca zadel le prečko. Na 2. polčas pa velja čimprej pozabiti, saj je kazalo, kot da so se Murini igralci zadovoljili z doseženim rezultatom in niso izvedli skoraj nobene obetavnejše akcije.

MILAN JERŠE

NAFTA – POTROŠNIK 2:0 (1:0)

V pravem prazničnem razpoloženju, ki so mu dajali predvsem ton dobro organizirani simpatizerji Potrošnika, je prekmurski derbi privabil na štadion Nafte več kot 3 tisoč gledalcev. Tokrat so bili zadovoljni Lendavčani, saj je Nafta v borbenem in tu in tam nervoznem srečanju zasluženo slavila z 2:0 z zadetkoma Šavla v 33. minuti in Hercega v 62. minuti. V prvih 20. minutah ni bilo ničesar omembe vrednega, razen zamenjave najboljšega strelca gostov Miloševiča, ki je že itak nastopil poškodovan. Sicer je imela Nafta rahlo terensko pobudo, vodilni zadetek pa je padel po predložku Bubka z leve strani, ko je najvišji Šavel z glavo zadel žogo, ki je obtičala v bližnjem kotu vratarja Stankoviča. Tudi v nadaljevanju so imeli Lendavčani niti igre v svojih rokah, a so že v 55. minuti ostali le z desetimi igralci, saj je avtoritativni sodnik Durmič iz Kopra povsem zasluženo izključil Bubka. Ta je po prekršku nad njim nešportno udaril nasprotnikovega igralca. Čeprav so bili »naftaši« številčno šibkejši, niso igrali podrejenege vloge. V 62. minuti je Herceg z levo nogo odlično streljal in še drugič premagal Stankoviča. Šele tedaj so gostje zaigrali nekoliko bolj povezano in Tratnjek je v 85. minuti z močnim strelom zadel prečko, nekajkrat pa je uspešno posredoval zanesljivi vratar Kusek.

Franc BOBOVEC

NAFTA UGNALA POTROŠNIKA – Tradicionalni derbi je v Lendavo privabil številne gledalce, ki pa so bili bolj zadovoljni z zmago gostiteljev kot s prikazano igro. Foto: Andreja Pirher

Ocene nogometašev:

MURA: Irgolič 7, Cifer 7, Slavic 6, Granov 7, Breznik 7, Jančar 7, Baranja 6 (Cirkvenčič –), Cener 7, Gutalj 6 (Omerović –), Belec 6, Taneski 6.

NAFTA: Kusek 7, Žalik 7, Požgai 6, Novak 7, Šavel 7, Drvarič 7, Šabjan 6 (Sarjaš –), Hranilović 6, Herceg 8, Bubek 6, Rob 6 (Vučko 6).

POTROŠNIK: Stankovič 6, Godina 7, Tratnjek 6, David 7, Jančič 7, Čontala 6 (Gašević –), Milošević – (Šarkezi 6), Baranja 6, Črnko 7, Hartman 5, Džafić 5.

Lončarskemu mojstru Adolfu Hašaju v spomin

Vsako živo bitje se veseli pomladi, ko se prebuja narava. Če preživiš cvetočo pomlad, bi rad doživel še poletje, da vidiš razcveteno naravo in njene darove.

Žal je drugače s človeškim življenjem. Če ti bolezen stre telo, se ne ozira na letne čase in tvoje želje.

Tako smo se krajani Kuzme v torek, 22. marca 1993, poslovili od svojega ljudskega umetnika, lončarja, ki je bil živahen, a predvsem skromen človek.

Luč sveta je zagledal 1. aprila pred dvainpetdesetimi leti v zaselku Samidraš v Kuzmi. Da mu ni bilo nikoli z rožicami postlano, so pričale njegove zgubane roke. Kot otrok se je pri očetu naučil lončarske obrti. Imel je skromno delavnico, natrpano z umetninami, ki so krasile njegov dom. Menimo, da enakih dolgo ne bo nihče oblikoval.

Kako urni so bili njegovi prsti in koliko navdiha je v njegovih izdelkih, vedo le tisti, ki so ga poznali in oni vedo ceniti dragocenosti. Od 18. leta je samostojno oblikoval svoje izdelke. Leti so bili svetlih barv, z nežno zarisanimi ornamenti, kot bi izražali njegovo notranjost. Želja za boljšim zaslužkom ga je zanesla tudi v Avstrijo, kjer je izpopolnil svoje znanje in spretnosti.

Bil je mojster svoje stroke, saj je s svojimi lončenimi umetninami okrasil marsikatero pomembno ustanovo, npr. Mladinsko knjigo v Ljubljani, in razne hotele, njegovi izdelki so kot eksponati v muzejih po Sloveniji in Avstriji. Prihajal je na razne vaške sejme doma in v okolici, kjer ni bil nikoli vsiljiv, pa hudo ponosen, ko so obiskovalci praznili njegove police.

Izdelke je prodajal tudi v Avstrijo, kjer so ga še posebej cenili, ker znajo ceniti lepoto. Sičer pa je delal tudi po naročilih posameznikov: za vsakega nekaj, kar je bilo potrebno, kot je sam rad povedal.

Devet let je že bolehal, a ko mu je bilo bolje, je odšel v delavnico, kjer je pozabil na vsakodnevne skrbi. In prav zaradi tega je na njegovih policah nešteto vaz, vrčev, »püter« in drugih izdelkov – kot bi mojster Adolf čutil, da bo moralo nekaj spominjati nanj – pa čeprav so to le neme priče.

Vedno in povsod, kjer je bil, mu je bila v podporo njegova ostarela mati, ki ob krsti ni mogla doumeti, da je usoda lahko tako kruta in ti odvzame otroka, pa čeprav je ta že odrasel mož.

Lično izdelana vaza z nekaj cvetovi spomladanskih zvončkov ob krsti na dvorišču njegovega doma je bila zadnje slovo. Težko bo pozabiti solze njegovih dragih, tudi sosedov in navsezadnje vseh, ki so ga pospremili na njegov zadnji dom.

Naj mu bo lahka domača zemlja, za katero je živel, in hvala za vse lepo, predvsem pa za nasvete raznim mladim umetnikom tudi iz osnovnih šol.

UČENCI IN DELAVCI OŠ KUZMA
E. CAR

S seje mestnega sveta KS Murska Sobota

Brez samoprispevka očitno ne bo šlo

Zaradi denarja, ki je bil na voljo, je narejeno več, kot so lahko sploh pričakovali. To so ugotovili na seji mestnega sveta KS Murska Sobota, ko so obravnavali poročilo o izvajanju programa v minulem letu. Financiranje številnih dejavnosti je bilo namreč precej odvisno od virov, v prvi vrsti od sredstev občinskega proračuna.

Gre za razne funkcionalne dejavnosti, obnovo krajevnih cest, zlasti vlaganje v infrastrukturo, sofinanciranje prednostnih programov pri gradnji komunalnih objektov. mestne krajevne skupnosti pa so ustvarile tudi lastne prihodke s pobiranjem takse za uporabo javnih površin, z zbranim denarjem od kazni za kršitve javnega reda in miru, pa tudi z izvajanjem administrativno-finančnih del za kabelski TV-sistem v Murski Soboti, Černelavcih, Krogu in Bakovcih. Nekaj denarja pa se je steklo tudi z objavljanjem reklamnih sporočil na internem kanalu. Vse to pa je bilo dovolj le za redne dejavnosti KS, kot so jelkovanje oziroma obdaritev predšolskih otrok, srečanje starejših občanov in druge stroške poslovanja delovne skupnosti mestnih krajevnih skupnosti.

Ker v Murski Soboti ugotavljajo čedalje večje potrebe, iz občinskega proračuna pa so dobili le 8 namesto 15 odstotkov denarja, pa tudi komunalnih taks niso mogli v celoti izterjati, se zavzemajo za dodatne načine zagotavljanja potrebnih sredstev. Letos bodo dali prednost ureditvi Kocljeve ulice, širitvi mestnega pokopališča, gradnji čistilne naprave in obnovi druge osemletke. Poleg tega predvidevajo širitev toplovodnega ogrevanja in možnost uvedbe krajevnega samoprispevka, ker bo drugače premalo denarja za financiranje velikih potreb v mestu. V ta namem so že izdelali vprašalnik, rec osnutka ankete o krajevnem samoprispevku, ki naj bi ga razdelili v približno 2 tisoč od 4.900 gospodinjstev, kolikor jih je v Murski Soboti. V mesecu in pol pa naj bi opravili tudi zbore občanov v posameznih krajevnih skupnostih. Na ta način želijo dobiti odgovore na številna vprašanja glede dejanskih možnosti za uvedbo krajevnega samoprispevka. Zajeli so komunalno, kulturo, šolstvo, otroško varstvo, telesno kulturo, varstvo okolja, energetiko, plinovodno geotermalno energijo, telefonijo in drugo.

MILAN JEKOŠ

Spretne Hedvikine roke

»Doužnjeke«, »mahrabe«, različne vaze, kelihe, okrasne šopke, krone iz krep papirja in še marsikaj zna s svojimi spretnimi rokami izdelati Hedvika Križanič iz Gančan.

Pred dvajsetimi leti jo je za to navdušila Marija Sabotin iz sosednjih Lipovec, ki so še posebej znani po tej dejavnosti. Sama pa zdaj navdušuje mlajši rod. Tako so jo lani obiskali osnovnošolci iz Zgornje Ščavnice, da jim je pokazala, kaj se da narediti s spretnimi prsti. Menda jim je bila dobra mentorica, saj so na šoli organizirali krožek v ta namen in jim gre delo dobro od rok. Hedvika pa je s svojimi izvirnimi izdelki večkrat sodelovala na beltinskih folklornih festivalih, kjer je prejela tudi priznanje. Za festival in druge priložnosti je naredila tudi veliko trakov iz krep papirja in rož, s katerimi je potem okrasila prekmurskega »pozvačina«.

Pravi, da ji za izdelke iz slame zmanjkuje ržene slame, ki je menda najboljša, saj je mehka, zato že

Hedvika Križanič pri ustvarjanju svojih izdelkov

težko pričakuje letošnjo žetev. Pa nič ne de, saj se bo sedaj lotila izdelave štirih kron iz krep papirja za letošnji mlaj, ki ima v Gančanih več kot 70-letno tradicijo.

Besedilo in slika: T. H.

Črnec vedno bolj ogrožen

Podjetje Nafta Lendava je velik porabnik vode, ki jo uporablja sektor Energetika. Poleg gasilskega jezera, iz katerega je v najkritičnejših dneh možno črpati vodo največ 2 dni, je najpomembnejši vodni vir potok Črnec. Ob tem potoku, ki teče skozi Lendavo, so zgradili vodne črpalke in vodovod, po katerem se voda pretaka v sistem tovarn petrokemične industrije v Petišovcih. V Črncu je spomladi veliko vode, poleti pa malo, zato v Nafti iščejo nov vir, ki bi dajal dovolj vode za njihove potrebe. Strokovnjaki sektorja Energetika so ugotovili, da se je v zadnjih 15 letih kvaliteta vode v Črncu zmanjšala kar za 50 odstotkov. Škodljivih primesi je iz leta v leto več in to bi moralo še posebej zaskrbeti ekologe. Od kod v tem, primerjaje z drugimi potoki, ki tečejo skozi Lendavo, še sorazmerno čistim potoku, toliko nesnage in škodljivih primesi? Glavni vzrok, pravijo strokovnjaki, je vedno večja uporaba gnojil in drugih kemikalij, ki se uporabljajo v kmetijstvu, pa tudi vedno več odpadnih voda se steka v potok. Tudi človeška malomarnost je vzrok, da je potok vedno bolj onesnažen. Potrebno je hitro in odločno ukrepati, da se stanje ne bi še poslabšalo, saj si menda nihče ne želi, da bi tudi ta se edini sorazmerno čist potok uničili, kot se je zgodilo z Ledavo in Kobiljanskim potokom. Črnec je pomemben vir pitne vode, saj so v njegovi bližini vodna črpališča za dobro tretjino prebivalstva občine.

JD

Bajram v izgnanstvu

Begunci iz Bosne in Hercegovine, ki so v zbirnih centrih v Vidoncih in Domanjševcih in Murski Soboti ter njeni bližnji okolici, so prvič slavili ramazan bajram, odkar so v izgnanstvu.

Skromno svečanost so pripravili v diskoteki Super-Li. Pri organizaciji so sodelovali Muslimansko humanitarno društvo Merhamet, Karitas in Rdeči križ. Soboški slaščičar Ilijas Iseini je pripravil baklave in pecivo, begunci pa so se potrudili pričarati bosansko obloženo mizo.

V glavnem je bilo lepo. Vsi so si prizadevali, da bi bilo veselo in da vsaj za hip pozabijo na grozote v domovini. Ravnateljica

Zadnji dogovor pred nastopom na bajramski prireditvi – učenci »bosanske šole« iz Murske Sobote.

»bosanske šole« Melika Pašalič je z učenci pripravila kulturni program.

Ramazanski bajram je največji praznik muslimanov v svetu in tako tudi bosanskih Muslimanov. Pride po mesecu posta, ramazana, praznuje pa se dostojanstveno v krogu družine. Muslimanski koledar je lunarni in se pomika naprej, tako da je bil prejšnji ramazanski bajram 4. aprila, takrat pa je že tekla kri po ulicah Bijeljine in se je začela okupacija Bosne in Hercegovine.

I. TALJIČ

Še so domači mojstri

Domačnost pri Dajčarjevih

Hišna številka 25 v Radoslavcih je pribita na pročelje mogočne stanovanjsko-gospodarske stavbe. 80-letni Ludvik Dajčar, ki je posestvo že zdavnaj prepustil sinu, je povedal, da je poslopje staro čez sto let. Njegova snaha pa je dodala, da so ob stari sezidali novo hišo, vendar hodijo tja le spat, drugače pa se držijo še naprej stare. Tudi zato, ker tasta nič ne mika v novo hišo.

V stari hiši ga zadržujejo spomini in delo. Ludvik Dajčar se je narodil v Radomerščaku. Učil in izučil se je za mizarja, nato pa je naredil se pomočniški izpit. Delal je v obdobju, ko mizarji niso bili taki gospodje kot danes, ko moraš ko njim, potem pa čakati in čakati, da prevzeto delo naredijo; tedaj so prišli na dom in ostali tako dolgo, dokler naročila niso dokončali. Ludvik je ob taki priložnosti spoznal Marijo iz Radoslavec, se kmalu zatem z njo poročil in se preselil na tastovo domačijo. Žal pa jima ni bilo dano dolgo zakonsko življenje, saj je po treh letih umrla. Nekaj let pozneje se je oženil z njeno sestro Alojzijo, ki mu je povila 4 dekleta in 1 fanta. Lani je umrla.

»Ker je bilo več kot dovolj dela na večji kmetiji, sem se ukvarjal predvsem s kmetijstvom, vendar ob tem nisem zanemarjal mizarske delavnice. Postopoma sem jo opremo, s tistim pač, kar se je dobilo. Še več: poravnalni stroj sem si naredil sam, in to predvsem iz lesa. V delavnici sem delal vsemogoče reči, tudi krste. Iz nje pa je šlo veliko izdelkov, ki sem jih naredil brezplačno, na primer stavbno pohištvo za moje hčere in sina. Zdaj ko sem že starejši, pa izdelujem tudi suho robo.«

Ludvik mi je pokazal priznaje turističnega društva iz Ljutomera. Na prihodnjem prikazu bo spet sodeloval. Nekaj izdelkov je že nared: kosišča z dvema in tudi enim ročajem (na taka se dá kosa zaradi košnje v vinogradih), lesene grablje z redkimi in gostimi zobci (s takimi grabljaš na pokošeni

80-letni Ludvik Dajčar iz Radoslavec ne more brez svoje delavnice. Vsekakor pa ne zdaj, ko so ga nekako »oprostili« dela na polju in pri živini. Brez njega pa bi težko shajali kmetje in drugi, ki se oglašajo pri njem zaradi kosišč, grabelj, »štilov« za motike, ki jih tudi natakne... Posnetek: Š. S.

vrtni trati), ročaji za motike imajo vrhnji konec zakrivljen (omogoča lažje kopanje v grada), pokazal mi je lesen »stroj« za mletje jabolk, sladkega grozdja; prinesel je slike japonskih kasačev, ki jim je [illegible] kam) naredil »natur[illegible]« virje... Še bi lahko nizal.

Ludvik me je povabil na [illegible] delico kave. Potem ko sem vstopil, pa je bilo gostoljubno na pretek: meso iz »[illegible]«, snaha je pravkar vzela iz [illegible] ržen kruh, na mizi se je [illegible] liter domačega rdečega, [illegible] nje pa še kavica. Gostitelj [illegible] naprej pripovedoval o [illegible] veselju do dela v mizarski [illegible] lavnici in ob tem pozobal [illegible] kozarček, ki mu ga je bil [illegible] čila snaha. Ko je bil [illegible] naj se odžeja še on, je [illegible] je zvrnil kupico, povedal, [illegible] ima rad dobro kapljico, [illegible] zgodi se, da se tako lot[illegible] da pozabi na jedačo in [illegible] Vnuk je dodal, da ga [illegible] velikokrat klicat, naj [illegible] oblič in se pride okrepčat.

Ludvika drži pokonca [illegible] tom navkljub) predvsem [illegible] Lahko mladim Dajčarjevim [illegible] ko imajo tako živahnega [illegible] tasta, dedka!

Š. SOBOČAN

Čarovnice so (bile) med nami

Z ženskami na grmado

»Najžalostnejše poglavje v zgodovini Ljutomerskega sodstva so obsodbe čarovnic. Znani so nam iz sodnih zapisnikov le slučaji iz 17. veka. Danes se nam zdi nepojmljivo, kako je mogla v stoletju, ko so živeli veliki možje Keppler, Leibnitz, Kartezij in drugi, pravna veda in praksa zaiti v toliko zablodo. A več ali manj ima vsko stoletje svoje senčne strani. Bodoči zgodovinar se bo istotako čudil, kako so leta 1914 bili na Slovenskem sploh mogoči znani dogodki in kako so se mogla med svetovno vojno dogajati nezaslišna divjaštva, kakršnih niti divjaki ob preseljevanjih narodov niso počenjali. Zmota in zloba je strašna skrivnostna sila, pred katero vsaj hipno ne zmore nič ne omika ne vera,« je zapisal Fran Kovačič v knjižici Zgodovina trga in sreza Ljutomer, ki jo je izdal 1926. leta.

Te misli so bile zapisane pred 67 leti. V tem času se je zvrstilo veliko dogodkov, ki so nepojmljivi, na primer druga svetovna vojna, korejska in vietnamska vojna ter sedanje prelivanje krvi v Bosni. Sicer pa smo o tem tako in tako »na tekočem«. Poglejmo, kako je zgodovinar, ki je bil doma iz Verženja, opisal dobo, ko so preganjali domnevno čarovništvo oziroma ljudi, ki naj bi imeli neposredne stike s hudičem.

Fran Kovačič najprej omenja zapisnik o županovanju Andreja Scheitla, ki ima datum 10. december 1672. V dokumentu je »opazka«, da je v času njegovega triletnega delovanja (1670–1673) zaradi čarovništva in tatvin prišlo pred tajno sodišče in na morišče 32 oseb. Domnevne čarovnice in čarovnike pa so preganjali in zaznovali tudi v poznejših letih. Tako so zadnji dan julija 1673 postavili pred tajno in naposled še pred javno sodišče 8 žensk in 1 moškega. Sodba je bila kruta: 6 žensk so sežgali, 2 so prešibali in spodili iz dežele, moškega pa so obesili.

Največ čarovniških obravnav v Ljutomeru pa je bilo 1690. leta. 23. avgusta je v strašnih mukah umrla Agata Majar, imenovana Golwascherin, saj so jo sežgali na grmadi, pepel pa pokopali. Nekaj dni pozneje, 29. avgusta, so umorili in nato sežgali Magdaleno in Gero Tučič iz župnije sv. Križa. 9. septembra sta bila z mečem obglavljena in sežgana Andrej Misla, po domače Levak, in Marija Gregorič. 23. septembra je po strašnem mučenju v ječi umrla neka Fundovka s Cvena. 3. oktobra pa so graščini izročili neko »staro babje« Heleno. Naslednji dan pa so prijeli še drugo revico – »gostačko«. 9. oktobra so v ječi umorili in pokopali neko žensko iz Lokavec. Morija se je nadaljevala! 15. oktobra so v ječi mučili in nato umorili Heleno Zmazek. Iz arhivskega gradiva je tudi mogoče ugotoviti, da so 24. oktobra izročili deželnemu sodišču 7 tržank iz Verženja in 1 žensko iz Bunčan.

Zgodovinar Fran Kovačič piše, da je bil posebno krut dolnjegrajski (graščina v sedanjem Podgradju pri Ljutomeru) sodnik Ludovik Lacherer, ki je obsodil množico domnevnih čarovnic.

»Ko so zoper njega prišle pritožbe od trga in branečkega graščaka, je vlada določila za komisarja dr. Janeza Tülbricha. Ljutomerski tržan Janez Orban je 5. novembra 1690 poročal, da se je ta gospod že naprej izrazil, da so po njegovem prepričanju **sploh vse ljutomerske tržanke čarovnice**, ki bi se s svojimi deklami vred morale izročiti deželnemu sodišču. 22. novembra 1690 je došel ta komisar v Ljutomer in takoj drugi dan je k smrti obsodil Agato Signorco in Gero Trunkovo radi čarovnije. Obe so z vrvjo zadavili in trupli na grmadi zažgali, pepel pa zakopali. Trunkova je rekla, da rada umrje in nikogar noče dolžiti radi svoje smrti,« je zapisal *strokovni pisatelj, modroslovec, zgodovinar in bogoslovec, organizator znastvenega dela, izvedenec za slovensko štajersko mejo* Fran Kovačič, rojen 1876. leta, umrl pa je 1939. leta. Svoje zapiske o čarovništvu (to je sicer najmanj pomembno njegovo delo) pa je gradil po knjigi Andreasa Guba Aus Steiermarks Vergangenheit (Iz štajerske preteklosti).

Ljutomerskemu trškemu magistratu pa je uspelo rešiti šest žensk, ki jim tako ni bilo treba iti pred deželno sodnijo, kjer bi jih v najboljšem primeru mučili. V zapisniku 16. julija 1699 piše, da so to bile: Marija, žena Petra Winklereja; Eva, žena Janeza Fischerja; Liza Kosi; Barbara Šentak; Magdalena, žena Matije Purgauerja; Agata, žena Janeza Orbana. Ovadila jih je neka kramarica. Bile so sicer oproščene, pač pa so jim odmerili sodniške stroške, vsaki po 44 goldinarjev in 47 krajcarjev, ki jih je pozneje plačal trg Ljutomer.

»Ko so ljudje videli, da noben obtoženec ne uide smrti, so takoj začetkoma prostovoljno vse priznali in se tako s hitro smrtjo rešili nadaljnjih muk. Dejstvo je, da so se ljudje takrat v svoji praznovernosti **res pečali s čarovništvom**. Priznanje neverjetnih reči so izsilile deloma muke, deloma pa so pri tem sodelovale opojne (narkotične) pijače in jedi, potem pa strašna moč sugestije. Ubogi obtoženki so tako dolgo trobili v ušesa njeno čarovništvo, da je končno vsa zmedena **sama verjela in vsemu pritrdila**. V čarovništvo so takrat verovali tudi najbolj izurjeni pravniki in zdravniki, kar je ljudi le potrjevalo v njihovem praznoverju,« komentira Fran Kovačič.

Tako torej, čarovnice so bile med nami. O eni od njih je bilo pred kratkim poročilo v našem listu, ki ga je napisal Frančišek Ferencek iz Cezanjevec, objavili pa smo tudi že čarovniško zgodbo iz Ivanec. Če ste tudi vi slišali za čarovnike ali pa ste to celo sami, z besedo na dan. Vnaprej obljubljamo, da vas ne bodo sežgali na grmadi.

S. SOBOČAN

BISERNA POROKA – Marija in Martin Trajbarič iz Filovec sta praznovala biserno poroko. V znameniti Plečnikovi cerkvi sta si – podobno kot pred 60. leti – ponovno podala roke, njuni trije otroki, šest vnukov in drugi sorodniki, znanci in prijatelji pa so jima doma priredili pravo gostijo. Čeprav bo Marija letos dočakala že 80, Martin pa celo 87 let, sta se na slovesnosti še prav mladostno zavrtela. »Redno delo na svežem zraku, zdrava kmečka hrana in medsebojno razumevanje,« pravita, »so recept, ki lahko tudi druge pripelje do bisernega jubileja.«

Š. T.

Soboški vrtičkarji pred novo sezono

Še nekaj prostih parcel

Društvo vrtičkarjev Murska Sobota šteje že 135 članov, ki imajo ob Bakovski cesti parcele v skupni površini 2 hektarjev. Ker zakonske določbe ne omogočajo, da bi bili lastniki teh parcel, med katerimi jih je večina enoarskih, nekateri pa premorejo tudi dvoarske vrtove, so s podjetjem Agroservis, ki je lastnik tega zemljišča, sklenili najemno pogodbo, ki jo vsako leto dopolnijo. Tako mora letos vsak posameznik plačati za ar zemljišča 2.505 tolarjev. Ker vsi ne zmorejo naenkrat plačati tega zneska, so se domenili, da ga je možno odplačati v dveh obrokih, in sicer prvega do konca marca, drugega pa do konca aprila letos. S tem bi hkrati omogočili izterjavo najemnine do junija, s čimer bi lahko v celoti poravnali najemnino, ki znaša 338 tisoč tolarjev, in denar nakazali Agroservisu. Sicer pa znaša članarina le simboličnih sto tolarjev, s čimer nekako pokrijejo nujne administra tivne in bančne stroške.

Soboško društvo vrtičkarjev ima svoj sedež v prostorih delovne skupnosti skupnih služb mestnih krajevnih skupnosti na Kocljevi 4 oziroma v pritličju doma upokojencev. Tam se lahko oglasijo tudi vsi, ki se zanimajo za najem vrta, saj je za zdaj na voljo še okrog 20 parcel. Novoizvoljeni izvršni odbor društva vrtičkarjev, ki ga vodi Anton Židanek, si prizadeva, da bi člani dosledno spoštovali pravila o redu na parcelah. Zato je vsak najemnik dolžan vestno in skrbno obdelovati svoj vrt, odmetavanje smeti ali drugih odpadkov na dovozno pot ali skupni del vrta pa ni dovoljeno. V ta namen si mora vsak urediti svoj kompostnik, vrtičkarji pa so dolžni tudi kositi travo ob svoji parceli.

V začetku letošnje pomladi so že imeli očiščevalno akcijo, s čimer bodo nadaljevali tudi v prihodnje. Prizadevajo si za čim lepši videz parcel, zato skušajo upoštevati normative za postavljanje vrtnih lop, ki jih je zanje izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem. Za zdaj je takih lop, ki so izdelane iz različnega materiala, približno 50, primerne pa so za shranjevanje orodja in drugih pripomočkov. Ne želijo pa si konfliktov zaradi kraje vrtnin. Odklanjajo vsako neupravičeno sumničenje, ki povzroča občasne spore med vrtičkarji, in špekuliranje pri plačilu najemnine. Ne pravijo zaman, da vrtičkarstvo ni zgolj pridobivanje dobrin, ampak pomeni tudi razvedrilo in rekreacijo po napornem delu v službi, zato bodo letos organizirali več družabnih srečanj.

MILAN JERŠE

Na obrtnem sejmu v Münchnu

V četrtek, 18. marca 1993, je šola organizirala ogled obrtniškega sejma v Münchnu. Tako smo se učenci drugega letnika in delno četrtega letnika smeri strojni tehnik odpravili kmalu po polnoči z avtobusom v smeri M. Sobota–Gradec–München. Vsi smo bili zelo razposajeni in razburjeni, predvsem pa zelo neučakani, saj je bil ogled sejma za vse nas veliko pričakovanje. Vsak po svoje si je predstavljal, kakšen bo sejem. Prave predstave o njegovi razsežnosti in predvsem kakovosti pa verjetno ni imel nobeden od nas.

Pot je bila naporna in dolga. Zjutraj ob osmih smo prispeli v München. Do 13. ure smo si ogledovali mesto. Zbrali smo se pred avtobusom in odšli proti razstavišču.

Razstavni prostor je imel 25 hal, v katerih so bili na ogled izdelki iz Nemčije in drugih evropskih držav. V vsaki hali so bili izdelki, pripomočki za delo, stroji, delovne mize, oprema za določeno panogo obrnitve itd. Skratka, vse, kar smo videli, je bilo namenjeno za izpopolnjevanje vseh panog od gradbeništva, kleparstva, kovinarstva pa vse do sodobnega računalništva.

Prav računalništvo nas je posebno pritegnilo. Čeprav je nam mladim skoraj še vedno računalnik predvsem prijatelj pri igricah, vemo, da ima neverjetne zmožnosti in razsežnosti v celotnem gospodarstvu, saj si brez njega sploh več ne moremo predstavljati hitrega in natančnega poslovanja. Prav zato smo si računalniško opremo ogledali še s prav posebno pozornostjo. Videli smo mnogo stvari, katerih si nismo niti mogli predstavljati.

Čas je prehitro tekel in nas priganjal, vendar smo hoteli izkoristiti vsako minuto, da izvemo čim več. Utrujeni, vendar prepolni vtisov in novih spoznanj smo ob 18. uri končali ogled sejma in se odpravili domov.

Zahvaljujemo se še g. Pavlinjeku in Obrtni zbornici M. Sobota, ki sta s svojimi prispevki pomagala, da smo si ogledali obrtni sejem.

Vsi se dobro zavedamo, da strokovno tako bogatega obrtniškega sejma morda ne bomo tako kmalu videli in verjetno ga nobeden ne bo nikoli pozabil.

Učenci 2. k

Stare fotografije pripovedujejo

Kraljevska igra v Lendavi

Čeprav je Lendava mesto že od 1760. leta, menim, da so šah v njej začeli igrati šele po 1945. letu. Šah združuje narode. To je bilo pozitivno zlasti takoj po vojni, ko smo se srečevali v šahovskem društvu v Lendavi: Slovenci, Madžari (ti so bili najštevilnejši), Hrvati in Srbi iz stražnice v Dolgi vasi. Takrat smo se trudili za uvrstitev v nižje kategorije, mojstrskega kandidata ali celo šahovskega mojstra pa smo si predstavljali kot svetnika. Zelo aktiven je bil Štefan Šinko, po katerem smo po njegovi smrti poimenovali naš klub. Udeleževali smo se tudi tekmovanj s sosednjimi klubi. Nanje smo se vozili po prašnih cestah v Lipo, Radgono, Ljutomer, Čakovec in Varaždin. Naš član Bobovec pa je zaslužen, ker je za igranje šaha navdušil mladino.

I. KRAMAR

ŠAHISTI – Na tejle stari fotografiji, ki jo je posnel g. Bobovec, so nekdanji začetniki šaha v Lendavi. Od leve proti desni stojijo: Šinko, Roudi, Stanisavljevič, Balovič, dr. Hajoševa, Gönc in Antolič; čepijo pa (od leve proti desni) Varga, Kramar, Škodnik in Bobovec.

Ob križu mogočen hrast

V krajevnem leksikonu Slovenije, izdanim pred 13 leti, je za Trdkovo med drugim zapisano, da je v vasi četrtina hiš nabijanic, redke so lesene, dve sta kriti s slamo, hiše so večidel ob makadamski cesti Martinje–Kuzma in mnogih stranskih kolovozih.

Trdkova: zaščiten hrast, podrtija, ovenelo cvetje okrog Križanega...

Zdaj je podoba tega kraja, ki je znan tudi po piramidastem tromejniku, saj je tam stičišče meja Slovenije, Avstrije in Madžarske, drugačna. Torej veliko novejših hiš in zametki asfaltirane občinske ceste, ki pelje od Martinja skozi Trdkovo v Matjaševce. Krajani upajo, da bodo dela kmalu nadaljevali, vsekakor pa na najvišji točki – Lepoševem bregu, od koder se cesta, ki je deloma že utrjena, strmo spusti v dolino. Tistega, ki ni vajen vožnje po takih pobočjih, je celo strah. Menda pa so bili prejšnji zavoji še bolj strmi.

Na Lepoševem bregu pa sem postal pozoren še na nekaj drugih znamenitosti. Ustavil sem se ob mogočnem hrastu, za katerega mi je sosed dejal, da je »veški« in spomeniško zaščiten. Vsekakor pa ni zaščitena podrtija, ki je v neposredni bližini in kazi podobo te sicer lepe višinske točke. Ob hrastu je velik križ, na njem pa menda leto dni staro, seveda ovenelo cvetje, kar tudi ni lepo videti. Vaški zvonik, ki se je tudi našel v tem koncu, pa je lepo urejen in vzdrževan. Nanj so gasilci pritrdili še sireno in tako z enim objektom rešili dve zadevi.

Š. S.

pisma, mnenja, stališča

Spoštovani g. urednik!

Prosim za objavo mojega pisma v rubriki »Pisma bralcev« Vas pa prosim, da nanj ne replicirate, ker ste zaradi te zadeve časopisu že odvzeli dovolj prostora. Želim, da mojega polnega naslova ne objavite in ga zadržite v uredništvu. Upam, da boste kljub pripombi na vaše pisanje, to storili.

S spoštovanjem
vzgoj. MAJDA FICKO
MURSKA SOBOTA

Ali je to res birokrat?

Ni kaj reči: zanimiv je dvoboj dveh novinarjev, vendar ni enakovreden, ker eden izmed njiju zadevo pozna, drugi pa ne.

Prepričana sem, da je vsevedni urednik g. Votek, 11. 3. izkazal malo profesionalnosti. Prvič: pisal je o seji parlamenta, na kateri ni bil; drugič: izjavil je, da je imenovanje ravnatelja soboških vrtcev (čeprav je samo en VVZ) obrobni primer. Če je to res obrobni primer, zakaj 25. 3. tarna o posledicah, ki so zaradi obrobnosti lahko zanemarljive. To je vendar protislovno. O tem primeru je pisal tudi g. Graj in sicer le polresnice, ker resnice ni poznal, ali je ni želel zapisati. Novinarjevo pisanje naj bo jasno in razumljivo, da ne bodo potrebni demantiji ali pojasnila.

G. Votek nam preveč vsiljuje svoje mneje o imenovanju ravnatelja in o delu podpredsednice IS občine. Če v njeni dejavnosti izven politike vidi konkurenco, naj se postavi s kvaliteto, ne pa s spakovanjem.

Mislim, da je tudi za urednika pomembno kdo je kandidat, saj je objavil kar nekaj člankov o njem. Po njegovem mnenju pa bi ministrica morala posredovati oziroma delovati tako, da bi ta kandidat dobil soglasje. Lahko bi se sam vprašal, zakaj nekdo vztraja pri prijavah na razpis kar štirikrat. Zaslepljen zaradi velike želje po zasedbi tega stolčka, po prvih dveh porazih ni bil sposoben uvideti, da nima smisla vztrajati, ker po strokovni in človeški plati ni sprejemljiv (morda po politični?). Nasprotno: dovolil si je »pranje« glave celemu vzgojiteljskemu zboru in pri tem požel žalosten aplavz.

G. Votek, neprimerno in nekorektno je pripisovanje krivde za neimenovanje ministrici, saj postopek imenovanja ne poteka preko njene funkcije ampak je pravno določen. Pa tudi zakaj naj bi se zavzemala za imenovanje kandidata, ki nikoli ni delal s predšolskimi otroki. Tudi s šolarji je delal pred mnogimi leti, ves ostali čas pa je bil pisarniški molj.

Žal mora ravnatelj poznati tudi praktično delo in imeti tudi tovrstne izkušnje. Pedagoško vodenje je najpomembnejša vloga ravnatelja v zavodu. Sposobnosti dobrega ravnatelja pa so: razumevanje potreb otroka, poznavanje njegovega razvoja, pomoč in podpora pedagoškim delavcem, izdelovanje kakovostnih programov, spremljanje vzgojnega dela... Dober ravnatelj torej mora zaznavati kakovost vzgojnega dela in veliko delati z vzgojitelji. Tega pa ne zmore oseba, ki ni obogatena tudi s praktičnimi izkušnjami.

Nekateri delavci sicer podpirajo »večnega« kandidata, ker v tem vidijo možnost zase: kvaliteta dela ne bi bila najpomembnejša saj je ravnatelj ne bi zaznaval. Razne akcije vezane na izbiro ravnatelja, jim občasno jemljejo čas in elan za delo z otroki. Naš kolektiv pa vendar premore večino dobrih vzgojiteljev in varuhinj, ki s polno odgovornostjo opravljajo svoje delo, zato zaradi očitane nonšalantnosti ministrici, ni v VVZ nobene katastrofe. Delamo in želimo delati dobro, pošteno, ustvarjalno, s pogledom v prihodnost, pri tem pa z veseljem sprejemamo dobronamerno pomoč, zavračamo pa insinuacije, neresnice, polresnice, skratka vse kar je slabonamerno.

RESNIČNO: O ČEVLJIH NAJ SODI KOPITAR, O NAS PA STROKA.

Vzgojiteljica

Pripis urednika!

Gornje pismo objavljam v celoti, čeprav avtorica ne želi repliciranja in želi ostati anonimna. Na to bi sicer pristal, če bi imela avtorica gornjega teksta toliko trdno hrbtenico, da bi se podpisala s pravim imenom in priimkom ter polnim naslovom. Toda ker tega ni storila, sem se odločil za ta korak. Resnici na ljubo nisem imel in nimam nobenega zadržka do objave gornjega pisma, toda zaradi pomanjkljivega naslova sem preverjal identiteto avtorice in ugotovil, da v soboških vrtcih ni vzgojiteljice z imenom in priimkom Majda Ficko. ***Poleg tega avtorici v pojasnilo še to, da je premalo pozorno prebrala moje pisanje o imenovanju ravnatelja v soboških vrtcih. V vseh tekstih, ki sem jih napisal na to temo, ves čas govorim o imenovanju tega ali onega kandidata. Torej o dveh kandidatih, na katerih se lomijo kopja. Sicer pa je bilo težišče mojih zapisov usmerjeno na politično odločanje in delovanje oblasti ob analizi omenjenega primera.***

Odg. urednik: J. VOTEK

Ravnatelji vrtcev Pomurja

o bodočem razvoju družbeno organizirane predšolske vzgoje

Na svojem rednem strokovnem srečanju so ravnatelji in pedagoški vodje vrtcev Pomurja razpravljali o koncepciji osnovnega šolstva ter o predlogu Pravilnika o napredovanju v nazive v predšolskih vzgojno-varstvenih zavodih.

Ker je predšolska vzgoja integralni del vzgoje in izobraževanja, se vsa dogajanja in novosti v osnovnem šolstvu tičejo tudi delavcev vrtcev. Največ problemov in nejasnosti je v predšolskih vrstah povzročil predlog o devetletni šolski obveznosti in to s premikom starostne meje za vstop v šolo navzdol. S tem bi vrtci izgubili eno celo generacijo otrok, ki bi odšli v šolo v tistem letu, ko bodo dopolnili 6 let. Priprava na šolo bi potekala v osnovni šoli v prvem obdobju šolanja. Po živahni, vendar kvalitetni razpravi so, vodstveni delavci vrtcev predlog smatrali za strokovno utemeljen predvsem s predpostavko, da so šole dolžne prej pripraviti kadrovske, prostorske in organizacijske pogoje, kot jih predvideva predlog, ter pripraviti celovit učni načrt za prve tri leta šolanja.

Pravilnik o napredovanju v nazive za delavce v vrtcih nekoliko kasni, saj je za osnovne in srednje šole že sprejet. Skrajni čas je, da se izdelajo konkretna merila, po katerih bo možno tudi dobre vzgojiteljice z dodeljevanjem nazivov: mentor, svetovalec, svetnik nagraditi, jim dati priznanje in jih stimulirati za še boljše delo.

Osnovni kriterij je vsekakor strokovno in vestno vzgojno delo v oddelkih z otroki, a brez nenehnega strokovnega izpopolnjevanja, posredovanja svojih pozitivnih izkušenj drugim pedagoškim delavcem v pisni obliki ali z javnim nastopom ter povezovanjem z drugimi strokovnjaki in praktiki iz področja predšolske vzgoje sama, še tako dobra praksa stagnira.

Prav ti kriteriji, napisani jasno in glasno, so lahko dobro izhodišče in velika pomoč pri iskanju in imenovanju bodočega vodstvenega kadra, kajti, kdor ne zna predstaviti svojega dela in znanja in s tem pridobiti točke za napredovanje, mu ni pripisati, da bi lahko uspešno vodil in predstavljal cel zavod. V luči prenove je namreč ravnatelj: osrednja oseba, poslovni menedžer, pobudnik, koordinator, kreator, usmerjevalec in organizator.

Govora je bilo tudi o nujnosti, da se čimprej prenovi vzgojni program za otroke do treh let in od 3–6 let, o potrebi došolanja vseh vzgojiteljic na višji stopnji, o pomanjkanju strokovnih delavcev v vrtcih, o posodobitvi oprem igralnic, didaktičnih sredstev in še kaj.

Vse udeležence sestanka je pozdravila ravnateljica OŠ Veržej g. Angelca Fras, ki je odstopila prostore za izvedbo sestanka ter predsednik IS občine Ljutomer g. Ludvik Bratuš, ki je večino časa na sestanku tudi aktivno sodeloval in podprl vsa prizadevanja za kvalitetno delo v vrtcih, izobraževanje vzgojiteljev in izrazil željo in potrebo, da bi vrtci dobili v družbi tisto priznanje in pozornost, ki jo zaslužijo.

Jana Kolarič

Velikonočni pozdrav iz Buchsa!

Slovensko kulturno društvo MURA iz RANKWEILA v VORARLBERGU je praznovalo letos že petnajstič dan žena.

Te proslave se vedno udeleži tudi naš pokrovitelj Skupščina občine Lendava. Iz domovine nas obiščejo tudi različne glasbene skupine.

Tudi letos, 13. marca, je bila v Rankweilu proslava, na kateri je bilo zelo veselo. Najprej je predsednik društva, Alojz Lenarčič pozdravil vse navzoče in čestital vsem ženam in mamicam za njihov minuli praznik. Zatem je sledil kulturni program, ki so ga pripravili otroci slovenske dopolnilne šole, pod vodstvom učiteljice Melite Lasičeve. Društvo je pripravilo tudi bogato tombolo. Na prireditvi se je zbralo okrog 500 ljudi. Tudi letos je prišlo mnogo prijateljev in članov društva iz drugih držav: iz Švice, Lichtensteina in Nemčije. Že tretje leto organizirajo domači ljudje – Slovenci v domovini avtobus in se pripeljejo na obisk k nam: sorodniki, prijatelji ali sosedje in skupaj proslavimo ta praznik. Tudi letos je bilo tako, zato je bilo vzdušje prijetnejše, z nami je bil del naše domovine, skratka bilo je nepozabno. Po vseh teh lepih trenutkih je domotožje in želja po svojcih še večja... Za veseli večer in urne pete je poskrbel ansambel EKART iz PRIPOLJA.

Društvo Mura obstaja že sedemnajst let in ima lep in bogat celoletni program, kot na primer piknike, domače koline, kartanje v šnopcu, izlete, pustovanje itd. Naše društvo šteje okrog 200 članov. Večina nas je iz Prekmurja, nekaj pa tudi iz drugih republik. Naše prireditve tudi obiskujejo tudi domačini – Avstrijci. Iz njih odhajajo zadovoljni, saj je pri nas vedno veselo.

Ob Velikonočnih praznikih se bomo za kratek čas vračali domov – kot lastovke, potem pa zopet odnesli del naše domovine širom po svetu od koder vas v imenu vseh pozdravljam.

ALOJZ LENARČIČ, predsednik društva MURA

Tehnostroj ni potonil

V članku – Tehnostroj ni potonil, ki je bil objavljen v zadnji številki Pomurskega Vestnika, je prišlo do nekaj neljubih napak oziroma do objave netočnih podatkov, ki so precej razburili predvsem naše delavce, negativen odmev pa je bil tudi pri naših poslovnih partnerjih.

Gre predvsem za odstavek, ki se nanaša na izgubo. Res je, da je bila izguba nekoliko večja, kot so bile obračunane obresti za lansko leto, vendar te obresti niso znašale 520 milijonov, temveč le nekoliko manj kot 120 miljonov. To pa je bistvena razlika.

Prav tako moramo omeniti, da je bila izguba za lansko leto v celoti pokrita. Prav tako netočni podatki o trajanju stečajnega postopka. Stečaj se je pričel 25. 1. 1991 in je bil dejansko zaključen v začetku letošnjega leta. Prav tako ni točen podatek, da je podjetje zadolženo do vratu. To je do neke mere veljalo v lanskem letu, v letošnjem letu pa je likvidnostna situacija bistveno boljša, saj smo s konverzijo kratkoročne obveznosti v dolgoročne problem likvidnosti bistveno ublažili.

Prosimo, da v naslednji številki Pomurskega Vestnika objavite nov članek in v njem prikažete realno stanje v našem podjetju.

Jože Roškar, dipl. ekon.

VELEPRODAJNI CENTER
SUPER UGODNE CENE
Velika izbira orodja za VINARJE IN SADJARJE

AGROMARKET TURNIŠČE
telefon: 72 052

- kakovostni vinski hrastovi sodi, od 3 do 800 litrov
- vinski stekleni baloni, od 5 do 50 litrov
- filtri in črpalke za vino
- velika izbira sadjarskih in vinogradniških škarij
- cisterne iz nerjavečega jekla do 10.000 litrov

AKLEJ d.o.o.

KMETOVALCI, ne mečite denarja v zrak, če vam ni potrebno!

- TRAKTORJI: dvoosni, 12 KM s priključki
  dvoosni, 50 KM
  dvoosni, 57 KM
  dvoosni, 82 KM
- motokultivatorji,
- kmetijski priključki,
- kosilnice
- motorne žage

TRAKTORJI ŽE OD 5.390 DEM
MOŽNOST NAKUPA NA POSOJILO!

za nakup kmetijske mehanizacije dodatni 3,5 % popust.

Vsak kupec sodeluje v nagradnem žrebanju.

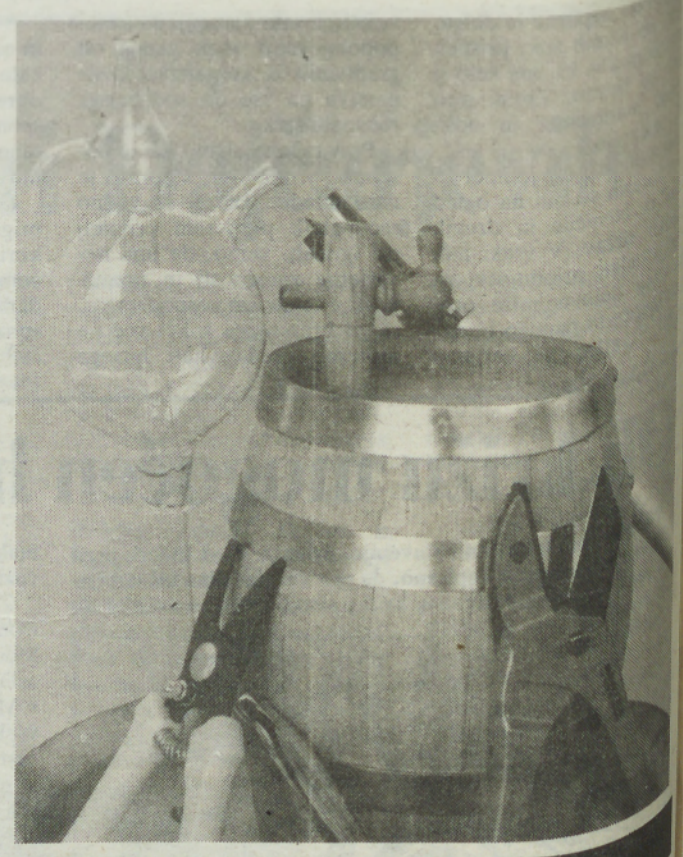

SUPER NAGRADE:
potovanje v ISTANBUL, barvni televizor, stelitska antena, izlet z VESTNIKOVIM VLAKOM

KAKOVOSTNO, POCENI IN ZANESLJIVO

SERVISNA MREŽA IN PRODAJA REZERVNIH DELOV

radijski in televizijski spored od 9. do 15. aprila

9 APRIL PETEK

TV SLOVENIJA 1

10.30 Najlepše pravljice sveta – 10.55 Videošpon – 11.40 Umetniški večer: Niko Grafenauer – 12.35 Antologija slovenske poezije – 13.00 Poročila – 14.20 Sova – 17.00 Dnevnik 1 – 17.15 Huckleberry Finn, angl. nadaljevanka – 17.40 Oscar junior, nanizanka – 18.00 Studio Koper – 18.50 16 črk, tv-igra – 19.30 Dnevnik 2 – 20.05 Forum – 20.25 Veliki petek pri evangeličanih, reportaža – 20.35 Ruševec, dokum. oddaja – 21.10 Križev pot v Koloseju, prenos iz Rima – 22.30 Dnevnik 3 – 23.05 Intervju

Drugi program
11.05 Ze veste – 11.35 Gospodarska oddaja – 12.05 Iskanje Šalome, švic. nadaljevanka – 13.00 Poročila – 16.40 Osmi dan – 17.30 Alpe–Donava–Jadran – 18.00 Tok tok – 18.45 Znanje za znanje – 19.30 Dnevnik – 20.00 Studio City – 22.35 Sova: Jezus iz Nazareta, zadnji del nadaljevanke

HTV 1

7.00 Dobro jutro – 10.00 Poročila – 10.05 Šolski program – 11.30 Hrvaške zgodbe in novele – 12.00 Poročila – 12.05 Svet se vrti – 13.30 Mikser M – 14.00 Poročila – 14.05 Slika na sliko – 14.50 Serijski film – 16.00 Poročila – 16.05 Nemščina – 16.35 Velike pustolovščine – 17.30 Hrvaška dežela in ljudje – 18.00 Poročila – 18.05 Morje – 18.40 Santa Barbara – 19.30 Dnevnik 1 – 20.05 Hrvati, ki so ustvarjali svet – 21.00 Križev pot v Koloseju, prenos iz Rima – 22.35 Dnevnik 2 – 23.00 Slika na sliko – 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki – 9.05 Zahodno od Santa Feja – 9.30 Kultura – 10.00 X-Large – 10.30 Potovanje na sever, film – 12.05 V kraljestvu narave – 12.15 Reportaže iz Avstrije – 13.00 Čas v sliki – 13.10 Jakob za modrimi vrati – 14.45 Evropski turizem – 15.00 Minuta molka – 15.01 Otroški spored – 17.00 Mini čas v sliki – 17.10 Spored po željah – 18.00 Čas v sliki – 18.30 Prijateljstvo za vse življenje – 19.30 Čas v sliki – 20.05 Šport – 20.15 Povabilo na zmerjanje – 21.50 Zlata dekleta – 22.15 Velikonočni petek, film – 0.05 Čas v sliki – 0.10 Dama iz Šanghaja, melodrama.

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin – 8.35 Čez dan, informativni program – 9.00 Moštvo, otroška serija – 9.50 Loto – 10.00 Dallas, 120 del: Nezgoda leta – 10.50 Igra – 11.05 Sotrpini – 11.20 Prirodno zdravilstvo – 12.00 Poročila – 15.30 Za upokojence – 16.00 Popoldanski saldo – 16.10 Za otroke – 16.45 Svet denarja – 17.00 Reformatsko bogoslužje – 18.00 Okno – 18.55 Vprašanja kristjanov – 19.00 Za boljši jezik – 19.10 Svet kina – 20.00 Dnevnik, šport – 20.40 Dallas, pon. – 21.35 Panorama – 22.45 Separation, angl. tv-film – 0.55 Dnevnik – 1.00 Dnevnik BBC.
2. program
6.00 Sončni vzhod, magazin – 10.05 Breg z lutmi, tv-film – 15.10 Alpe-Jadran-Donava – 15.40 Za otroke – 16.30 Helikopter – 17.00 Dnevnik – 17.10 Veliki zorni kot – 18.00 Dnevnik – 18.10 Regionalni dnevniki – 18.35 Naš notranji svet, serija – 19.35 Koncert – 22.00 Večerni saldo – 22.25 Moje življenje je san, 1. del – 23.10 Ansambel Škorpion.

RTL

6.00 Majhno dekle, veliko srce, film – 8.15 Nevarnost v dolini tigrov, mladinski film – 9.55 Firebird Tornado, pustolovski film – 11.15 Bitka za Rim, zgodovinski film – 14.40 Roke proč od moje hčere, komedija – 16.30 E. T., fantastični film – 18.45 Poročila – 19.45 Dobri časi, slabi časi – 20.15 Vrnitev v preteklost, komedija – 22.30 Rojen 4. julija, vojni film – 1.15 Pohodniki z visoke šole, komedija – 3.00 Mladi in brezobzirni, drama.

10 APRIL SOBOTA

TV SLOVENIJA 1

11.10 Radovedni Taček – 11.20 Tudi to je Amerika – 11.50 Oscar junior, nanizanka – 12.15 Tok tok – 13.00 Poročila – 13.05 Tednik – 15.00 Sova – 17.00 Dnevnik 1 – 17.10 Svet odkritij, amer. serija – 18.00 Studio Ljubljana – 19.12 Žrebanje 3 × 3 – 19.30 Dnevnik 2 – 20.05 Utrip – 20.30 Ona + On – 21.35 Tvojo smrt oznanjamo, velikonočna oddaja – 22.10 Dnevnik 2 – 22.50 Nočni videomeh

Drugi program
10.00 Risanka – 10.15 Pet prijateljev – 10.40 Klub Klobuk – 12.10 Zgodbe iz šoljke – 13.00 Poročila – 13.05 Veliki koreografi: Carolyn Carlson – 16.20 Športna sobota – 19.00 Moja knjiga o džungli – 19.30 Dnevnik – 20.05 Blaznost, angl. serija – 21.05 Homo turisticus – 21.35 Poglej in zadeni – 22.40 Sova: Alo, alo, angl. nanizanka; Maigret, angl. nanizanka

HTV 1

8.10 Poročila – 8.15 Slika na sliko – 9.00 Dobro jutro – 11.30 Obstati v divjini – 12.00 Poročila – 12.05 Hrvati, ki so ustvarjali svet – 13.05 Me je kdo iskal? – 13.50 Pozdrav iz domovine – 14.25 Poročila – 14.30 Magazin – 15.15 Risanka – 15.30 Zabavnoglasbena oddaja – 16.15 Televizija o televiziji – 16.45 Turbo limach show – 18.00 Poročila – 18.05 TV-razstava – 18.20 Santa Barbara – 19.30 Dnevnik 1 – 20.30 Zlatarna, kanadski film – 22.00 140-letnice Zagrebške nadškofije – 22.35 Dnevnik 2 – 23.05 Slika na sliko – 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki – 9.05 Zahodno od Santa Feja – 9.30 Njegadni – 10.15 Evropski turizem – 10.30 Glas ljubezni, melodrama – 12.15 Risanka – 12.30 Halo, Avstrija – 13.00 Čas v sliki – 13.10 Pot v preteklost, film – 15.15 Otroški spored – 17.00 Mini čas v sliki – 17.10 X-Large – 18.00 Čas v sliki – 18.05 Avstrija v sliki – 18.50 Prijateljstvo za vse življenje – 19.30 Čas v sliki – 20.00 Šport – 20.15 Povabilo na zmerjanje – 21.50 Zlata dekleta – 22.15 Velikonočni petek, film – 0.05 Čas v sliki – 0.10 Dama iz Šanghaja, melodrama.

TV MADŽARSKA

6.10 Vaška tv z vaškim doktorjem – 8.20 Metodistični verski program – 8.30 Za otroke in ne le za njih – 12.00 TV-magister, izobraževalni program – 13.30 Popevke MASH – 14.15 Običaji ob velikem tednu – 15.20 Tele video '93 – 15.25 Avanturisti izključeni – 15.50 Potovalni kviz – 16.40 Moja hiša... – 17.05 Večer RAI – 17.20 Egadi – 17.50 Italijanska kuhinja – 18.05 Bazilika sv. Petra – 19.10 Kolo sreče – 19.40 Večerna pravljica – 20.00 Dnevnik, šport – 20.50 Ribja čorba, ital. film – 22.30 Kreolska maša – 23.05 Dnevnik – 23.15 Moda – 24.00 Nočno sonce, ital. film.
2. program
6.00 Sončni vzhod, magazin – 8.05 Za kmetijce – 8.35 Računalništvo – 9.00 Magazin za Cigane – 9.25–12.00 Narodnostne oddaje – 12.00 Ponovitve: Sotrpini, Familia – 12.45 Za najstnike – 15.10 Čudovite živali – 13.25 Faktor Gemini, serija – 13.55 Nogomet: Vasas-Kispest – 16.00 Kviz – 17.00 Avtomagazin – 17.25 Smrkci – 17.50 Poezija – 18.01 Knight Rider, serija – 19.05 Anna, kanadska serija – 21.35 Telešport – 22.00 Večerni saldo – 22.30 Katalin Bogyai in njeni gosje.

RTL

6.00 Različne mladinske oddaje – 12.30 Harry in Hardersonovi – 12.55 Nora hiša – 13.25 Princ iz Bel Aira – 13.55 Ultraman – 14.20 Policijsko poročilo – 14.45 Knight Rider – 15.45 Ekipa A – 16.45 21. Jump Street – 17.45 Melrose Place – 18.45 Poročila – 19.15 Beverly Hills – 20.15 Gledališka predstava – 22.00 Highlander, fantastični film – 0.15 Ogenj z morja, prenos velikonočne noči iz Hone na Škotskem – 1.15 Noč terorja, kriminalka – 2.45 Melrose Place, ponovitev filma.

11 APRIL NEDELJA

TV SLOVENIJA 1

9.10 Živ žav – 9.55 Velikonočna maša, prenos – 11.15 Velikonočna oddaja – 11.55 Papeževa velikonočna poslanica, prenos iz Rima – 12.30 Slovenska ljudska glasba – 13.00 Poročila – 13.05 Videomeh – 13.35 Ona + on – 15.35 Sova – 16.00 Velika pričakovanja, angl. nadaljevanka – 17.00 Dnevnik 1 – 17.10 Maigret, angl. nanizanka – 19.17 Slovenski loto – 19.30 Dnevnik 2 – 20.05 Zrcalo tedna – 20.25 Podarim-dobim – 20.55 Na konju v naravo, potopisna reportaža – 21.25 Galahad z Everesta, angl. serija – 21.55 Dnevnik 3 – 22.20 Športni pregled

Drugi program
9.05 Poglej in zadeni – 10.05 Vrnitev na otok zakladov – 10.55 Alpe–Donava–Jadran – 11.25 VDV, angleški risani film – 13.00 Poročila – 14.50 Športna nedelja – 19.30 Dnevnik – 20.05 Sedemdostotna raztopina, ameriški film – 21.55 Pevski zbor – 22.55 Sova: Ameriška burleska, Maigret, angl. nanizanka; Jute City, angl. nadaljevanka

HTV 1

8.30 Poročila – 8.45 Slika na sliko – 9.30 Minikins – 10.00 Poročila – 10.05 Velikonočna maša, prenos – 11.28 Risani film – 11.50 Poročila – 11.55 Velika noč, prenos iz Rima – 12.30 Kmetijska oddaja – 13.25 Mir in dobro – 13.55 Narodna glasba – 14.25 Palček David – 14.50 Film za otroke – 15.35 Opera Box – 16.25 Poročila – 16.30 Rdeče in črno, ameriški film – 18.50 Zajčkove zgodbe – 19.30 Dnevnik 1 – 20.05 Murphyjev udarec, britanska drama – 21.20 Sedma noč – 22.50 Dnevnik 2 – 23.15 Slika na sliko – 0.05 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki – 9.05 Pot iz labirinta – 9.30 Evangeličanska božja služba – 10.20 Velika noč – 10.30 Katoliška maša, prenos iz Rima – 12.00 Papežev blagoslov – 12.30 Orientacija – 13.10 Na pomoč, ljubim dvojčke, komedija – 14.35 Trnjulčica, pravljični film – 16.00 Beverly Hills – 16.45 Rešilni signali, film – 18.30 Prijateljstvo za vse življenje – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Potovanje skozi modne hiše: Berlinska modna fitina – 21.15 Ivanov, gledališki prenos – 0.40 Izzvenevanje – 1.10 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

6.40 Vaška TV – 7.25 Za otroke – 7.55 Biblijsko sporočilo – 8.10 Angleština – 8.35 Nedeljski magazin – 11.00 Rk. bogoslužje iz frančiškanske cerkve – 12.00 Urbi et Orbi, prenos iz Rima – 12.40 Košarka, NBA-liga – 13.40 Dvojna Loti, nemški čb film – 15.10 Sin človeka, upodobitve slikarke E. Udvardijeve – 15.40 Dan poezije – 16.35 Reformatski verski program – 17.00 Disneyjeve risanke – 18.45 Kolo sreče, kviz – 20.00 Dnevnik – 22.20 Telešport in reportaže z nogometnih tekem – 21.00 Graditelj cerkva – 21.15 Barabbas, amer. film – 23.55 Znanstvena fantastika
2. program
7.00 Sončnica, magazin – 8.00 Aerobika – 8.20 Vest o štorklji – 8.50 Za otroke – 11.00 Fantom v operi, 1. del tv-filma – 12.35 Dokler zvonijo – 12.55 Pesem doni – 13.10 Usode – 14.00 Teleđokej – 15.35 Velikonočni koncert – 16.15 Delta – 16.45 Poezija – 17.00 Anna, 2. del serije – 18.43 Za otroke – 18.55 Familia, zabavna serija – 19.30 Mladi Toscanini, film – 21.30 Zabavni magazin – 21.55 Dan poezije – 22.25 Telešport

RTL

6.00 Različne mladinske oddaje – 11.00 Balerina, plesni film – 12.50 Žličnica groze, grozljivka – 14.45 Formula 1, prenos – 16.45 Peklenski lov do konca sveta, pustolovski film – 18.45 Poročila – 19.10 Dan kot noben drug – 20.15 Bo ali ne bo naredil? šov – 21.55 Spiegelov tv- magazin – 22.55 Delta Force, 2. del – 0.50 Gverila Force, pustolovski film – 2.25 Tajna šifra Divje gosi, legionarski film – 4.00 Peklenski lov do konca sveta, ponovitev.

12 APRIL PONEDELJEK

TV SLOVENIJA 1

9.55 Lutkovno gledališče – 10.30 Forum – 11.00 Kam naj nesem cvetje – 12.00 Podarim-dobim – 12.30 Videomeh – 13.00 Poročila – 13.05 Blaznost, angl. serija – 14.15 Sova – 15.30 General, ameriški film – 17.00 Dnevnik 1 – 17.15 Radovedni Taček – 17.30 Pet prijateljev, angl. nanizanka – 18.00 Studio Maribor – 18.50 Štiri v vrsto, tv-igra – 19.30 Dnevnik 2 – 20.05 Sedma steza – 20.30 Magija in moda – 21.25 Svet na zaslonu – 22.10 Dnevnik 3 – 22.40 Gospodarska oddaja – 23.10 Portret harfista A. Vollenweiderja

Drugi program
11.35 Znanje za znanje – 12.05 Slovenska ljudska glasba – 12.30 Športni pregled – 13.00 Poročila – 15.30 Intervju – 16.30 Utrip, Zrcalo tedna – 17.00 Slovenci v zamejstvu – 17.30 Dober dan, Koroška – 18.00 Orion – 18.50 4 × 4 – 19.30 Dnevnik – 20.05 Po sledeh napredka – 21.00 Čarostrelec v Berlinu, nemška drama – 22.25 Sova: Najstrašnejši umor, angl. nanizanka; Maigret, angl. nanizanka

HTV 1

7.00 Dobro jutro – 10.00 Poročila – 10.05 Šolski program – 11.30 Veliknočna bajka – 12.00 Poročila – 12.05 Svet se vrti – 13.30 Monofon – 14.00 Poročila – 14.05 Slika na sliko – 14.50 Špet se bomo srečali – 16.00 Poročila – 16.05 Besede, besede – 16.35 Malavizija – 17.30 Hrvaška dežela in ljudje – 18.00 Poročila – 18.05 Dokum. oddaja – 18.35 Santa Barbara – 19.30 Dnevnik 1 – 20.05 Hrvaška in svet – 20.35 Quo vadis, ameriški film – 23.10 Dnevnik 2 – 23.35 Slika na sliko – 0.25 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki – 9.30 Kraji moči – 10.15 Dežela gora – 11.00 Pomlad na Dunaju, koncert – 12.45 Po sledeh velikih mojstrov – 13.00 Čas v sliki – 13.10 Zahodno od Santa Feja – 13.35 Grand Restaurant, komedija – 15.05 Otroški spored – 17.00 Chitty Chitty Bang Bang, film – 19.50 Šport – 20.15 Ta nalvna zahteva, film – 22.00 Vsakdanja kultura – 22.35 Francesko, film – 0.45 Lepotica in vohljač – 1.30 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin – 8.05 Financial Times – 8.35 Otroški program – 11.00 Spomin na pesnika Atilla Józsefa – 12.00 Pesem doni – 12.45 Beethoven: Simfonija št. VII. – 13.30 Poslednji nosorog, otroški film – 14.25 Rezerviran čas – 15.10 Igra – 15.25 Jomi, ameriški film – 17.20 Dežela križev – Litva – 17.55 Kristusove upodobitve – 18.30 Torinski paličolan – 19.20 Za otroke – 19.45 Telešport – 20.00 Dnevnik – 20.20 Ferenc Molnár: Vijolica, tv-igra – 21.30 S.O.S. Sarajevo – 22.40 Rossini: Petite messe solennelle.

2. program
6.00 Sončni vzhod, magazin – 8.00 Otroški program – 11.00 Baptistično bogoslužje – 12.00 Teleigra – 12.15 Mesto bombaža – 12.40 Pšenica mora dozoreti – 12.55 Krožek v Torontu – 13.15 Fantom v operi, 2. del – 14.40 Madžarska transverzala – 15.20 Šteli smo le vesele trenutke – 16.14 Slike iz narave – 16.21 Za otroke – 16.45 Velika noč v Gyimesu – 17.00 Poročila – 17.10 Anna, 3. del serije – 19.00 Polip, kriminalka – 20.40 Glasbena Velika noč – 21.30 Življenje je san, 3. del – 22.00 Večerni saldo – 22.25 Prijateljica, nemški film

RTL

6.00 Različne mladinske oddaje – 9.05 Nesreča v vesolju, fantastični film – 10.50 Dragulji kralja Salomona, pustolovski film – 12.45 Žličnica groze, 2. del filma – 14.30 Ognjeni angel iz Montane, pustolovski film – 16.55 Terence Hill in najbolj lena mula na svetu, komedija – 18.45 Poročila – 19.15 Eksplozivno – 19.45 Dobri časi, slabi časi – 20.15 Manta, Manta, komedija – 22.00 Delta Force, 3. del – 23.45 V postelji z Madonno, glasbeni film – 2.30 Grozljivo prijazna družina – 3.05 Kdo je tukaj šef?

13 APRIL TOREK

TV SLOVENIJA 1

9.35 Najlepše pravljice sveta – 10.00 Orion – 10.45 Homo turisticus – 11.15 Svet odkritij – 12.05 Po sledeh napredka – 13.00 Poročila – 13.05 Svet na zaslonu – 15.20 Sova – 17.00 Dnevnik 1 – 17.15 Tudi to je Amerika, oddaja za otroke – 17.50 Oscar junior, nanizanka – 18.00 Studio Koper – 18.50 Štiri v vrsto, tv-igra – 19.30 Dnevnik – 20.05 Žarišče – 20.45 Neverjetne zgodbe – 21.45 Kronika, kanadska serija – 22.15 Dnevnik 3 – 22.55 Omizje

Drugi program
10.00 4 × 4 – 10.30 Sedma steza – 10.50 Čarostrelec v Berlinu, nemška drama – 12.10 Magija in moda – 13.00 Poročila – 16.00 Videonoč – 18.00 Gradovi na Slovenskem – 18.45 Prisluhnimo tišini – 19.30 Dnevnik – 20.05 Mozart, koprodukcijska nadaljevanka – 20.55 Osmi dan – 21.55 Svet poroča – 22.30 Sova: Maigret, angl. nanizanka; Zgodba, ki je ni, slovenski film (čb)

HTV 1

7.00 Dobro jutro – 10.00 Poročila – 10.05 Šolski program – 11.30 Majhen svet – 12.00 Poročila – 12.05 Svet se vrti – 13.30 Monofon – 14.00 Poročila – 14.05 Slika na sliko – 14.50 Kennedyjevi iz Massachusettsa, serijski film – 16.00 Poročila – 16.05 Učimo se o Hrvaški – 16.35 Malavizija – 17.30 Hrvaška dežela in ljudje – 18.00 Poročila – 18.05 Ta leta... – 18.35 Santa Barbara – 19.30 Dnevnik 1 – 20.05 Terorizem, dokum. oddaja – 21.00 V ospredju – 22.35 Dnevnik 2 – 23.00 Slika na sliko – 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki – 9.05 Zahodno od santa Feja – 9.30 Klub za starejše – 10.15 Evropski turizem – 10.30 Rešilni signali, ponovitev filma – 12.15 Avstrijci v Mehiki – 13.00 Čas v sliki – 13.10 Avstrija v sliki – 13.35 Sinha Moca – 14.00 Magnum, začetek kriminalne nanizanke – 14.45 Jutrišnji mojstri – 15.00 Otroški spored – 17.00 Mini Čas v sliki – 17.10 Spored po željah – 18.00 Čas v sliki – 18.05 Mi – 18.30 Prijateljstvo za vse življenje – 19.30 Čas v sliki – 20.00 Šport – 20.15 Črna reka, film – 21.07 Pogledi s strani – 21.20 Druga domovina, začetek nadaljevanke – 23.15 Čas v sliki – 23.20 Hišni posestnik, satirični film – 1.10 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin – 8.10 Alternativna medicina – 8.35 Čez dan – 9.00 Vsak dan Božič, serija – 10.00 Friderikusov talkšov, pon. – 11.20 Igra – 12.00 Poročila – 16.00 Popoldanski saldo – 16.10 Traffic Jam, zabavna glasba s toplisto – 16.40 Tele video '93 – 16.45 Igra – 17.00 Northwood, kanadska serija – 17.30 Družbena reportaža – 18.10 Svet denarja – 18.20 Čez dan – 18.40 Večerna pravljica – 19.00 Kolo sreče, kviz – 19.30 Katoliška kronika – 20.00 Dnevnik, telešport – 20.40 Klinika, 7. del serije – 21.30 Aktualno – 22.00 Čar športa – 23.40 Dnevnik – 23.45 Dnevnik BBC
2. program
6.00 Sončni vzhod, magazin – 10.00 Prenos iz Parlamenta – 16.10 Mena, magazin za starejše – 17.00 Dnevnik – 17.05 Civilna korajža – 17.30 Otroški program – 18.00 Dnevnik – 18.10 Regionalni dnevniki – 18.30 Rekreacijski šport – 19.05 Zelena brigada, serija – 20.00 Kulturni tednik – 21.00 Ponujam international – 22.00 Večerni saldo – 22.25 Organizacija za vzgojo mladine Marianum Regnum.

RTL

6.00 Poročila – 9.00 Šef – 10.00 Bogati in lepi – 10.30 Vroča nagrada – 11.00 Tvegano – 11.30 Družinski dvoboj – 12.00 Opoldanski magazin – 12.30 Springfieldova zgodba – 13.15 Kalifornijski klan – 14.05 Kalifornijski klic v sili – 15.00 Umor je njen konjiček – 16.00 Hans Meiser – 17.00 Kdo je tukaj šef? – 17.30 Grozljivo prijetna družina – 18.00 Enajst 99 – 18.45 Poročila – 19.15 Eksplozivno – 19.45 Dobri časi, slabi časi – 20.15 Highlander – 21.15 Kriminalni magazin – 22.15 Eksplozivno – 23.15 Gottschalkov šov – 0.00 Zakon in red – 1.05 Grozljivo prijetna družina.

14 APRIL SREDA

TV SLOVENIJA 1

9.55 Najlepše pravljice – 10.20 Gradovi na Slovenskem – 11.05 Mozart, nadaljevanka – 12.10 Osmi dan – 13.00 Poročila – 13.15 Galahad z Everesta – 14.25 Sova – 17.00 Dnevnik 1 – 17.15 Klub Klobuk – 18.50 Štiri v vrsto, tv-igra – 19.30 Dnevnik 2 – 20.05 Žarišče – 20.35 Film tedna: Pod ledenikom, islandski film – 22.15 Dnevnik 3 – 22.45 Oči kritike

Drugi program
10.20 Prisluhnimo tišini – 10.50 Glasbeni večer – 11.45 Kronika, kanadska serija – 12.10 Neverjetne zgodbe – 13.00 Poročila – 16.00 Omizje – 18.00 Beverly Hills – 19.00 Sanjska potovanja – 19.30 Dnevnik – 20.05 Športna sreda – 21.30 Resna glasba – 22.35 Sova: V športnem duhu, amer. nanizanka; Maigret, angl. nanizanka

HTV 1

7.00 Poročila – 10.00 Poročila – 10.05 Šolski program – 11.30 Tom in Jerry – 12.00 Poročila – 12.05 Svet se vrti – 13.30 Monofon – 14.00 Poročila – 14.05 Slika na sliko – 14.50 Serijski film – 16.00 Poročila – 16.05 Hrvaška književnost – 16.35 Malavizija – 17.30 Hrvaška dežela in ljudje – 18.00 Poročila – 18.05 Moja knjiga o džungli – 18.35 Santa Barbara – 19.30 Dnevnik 1 – 20.05 Rosalie, nemški film – 21.45 Dokument, oddaja – 22.35 Dnevnik 2 – 23.00 Slika na sliko – 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki – 9.05 Zahodno od Santa Feja – 9.30 V žarišču: Človek iz človeške roke – 10.15 Znanost – 10.30 Na pomoč, ljubim dvojčka, ponovitev komedije – 11.55 Sadovi zemlje: krompir – 12.10 Reportaže iz tujine – 13.00 Čas v sliki – 13.10 Mi – 13.35 Sinha Moca – 14.00 Magnum – 14.45 Družina Meier – 15.00 Otroški spored – 15.50 Super babica – 17.00 Mini Čas v sliki – 17.10 Spored po željah – 18.00 Čas v slikah – 18.05 Me ženske – 18.30 Hudobna kri – 19.30 Čas v sliki – 20.00 Kulturni dnevnik – 20.15 Na ostrini noža – 21.55 Pogledi s strani – 22.05 Aljaska – 22.50 Sanje so resničnost, film – 1.10 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin – 8.35 Čez dan – 9.00 Disneyjeve risanke, pon. – 11.00 Igra – 12.00 Poročila – 16.00 Popoldanski saldo – 16.10 Svet je čudovit, serija – 16.45 Literarna igra – 17.00 Northwood, 6. del – 17.30 Mladinski program – 18.15 Svet denarja – 18.25 Čez dan – 18.45 Večerna pravljica – 19.00 Miami Vice, kriminalka – 20.00 Dnevnik, telešport – 20.40 János Déri, in memoriam – 21.45 Aktualno – 22.10 Novi svet, ilustrirana zunanjepolitična kronika – 22.55 Jazz: George Jinda World News – 23.55 Dnevnik – 24.00 Dnevnik BBC
2. program
6.00 Sončni vzhod, magazin (do 10.00) – 15.22 Z dušo in telesom, serija – 16.05 Kviz – 16.30 Rinaldo Rinaldini, nemška serija – 17.00 Dnevnik – 17.05 Otroški pogram – 18.00 Dnevnik – 18.10 Regionalni dnevniki – 18.30 Telešport – 19.05 Anna, 4. del serije – 21.00 Potovalni magazin – 21.40 Meje znanosti – 22.00 Večerni saldo – 22.25 Pred koncem dneva – 22.45 Daljne pokrajine, potopisni film

RTL

6.00 Poročila – 9.00 Šef – 10.00 Bogati in lepi – 10.30 Vroča nagrada – 11.00 Tvegano – 11.30 Družinski dvoboj – 12.00 Opoldanski magazin – 12.30 Springfieldova zgodba – 13.15 Kalifornijski klan – 14.05 Kalifornijski klic v sili – 15.00 Umor je njen konjiček – 16.00 Hans Meiser – 17.00 Kdo je tukaj šef? – 17.30 Grozljivo prijetna družina – 18.00 Enajst 99 – 18.45 Poročila – 19.15 Eksplozivno – 19.45 Dobri časi, slabi časi – 20.15 Dirty Dancing, plesni film – 22.15 Sternov tv-magazin – 22.45 Nogomet: Evropski pokal – 23.15 Gottschalkov šov – 0.00 Aljaska – 1.05 Grozljivo prijetna družina.

15 APRIL ČETRTEK

TV SLOVENIJA 1

10.35 Zgodbe iz šoljke – 11.25 Pod ledenikom, islandski film – 13.00 Poročila – 15.15 Sova – 15.25 Prelomnica, ameriški film – 17.00 Dnevnik 1 – 17.15 Živ žav – 18.00 Studio Maribor – 18.50 Štiri v vrsto, tv-igra – 19.30 Dnevnik 2 – 20.05 Žarišče – 20.40 Iskanje Salome, švicarska nadaljevanka – 21.30 Tednik – 22.15 Dnevnik 3 – 22.55 PEP v košarki, finale

Drugi program
10.30 Turizem – 10.45 Sanjska potovanja, nemška serija – 10.55 Športna sreda – 13.00 Poročila – 16.25 Oči kritike – 17.20 Svet poroča – 18.00 Videošpon – 18.45 Že veste – 19.30 Dnevnik – 20.05 Umetniški večer: Čudežni Palladio; Ves svet je oder – 21.45 Resna glasba – 22.35 Sova: On in ona, amer. nanizanka; Maigret, angl. nanizanka

HTV 1

7.00 Dobro jutro – 10.00 Poročila – 10.05 Šolski program – 11.30 Povejte, kaj naj počnem – 12.00 Poročila – 12.05 Svet se vrti – 13.30 Monofon – 14.00 Poročila – 14.05 Slika na sliko – 14.50 Gospodična Marpie, serijski film – 16.00 Poročila – 16.05 Renesančno kiparstvo – 16.35 Malavizija – 17.30 Hrvaška dežela in ljudje – 18.00 Poročila – 18.05 Znanstvena oddaja – 18.35 Santa Barbara – 19.30 Dnevnik 1 – 20.05 Spekter – 20.50 Televizijski festival – 21.35 Ekran brez okvirja – 22.35 Dnevnik 2 – 23.00 Slika na sliko – 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki – 9.05 Zahodno od Santa Feja – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Avstrija v sliki – 10.30 Grand Restaurant, ponovitev filma – 11.50 Raj za živali – 12.15 Avstrijci v Mehiki – 13.00 Čas v sliki – 13.10 Me ženske – 13.35 Sinha Moca – 14.00 Magnum – 14.45 Antični bogovi in junaki – 15.00 Otroški spored – 17.00 Mini Čas v sliki – 17.10 Spored po željah – 18.00 Čas v sliki – 18.05 Mi – 18.30 Hudobna kri – 19.30 Čas v sliki – 20.00 Šport – 20.15 Rododendrom in pršič: Očenje s Tirolskega – 21.20 Pogledi s strani – 21.30 Poslednje povelje, vestern – 23.25 Čas v sliki – 23.30 Moški, ki mi ugaja, film – 1.20 Tisoč mojstrovin.

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin – 8.35 Čez dan – 9.00 Pekleški raj, serija – 10.00 Klinika, pon. 7. dela – 11.00 Igra – 12.00 Poročila – 16.00 Popoldanski saldo – 16.10 Telešport – 16.45 Rezerviran čas – 17.00 Northwood, 7. del serije – 17.30 Magazin za menedžerje – 18.10 Svet denarja – 18.20 Čez dan – 18.40 Za otroke – 19.00 Za boljši jezik – 19.10 Posebna mnenja, D. Mészöly – 20.00 Dnevnik, telešport – 20.40 Soseske, 156. poglavje tv-romana – 21.10 Friderikusov garantirano nepolitični talkšov – 22.35 Aktualno – 23.05 Košarka, posnetek iz Aten – 0.35 Dnevnik – 0.40 Dnevnik BBC
2. program
6.00 Sončni vzhod, magazin (do 10.00) – 15.54 Telefonska igra – 16.09 Kristjani, serija – 17.00 Dnevnik – 17.05 Prizma – 17.45 Za otroke – 18.00 Dnevnik – 18.10 Dnevniki in magazini regionalnih studiev – 19.00 Reševalna ekipa, serija – 19.50 Prijateljski nogomet: Madžarska-Švedska – 22.00 Večerni saldo – 22.25 Filmski klub TV2: Ogled na kraju samem, romunski čb film (1969)

RTL

6.00 Poročila – 9.00 Šef – 10.00 Bogati in lepi – 10.30 Vroča nagrada –11.00 Tvegano – 11.30 Družinski dvoboj – 12.00 Opoldanski magazin – 12.30 Springfieldova zgodba – 13.15 Kalifornijski klan – 14.05 Kalifornijski klic v sili – 15.00 Umor je njen konjiček – 16.00 Hans Meiser – 17.00 Kdo je tukaj šef? – 17.30 Grozljivo prijazna družina – 18.00 Enajst 99 – 18.45 Poročila – 19.15 Eksplozivno – 19.45 Dobri časi, slabi časi – 20.15 Dr. Welby – 20.45 Na pomoč, moji družini se blede, film – 22.15 Dr. Welby – 23.15 Gottschalkov šov – 24.00 Catiow – 1.55 Sladkor, sladkor, komedija – 3.50 Pekleška modrina, kriminalka.

motorna vozila

AUDI 80 TURBO DIZEL CD, letnik 1991, prodam. Tel.: 61 970 ali 61 256.
m–ds

ZASTAVO 101, letnik 1990, prodam. Tel.: 51 159.
ml648

ZASTAVO 101, letnik 1977, registrirano do 1994/3, ugodno prodam. Tel.: 46 708 ali Gradišče 3 b, po 15. uri.
m1669

TOVORNI AVTO IMT MERCEDES DIZEL, dvoosni, prodam po delih ali v celoti. Gederovci 19.
ml670

ZASTAVO 101, letnik 1978, obnovljeno, lepo ohranjeno, prodam za 1.500 DEM. Urisk, Dobrovnik 251 e.
m343

MOPED APN 7 prodam. Zelena 14, M. Sobota, tel.: 26 093.
ml651

YUGO SKALO 55, letnik 1988, prevoženih 39.000 km, rahlo karambolirano, ugodno prodam. Dobrovnik 160, tel.: 79 050.
ml652

LADO KARAVAN, letnik 1986, prevoženih 56.000 km, prodam za 3.500 DEM in električno gradbeno omarico prodam. Tel.: 70 507.
ml603

GOLF JX, bencin, letnik 89, in R 4 TLJ, letnik 1985, prodam. Puconci 187.
m1641

OPEL KADETT C, avtomatic A353 90, in APN 6 s smerokazi, 87, prodam. Krajnc, Črnci 23, Apače, tel.: 69 118.
m4032

VISO 11 RE, letnik 1986, 80.000 km, prodam. Tel.: 62 206.
m4035

UNO 45, karamboliran, motor za registracijo, prodam. Tel.: 65 753.
m4037

NISAN PRIMERO 1.6, staro 2 leti, rdeče barve, ugodno prodam. Tel.: 22 860.
ml654

KADETT 1.6 DIZEL, letnik 86/7, 4 vrata, moder, prevoženih 54.000 km, prodam. Zadružna 2, Černelavci pri M. Sobota.
m1657

JUGO 45, prevoženih 32.000 km, in puhalnik Tajfun prodam. G. Petrovci 43.
ml501

ZASTAVO 850, registrirano do aprila 1994, prodam. Tel.: 82 254.
m4833

VISO 2 CLUB, rahlo karambolirano, neregistrirano, letnik 1982, poceni prodam. Tel.: 82 727.
m4832

JUGO 45, letnik 1989/10, rdeče barve, registriran, prodam. Tel.: 80 087.
m4837

126 P, letnik 1988, junij, prevoženih 66.000 km, ugodno prodam. Tel.: 76 297, Bogar.
ml589

FIAT 126 P, letnik 1980, prodam. Tel.: 24 220.
ml581

LADO RIVO 1300, letnik 1988, prevoženih 24.000 km, prodam. Tel.: 22 135.
m1582

ZASTAVO 101 v celoti ali po delih prodam. Tešanovci 96.
ml583

LADO 1200, letnik 1984, prevoženih 49.000 km, z dodatno opremo, zelo ugodno prodam. M. Sobota, Kajuhova 40.
m1577

FIAT 126, letnik 1978, vožen do septembra, z rezervnimi deli, prodam. Tel.: 24 288.
ml616

JUGO 55, letnik 1989, registriran do 1. 3. 1994, prodam. Tel.: 56 098.
ml604

MOTORNO KOLO za motocross kavasaki KX 250, letnik 1988, dobro ohranjen, prodam. Norbert Črnko, Sotina 34, 69262 Rogašovci.
ml611

ZASTAVO 750 LE, registrirano do konca leta, prodam. Šalovci 120, zvečer.
ml614

posesti

VINOGRAD v Bogojini, 500 trsov, prodam. Bogojina 22.
ml535

STANOVANJE ALI GARSONJERO v Murski Soboti najamem. Tel.: 22 365, popoldan.
m1655

50-arsko njivo v bližini Dokležovja prodam. Ravenska 6, Beltinci.
ml607

30 arov zemljišča, zazidljivega, v Strukovcih, ob asfaltni cesti, prodam. Tel.: 49 188, zvečer.
ml615

V VERŽEJU prodam stanovanjsko hišo s 154 m² uporabne površine in gospodarsko poslopje v izmeri 120 m² na parceli velikosti 523 m² nedaleč od magistralne ceste M. Sobota–Ljutomer in termalnega kopališča Banovci. Gospodarsko poslopje je primerno tudi za obrtno ali proizvodno dejavnost. Informacije po 20. uri po tel. štev. 063 411 465.
mpf

VINOGRAD in parcelo v Lendavi pri gradu, sončna lega, prodam. Tel.: 76 740.
ml554

45 arov njive v Apaški kotlini prodam. Tel.: 061 442 410.
m1661

STANOVANJSKO HIŠO do IV. gradbene faze v Černelavcih, na 7,20-arski parceli, prodam. Možna gospodarska dejavnost. Tel.: 32 348, dopoldan.
m-pf

ENOSOBNO DO 1,5-SOBNO STANOVANJE v Murski Soboti kupim. Tel.: 23 436.
ml632

VINOGRAD, starejši, in njivo, 45 arov, primerno za vinograd ali sadovnjak v Vadarcih, prodam. Tel.: 23 777.
ml633

PLOHE, DESKE (14.000 SIT/m3) **IN LADIJSKI POD** (1 m²/400 SIT) prodam. Dostava na dom brezplačna. Anton Lesjak, Dobojska 13, Celje.
ml573

1,5 HA PRETEŽNO BOROVOVEGA GOZDA v Prosečki vasi prodam. Avgust Kuplen, Polana 21, tel.: 23 610.
m349

NEDOGRAJENO POČITNIŠKO HIŠICO na Vaneči prodam. Tel.: 24 634.
ml645

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE v centru Murske Sobote, komfortno, 55 m², kabelska televizija, telefon, ogrevanje z geotermalno vodo, 1. nadstropje, južna stran, prodam. Tel.: 24 087.
m1625

PARCELO V DOLINI, 25 arov, zgornji del parcele zasajen s 300 vinskimi trtami (laški rizling, beli pinot) na betonskih stebrih prodam. Tel.: 21 832.
m1656

GRADBENO PARCELO, 22 arov, v Puconcih, prodam. Ernest Kutoš, Puconci 33.
m1622

OGRAJEN SADOVNJAK NA VANEČI prodam. Tel.: 23 038.
m1642

V POMURJU (M. Sobota, Lendava, Ljutomer, Radenci, Radgona) in drugje prodajamo, kupujemo, oddajamo, najemamo, zamenjujemo hiše, stanovanja, počitniške hišice, gradbene parcele, poslovno-gostinske prostore, kmetijske posesti, gozdove... Velika izbira, ugodne cene, obročno odplačilo. Dill, d.o.o., Arhitekta Novaka 4 (stara kirurgija), tel.: 23 666.
m-pf

NOVEJŠO HIŠO v Beltincih prodam. Informacije pri odvetniku Jožetu Ratniku, M. Sobota.
m1595

MLADA DRUŽINA najame stanovanje v Murski Soboti. Možnost predplačila. Tel.: 21 458.
m1629

★★★ ■■■

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite IZOLACIJSKI SERVIS F. HAJDINJAK, Gornji Slaveči 6, Kuzma, tel.: 55 071
Popravilo z garancijo na vašem domu.

ENODRUŽINSKO STAREJŠO HIŠO, z vrtom, v Murski Soboti, prodam. Tel.: 21 603.
ml571

STANOVANJI V CENTRU M. SOBOTE, 30 in 38 m², prodam. Tel.: 23 537.
m1634

NA GORIČKEM, v Dankovcih 44, prodam zazidljivo parcelo in 16.000 m² zemljišča, skupaj ali posamezno. Tel.: 061 769 004, od 7. do 20. ure.
m-pf

VINOGRAD V LENDAVSKIH GORICAH, 46 arov, s kletjo in vso opremo na mirni lokaciji, na lepem mestu, vodovod, asfaltna cesta, elektrika, prodam in dam v najem 102 m² za skladišče. Tel.: 76 275.
m2543

kmetijska mehanizacija

ITALIJANSKO ROTACIJSKO SAMOHODNO KOSILNICO MURRAY, 4,5 KS, na tri čeke, skoraj novo, prodam. Tel.: 23 712.
m1569

OBRAČALNIK SIP ugodno prodam. Franc Jelenovec, Murska 9, Krog.
m1658

DVOBRAZDNI PLUG TOMO VINKOVIČ prodam. Matilda Teršek, Lutverci 64, Apače.
m4034

TRAKTROR FERGUSON 35, dobro ohranjen, prodam. Cena po dogovoru. Viktor Kukovec, Kuršinci 36 a, Mala Nedelja.
m343

TRAKTOR IMT 533 DE LUXE prodam. Tel.: 26 090.
ml576

OBRAČALNIK za seno Panonija prodam. Gaberje 156.
m1649

KOPAČ, enodelni za riko RN 1, nov, prodam 10 % ceneje. Motvarjevci 6.
m1612

SEJALNICO ZA KORUZO BECKER, 4-redno, malo rabljeno, v Strukovcih 54, prodam.
m1647

KOMBAJN EPPLE MOBIL 211 z mercedesovim motorjem 240 D prodam. Tel.: 77 180.
m2545

KMETIJSKE STROJE, kuhinjsko pohištvo, rezervoar za olje, mini pečico in posodo prodam. Tel.: 042 844 143.
le2553

TRAKTOR ZETOR 52-11 in štiridelne brane prodam. Satahovci 33.
m1640

TRAKTORJA ZETOR 59-11 IN 35-11 S, wartburg, letnik 1979, prevoženih 65.000 km, prodam. Jože Rous, Ivanci 70, p. Bogojina.
m1635

ROTACIJSKO KOSO za IMT prodam. Tel.: 66 060.
ml638

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, tip TV 420, prodam. Pečarovci 35 c, tel.: 51 043.
ml631

KOSILNICO BCS, s sedežem in opremo, ter priveze za 7 glav živine prodam. Vlado Vučko, Razkrižje 13 a, tel.: 89 164.
m1578

KOMBAJN ZMAJ, Univerzal, ugodno prodam, tel.: 23 405.
m1618

OBRAČALNIK SIP ŠEMPETER, grabljišče 2 m, prodam. Okoslavci 35, p. Videm ob Ščavnici.
ml668

živali

MALE IN MALO VEČJE PUJSKE PRODAM. **Franc Jelenovec, Krog, Murska 9.**
ml658

KOKOŠI, nesnice, rjave, šestmesečne, tik pred nesnostjo prodajamo. Tel.: 82 401.
ml484

KRAVO, od 7 do 10 let, brejo nad 3 mesece ali po telitvi, kupim. Tel.: 49 240 po 18. uri.
ml664

PUJSKE prodam. Petanjci 3 ali tel.: 46 732.
m1636

KRAVO, staro 4 leta, s teletom, prodam. Kovačevci 12.
ml580

MLADE NEMŠKE OVČARJE z rodovnikom, odličnih staršev, prodam. Tel.: 48 323.
m1660

VISOKO BREJO MLADO SVINJO, druga brejost, prodam. Dolnja Bistrica 158 b.
m1637

TELICO, brejo 9 mesecev, prodam. Krog, Murska 43.
ml650

KRAVO, staro 10 let, brejo 5 mesecev, z kontrolo A, prodam. Trimlini 58, Lendava.
m2554

MLADO BREJO KRAVO prodam. Dokležovje, Glavna ulica 45.
m1590

ŽREBIČKO, pasme noričanka, staro 2 leti, prodam. Tel.: 45 426.
ml601

ČEBELJE DRUŽINE z AŽ panji prodam. Lipa 106 a.
ml610

KOZE, smaste, prodam, od 12.000 do 15.000 SIT. Nevenka Muhič, Hercegovščak 42, G. Radgona. Dovoz iz Lomanoš pri Gostilni.
m4039

PUJSKE prodam. Andrejci 34, tel.: 48 139.
ml667

NESNICE, MLADE JARČICE, PASME GOLDEN KOMET, super rjave, uvoz iz Republike Nemčije, cepljene, prodajamo po ugodni ceni 450 SIT. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastonj (akcijska prodaja). Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije v gostilni Anice Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, ali pri Darinki Zamuda, zidarstvo, Galušak 6, tel.: 68 044.
mpp

NESNICE, MLADE JARČICE, PASME GOLDEN KOMET, super rjave, uvoz iz Republike nemčije, cepljene, prodajamo po ugodni ceni 450 SIT. Vsak, ki kupi 20 jarčic dobi eno zastonj (akcijska prodaja). Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije v gostilni Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 24 393 ali v gostilni Železen, Beznovci, tel.: 49 025.
mpp

storitve

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE – popravljamo in montiramo. Rugelj, Černelavci, tel.: 32 920.
m1620

FRIZERSTVO »PICOLO«, Prežihovega Voranca 5, M. Sobota, tel.: 24 652 se priporoča s svojimi storitvami – »trajna« od 1.500 SIT naprej, »vodna« od 300 SIT in frizura s fenom od 300 SIT.
m1620

POLAGAMO LADIJSKI POD, lesene stenske in stropne obloge po ugodni ceni. Pokličite 062 658 513.
mpf

IZDELUJEM nosilce pogonske osi za traktorsko rotacijsko kosilnico IMT. Tel.: 062 656 329 ali 656 298.
m343

SATELITSKI SISTEMI STEREO, SAMO 645 DEM, OBROČNO PLAČILO. AMF d.o.o., TEL.: 70 021.

STROJNI OMETI BAUMIT: izdelavo in dobavo materialov lahko naročite pri STyrian, d.o.o., Lenart. Obiščite nas na GRADBENEM SEJMU V GORNJI RADGONI. Tel.: 062 724 123, fx 062 724 707 od 8. do 15. ure.
m-pf

delo

IZREDEN ZASLUŽEK tudi v prostem času s prodajo tržno zanimivih artiklov. Pogoj: lasten prevoz. Tel.: 062 644 356, po 20. uri.
ml575

K DOBIČKONOSNEMU TRGOVSKEMU PODJETNIŠTVU vabim vse samostojnosti in materialne neodvisnosti željne posameznike. Informacije: Tibor Horvath, Teleki u. 1, 8800 Nagykanizsa, Hungaria.
m2556

KUHARJA takoj zaposlim v Avstriji. Pogoj: znanje nemškega jezika. Tel.: 9943 3176 201.
m1643

KUHARJA takoj zaposlim v Bad Gleichenbnberku. Pogoj: znanje nemškega jezika.
Tel.: 9943 3159 2328.
m1597

KUHARICO IN NATAKARICO iščemo. Gostilna ZELENI GAJ, Fokovci, ali Podjetje VEM, Gregorčičeva 49, M. Sobota, tel.: 24 206.
ml662

NATAKARICO ali priučeno dekle takoj zaposlim. Bistro Vogrinčič, Pertoča, tel.: 57 166.
ml598

OKREPČEVALNICA BISTRICA takoj zaposli natakarico. Drugo po dogovoru. Tel.: 70 292 ali 70 290.
ml653

MLADO DEKLE za fotografiranje aktov iščem. Dober honorar. Sara Moor, p.p. 36, 62204 Miklavž.
mpf

IŠČEMO VEČ DEKLET od 18 do 30 let, urejenega videza, za strežbo v bistroju in diskoteki Don Juan v Dolnji Bistrici. Dajemo stanovanje in dobro plačilo. Tel.: 069 70 262 ali 062 776 120, po 20. uri.
m343

razno

HIPOTEKARNI AVSTRIJSKI KREDITI za pravne in fizične osebe do 300.000 ATS. (samo za območje Pomurja!) Tel.: 82 743.
m-349

PRIKOLICO za prevoz živine in avtoprikolico prodam. tel.: 60 590.
m4033

GRANITNI KAMEN, 2 m³, prodam. Tel.: 65 753.
m4038

SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!
Izolacije, menjava kompresorjev, polnjenje hladilne tehnike.
Tel.: (062) 27 701 ali (062) 28 802.
● Sprejemamo naročila za klimatske naprave PANASONIK.

SENO prodam. Sebeborci 4.
ml630

SUŠILNI STROJ GORENJE za perilo nujno prodam. Grosman, Turjanski Vrh 2, Radenci.
m4036

BARVNI TV IN VIDEOREKORDER prodam. Tel.: 32 649.
m1665

SATELITSKI KOMPLETI!
Montaža, prodaja, servis! Ugodno posojilo na 3, 7 in 13 obrokov. Informacije: (062) 731 443, vsak dan po 16. uri.

TERVOL, trdi, 4 in 5 cm, ugodno prodam. Tel.: 24 929.
m1626

DIATONIČNO HARMONIKO, 3-krat uglašeno, prodam. Krajna 26.
ml624

KUHINJSKO KREDENCO (200), štedilnik na drva (60 x 90) in zamrzovalno skrinjo (60 l) prodam. Tel.: 22 631, Murgelj, Slomškova 68/I.
m1605

RABLJENE OLJNE GORILNICE RAZLIČNIH ZNAMK, servisno pregledane, od 250 do 600 DEM, ter centralno peč na olje, 27.000 kal, s črpalko Wilo in bojlerjem (750 DEM) prodam. Brigita Novak, Vučja vas 2, tel.: 82 587, dopoldan.
m4841

DVA SODA, 500 l, prodam. Tel.: 89 076.
m4834

TRISED (možnost ležišča), dva fotelja in en divan po zelo ugodni ceni prodam. Mladinska ulica 62, tel.: 23 644.
m1621

PEVSKO OZVOČENJE Montarbo, 100 W, bobne Amati ter trubo, znamke Amati, prodam. Štefan Balažic, Renkovci 128, p. Turnišče.
m1574

SLUŠNI APARATI SIEMENS
TUDI V POMURJU
UGODNE CENE SLUŠNIH APARATOV, test in možnost manjših popravil pri vašem avdiotehniku
TRITON 3000, trikanalni AGC, računalniško programiran po vašem avdiogramu...
SIEMENS
Vsak četrtek
od 9. do 13. ure
ABA OPTIKA
MURSKA SOBOTA
Lendavska 8
Telefon: 21 703
GATTON
SIEMENS
int. ob sredah:
tel. (062) 513 698
od 19. do 20. ure

HLADILNIK, 225 l, prodam. Zorana Velnarja 16, M. Sobota, tel.: 26 589.
ml606

MIZARSKO MIZO prodam. Vidonci 63.
ml601

PRIKOLICO za osebni avto prodam. Gančani 38 a.
m1587

TOČILNO MIZO (»ŠANK«) s hlajenjem, »repro polico za šankom«, zidne obloge ter strop nad »šankom«, primeren za gasilska društva ali turistično kmetijo, vse v dobrem stanju, prodamo. Tel.: 68 327.
ml593

ŠTEDILNIK GORENJE za centralno ogrevanje, malo rabljen, in bojler, 80 l, kombinirani, centralna, elektrika prodam in trosilnik umetnega gnojila Črena, 600 kg, zamenjam za manjšega.
m1596

SEMENSKI KROMPIR prodam. Tel.: 42 131.
ml639

SENO IN SEMENSKI JEČMEN prodam in dam v najem posestvo v [illegible] Frančiška Muler, Dragotinci 16.
m1594

BARVNI TV ISKRA in pralni stroj Gorenje, oba brezhibna, poceni prodam [illegible] kega za 10.000 SIT. Ogled vsak dan po 16. uri, razen sobote, [illegible] Gomboši, A. Novaka 19, M. Sobota.
m1644

UGODNA PRODAJA!!! Nagrobne sveče – največje 120 SIT, dišeče in [illegible] vajoče sveče od 30 – 100 SIT. Trgovina Rugelj, Černelavci, tel.: [illegible] 920.
m1620

PICE IZ KMEČKE PEČI
Lovski dom Cankova

Preklic!
Preklicujem veljavnost HK št. [illegible] izdane pri KZ Panonka M. Sobota [illegible] Zadravec, Gančani 97.
ml593

Preklic!
Preklicujem veljavnost zak[illegible] čevala, izdanega pri SCTPU – [illegible] darstvo, leta 1976, 23. junija, [illegible] Štefan, Čepinci 99.
ml600

Preklic!
Preklicujem veljavnost HK št. 22366-[illegible] izdane pri HKS Panonka na [illegible] Šadl, D. Slaveči 147.
ml663

Preklic!
Preklicujem veljavnost spričevala I. [illegible] in II. letnika, izdanega na SCTPU [illegible] Sobota. Vasja Gornjak, [illegible] 2, Radenci.
ml666

Preklic!
Preklicujem veljavnost hranilne knji[illegible] št. 9257-9, izdane pri HKS Panonka [illegible] Sobota. Jožef Kerčmar, G. Petrovci [illegible]
ml588

UGODNA PRODAJA: za odrasle [illegible] otroke – kavbojke od 1.500 – 2.500 SIT, [illegible] copate od 1.000 do 2.500 SIT, [illegible] od 1.000 do 2.500 SIT, svilene [illegible] od 2.000 do 2.900 SIT. Trgovina [illegible] Černelavci, tel.: 32 920.
m1620

DESKO za planiranje njivskih [illegible] in stroj za ličkanje koruze prodam. [illegible] 49 247.
ml671

SLAMO, balirano, prodam. Tel.: [illegible] 543 ali Nemčavci 25.
m1617

PEČ DERBI na trda goriva, [illegible] novo, in žensko kolo Pony, malo [illegible] ljeno, ugodno prodam. Pavla [illegible] Turjanski Vrh 5, Radenci.
ml646

GARAŽNA LESENA VRATA, rab[illegible] ljena, ugodno prodam. tel.: 22 [illegible]
ml608

V POMURJU (M. Sobota, Lendava, Ljutomer, Radenci, Radgona) in na drugih območjih **prodajamo, kupujemo, oddajamo, najemamo, zamenjujemo** HIŠE, STANOVANJA, POČITNIŠKE HIŠICE, GRADBENE PARCELE, POSLOVNO-GOSTINSKE PROSTORE, KMETIJSKE POSESTI, GOZDOVE, VINOGRADE, NOGRADE...
Velika izbira, ugodne cene, obročno odplačilo, najugodneje v Sloveniji. DILL d.o.o., Arhitekta Novaka 4 (stara kirurgija), M. Sobota, tel. 23 666.

Vsak četrtek
Vestnik

Po pevcih in dramskih igralcih se je pred kratkim predstavila Folklorna skupina KUD-a Ferda Godine Bistrica. Obiskovalce (bilo jih je veliko) je presenetila z nekaterimi novimi [illegible] plesi ter prikazom slovesa ob odhodu k vojakom in [illegible] nekaterih običajev ob luščenju bučnega semena.
Fotografija: [illegible]

TRGOVINA TIPO
Ledavsko naselje 31
Tel.: 069 31 250

AKCIJSKA PRODAJA
– AVTOPREVLEKE
že za 4.200,00 SIT
– AVTOPREVLEKE škorpijon za vaš avto 1 grt (4 kom)
že za 3.588,00 SIT
– OKRASNI POKROVI KOLES
1 grt (4 kom)
že od 2.355,00 SIT

NAJCENEJŠE ZA ZASTAVO 101, YUGO
grt. BATNIH OBROČKOV
101, Y 6.195,00 SIT
grt. OJ + GL.
LEŽAJEV Z-101 3.884,00 SIT
grt. TESNIL
Yugo 45 1.800,00 SIT
grt. DISK PLOŠČIČ 848,00 SIT
Zračni filter 348,00 SIT
Oljni filter 452,00 SIT

NOVO: PRODAJA KOLES

NAJBOLJ ZALOŽENA TRGOVINA Z AVTODELI V POMURJU

VAM PONUJA PO UGODNIH CENAH:
VETROBRANSKA STEKLA za vsa vozila
VLEČNE KLJUKE za vse tipe avtomobilov
IZPUŠNE LONCE za vsa vozila
REZERVNE DELE za DAIHATSU, ZASTAVO, RENAULT, GOLF, LADO, 126 P, OPEL
OLJE
CASTROL
GTX 5 l cena: 1.872,00 SIT
DELTA 5 3 l cena: 635,00 SIT
DELTA 5 1 l cena: 231,00 SIT
PRODAJA VOZIL: DAIHATSU, Lada SAMARA, FIAT, TOYOTA DAIHATSU SCHARADE: cena: 15.280 DEM

PRIPOROČA SE TRGOVINA TIPO in vam želi vesele VELIKONOČNE PRAZNIKE!

ZA D. O. O. IN OBRT
opravljam
RAČUNOVODSKA DELA
Tel.: (069) 23 582

Sveče sjaj v noči temni,
da sliki tvoji le življenje daje,
tiho solze nam polzijo,
srce neizmerno stiska bol.
Komu pišeš te besede,
komu mar je solza bolečin,
čemu želje, upanje in veru,
ko nazaj ne vrne te nihče.
Odšla od nas,
za vedno si odšla, neznano kam,
ljubezen našo v bolečino
usoda kruta spremenila je.
ZAKAJ?

Čeprav gre čas svojo pot, nam nihče ne more odvzeti bolečine
SPOMINA
na 13. april 1988, ko Te je kruta usoda odtrgala od nas, našo ljubljeno,

Marijo Kerčmar

psihologinjo

Tiho in nemo se sprašujemo ob tvojem grobu, zakaj ti ni bilo usojeno živeti?
Hvala vsem, ki z nami delijo žalost in bolečino.

Globoko žalujoči: vsi Tvoji.

Nekje v tebi je bila bol,
a zamahnila si z roko,
češ zmogla bom, močnejša sem.
Vendar ni bilo tako,
onemela so tvoja usta,
zastal je tvoj korak,
ustavilo se je tvoje plemenito srce,
v našem vzornem domu
ostale so sledi
tvojih pridnih in marljivih rok.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 45. letu starosti za vedno zapustila draga žena, mama in babica

Ibolka Šarkezi

iz Serdice 26

Ob boleči in prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, botrini, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvalu g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: mož Friderik, hčerka Ivanka z možem Romeom in vnukinja Larisa.

ZAHVALA

V 82. letu nas je nenadoma zapustila brez slovesa draga mama, stara mama in tašča

Ana Brozović

roj. Partlj, 1911, iz Karlovca

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem ter sodelavcem, ki so drago mamo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: sin dr. Ivica Brozović z ženo Biserko, hčerka Gordana, vnuki Suzana, Dejan, Mario in Peter.

V SPOMIN

Mineva deset let, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

Arpad Abraham

(1923–1983), iz Hodoša

Dezider Abraham

(1893–1982)

Šarlota Abraham

(1901–1984)

Hvala vsem, ki se jih spominjate in jim prižigate sveče.

Vsi domači.

Reko solz bi pretočili,
če bi tebe dragi Stanko prebudili.

V SPOMIN

3. aprila je minilo 10 žalostnih let, odkar nas je za vedno zapustil ljubi sin in brat

Stanko Kurunja

iz Križevec v Prekmurju

Iskrena hvala vsem, ki se ga še spominjate, postojite ob njegovem preranem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi najdražji.

ZAHVALA

Potrpežljivo dozorelo je vaše življenje, z besedami odhajam domov, ste tiho in mirno zaspali v 88. letu starosti, dragi mož, ata, stari ata in pradedek

Franc Čurman

iz Sotine

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali in priskočili na pomoč.
Iskrena hvala vsem darovalcem vencev, šopkov in za sv. maše.
Posebna hvala gospodu župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: vsi njegovi najdražji.

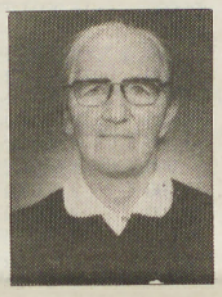

Ljuba mama, kje tvoj
mili je obraz, kje tvoje
dobro je srce, ki ljubilo nas je.

V SPOMIN

17. aprila mineva deset žalostnih let, odkar nas je zaputila naša ljubeča mama, babica, prababica in sestra

Ana Kelenc

roj. Gabor, iz Gornje Bistrice

Iskrena hvala vsem, ki se ustavite pri njenem grobu, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi, ki smo te imeli radi.

Solza, žalost, bolečina
Te zbudila ni;
tiha... nema je gomila,
kjer počivaš Igor Ti.

V SPOMIN

7. aprila mineva leto žalosti, odkar ni več med nami našega dragega sina, brata in vnuka

Igorja Recka

iz Murske Sobote

Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem grobu, mu prižigate sveče in prinašate cvetje.

Vsi njegovi.

Ljubezen, delo in trpljenje
bilo tvoje je življenje,
nam ostala je praznina
in velika bolečina.

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, babica in sestra

Ljudmila Vogrinčič

iz Pertoče

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih izrekli sožalje, darovali cvetje, za svete maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem in dr. Peričevi. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: Vsi njeni.

Ljubezen, delo in trpljenje
bilo Tvoje je življenje.
Nam ostala je praznina
in velika bolečina.

Dotrpela je naša draga mama, tašča, stara mama in prababica

Gizela Kološa

roj. Balaic

Pokopali smo jo na vrt počitka v Pordašincih. Ob boleči izgubi se toplo zahvaljujemo sorodnikom, sovaščanom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekali sožalje in pokojnico v tako velikem številu pospremili na zadnji poti ter grob prekrili s cvetjem. Zahvala gospodoma duhovnikoma g. Balažicu in g. Škaliču, pevcem, ORL–oddelku soboške bolnišnice ter kolektivu Tovarne mlečnega prahu Murska Sobota in LD Prosenjakovci.
Posebna zahvala dr. Eršebet Tobi Vereš, dr. Štefanu Horvatu in osebju internega oddelka soboške bolnišnice za vso skrb in pomoč v času njene bolezni.
Še enkrat vsem iskrena hvala!

Pordašinci, Murska Sobota, Ljubljana

Vsi njeni.

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

Marija Balažic

iz Dolnje Bistrice 144

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in botrini ter sodelavcem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in za svete maše.
Hvala pevcem za odpete žalostinke in gospodu kaplanu za pogrebni obred; posebna hvala vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoče hčerke z družinami.

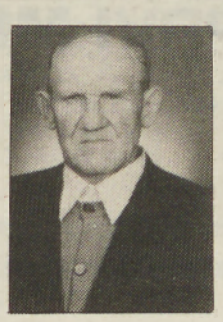

Zaspal dragi oče si,
zapri trudne si oči,
bolečino si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Kalman Kelenc

iz Gornje Bistrice

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini in znancem ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, šopke in za sv. maše ter nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter g. Štefanu Žižku za poslovilne besede in še iskrena hvala sodelavcem TOKO–LINE Žižki ter kolektiva Stavbenik Prevalje.

Žalujoči: Vsi, ki smo te imeli radi.

Minilo žalostno je leto,
zapustil dom in svoje drage si,
na tvojem grobu roža le cveti,
ki grenka solza jo rosi.

V SPOMIN

Boleč in žalosten je spomin na 6. april, odkar ni več med nami dragega moža, očeta, starega očeta, tasta in svaka

Karla Gomboca

iz Ženavelj

Iskrena hvala vsem, ki se z dobro mislijo v srcu, ustavite pri njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoči: vsi tvoji najdražji.

»Vsa čast odbornikom v soboški skupščini, ki me še niso izvolili za mandatarja, saj v resnici še nisem pravi politik Churchillovega kova,« je izjavil **Slavko Švenda-Churchill** po porazu v prvem krogu volitev za mandatarja občinske vlade. »Naslednjih štirinajst dni me ne bo, ker se bom udeležil burske vojne, od koder bom poročal, tako kot je počel Winston. Potem bom popoln naslednik velikega voditelja.« V vsem drugem Švenda še naprej posnema svojega vzornika: po stanovanju hodi nag, kadi cigaro, pepel pa stresa za nočno omarico.

* * *

»Soboški zeleni skrbimo za svoj kader,« je novinarje Vestnika potolažil predsednik zelenih **dr. Franc Horvat**, ko so ga spraševali, kaj bo delala **Brigita Bavčar**, če **Janko Halb–Caponeto** ne bo mandatar in ona torej ne bo več v politiki. **Pitz** je ne uvršča v svoj kabinet, Švendu pa ne zaupa ona. » Diplomirana novinarka **BB(C)** bo po koncu svoje politične kariere zaposlena kot vodna nimfa v novem ribniku v soboškem parku, kjer bo sedela na robu in pela arije iz Wagnerjevega Renskega zlata.«

* * *

Ervin Pitz–Ashly, lastnik ulnjaka in kandidat za soboškega mandatarja, je naročil sedemnajst izvodov knjige **O možnostih slovenske čebele v mednarodni delitvi dela**. Če bo izvoljen, bo vsak član njegovega rdeče– črnega kabineta dobil knjigo za obvezno branje.

* * *

Prekmurski poslanci v državnem zboru so ustanovili poseben vlakovni lobi, da bi na tak način pritiskali na vlado in parlament, ki v letošnji proračun nista uvrstila gradnje železniške proge na Goričko. Ker so vsi obmurski poslanci poligloti (mnogojezični), ki seveda mimogrede obvladajo tudi angleški jezik, vedo, da »lobi« pride od »lobby« in pomeni hodnik. Njihova lobistična skupina izgleda takole: drug drugega držijo za ramena in po parlamentarnih hodnikih vozijo vlak. Pri tem ministrom in premieru dopovedujejo: uuuuuu–uuuuu, čk,čk,čk, psssssss–pssss–sss, tenka tenka tenka, tenka tenka tenka, tenka, tenk, in spet uuu–uuuu–uuuuuu, itd. Članica Prezidija **anju Mariška** (Maria Požonec) se z njimi ne dela nora. Ona je stevardesa!

* * *

Andrej Gerenčer–Broker ,ki je od nedavna znova profesionalni soboški predsednik skupščine, kar se pozna po tem, da dobiva celo plačo, je zadnjič sanjal kavbojske sanje. Bilo je to noč po tistem, ko je kot novi župan vložil prošnjo za zaposlitev na soboški pošti. V sanjah je sedel na poštni kočiji, ki jo je nenadoma napdala skupina desperadosov, ki jih je vodil soboški direktor pošte **Z. Sever–Zola**. Ko je Zoli v Gerenčerjevih sanjah neki dami pomagal snemati dragulje, ga je Gerenčer–Broker ustrelil s svojim deringerjem in za nagrado ga je firma Wels–Fargo postavila za poštnega nadzornika v nekem mestecu v Wyomingu. Gerenčer se je potem prebudil in spet žalosten odšel v službo na občino.

* * *

Ludvik Bratuša–Watson in **Mirko Prelog–Sherlock**, oba kadilca pip in prleška nacionalista, sta ljutomerskim slavistkam naročila, naj prečistita prleščino vseh prekmurskih tujk. Ženske so se uprle, ker bi potem izpadle tudi besede, ob katerih jim postane toplo.

BESEDA NI KONJ

Predvelikonočne razstave v Moravskih Toplicah in Vidmu ob Ščavnici

Šunka, jajca in še kaj...

Fotografinja ANDREJA PIRHER je minuli konec tedna poslikala razstavljene dobrote na dveh zanimivih razstavah: v Moravskih Toplicah je Kmetijska svetovalna služba za Pomurje (Ivanka Donko in sodelavke) skupaj s tamkajšnjim turističnim društvom in zdraviliščem pripravila 2. razstavo Dobrote pomurskih kmetij; v Vidmu ob ščavnici pa so prizadevne članice Aktiva kmečkih žena in deklet ob pomoči turističnega društva in strank pripravile domiselno urejeno razstavo velikonočnih košaric, pisanic, peciva in pogač.

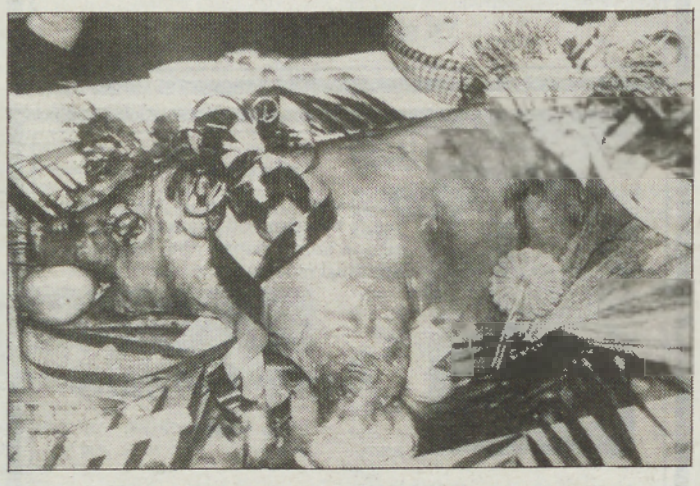

Vsak četrtek
Vestnik

Cene sadja in zelenjave

VRSTA	TRŽNICA	ZELENJAVA POMURKA
Jabolka	90,00	72,00
Mandarine	140,00	165,00
Pomaranče	100,00	80,00
Limone	130,00	125,00
Banane	99,00	126,00
Kivi	130,00	110,00
Krompir	60,00	34,00
Solata	200,00	190,00
Čebula	60,00	52,00
Česen	400,00	460,00
Korenje	140,00	100,00
Zelje	100,00	136,00
Jajca	12,00	12,00
Oreh. jedrca		1200,00

Cene rabljenih avtomobilov

Na sejem rabljenih avtomobilov so minulo nedeljo prodajalci pripeljali 61 vozil, prodali pa le 4.

Znamka avtomobila	Letnik	Prevož. km	Cena
W Passat 1.6 CL	1989	30.000	22.000 DEM
Chrysler ES	1991	41.000	21.000 DEM
Golf JX	1990	46.000	16.300 DEM
Fiat Tipo media	1991	34.000	14.000 DEM
Renault 5 campus	1991	19.000	12.500 DEM
Mercedes 200 D	1979	150.000	9.000 DEM
Opel Kadett 1.2	1986	77.000	11.800 DEM
Alfa 33 1.2	1987	39.000	11.000 DEM
Fiat Regata 100 SiE	1987	82.000	10.000 DEM
Ford Escort 1.3 L	1982	80.000	6.500 DEM
Audi 80 LS ft 1.3 GTI	1979	150.000	5.000 DEM
Renault 4 TLJ	1985	83.000	2.990 DEM
Zastava 126 PGL	1987	34.000	2.800 DEM
Lada Riva	1988	60.000	4.500 DEM
Renault 18 TL	1981	151.000	4.800 DEM

Lendavski *pereci*

Lendavski pereci

Zadnjič sem bil tako navdušen nad rezultatom tekme Železničar : Nafta, da sem samodejno (in s tem napačno) zapisal, da je Nafta zmagala, čeprav je bil rezultat 1 : 1. Zapisana trditev se je uresničila to nedeljo, ko je prišel v Lendavo beltinski Potrošnik, s katerim sicer simpatizira naš Viktor, in naši dečki, ki pijejo »stoječki«, so mu nabili 2 gola. Bravo, naši! Zdaj so Naftarji in njihovi navijači seveda dobre volje in iz srca sem jim privoščil tekoče okrepčilo. Tudi zato, ker večera, oziroma noči pred tekmo niso prebili za šankom ali pa v postelji v dvoje (žena, ljubica), ampak v »karanteni« v hotelu Lipa. Tja jih niso dali zaradi strahu pred okužbo, kajti naši junaki so zdravi kot dren, povrh pa še imuni za vsakršne bolezni, ampak so bili pod nadzorstvom zato, da bi bili na cvetno nedeljo »u stroju«, kot je rekel bivši oficir, ki je ostal v naših krajih. Fanije so se torej spoprijeli in rezultat je na dlani. V tem tednu, ko bomo veliko molili, prosim vsaj en očenaš za nogometaše Nafte, da bodo vsaj tako uspešni tudi na prihodnji tekmi in zdrobili še Steklarja. Hočem reči, da bi ga premagali. Ne priporočam pa obračunavanja s pestmi, kot se je to zgodilo na tekmi Hotiza : Bistrica, ko so sodniku izbili zobe.

Najbrž pa bi se lahko zgodilo, da bi se tako spozabili naši suhorobarji (izdelovalci lesenih grabelj, vil, kosišč...), ki so svojčas na veliko prodajali tudi na Hrvaškem, potem pa je naenkrat nastala meddržavna meja, preko katere sicer lahko peljejo orodje, vendar le za lastne potrebe. Torej, če bodo ‚grmadili' travnik, ki ga (še) imajo v Medžimurju. Hrvati pa ne dovoljujejo, da bi prepeljali čez mejo več teh reči in jih prodajali, na primer na znanem sejmu v Čakovcu. No, da ne bo kdo razumel napačno: preganjajo tudi Poljake, ki so znani ‚švercarji'. Veliko boljša, svobodnjaška, pa je naša dr[illegible] Slovenija, ki tolerirara tako [illegible]vaške obrmike, četudi niso p[illegible] nas registrirani, kar lepo [illegible] tudi ponedeljski sejem v [illegible] Soboti. Znanec Jožko [illegible] dučil, da je temu tako zato, [illegible] imamo liberalno vlado. Po[illegible]slancu Cirilu predlagam, da [illegible]žavni vladi predlaga, da n[illegible] znam nerešenih zadev med S[illegible]venijo in Hrvaško [illegible] vprašanje suhe robe. To[illegible] bolj, ker se s tem problemom spopadajo tudi na Koč[illegible], kjer je sicer doma znani Ribničan Urban, po cejlem [illegible] znan.

Vse bolj znano pa je tudi, da so dobro obiskani tisti gostinski lokali, kjer imajo nataka[illegible] H & H. Ne, to ni kaka nov[illegible] firma, ki bi izposojala beli blago, ampak oznaki za [illegible]ško in Hungary (Madžar[illegible]). Deklice torej prihajajo v naš[illegible] občino, vendar kot mi je [illegible]nil Geza, ki hodi naokrog z dvignjenim ovratnikom plašča, še ni znano, ali jih [illegible] usmerja kak zvodnik ali pa jih snubijo gostilničarji. Stro[illegible] bi jih uspešno zasnubili, po[illegible] odveč, kajti deklice pogosto ne ostanejo dolgo, ker jih nenehno preganjajo inšpektorji. Zato gostilničar zdaj zahteva od [illegible]špekcije, naj mu pripeljejo domačo deklino.

V tem tednu vas ne želim p[illegible] več vznemirjati, saj smo v p[illegible]ničnih dneh in v državi, ki [illegible] bo lahko dal vsakdo [illegible] šunko, zato ne bo treba ali n[illegible] pojedino kam drugam, na p[illegible]mer na mojo kmetijo. Mi je [illegible] malo žal, saj sem gostoljubn[illegible] v prejšnjih letih sem imel [illegible] ženskih' dneh na obisku [illegible] sorodnikov, ki si niso [illegible]karji v cerkev oziroma k[illegible]. Tedaj so ugotavljali, [illegible] imeli v ‚bankaši' rdeče kr[illegible] da neka višja sila mora [illegible] pa so blagoslovljena [illegible] klobase, jajčka, hren [illegible] dobri. Bog žegnaj in na [illegible]

N.[illegible]

Cene krmil

VRSTA	VEGA Skakovci	AGROSHOP Brezovci	PANONKA M. Sobota	SLAVK Ključarovci
Bek 1	30.00	30.60	31.07	29.00
Bek 2	28.00	29.50	29.45	27.00
Super bek	47.30	55.74	48.74	46.00
TL pit 1			27.26	26.00
TL starter	35.20	31.20	36.61	34.40

PRVI MED JAPONCI V EVROPI

- GARANCIJA TRI LETA ALI STO TISOČ PREVOŽENIH KILOMETROV
- GARANCIJA NA BARVO TRI LETA
- ŠIROKA MREŽA POOBLAŠČENIH SERVISOV PRI NAS IN PO VSEJ EVROPI
- CENTRALNO SKLADIŠČE REZERVNIH DELOV JE V EVROPI, ZATO SO VEDNO VSI DELI NA RAZPOLAGO PO KONKURENČNIH CENAH

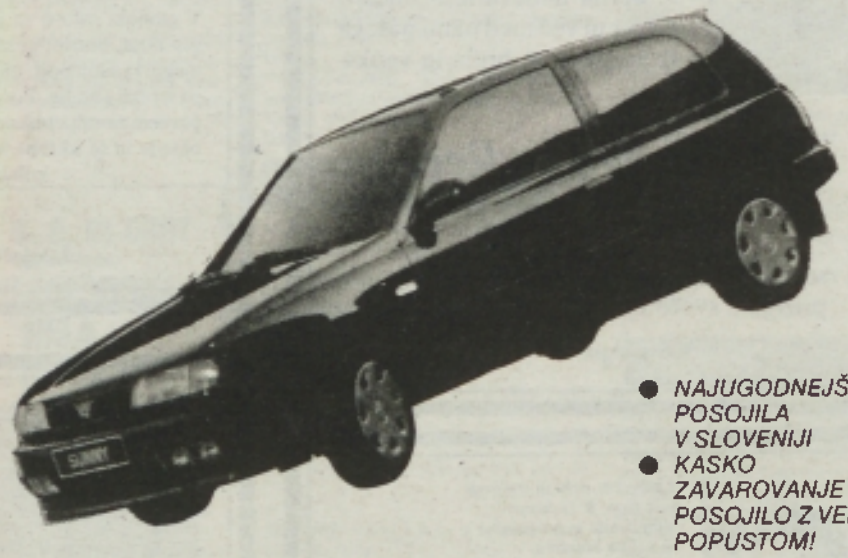

- *NAJUGODNEJŠA POSOJILA V SLOVENIJI*
- *KASKO ZAVAROVANJE NA POSOJILO Z VELIKIM POPUSTOM!*

TELEFON: 21 444, 32 209

ZASTOPNIK ZA POMURJE, AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA

NISSAN

INFORMACIJE O VOZILIH IN PRODAJNO - SERVISNI MREŽI:
NISSAN ADRIA d.o.o., tel.: 061 301 355

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 6. aprila 1993, tečaji veljajo od 7. 4. 1993 od 00.00 dalje.
Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 6. aprila 1993 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	915,8807	928,00	955,00
Francija	100	1.898,7928	1.881,00	1.960,00
Nemčija	100	6.445,3251	6.580,00	6.755,00
Italija	100	6,4904	6,33	6,68
Švica	100	6.967,3964	6.900,00	7.260,00
ZDA	1	103,1188	102,20	107,50

S 1. aprilom 1993 veljajo NOVE OBRESTNE MERE

	LETNA	MESEČNA	DNEVNA
Hranilne vloge	10.71%	0.84%	0.02%
Tekoči in žiro računi	8.86%	0.70%	0.02%
Tolarska varčevalna knjižica	18.16%	1.40%	0.04%
Dovoljena prekoračitev na TR	42.12%	2.93%	0.09%
Nedovoljena prekoračitev na TR	65.80%	4.24%	0.13%
VEZAVA			
Depoziti od 10 do 19 dni	19.61%	1.48%	0.04%
Depoziti od 20 do 29 dni	20.80%	1.57%	0.04%
minimal. znesek vezave: 30.000.00 SIT			
Depoziti od 30 do 90 dni:			
do 50.000 SIT	24.35%	1.81%	0.06%
nad 50.000 do 100.000 SIT	25.54%	1.89%	0.06%
nad 100.000 SIT	26.72%	1.97%	0.06%
Depoziti nad 1 mesec	24.35%	1.81%	0.06%
Depoziti nad 3 mesece:			
do 50.000 SIT	24.35%	1.81%	0.06%
nad 50.000 do 100.000 SIT	25.54%	1.89%	0.06%
nad 100 000 SIT	27.90%	2.04%	0.06%
Depoziti nad 6 mesecev:			
do 50.000 SIT	25.54%	1.89%	0.06%
nad 50.000 do 100.000 SIT	27.90%	2.04%	0.06%
nad 100.000 SIT	30.27%	2.20%	0.07%
Depoziti nad 12 mesecev	30.27%	2.20%	0.07%
Depoziti nad 24 mesecev	31.46%	2.27%	0.07%
Depoziti nad 36 mesecev	32.64%	2.35%	0.07%

ŽELITE PRIJETNO PREŽIVETI VEČER?

GOSTIŠČE KAMIN,
Moravske Toplice Vas vabi
10., 11. in *12.* aprila '93

na

DALMATINSKE SPECIALITETE

– dnevi mediteransko-dalmatinske kuhinje

– dalmatinska glasba: en človek, en ansambel – LJUBO MILOVIČ

KAMIN

informacije po telefonu 48 427

ZA OBISK SE PRIPOROČAJO!

Berite Vestnik

Preživite lepe velikonočne praznike!

VAŠI LASTNINI

• hiši • stanovanju • podstrešju • kleti • lopi • garaži • terasi • gotovini • vrednostnim papirjem • predmetom za osebno rabo • dragocenostim • zbirki • slikam • vidnim oblogam • steklu • pomivalnemu stroju • pralnemu stroju • hladilniku • zmrzovalniku • sesalniku • televizorju • instalacijam • dvigalu • centralni kurjavi • bojlerju • klimatski napravi • gradbenemu materialu •

GROZI NEŠTETO

• požar • strela • eksplozija • vihar • toča • okvara gospodinjskega aparata • okvara na instalacijah • okvara na centralnem ogrevanju • okvara antene • odgovornost do tretjih oseb • padec letala • manifestacija • demonstracija • poplava • izliv vode • zemeljski plaz • odtrganje zemljišča • snežni plaz • vlomska tatvina • rop • razbitje • lom • udarec motornega vozila • ...

NEVARNOSTI!

Adriatic Vam za vse našteto ponuja pošteno, kakovostno zavarovalno kritje.

Obiščite nas ali pokličite katero koli našo poslovno enoto ali pooblaščeno agencijo v Prekmurju, Prlekiji in na Štajerskem. O našem stanovanjskem in požarnem zavarovanju Vam bomo z veseljem povedali vse, kar Vas zanima. Izvedeli boste, zakaj nam je lani zaupalo in pri nas zavarovalo svoje premoženje novih 20.000 zadovoljnih zavarovancev.

Adriatic

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica

ADRIATIC PE MARIBOR, Partizanska 3-5, MARIBOR, tel 062 24 693 in 29 937 • agencija GRAL, Glavni trg 17b, MARIBOR, tel 062 23 771 • agencija BORI, Borci za sev. mejo 34, MARIBOR, tel 062 306 824 • agencija ZAPIS, Jocova 74, MARIBOR, tel 062 104 431 • agencija MOŽIČ, Črešnjevec 15a, SELNICA OB DRAVI, tel 062 671 129 • agencija ANTAZA, Kraigherjeva 25, KIDRIČEVO, tel 062 796 010 • agencija BONUS, Trg svobode 24, SLOVENSKA BISTRICA, tel 062 811 948 • agencija ZAVA, Miklošičeva 12, PTUJ, tel 062 301 513 • ADRIATIC MURSKA SOBOTA, Štefana Kovača 28, MURSKA SOBOTA, tel 069 32 133 in 31 134 • agencija ZAAL, Kraigherjeva 19a, LENART, TEL 062 721 221 • agencija PAZA, Lendavska 39a, MURSKA SOBOTA, tel 069 33 000

TIGOP d.o.o.

GANČANI 87
Tel.: (069) 42 101

PRODAJAMO

gradbeni material
elektroinstal. mat.
vodovodni material
toplovodni material

OPRAVLJAMO

zidarska dela
elektroinstalacije
vodovodne inštalacije
montaža centr. kurjave

UGODNE CENE:

betonsko železo, kolobar, 49 SIT
betonsko železo, palice, 55 SIT
kotno železo, 102 SIT
profilno železo, 110 SIT
okrogle cevi, 95 SIT
gradbeni P-profili, 140 SIT
pocinkane cevi, 120 SIT
apno, vreča, 345 SIT
armaturne mreže, 10×6, 4.469 SIT
armaturne mreže, 8×5, 2.992 SIT

• OKNA • BALKONSKA VRATA
• VHODNA VRATA • GARAŽNA VRATA
– IZDELOVALCA
MIZAR, VOLČJA DRAGA

Ugodno posojilo za nakup in vgradnjo materiala – na 12 obrokov!

PRODAJAMO KUHINJE, JEDILNICE, SPALNICE, OTROŠKE SOBE... • Ob takojšnjem plačilu do 25% popusta!

UGODNO

– sanitarna keramika
– mopedi TOMOS na 6 obrokov brez obresti
– elektromaterial
– barve, laki

Metalka Trgovina Tornar Črenšovci d.o.o., tel.: 069/70-762

metalka TRGOVINA

Trgovina za ljudi s posebnimi merili

KOVAČ d.o.o.

Moravske Toplice
Dolga ul. 103
tel.: 069/48/428
fax.: 069/48/699

Ugoden nakup tujih in domačih gorilnikov:

- ABIG
- RIELLO
- LIBELA
- WEISHAUPT

IN VSE DODATNE OPREME ZA KOTLOVNICO.

MOŽNOST PLAČILA NA 3 ALI 6 OBROKOV

KOVIN TRADE
63000 CELJE
Mariborska 7

Vse informacije za traktorje BELARUS dobite v KOVINTRADE Celje, telefon (063) 411 256

TAKOJ LAHKO DOBITE ZANESLJIVE, MOČNE IN TRPEŽNE

TRAKTORJE BELARUS

- ogrevana, ventilirana kabina
- pogon na vsa štiri kolesa
- opravljen prvi servis
- servis in rezervni deli zagotovljeni

Možnost nakupa na leasing pod zelo ugodnimi pogoji.

tip MTZ 552 E
- dieselski motor 42 kW (57 KM)
- cena 13.000 DEM v tolarski protivrednosti brez PD

tip MTZ 82 U
- dieselski motor 60 kW (81 KM)
- cena 16.000 DEM v tolarski protivrednosti brez PD

POHITITE – KOLIČINE SO OMEJENE!

KOVINTRADE *Partner znanja in zaupanja*

Primextra®...
še nadalje super herbicid za koruzo

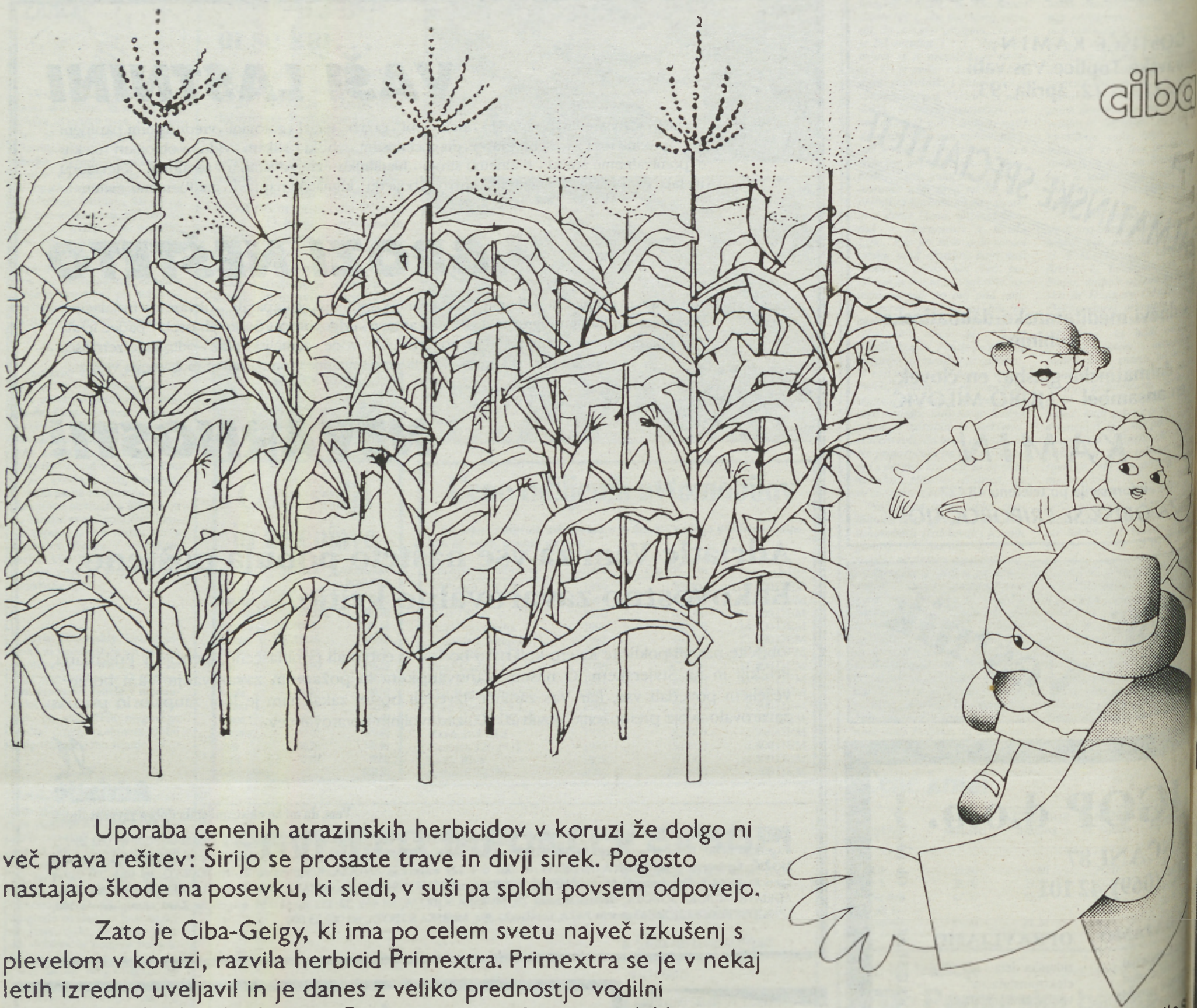

Uporaba cenenih atrazinskih herbicidov v koruzi že dolgo ni več prava rešitev: Širijo se prosaste trave in divji sirek. Pogosto nastajajo škode na posevku, ki sledi, v suši pa sploh povsem odpovejo.

Zato je Ciba-Geigy, ki ima po celem svetu največ izkušenj s plevelom v koruzi, razvila herbicid Primextra. Primextra se je v nekaj letih izredno uveljavil in je danes z veliko prednostjo vodilni kombinirani herbicid v koruzi. Primextra sestavljata metolaklor in atrazin in je idealno prilagojen sedanjim razmeram zapleveljenosti.

Najdlje med vsemi pripravki, torej vse do jeseni, zadržuje vznik kostrebe, muhvičev, srakonje in divjega sirka iz semena. Bolje se obnese tudi če ni veliko dežja (zakopavanje v zemljo je potrebno le v hudi suši.). Čeprav Primextra dolgo deluje, ne pušča v tleh ostankov. Zato lahko sledi koruzi katerakoli poljščina.

Primextra tekoči zlijemo iz embalaže neposredno v rezervoar škropilnice. Ni nevarnosti pred poškodbami gumijastih in plastičnih delov škropilnice.

Enostavna uporaba, izredno delovanje... to je Primextra.

Za nadaljnja navodila in pojasnila s obračajte na:

izdelovalca pripravka:

TOVARNA DUŠIKA RUŠE KEMIJA, d. o. o.
62342 RUŠE
Tovarniška 27, SLOVENIJA
tel. (062) 661 108,
telefaks: (062) 661 032

zastopnika firme Ciba-Geigy:

CIBA - GEIGY, agro, d.o.o.
Einspielerjeva 6, LJUBLJANA
tel.: 061/127-113, fax.: 061/129-155

Primextra

PRIPOROČENA MALOPRODAJNA CENA 16.5 DEM/L
HEKTARSKI ODMEREK 4-7 l/ha -- 66.1-115.7 DEM/ha

velikonočna priloga

TOKAM d.o.o.

Izdelava transportne in manipulativne opreme, strojev, naprav, inženiring in trgovina

SPODNJA ŠČAVNICA 74a, telefon, telefaks: 069/60 517

ki je namenjena za dviganje in spuščanje gradbenih elementov.

Za leta izdelujemo LESTEV TRANSPORTER LT-1,

VAŠI PROBLEMI NAŠE REŠITVE!

Projektiramo, izdelamo in montiramo vse vrste notranjih transportnih naprav:

- tračni transporterji, valjčni, verižni in vertikalni transporterji

Pričakujemo vas!

Želimo vam vesele velikonočne praznike!

JELOVICA

Šk.Loka, Kidričeva 58, tel.064/631-241, fax/632-261

HIŠE, URATA, OKNA, SENČILA, VRTNE GARNITURE IN OPUŠČENI PROGRAM!

LJUBLJANSKI SEJEM

POLEG 10-35% GOTOVINSKEGA POPUSTA VAM NUDIMO V ČASU SEJMA ŠE SEJEMSKI POPUST,

3% ZA MONTAŽNE OBJEKTE

5% ZA STAVBNO POHIŠTVO

ki velja za pogodbe in naročila, sklenjena v času sejma na vseh naših prodajnih mestih

MURSKA SOBOTA Cankarjeva 25, tel.: 069/22-921

DISKONT UNIVERZAL KRIŽEVCI

JEKLO TEHNA

trgovsko in proizvodno podjetje Maribor d.d.
62000 MARIBOR
Partizanska c. 34

PRODAJNI CENTER MURSKA SOBOTA
Cvetkova 2a, tel.: (069) 31 760

MI POZNAMO REŠITEV!

Kmetijski stroji – orodje, vijačno blago, okovje, ležaji in oljna tesnila, metalurgija – žica, žično pletivo, barve in laki, posoda – gospodinjske potrebščine, elektromaterial, bela tehnika, gospodinjski aparati, vodovodni in toplovodni material, akustika – televizorji UNITEC, zemlja za presajanje in šota, avtomobili in rezervni deli CITROEN in REVOZ.

PRODAJNE AKCIJE!

PRODAJAMO TUDI NA 3 ČEKE.

- ELEKTRIČNO ROČNO ORODJE BLACK & DECKER
- IZREDNO ZNIŽANE CENE do 15. aprila
- ZIDNE BARVE HIDROCOL
- IZDELKI PALOMA IN TOSAMA

Z VESELJEM VAS PRIČAKUJEMO – PREPRIČAJTE SE, DA POZNAMO REŠITEV!

ZA KUPCE Z GOTOVINO POPUST

novolit

nova vas p.o. na blokah
podjetje za proizvodnjo izolacijskih izdelkov

NOVA VAS 56, 61385 NOVA VAS SLOVENIJA
telefon: 061/798-060, 798-008, 866-234, 866-319, 866-779, telefax: 061/798-011

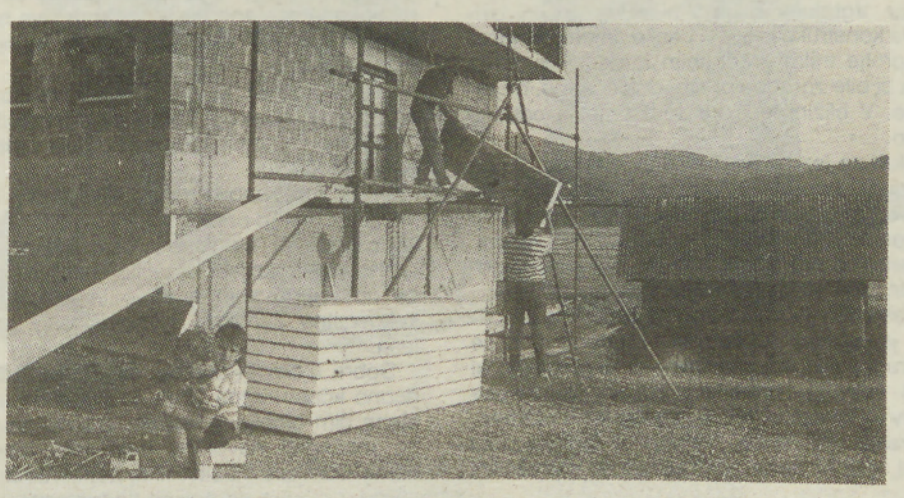

TOPLOTNO-IZOLACIJSKI SISTEMI NOVOLITA SO:

- odlični toplotni in zvočni izolatorji
- trajni ter odporni proti škodljivcem in staranju
- požarnovarni
- zagotavljajo ugodne mikroklimatske razmere bivanja
- enostavni za uporabo in vgradnjo
- ponujamo tudi opremo za hladilništvo ter protipožarno zaščito

ZAHTEVAJTE PONUDBE TER DODATNE INFORMACIJE

NOVO! Odslej tudi KOMBIFAS SISTEM termoizolacijske fasade »na ključ«!

ZA KUPCE Z GOTOVINO POPUST

lip bled

Želimo vam vesele velikonočne praznike!

5% gotovinskega popusta!

- VRATA VSEH VRST
- OKNA
- FURNIRANE IN MASIVNE OBLOGE
- OPAŽNE PLOŠČE
- MASIVNO POHIŠTVO
- PLOŠČE ZA POHIŠTVO

Obiščite nas v trgovini Lip Bled v Murski Soboti, Cvetkova 1 a, tel. 069/22 941.

AJM

OKNA - VRATA - SENČILA

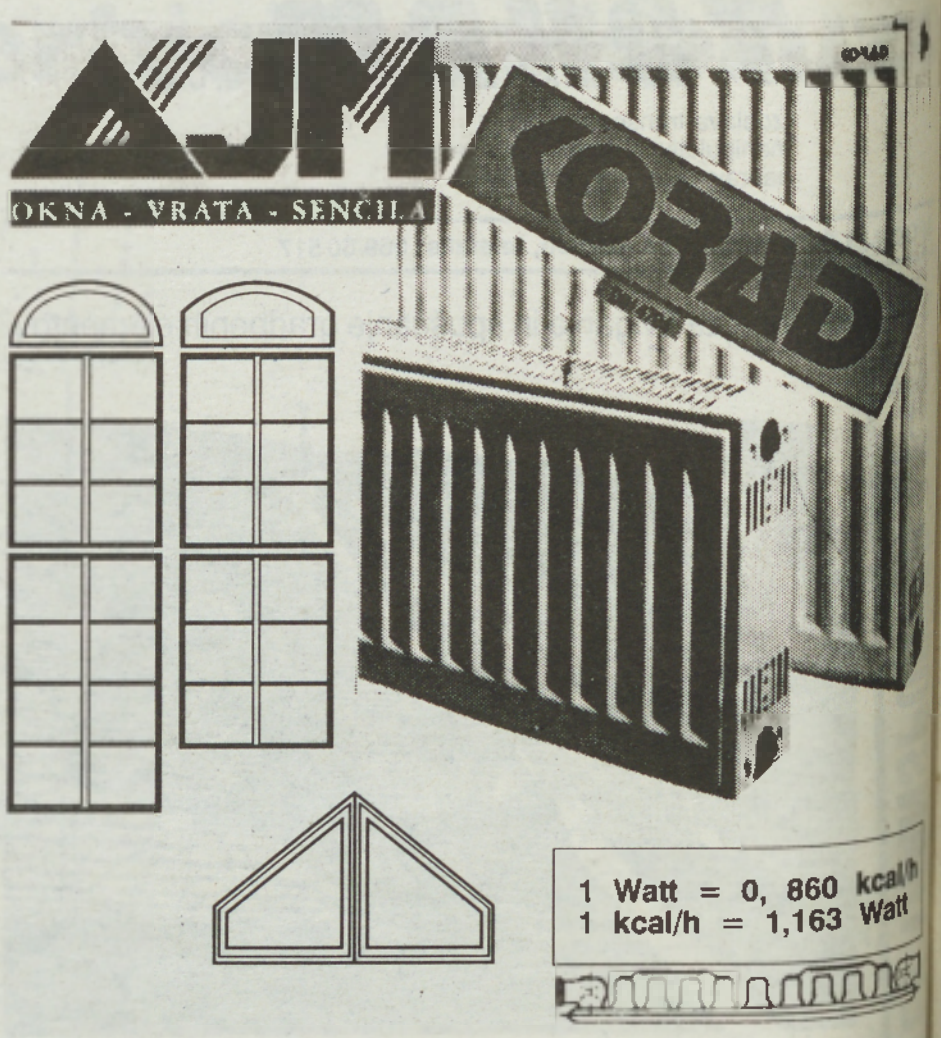

AJM profil iz umetne snovi so stabilni in odporni zoper udarce, ne prevajajo elektrike, so negorljivi, imajo obstojno barvo in so odporni zoper (industrijsko) onesnaženi zrak.
Skoraj brezmejna trajnost, odlična zvočna in toplotna izolacija.
Na barvanje okna lahko pozabite.

Vsi izdelki so opremljeni z okovjem WINK HAUS za katero imamo tudi zastopstvo.
Generalno zastopstvo za odlične RADIATORJE "KORAD"

Proizvodnja - Trgovina
Export-Import
na debelo in drobno
Kozjak nad Pesnico 2a
62211 Pesnica
Telefon: 062/656-161, 656-222

belinka

moj odnos do lesa

LES JE ŽLAHTEN IN DRAGOCEN – ZAŠČITITE GA

Les nas obdaja in spremlja povsod, doma, v službi, v naravi. Srečujemo ga na sprehodu, izletu. Vgrajujemo ga v hiše kot nosilni oziroma konstrukcijski les. Les je prijetno in toplo nasprotje tršim gradbenim materialom. Brez lesa bi bile zgradbe puste, dolgočasne, neprijetne. V bližini lesa se sprostimo in odpočijemo.

Skrb za les se ne začne šele takrat, ko ga začnemo uporabljati, temveč že prej, ko je še drevo, ko je del gozda, del našega okolja in življenja. Ko sklepamo prijateljstvo z lesom, ne smemo pozabiti, da je les naraven material in zato sorazmerno neodporen.

Kako hitro in na kakšen način bo les propadel, je odvisno od razmer, v katerih je in se uporablja kar od intenzivnosti dejavnikov, ki nanj vplivajo, predvsem lesnih škodljivcev – gliv in insektov, ter od vremenskih razmer.

Vremenski vplivi – sonce, ultravijolični žarki, dež in mraz povzročajo na nezaščitenem lesu spremembe, ki opozarjajo na njegovo propadanje. Nezaščiten les po površini razpoka in postane rjave oziroma sive barve. Sčasoma se površina lesa obrabi in se reliefno oblikuje.

Lesni škodljivci, glive in insekti lahko povzročijo zelo hude poškodbe, zaradi katerih les hitro izgublja nosilnost in odpornost proti mehanskim silam.

Les je torej treba zaščititi. Zaščita pa mora biti celostna. To pomeni, da mora biti zaščiten konstrukcijsko, kemično in površinsko.

Na konstrukcijsko zaščito moramo misliti že ob načrtovanju gradnje in je pogoj za kakovostno kemično in površinsko zaščito lesa.

Dobra izolacija stavbe, široki napušči, sodobno konstruirana okna, ki naj bodo umaknjena čim globlje v fasado, zračno letvanje, po možnosti navpično položenih fasadnih oblog, stik lesa s tlemi, ki ni neposreden, ipd. so načini, da les zavarujemo pred navlaženjem oziroma kondenzacijsko vlago, ki je ena najhujših sovražnic lesa.

Za podaljšanje življenjske dobe lesa sta potrebni tudi kemična in površinska zaščita lesa. Kemična zaščita je ukrep proti biološkim škodljivcem, površinska pa proti vremenskim vplivom. V ta namen smo v Belinki razvili različna sredstva za zaščito in oplemenitenje lesa, ki povsem zadostijo tako kemični kot površinski zaščiti lesa.

BELLES je brezbarvno sredstvo, namenjeno osnovni, preventivni kemični zaščiti lesa.

BELTON, BELTOP in **VIRGA** so izdelki, namenjeni površinski zaščiti lesa oziroma zaščiti lesa pred vremenskimi vplivi.

BELTON je naš najbolj znan lazurni premaz. Primeren je za zaščito vseh vrst lesa zunaj in znotraj stavbe.

BELTOP je debeloslojna lazura, ki ima vse dobre značilnosti klasičnih lazur in še več. Les umirja in ga varuje pred še tako hudimi vremenskimi vplivi, zato je nadvse primeren za okna in vrata.

Virga je naš prvi izdelek na vodni osnovi, to pomeni, da ima namesto organskih topil za topilo vodo.

BELINKA AMBIENT in **BELINKA VODNI PARKETNI LAK** sta naša nova ekološka izdelka na vodni osnovi.

BELOCID in **FENTIN** sta namenjena zdravljenju že napadenega lesa. **FENTIN** je v majhnih stekleničkah, ki imajo na pokrovu podaljšano v obliki cevke. Ta omogoča injiciranje oziroma vbrizgavanje sredstva v odprtine, ki jih v les naredijo lesni insekti.

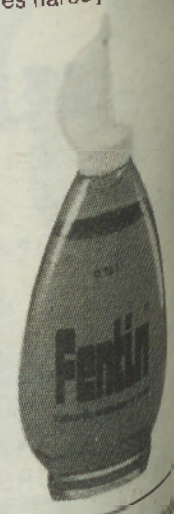

Les je žlahten in dragocen, zato moramo z njim ravnati. To je naš moto pri vsem, kar delamo, od razvoja proizvodnje do trženja sredstev za sistemsko zaščito. Veselilo nas bo, če se nam boste tudi vi pridružili in upoštevali naše geslo.

moj odnos do lesa belinka

velikonočna priloga

LEKOVI IZDELKI ZA UPORABO V ŽIVINOREJI

NUTRIL® -Se,
vodotopni prah
z vitamini, aminokislinami in selenom za perutnino, pujske, teleta in druge domače živali

LONGISEPT ®,
pasta
za preprečevanje in zdravljenje drisk pri pujskih, teletih in drugih domačih živalih

Higienska molža – kakovostno pridobivanje mleka:

BLINAL®,
razkužilo za uporabo pri molži

LEKASEPTAL®,
mazilo za vime in roke

MINERALNO-VITAMINSKE MEŠANICE

VITA-REDIN
za vse domače živali

KALMIN®
za govedo

BIOFOS®
za krave in telice; vsebuje več fosforja

ORVIT
za krave in telice med pozno brejostjo

NOVO

MINERALNO-VITAMINSKE MEŠANICE PRILAGOJENE NAČINU PREHRANE

KRAVIMIN®
za krave molznice

PRAVIMIN®
za prašiče

lek ljubljana
veterina

MOS
Turistično kmetijsko in trgovsko podjetje ...
MARKO SLAVIČ
KLJUČAROVCI 19, tel. 069/87-887, fax 069/87-731

Vse naše blago lahko kupite tudi pri Veseli Goričanki v Radovcih (telefon 53-016)

Odslej prodajamo tudi v Ljutomeru (v prejšnjih prostorih Tehnostroja)!

V zalogi vsa kmetijska mehanizacija po posebno ugodnih cenah:

Štiritaktne kosilnice skoraj zastonj, le 19.000 SIT

- plugi
- cisterne
- silažni kombajni

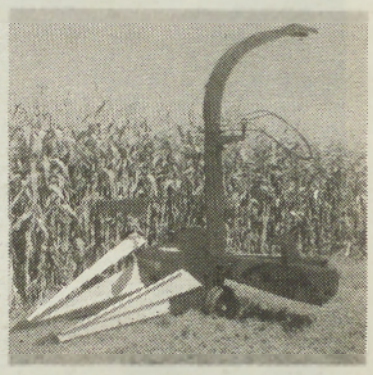

- rotacijske kose
- razni mlini
- traktorski obračalniki

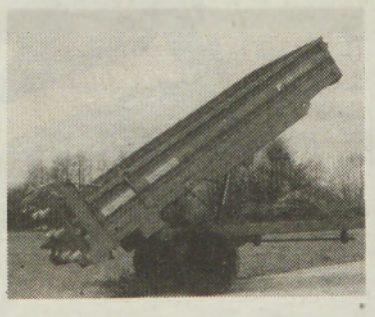

- žitne in koruzne sejalnice
- trosilniki gnoja
- traktorske prikolice in drugo...

V ZALOGI VES GRADBENI MATERIAL ZA GRADNJO VAŠEGA HLEVA, DRUGIH GOSPODARSKIH POSLOPIJ ALI DRUŽINSKE HIŠE!

Želimo Vam blagoslovljene velikonočne praznike!

BRAMAC

VARNA STREHA ZA VSE ŽIVLJENJE

Pod streho BRAMAC boste našli v prihodnosti varnost in udobje zase in za vaše otroke. Za kakovost materiala in odpornost proti zmrzali dajemo 30-letno garancijo. Lepo streho, harmonijo med hišo in streho izberite sami: izbirajte med dvema modelom in štirimi barvami za individualnost svoje strehe.

In ne pozabite na kompletni sistem dodatkov po meri, ki hitro in varno reši vse strešne detajle.

Odločite se za streho BRAMAC – za varno prihodnost.

BRAMAC

30 let garancije = vaša varnost

KUPON V 1

Prosim, pošljite mi brezplačno in neobvezno predloge, cene in kupoprodajne pogoje.

IME IN PRIMEK: .....

POKLIC: .....

NASLOV: .....

Če potrebujete nasvete, pokličite naš tehnično informativni oddelek po telefonu (068) 22-016 in (0602) 85-074

BRAMAC **d.o.o. Škocjan — vse za streho**

Sedež in tovarna I: 68275 Škocjan, Dobruška vas 45, tel. 068/22-016, telefax: 068/76-290
Tovarna II: 62375 Šentjanž, Otiški vrh — Dravograd, tel. 0602/85-074, telefax: 0602/85-206

---

trimo
Prijatljeva 12, 68210 Trebnje, Slovenija, tel. (068) 44-321

FARMSKI VRČ ZA HLAJENJE IN PREVOZ MLEKA

ZRCALO KAKOVOSTI IN NOVA OBLIKA ZBIRANJA MLEKA – DOBIL JE OSKAR ZA EMBALAŽO '92

SLOVENSKI OSKAR ZA EMBALAŽO 1993 – DOBIL JE OSKARJA ZA EMBALAŽO '92

Cena in plačilni pogoji so konkurenčni.

Toplotno izolirane posode iz nerjaveče pločevine izdelujemo v velikosti 100–580 litrov.

Informacije in naročila: TRIMO, p.o., Prijatljeva 12, 68210 Trebnje, tel.: (068) 44-321

Pivo, ki ima 40% manj alkohola in kalorij!

Lahko Laško

Proizvaja in polni Pivovarna Laško

LAŠKO PIVO

Prvo domače lahko pivo!

Nič lažjega!

UGODNE CENE GRADBENIH MATERIALOV BAUMIT

Salonit Anhovo vam do konca meseca aprila nudi po zelo ugodnih cenah gradbene materiale Baumit

- toplotnoizolacijske omete
- notranje omete
- sanacijske omete
- plemenite omete in barve

Za podrobnejše informacije pokličite Salonit Anhovo tel. (065) 51 030 in (065) 27 480.

SALONIT ANHOVO

inles INLES

PRODAJA STAVBNEGA POHIŠTVA IN DRUGIH IZDELKOV

61310 RIBNICA, Partizanska 3, tel. 061/861 411, prodajni salon, tel. 061/861 212

INLES – proizvodnja in prodaja stavbnega pohištva, vam ponuja:
- celoten program oken, sobnih, vhodnih in garažnih vrat, polken in rolet **po ugodnih, nespremenjenih lanskih cenah**
- strokovno svetovanje in izmera na objektih
- stavbno pohištvo po zahtevah projektanta

RAZSTAVNO-PRODAJNI SALON LENART, Kraigherjeva 19a (Centrovod), telefon/telefaks: 062/721 161

DISKONT – UNIVERZAL BELEC

Križevci pri Ljutomeru 87 630
Ljutomer, Babinska cesta 81 160

NAJCENEJŠI MED NAJCENEJŠIMI

AKCIJSKA PRODAJA

- opeka 6/1, kos	25,00 SIT
- polnila, velika, kos	31,05 SIT
- betonska opeka 30 cm, kos	66,00 SIT
- nosilci, 3,60 m, m	238,30 SIT
- apno, vreča	323,70 SIT
- maltit, vreča	392,30 SIT
- tervol, m³	2.812,20 SIT
- peči na olje GUSNATE (uvoz) z avtomatiko, kos	55.200,00 SIT
- gorilniki iz uvoza, kos	44.022,00 SIT
- NPK 7-20-30, vreča	1.264,80 SIT
- cement 45, vreča	418,28 SIT

Cene so brez prometnega davka.

Priporočamo se!

D&A TRGOVINA kolmanič
Krog, Murska 14, 69000 Murska Sobota
Telefon: 069/32 564

TRGOVINA KOLMANIČ KROG

Murska 14, ☎ 069/32-564

V naši trgovini lahko kupite:

- notranja vrata
- vhodna in garažna vrata
- okna
- podstrešna okna
- roloomarice, polkna
- podstrešne stopnice
- razne obloge
- parket
- ladijski pod
- žagan les - trami, late deske, moral

ter sobno pohištvo

VSEM OBČANOM ŽELIMO VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Možnost plačila na obroke.
Dostava na dom brezplačna.

Se priporočamo !

Blagoslovljene velikonočne praznike!

SKD

Slovenski krščanski demokrati občine Murska Sobota

L M E

Ljutomer, d.o.o.
Ormoška 3
69240 Ljutomer
tel. (069) 82 483

PRODAJAMO IZDELKE ZA KLETARSTVO – UVOZ IZ ITALIJE

- filtri s pretokom od 100 do 2000 litrov na uro
- polnilniki s filtrom
- sodi iz nerjaveče pločevine vseh velikosti in izvedb
- pnevmatske stiskalnice
- prikolice za grozdje
- hladilni sistemi za hlajenje vina in mošta
- etiketirke
- naprave za čiščenje sodov s hladno in toplo vodo

PRIPOROČAMO SE – POKLIČITE NAS!

Republiška carinska uprava, Carinarnica Gornja Radgona objavlja, da bo v ponedeljek, 19. 4. 1993, ob 9. uri v prostorih Carinske izpostave Gornja Radgona drugič prodajala na javni dražbi naslednja rabljena osnovna sredstva:

1. **Osebni avtomobil znamke HONDA,** tip ACORD 1,8, leto izdelave 1985, prostornina motorja 1817 ccm, registriran do 12. 2. 1993. Avtomobil ni vozen. Izklicna cena 200.000 SIT.
2. **Druga rabljena osnovna sredstva** po spisku, ki je objavljen v carinarnici.

Za vsa kupljena osnovna sredstva morajo kupci plačati tudi 5% prometni davek, odmerjen od prodajne cene. Kupljena osnovna sredstva morajo biti plačana in prevzeta v 5 dneh od dneva prodaje. Na javni dražbi lahko sodelujejo vsi, ki položijo varščino v višini 20% od izklicne cene.

Osnovna sredstva se bodo prodajala po sistemu videno-kupljeno in kasnejše reklamacije niso možne. Interesenti si lahko osnovna sredstva ogledajo dan pred prodajo v carinarnici ali dobijo informacije po tel., št. je 61 110.

ZAVOD ZA EKONOMIKO IN URBANIZEM MURSKA SOBOTA

STANETA ROZMANA 5

urbanizem, inženiring, projektiranje, svetovanje, raziskave
Tel.: (069) 31 380, 21 266, telefaks (069) 31 312

PRODAJAMO:

- novozgrajen lokal (prodajalna ali za bolnišnico primerne storitve) – 24 m² – pri BOLNIŠNICI V RAKIČANU

PRIPRAVLJAMO GRADNJO

- OBJEKTOV ZA PROIZVODNO, SERVISNO IN TRGOVSKO DEJAVNOST v novi coni ob mariborski vpadnici v MURSKI SOBOTI
- TRGOVSKEGA CENTRA IN MANJŠIH LOKALOV ob gorički vpadnici v MURSKI SOBOTI
- STANOVANJSKO-POSLOVNEGA OBJEKTA V SREDIŠČU MURSKE SOBOTE

IŠČEMO KUPCE za:

- MONTAŽNI POSLOVNI OBJEKT (103 m²) s pripadajočo parcelo (60 arov) ob središču LENDAVE
- STANOVANJSKO HIŠO v mirni soseski MURSKE SOBOTE
- POSLOVNE (pisarniške) PROSTORE – OBJEKT V GORNJI RADGONI
- POSLOVNI (pisarniški) PROSTOR (155 m²) v VI. nadstropju poslovne stolpnice v SREDIŠČU MARIBORA
- PROIZVODNE PROSTORE V INDUSTRIJSKI CONI V MURSKI SOBOTI

MATERINSKI DOM

VELIKONOČNA NEDELJA z VESTNIK-om

Žiberci pri Apačah,
gostišče KOZEL, nedelja,
11. aprila 1993, od 14. ure

ŽREBANJE VESTNIKOVIH NAGRAD ZA NAROČNIKE

AVTOMOBILA NISSAN SUNNY

IZBIRA NAJLEPŠE PISANICE

v Žiberce jih prinesite do 16. ure, razstavili jih bomo in med njimi izbrali tri najlepše

ŽREBANJE

- zabava z ansamblom Nova legija
- vol na žaru
- razstava vozil Nissan
- poskušnje

zavarovalnica triglav d. d.
območna enota M. Sobota

NISSAN
AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA d. o. o.

UBK BANKA
UBK UNIVERZALNA BANKA d.d.

VESELJE, KOT GA V ŽIBERCIH ŠE NI BILO!

VABLJENI!